

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

58 inci Birleşim

16 . 2 . 2000 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	320
II. - GELEN KÂĞITLAR	323
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	325
A) GÜNDEMĐĐŐ KONUŞMALAR	325
1. - Antalya Milletvekili Nesrin Ünal'm, Antalya'daki kesme çiçek ve sebze üreticisi çiftçilerin sorunlarına ilişkin gündemdiŐi konuşması ve Tarım ve KöyüŐleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı	325:329
2. - Ankara Milletvekili Cemil Çiçek'in, Fransız Senatosunda tekrar gündeme gelecek olan sözde Ermeni soykırımı iddialarına ilişkin gündemdiŐi konuşması ve Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in cevabı	329:332
3. - Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, gümrüklerdeki gelişmeler ve yurda kaçak çay girişinin engellenmesine ilişkin gündemdiŐi konuşması ve Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in cevabı	332:336
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	336
1. - İstanbul Milletvekili Şadan Tuzcu'nun (9/18) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/117)	336
2. - Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in (9/24, 9/31) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonları üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/118)	337
3. - Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın (9/33) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/119)	337

Sayfa

4. — İstanbul Milletvekili Şadan Tuzcu'nun (9/33) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/120)	337
5. — İstanbul Milletvekili Emre Kocaoğlu'nun (9/34) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/121)	337
6. — İstanbul Milletvekili Esat Öz'ün (9/34) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/122)	338
7. — İstanbul Milletvekili Bahri Zengin'in (9/38 ve 9/40, 41) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/123)	338
8. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun (9/39) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/124)	338
9. — Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın (9/39) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/125)	338
10. — Adana Milletvekili Yakup Budak'ın (9/39) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/126)	339
11. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün (9/43) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/127)	339
IV. — ÖNERİLER	339
A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ	339
1. — Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile görüşülecek konuların yeniden düzenlenmesine ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi	339:342
V. — SEÇİMLER	342
A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM	342
1. — (9/29) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim	342
2. — (9/31) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim	343
3. — (9/32) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim	343
4. — (9/33) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim	343:344
5. — (9/34) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim	344:345
VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	345, 416
1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96)	345, 501:524
2. — Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köylüleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 186)	345:346

3. — Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/604) (S. Sayısı : 328) 346:396
4. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/606) (S. Sayısı : 312) 396:415,416:450
- VII. — AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR** 415
1. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'un, Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının görüşmeleri sırasında, Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın, konuşmasında, partisine sataşması nedeniyle açıklaması 415:416
- VIII. — SORULAR VE CEVAPLAR** 451
- A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI** 451
1. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın cevabı (7/1135) 451
2. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın cevabı (7/1150) 451:454
3. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Erstümer'in cevabı (7/1155) 454:460
4. — Tokat Milletvekili M. Ergün Dağcıoğlu'nun, Tokat İlindeki yatırımlara ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın cevabı (7/1178) 461:462
5. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Göyne Barajı sulama kanallarına ve bazı baraj projelerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Erstümer'in cevabı (7/1213) 462:464
6. — Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak'ın, medya kuruluşlarına sağlanan teşvik ve indirimlere ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Recep Önal'ın cevabı (7/1252) 464:494
7. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İli, Delice İlçesine bağlı Evliya Köyünün içmesuyu ve göl ihtiyacına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın cevabı (7/1302) 495
8. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükâr İzol'un, Şanlıurfa İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve Maliye Bakanı ve İçişleri Bakanı Vekili Sümer Oral'ın cevabı (7/1307) 496:497
9. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Şişli Terakki Lisesi Vakfına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın cevabı (7/1321) 497:498
10. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Karaman İline yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Orman Bakanı Nami Çağan'ın cevabı (7/1341) 498:500

I — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Van Milletvekili Fetullah Gültepe'nin Van yöresinde hayvancılıkla ilgili sorunlara ve alınması gereken önlemlere ilişkin gündem dışı konuşmasına, Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp,

İzmir Milletvekili Işlay Saygın'ın, yasadışı Hizbullah örgütüne ve başta Diyanet İşleri Başkanlığımız olmak üzere, dinimizi öğretmekle görevli tüm kurumların dinimizi tüm halkımıza ve en iyi şekilde anlatmalarına ilişkin gündem dışı konuşmasına, Orman Bakanı İ. Nami Çağan,

Cevap verdiler;

Ankara Milletvekili Ali Işıklar, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısına ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

21-23 Şubat tarihlerinde Bükreş'te yapılması öngörülen İkinci Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Parlamento Dışişleri Komisyonu Başkanları Konferansına, DSP Grubu tarafından ismi bildirilen, İzmir Milletvekili ve Dışişleri Komisyonu Başkanvekili B. Suat Çağlayan'ın da TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanıyla birlikte katılmasına,

TBMM'yi temsilen, Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Tarım, Balıkçılık ve Denizcilik Komisyonu Başkanlığının davetine icabet etmesi kabul edilmiş olan beş kişilik parlamento heyetini oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere,

İlişkin Başkanlık tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Gereği yapılmak üzere, TBMM Başkanlığına gönderilmiş bulunan, ölüm cezasına hükümlü Mehmet Fidançı ve Mehmet Sıddık Biçer hakkındaki dava dosyalarının, sanıkların Pızmanlık Yasasından yararlanma talebinde bulunmaları nedeniyle Adalet Bakanlığına iade edilmek üzere Başbakanlığa gönderilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi okundu; Adalet Komisyonunda bulunan dosyaların Başbakanlığa geri verildiği bildirildi.

Uşak Milletvekili Armağan Yılmaz'ın (9/27),

Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Taner'in (9/31),

İstanbul Milletvekili Mustafa Verkaya, Nevşehir Milletvekili Mükremin Taşkın ve İçel Milletvekili Ali Güngör'ün (9/38),

Ankara Milletvekili Şevket Bülent Yahniçi'nin (9/42),

Esas numaralı Meclis Soruşturması komisyonları üyeliklerinden çekildiklerine ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Gaziantep Milletvekili Mustafa Rütü Taşar'ın (6/392) ve (6/459) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergeleri okundu; sözlü soruların geri verildiği,

Edirne Milletvekili Mustafa İlimen'in,

Eskişehir Milletvekili Necati Albay'ın,

İstanbul Milletvekili Osman Kılıç'ın,

(10/6) esas numaralı Meclis araştırması önergesindeki imzalarını geri çektiklerine ilişkin önergeleri okundu; yeter sayıda imza kalmadığından, araştırma önergesinin işleminden kaldırılacağı ve gündemden çıkarılacağı,

Bildirildi.

Devlet Bakanı Ramazan Mirzaoğlu'nun, bir heyetle birlikte, 16-20 Ocak 2000 tarihlerinde Suriye'ye yaptığı resmî ziyarete, Kırşehir Milletvekili Mustafa Haykır'ın da iştirak etmesinin uygun görülmüş olduğuna ilişkin Başbakanlık tezkeresi kabul edildi.

Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna İki Ek Madde Eklenmesi,

Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç'm, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması,

Hakkında Kanun Tekliflerinin (2/85, 2/364) İçtüzüğü'nün 37 nci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergeleri, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edildi.

Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonunda açık bulunan ve MHP Grubuna düşen bir üyeliğe, grubunca aday gösterilen, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt,

(9/19) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan ve MHP Grubuna düşen bir üyeliğe, MHP Grubunca 3 kat olarak gösterilen adaylar arasından ad çekilmek suretiyle, Adıyaman Milletvekili Hasari Güler,

(9/27) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan ve MHP Grubuna düşen bir üyeliğe, MHP Grubunca 3 kat olarak gösterilen adaylar arasından ad çekilmek suretiyle, Kocaeli Milletvekili Kemal Köse,

Seçildiler.

Başkanlıkça, (9/18, 9/19, 9/24, 9/27 ve 9/28) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonlarının, başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip üye seçimlerini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yere ilişkin duyuruda bulunuldu.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının :

1 inci sırasında bulunan (6/220),

2 nci sırasında bulunan (6/224),

4 üncü sırasında bulunan (6/226),

5 inci sırasında bulunan (6/230),

6 nci sırasında bulunan (6/232),

Esas numaralı sözlü sorular, üç birleşim içerisinde cevaplandırılmadıklarından, yazılı soruya çevrildi; soru sahipleri de görüşlerini açıkladılar.

3 üncü sırasında bulunan (6/225),

7 nci sırasında bulunan (6/234),

8 inci sırasında bulunan (6/237),

Esas numaralı sözlü sorular, üç birleşim içerisinde cevaplandırılmadıklarından, yazılı soruya çevrildi.

9 uncu sırasında bulunan (6/241),

10 uncu sırasında bulunan (6/242),

12 nci sırasında bulunan (6/246),

13 üncü sırasında bulunan (6/248),

14 üncü sırasında bulunan (6/249),

- 15 inci sırasında bulunan (6/252),
16 ncı sırasında bulunan (6/254),
19 uncu sırasında bulunan (6/260),
20 nci sırasında bulunan (6/262),
21 inci sırasında bulunan (6/265),
22 nci sırasında bulunan (6/267),
23 üncü sırasında bulunan (6/269),
24 üncü sırasında bulunan (6/270),
25 inci sırasında bulunan (6/271),
26 ncı sırasında bulunan (6/272),
27 nci sırasında bulunan (6/273),
28 inci sırasında bulunan (6/274),
29 uncu sırasında bulunan (6/275),
30 uncu sırasında bulunan (6/276),
32 nci sırasında bulunan (6/278),
33 üncü sırasında bulunan (6/279),
34 üncü sırasında bulunan (6/280),
35 inci sırasında bulunan (6/281),
36 ncı sırasında bulunan (6/282),
38 inci sırasında bulunan (6/284),

Esas numaralı sözlü sorular, ilgili bakanlar Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından ertelendi;

- 11 inci sırasında bulunan (6/243),
17 nci sırasında bulunan (6/256),
18 inci sırasında bulunan (6/257),
37 nci sırasında bulunan (6/283),
39 uncu sırasında bulunan (6/285),

Esas numaralı sözlü sorulara, Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu,

31 inci sırasında bulunan (6/277) esas numaralı sözlü soruya da Orman Bakanı İ. Nami Çağan, Cevap verdiler.

Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7) üzerinde bir süre görüşüldü.

.16 Şubat 2000 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 18.54'te son verildi.

Nejat Arseven

Başkanvekili

Cahit Savaş Yazıcı

İstanbul

Kâtip Üye

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

II. — GELEN KÂĞITLAR

No. : 78

16 . 2 . 2000 ÇARŞAMBA

Kanun Hükmünde Kararname

1.- Tapulama ve Kadastro Paftalarının Yenilenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/629) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 8.2.2000)

Tezkereler

1.- Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/459) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

2.- Kastamonu Milletvekili Muharrem Hadi Dilekçi'nin; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/460) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

3.- İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/461) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

4.- Aydın Milletvekili Sema Pişkinsüt'ün; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/462) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

5.- İstanbul Milletvekili Mukadder Başgeğmez'in; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/463) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

6.- Ordu Milletvekili Sefer Koçak'ın; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/464) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

7.- İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/465) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

8.- Erdem Berber Hakkındaki Ölümlü Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi (3/466) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2000)

Rapor

1.- Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan ve 48 Arkadaşı, İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 33 Arkadaşı, Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 20 Arkadaşı, DYP Grubu Adına Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve İçel Milletvekili Turhan Güven ile ANAP Grubu Adına Grup Başkanvekilleri Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Denizli Milletvekili Beyhan Aslan ve Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın Ülkemizde Meydana Gelen Deprem Felaketi Konusunda Yapılan Çalışmaların Tüm Yönleriyle İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasanın 98 inci, İftizünün 104 ve 105 inci Maddeleri Uyarınca Birer Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/ 66, 67, 68, 69, 70) (S.Sayısı: 308) (Dağıtım tarihi: 16.2.2000) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

- 1.- Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Ürdün'de yapılan bir toplantıya Diyanet İşleri Başkanlığının katılmamasının nedenine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1033)
- 2.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Bursa İli'ne yönelik projelerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/1042)
- 3.- Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak'ın, Bakanlıktan maden arama ruhsatı alan bir şahsa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/1055)
- 4.- Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İli Hilvan İlçesine bağlı bazı yerleşim birimlerinin okul ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/1076)
- 5.- Erzurum Milletvekili Fahrettin Kucaracı'nın, Turkecell ve Telsim'e verilen cep telefonu ihalesinden KDV alınıp alınmadığına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1088)
- 6.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Özlüce Baraj Gölü altında kalacak yollara ve Bingöl-Karlıova depremi nedeniyle başlatılan konut, altyapı ve onarım projelerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/1092)
- 7.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Bingöl İli'nde DSI Genel Müdürlüğü'nce yürütülen yatırım projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/1097)
- 8.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, 2886 sayılı İhale Kanununda yapılacak değişikliğe ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/1104)

BİRİNCİ OTURUM**Açılma Saati : 15.00****16 Şubat 2000 Çarşamba****BAŞKAN : Başkanvekilli Nejat ARSEVEN****KÂTİP ÜYELER : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 58 inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç arkadaşına gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Antalya'daki kesmeçiçek ve sebze üreticisi çiftçilerin sorunları hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Nesrin Ünal'a aittir.

Buyurun Sayın Ünal. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1.- Antalya Milletvekili Nesrin Ünal'ın, Antalya'daki kesmeçiçek ve sebze üreticisi çiftçilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı

NESRİN ÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizlerin nazarında problemsiz olarak yer alan, ancak, Allah'ın, dağına göre kar verdiği Antalya ilinin problemlerini konu alan konuşmamı yapmadan önce Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Turizmin ve seracılığın kalbi, candamarı olan dünya kenti Antalya'da şimdiye kadar uygulanan yanlış ve bilinçsiz politikalar sonucu toprak, doğa, yeşil, çevre, tarih, yavaş yavaş diyemeyeceğim hızla yok edilmektedir ve son pişmanlık da fayda vermeyecektir. Bu yanlışlıklardan sizlere bir demet sunmak istiyorum ve ilgili bakanlıkların 57 nci hükümetin kurulduğu günden itibaren gösterdiği hassasiyetin artarak devam edeceğine de inandığımı belirtmek istiyorum.

Turizm denildiğinde, sadece, deniz kıyısında oteller ve kısa vadede çok döviz düşünlümlüş, 2020-2030 yılları, yani, gelecek hiç hesaba katılmamıştır; altyapı desteklenmemiş, çevreyse hiç akla gelmemiştir. Belek ve Boğazkent sahillerinde yaşayan caretta caretta olmasa da olur denilip, kum tepeleri yok edilmiş, bu deniz kaptumbağalarının yumurtlamaması için sahiller projektörlerle aydınlatılmıştır. Eğer, Türkiye, devleti ve yatırımcılarıyla turizm gelir hedefini 10-15 milyar dolar olarak belirlemişse ve 20-30 yıl sonra da turizmden yüksek gelir elde edilmek isteniyorsa, doğaya, tarihe, yatırımcısı, kamu sektörü, çalışanı, yerli halkı, seçilmişleri ve turistleriyle birlikte sahip çıkmak zorundayız.

Antalya'nın bir diğer problemi de, Türkiye'nin en kıymetli birinci sınıf tarım arazilerinin imara açılması ve seralar yerine taşbinaların yükselmesidir; zaman gelecek, sera kuracak arazileri mumla aramak zorunda kalacağız.

Altınova başta olmak üzere, Pınarlı, Çamköy, Varsak, Kadriye, Güzeloba, Kundu'da 1 500 çiftçi, aile şirketi olarak, 2 800 dönüm arazide onbeş yıldır kesmeçiçekçilikle uğraşmaktadır ve bu sektör, en az 10 000 vasıfsız işçiyi barındırmaktadır. Kesmeçiçekçilik, tamamen ihracata yönelik

olup, Türkiye'nin tanıtımına da katkıda bulunmaktadır. En kötü şartlarda 100 milyon dolar döviz girdisi olan insanların bizden beklentileri mevcuttur. Bu insanlar, yaklaşık 4,5 milyon dolar kredi borçlarının ertelenmesini, dış payı kaybetmemek için istemektedirler.

Ayrıca, hava taşımacılığının desteklenmesi ve rekabet edilebilir durumda olması sağlanmalı; mezat kurulmalıdır. İki yıl önce Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından verilen çiçek ithalat izni de yeniden değerlendirilmelidir. Bu konuda Sayın Bakanımızın cevap vereceğini umuyorum, Tarım Bakanlığının izni alınmadan bu izin konusunda...

Seracılık ise, her yönden zor bir sektördür. Yaşsebzecilik zaman gelir 55 derece sıcaklığın altında çalışırlar ve kullandıkları ilaçlardan dolayı, Kumluca, Finike, Demre yöresinde kanser, böbrek hastalıkları ve alerjik hastalıklar insidansı çok yüksektir. Davulun sesi dışarıdan hoş gelmektedir. Sayın Tarım Bakanımız Hüsnü Gökalp Beyin sınır ticaretinde uyguladığı istikrarlı tutumu sonucu iç piyasada yerli üretim tüketilmekte ve çiftçinin malı son bir aydır para etmiştir ve yüzü gülmüştür.

Antalya-Pınarlı, Çamköy'de yaklaşık 20 000 dönüm birinci sınıf tarım arazisi imara açılmak üzere. Her nedense, beş yıl önce alınan 2/b maddesinin uygulanmasıyla ilgili karar Yargıtayca onanmasına rağmen, ne orman kadastroda ne de tapu kadastroda işlem görmüştür. Tarım arazileri, gerçek sahibi olan çiftçiye kavuşacağını beklerken, imar için ölçümlere kavuşmuştur. Bu verimli topraklar üzerinde, insanları besleyecek gıdaların yetişeceğini düşünürken, beton binalar yetişmeye başlayacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri, Kolombiya'daki uyuşturucu ticaretini engellemek için başka bir ülkenin çiçekçiliğini desteklerken, bizler de, tarım arazilerimizin, doğal güzelliklerimizin, çevrenin korunması için çiftçilerimizi desteklemeliyiz; sonra da yanlış imarlaşmanın karşısında dimdik ayakta durmalıyız.

Antalya-Cevizli Beldesinde kurulduğundan beri kâr eden orman işletmesinin kapatılması söz konusu olmuştur; ama, bütinli üretimle inanıyorum ki, bu kapatma işlemi olmayacak, Cevizli Orman İşletmesi kâr etmeye devam edecektir.

Son olarak, Antalyalılara, bu problemlerle yakından ilgilendiğimizi ve ilgili bakanlıklarımızın da bu sorunlara olumlu katkılarına bulunduğunu; ancak, amacımızın konuşarak, anlatarak çözümlerde mükemmel yakalamak olduğunu söyleyerek sözlerimi tamamlıyorum; sizleri yeniden saygıyla selamlıyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

Gündem dışı konuşmaya Tarım ve Köyişleri Bakanımız Sayın Hüsnü Yusuf Gökalp cevap verecekler.

Buyurun efendim.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Antalya Milletvekili Sayın Nesrin Ünal'ın, Antalya çiftçisinin genel problemleri ve özellikle de kesmeçiçekçilikle geçinen çok sayıda çiftçi ailesinin problemini dile getiren konuşmasından dolayı, kendisine, çiftçiler, üreticiler adına tekrar teşekkür ediyorum.

Kesmeçiçekçilik, dünyada kesmeçiçek üretimi, Türkiye'de kesmeçiçek üretimi ve ihracatı, iç pazara yönelik üretim, ihracata yönelik üretim konusunda, ben, Sayın Milletvekilimize ve ilgilene sayın milletvekillerimize yazılı olarak da bilgiler arz edeceğim; ancak, özellikle şu hususları kısaca bilgilerinize sunmak istiyorum.

Dünyada kesmeçiçek üretimi ve ihracatına baktığımızda, Hollanda'dan sonra en fazla üretim ve ihracat yapan ülkelerin başında -toprak bakımından Türkiye'yle mukayese edilemeyecek derecede küçük olmasına rağmen- İsrail, Kenya, Kolombiya, İtalya, İspanya, Ekvador, Fransa ve Belçika gibi ülkeler gelmektedir. Görülüyor ki, Akdeniz ülkelerinden İtalya, İspanya, Fransa ve İsrail bol miktarda kesmeçiçek üretip, ihraç ediyor. 1997 yılı itibariyle ülkemiz, dünya kesmeçiçek ihracatında 13,7 milyon dolar ile 13 üncü sıraya kadar yükselmisti; ancak, son bir iki yıldır, 97'den çok daha aşağılara düşmeye başladı, hem miktar hem de değer olarak, girdisi açısından.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de kesmeçiçek üretiminin geçmişi ve ihracatı 1940 yılına kadar dayanır. Önceleri İstanbul ve Adalarda, sonra Yalova ve çevresinde başlayan üretim, 1975 yılında İzmir'e, 1985 yılından sonra ise Antalya'ya geçti.

1945 yılında üreticilerin bir araya gelerek kurdukları Flora Çiçekçilik Üretim ve Pazarlama Kooperatifi, 1955 yılında bölünmüş, Çiçek Üretimi ve Pazarlama Kooperatifi olmuştur. Bu her iki kooperatif, çiçek üreticilerinin ürünlerini, çeşitli illere dağılmış bulunan çiçek mezarlarında pazarlayıp satmakta ve üyelerine damızlık fide, soğan, tohum temin etmektedir. Kooperatifçiliğin Türk tarımındaki örgütlenmesinde çiçekçilikte iyi bir başarı gösterdiğini burada görüyoruz. İki kooperatifin, 1997 yılında toplam 5 722 üyesi ve 16 milyon dolarlık satışı bulunmaktadır.

İçpazara yönelik satışı geçeceğim.

Kesmeçiçekçilik, ihracata yönelik üretim konusunda, özellikle Türk tarımının genç bir sektördür. 1985-1986 üretim sezonunda, Ege Tarım Anonim Şirketi öncülüğünde, Antalya İlinde 70 dekarla başlayan üretim, 1999 yılında 2 400 dekara ulaşmıştır; ancak, ihracatımıza da rakamsal olarak baktığımızda, Türkiye'den yapılan toplam ihracatın yüzde 90'ını Antalya kesmeçiçek üreticilerinin ürettiği çiçekler oluşturmaktadır, Mersin, Adana yüzde 6'sını, İzmir de yüzde 4'ünü vermektedir.

Bu kesmeçiçekçiliğin tamamı örtü altında yapılmakta ve üretimin yüzde 65'ini spreyci karanfil, yüzde 15'ini standart karanfil, yüzde 10'unu gerbera oluşturmaktadır ve çok zor bir iştir; tek tek bakım istemektedir, küçük çocuklardan yaşlılara kadar herkes burada çalışmakta ve özellikle seraların ısıtılmasında mazot kullanıldığı için girdiler de pahalı olmaktadır.

Genel problemleri şunlardır: Problemin başında, demin de Sayın Milletvekilinin belirttiği gibi, iki yıl önce niçin, neden alındığını bilemediğimiz bir kararla, kesmeçiçek ithalatı, direkt Hazine ve Dışişleri Bakanlığı'nın yetkisine alınmıştır. Bizim ne kadar çiçek üretimimiz var, ne kadar çiçeğe ihtiyacımız var, ihracat imkânımız nedir, dahildeki kullandığımız miktar nedir; bunların çok iyi belirlenmesi gerekli ve bu çiçeğin ithalatında da bugün hiçbir kontrol belgesi Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından düzenlenmemektedir.

Çiçek canlı bir materyaldir; yine onun da üzerinde fidesi vardır, o fideyle yeni çiçeklerin yetiştirilmesi mümkündür, üzerindeki tohumla yeni yeni çiçeklerin yetiştirilmesi mümkündür.

Ben burada şu misali vermek istiyorum: Cebimizin dibinde bir tane tohum olsa, herhangi bir sebze veya tahıl tohumu, Amerika Birleşik Devletlerinin sınırından içeri girmeye kalkışsak, elimizde de kırmızı pasaportumuz olsa -orada zaten "üzerinizde ne var" diye soruyorlar- içeriye almazlar; çünkü, oradaki genin muhafaza edilmesi gerekli.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda transgenik denen bir olay çıktı. Transgenik bitki, transgenik üretim... Hatta, bu, transgenik üretimlerin, üreticiye, tüketiciye, kullanıcılara kansorejenik etkisi var mı yok mu bunlar tartışılıyor ve transgenik bitki üretimi, transgenik yöntemle tahıl üretimi, meyve, sebze üretimi, İngiltere'de, İngiltere Başbakanının gündemini oluşturuyor.

Biyoteknolojinin, genetik mühendisliğinin böyle hızla geliştiği bir dönemde, yurdumuza giren her çeşit canlı materyalin, hele hele tohumun, fidenin, fidanın, muhakkak surette kontrolden geçmesi ve bir karantinadan geçmesi gerekli.

Bugün, biz, Yalova'da, evlere süs bitkisi olarak, yeteri kadar fide, fidan üretiyoruz; ama, bakıyoruz ki, yine, yıllar önce çıkarılan bazı tebliğlerle, bunların da ithalatı serbest bırakılmış. İşte, kesmeçiçekçiliğimizde yaşadığımız problemler bunlardır.

Bildiğiniz gibi, 14 Şubat, dünyada "Sevgililer Günü" olarak ilan edilmiş, ben de, basından duydum, gördüm. Sevgililer Gününde, gül ve karanfiller hediye ediliyor. Son günlerde, basında, şimdiye kadar rastlamadığım bir şekilde, Sevgililer Günü'nün önemi, gül ve karanfil hediye etme öne çıkarıldı. Hatta, dün bir televizyon programında gördüm, bir kişiye 2 500 tane gül gelmiş. Bir de baktım ki, Hollanda'dan TIR'lar peşi peşine Türkiye'ye geliyor. Bunu, takdirlerinize arz etmek istiyorum.

Bu sorunların çözümü için aldığımız tedbirleri, müsaade ederseniz, söylemek istiyorum: Birincisi, bu kesmeçiçek yetiştiricileri kooperatifleri ve birlikleriyle birkaç kere toplantı yaptık; kendileri bizi ziyaret ettiler; Antalya'ya gittiğimiz zaman seralarını ziyaret ettim; hakikaten çok zor durumdadılar. Antalya'nın Altınova Köylü ve çevresinde çok fazla sayıda köy ve ailenin geçim kaynağı bu.

Kesmeçiçekçilik danışma kurulunu oluşturduk. Danışma kurulları oluşturuyoruz Tarım ve Köy işleri Bakanlığında, komiteler oluşturuyoruz. İşte, ilk defa oluşturduğumuz milli süt komitesi, canlı hayvan ve et komitesi gibi komiteler oluşturuyoruz. Bu komiteler, bakanlık temsilcileri, üniversite temsilcileri, sanayiciler, işverenler, ithalatçılar, ihracatçılar -sektörle ilgili- yetiştiricilerin oluşturduğu bir danışma kurulu ve bu danışma kurulunun da içinden bir komite oluşturuyoruz. İşte oluşturduğumuz bir danışma kurulu da Kesmeçiçekçilik Danışma Kuruludur. Burada herkes konuşuyor; üretici, ithalatçı, ihracatçı, üniversite -sektör tümdüyle bir araya geliyor- böylelikle, hükümetimizin de her zaman söylediği katılcılık, şeffaflık, açıklık imkân dahiline girmiş oluyor. Bu komitenin tavsiyelerine göre, yetkimizde olmamasına rağmen, çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

İkincisi, sektörde üretim yapan çiftçilerin Ziraat Bankasına olan 1999 yılı borçlarının ertelenmesi için bir kararname taslağı hazırlayarak, ocak ayının 25'inde 773 sayılı yazıyla Başbakanlık makamına arz ettik. Çok az bir borçları var. Bu borçlar eğer mayıs ayına kadar, haziran ayına kadar ertelenirse, o zaman borçlarını ödeyebilecekler. Şu anda ihracat yapamıyorlar, basında görüyorsunuz, basından takip ediyorsunuz, içeride pazarlanamıyor. Hatta bazı çiçek satıcılarını kimler nasıl konuşturuyorsa, benim biraz zoruma gitti; birkaç çiçek satıcısı, televizyonda rastlamışsınızdır "Türk çiçekleri iyi değil, kalitesiz, ithal edilen çiçekler daha iyi" diyor; bunu söyleyen, orada çiçek satıcılığı yapan, doğal köylü giysili bir hanım. Bunu söyleyene değil de söyletene bakmak lazım.

Üçüncüsü, kesmeçiçek ithalatının düzenlenmesi ve üreticilerin korunması amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkisinde bulunan kesmeçiçek ithalatının Bakanlığımız bünyesine alınması için, yine şubat ayının 15'inde, 039 sayılı yazıyla Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığına müracaatımız oldu. Evet, ülkeye çiçek ithal edilsin; ama, bunun fidesi, tohumu kontrol edilsin, acaba o ithal edilen çiçekler üzerinde herhangi alerjik bir unsur var mı; çünkü, o çiçeklerin çoğu spreyleniyor, o sprey maddesi nedir; orasına kadar çok önemli. Biraz detay oluyor; ama, ben, bu detayı, Yüce Meclise vermeyi bir mecburiyet hissettiğim için açıklıyorum. Acaba, o çiçeklerin üzerinde tohumlar geliyor mu; o çiçeklerden seralara bir sapma var mı; o çiçeklerden bizim çiçeklere bir klonlama çalışması var mı; bunlar, bizim için çok önemli. Bu nedenle, bunların, muhakkak surette bir ziraî karantinadan geçtikten sonra ülkemize girmesi gerekli.

Dördüncüsü, kesmeçiçek ihracatında Avrupa pazarlarında pay sahibi olabilmek için nakliye giderlerini asgariye indirmemiz gerekli. İsrail, 1 kilogram çiçeği, İsrail'den Hollanda'ya 76 sente taşıyor, biz ise 1 dolar 17 sente taşıyoruz. Bu noktada, Türk Hava Yolları Genel Müdürlüğüne yazı yazdığım gibi, Genel Müdür Sayın Bolayır'la bizzat görüştüm, uzun bir tartışmamız oldu, düşürmeleri gerektiğini, ekonomiye katkısını izah ettim. Bakanlığımızdan Ulaştırma Bakanlığımıza da bu konuda bir yazı çıktı, muhakkak surette, 1 dolar 17 sente taşıdığımız -17 sent diye hatırlıyorum, ya 17 ya da 19 sent- 1 kilogram çiçeğin taşınmasının İsrail'in düzeyine indirilmesi gerekli, bu konuda girişimimiz oldu. Ben, Türk Hava Yollarının da, bu taşıma ücretini indireceğine inanıyorum. TIR'larla taşıdığımız zaman, çiçek, yolda bozuluyor.

Kesmeçiçekçilik, Türk tarımını çeşitlendirmede... İşte, elimizde "stoka üretim" dediğimiz ürünler var; ama, bu çok değişik bir konu; kesmeçiçekçilik, oldukça döviz getiren bir konu. Küçük Hollanda'nın, bir yılda, milyonlarca dolar döviz girdisi var, Toprak açısından söylüyorum; yoksa, Hollanda büyük ülke; yanlış anlaşılmasın. Toprak açısından küçücük Hollanda'nın, kesme çiçekten bu kadar girdisi var. Denizden toprak kazanıp üzerinde kesme çiçekçilik yapan Hollanda ile Antalya'yı mukayese etmememiz gerekli; bizim, çok daha rahat bir şekilde kesmeçiçek yetiştirip, rekabet edebilmemiz gerekli.

Ben, Nesrin Ünal'a, bu konuyu Yüce Meclisin dikkatine getirdiği için tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; saygılarımı arz ediyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Gündem dışı ikinci söz, Fransız Senatosunda tekrar gündeme gelecek olan sözde Ermeni soykırımı iddialarıyla ilgili olarak söz isteyen Ankara Milletvekili Cemil Çiçek'e aittir.

Buyurun Sayın Çiçek. (FP sıralarından alkışlar)

2.- Ankara Milletvekili Cemil Çiçek'in, Fransız Senatosunda tekrar gündeme gelecek olan sözde Ermeni soykırımı iddialarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in cevabı

CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; milletimizi ve devletimizi yakından ilgilendiren bir konuya Yüce Meclisimizin ve hükümetin dikkatini çekmek ve mümkünse gereğinin de yapılmasını yüksek takdirlerinize arz etmek üzere huzurlarımızdayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir süreden beri, hep, iç gündem konularıyla uğraşıyoruz. Bir tarafta, her gün yeni bir boyut kazanan, zihinlerimizi karıştıran, midemizi bulandıran, insana, bu toprağın insanına yakışmayan, yakıştıramadığımız vahşet manzaraları, bir türlü içerisinden çıkamadığımız sorular, sorular, sorular, diğer tarafta, Ankara Savaşından daha çetin geçeceği şimdiden belli olan "Çankaya Savaşları" siyaset entrikaları, ekonomik sorunlar, sıkıntılar ve bunalımlar, daha buna benzer birçok iç mesele gündemimizi oluşturuyor.

Türkiye olarak ve bu milletin temsilcileri olarak, bizler, bunlarla uğraşaduralım, 22 Şubat 2000 Salı günü, yani önümüzdeki salı günü Fransız Senatosunda bir teklifin gündeme alınıp alınmaması oylanacak. Belki hatırlanacağı üzere, Fransa Millet Meclisi 29 Mayıs 1998 tarihli oturumunda, "Fransa 1915 Ermeni soykırımını alenen tanı" şeklinde tek maddelik bir kanun teklifini oybirliğiyle kabul etmiştir. Bu teklif, bir süre, Fransız Senatoşunun raflarında bekletildikten sonra, şimdi tekrar gündeme getirildi ve salı günü bununla ilgili oylama yapılacak. Gündeme alınması halinde, Türkiye'yle ilgili, Türkiye'nin aleyhine yeni bir süreç başlamış olacaktır. Korkarım ki, bunu başka ülkelerin parlamentoları da takip edecek.

Bu konuyla alakalı olarak 2 Haziran 1998 günü bu kürsüden, Türk Milleti adına, onun bir temsilcisi olarak ifade ettiğim gibi ve bugün de ifade ediyorum ki, bu teklif haksızdır, bu teklif insafsızdır, bu teklif aziz milletimize karşı yapılmış bir iftiradır, tarihe karşı yalan söylemektir. Soykırım gibi bir insanlık suçunu işlemeye, bu milletin, ne kültürü müsaittir ne inancı müsaittir ve ne de karakteri müsaittir.

Bir Fransız olan Pierre Loti'nin de belirttiği gibi bize bu haksızlığı yapanların, şarka hiç ayak basmamış, önyargılarla gözleri körleşmiş insanlar olduklarını, çığırından çıkmış bir propagandanın ajanları olduklarını tarih ortaya koymuştur. Bernard Lewis gibi tarafsız tarihçiler, arşiv vesikaları da ortaya koymuştur.

Osmanlı arşivleri herkesin incelemesine açıktır. Tarihle yüzleşmekten korkmayanlar gerçekleri öğrenmek istiyorlarsa, gelip burada her şeyi araştırabilirler, tarihin hakemliğine müracaat edebilirler.

Parlamento kararıyla tarihî gerçekler değiştirilemez, hele hele tersyüz edilemez; Ermenilerin, Doğu Anadolu'da onbinlerce Müslüman Türk'e, kadın, çocuk, ihtiyar demeden nasıl bir vahşet icra ettikleri gerçeğini hiç değiştiremez. Yalana ve iftiraya çanak tutmak dostluğa sığmaz, müttefikliğe de yakışmaz. Eğer Fransızlar soykırımın ne anlam ifade ettiğini görmek istiyorlarsa, bugün bu saatte, gidip Çeçenistan'da olan vahşeti görsünler, Karabağ'da, Ermeni zulmü altında Azerî topraklarda yaşanan vahşeti görsünler. (FP sıralarından alkışlar)

Bu kanunla Fransa bir eski sayfa açmak istiyorsa, bundan en evvel kendisi zararlı çıkar. Birileri de çıkar, Saint-Barthelemy katliamını hatırlatır, engizisyonları hatırlatır, Cezayir'i hatırlatır; Afrika'da, Asya'da, Ortadoğu'da sömürgelerde işlenen vahşeti ve katliamları hatırlatır -bunların hepsinin altında Fransa'nın parmak izleri vardır- 40'tan fazla diplomatımızın şehit edilmesinden Fransa'nın da sorumlu olduğunu hatırlatır.

Bu teklif yasalaşırsa, Fransa, ırkçı terörün teşvikçisi olur; destekçisi olur, bundan sonra akacak kanın da sorumlusu olur, Taşnak zihniyetinin yeniden hortlamasının sorumlusu olur. Şüphesiz, Fransa bunların sorumlusu olur; ama, bu milletin temsilcisi olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu durum karşısında sessiz kalamayız; herhalde, bir tepkimiz olmalıdır. İç meselelerimiz ne kadar karmakarışık olsa bile böylesine bir mesele karşısında bu Meclis duyarsız kalamaz; mutlaka söyleyecekleri vardır, mutlaka yapacakları vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çiçek, açıyorum mikrofonunuzu; tamamlayın efendim.

CEMİL ÇİÇEK (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, bu vesileyle, burada temsil edilen bütün partilerimize, onların değerli grup başkanlarına, grup başkanvekillerine arz etmek istiyorum ki, öntümüzdeki salı günü oylama yapılacağına göre, mutlaka, Meclisin infialini, tepkisini ortaya koyacak bir bildiriyi, ister bugün ister yarın, her halükârda, bu Meclisten geçirmek gerekecektir. Aksi halde, Fransızlar, Türkiye'nin bu tepkisizliği karşısında bu teklifi yasalaştırmakta cüret bulacaklardır. Meclisimiz böyle bir tepkiyi ortaya koyabilir ise, mutlaka, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı bu infialimizi muhatabına iletecektir.

Bunun dışında, Dışişleri Komisyonumuzun Değerli Başkanı ve üyelerinin, mutlaka yapacağı bazı şeylerin olduğunu düşünüyorum.

Bu Meclis çatısı altında teşekkür etmiş bulunan Türk-Fransız Dostluk Grubunun Başkan ve üyelerinin yapacağı bazı çalışmaların, bazı tepkilerin olduğunu düşünüyorum.

Meclisin dışında da, Türkiye’de her meselede -üzerine düşün ya da düşmesin- söz söyleyen birçok sivil toplum örgütünün de böyle bir millî mesele karşısında yapacağı şeylerin, söyleyeceği sözlerin, ortaya koyacağı tavırların olduğu düşüncesini burada dile getirmek istiyorum; bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çiçek.

KÂMRAN İNAN (Van) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın İnan.

KÂMRAN İNAN (Van) – Sayın Başkan, Sayın Çiçek’in konuşmalarına teşekkür ederim; komisyonumuza da atıfta bulundular...

BAŞKAN – Efendim, mikrofonu açayım, isterseniz oradan hitap edin.

Buyurun Sayın İnan.

KÂMRAN İNAN (Van) – Sayın Başkanım, söz verdiğiniz için şükranlarımı arz ediyorum. Ayrıca, bu kadar önemli ve hassas bir konuyu gündeme getirdiklerinden dolayı, müsaadenizle, Sayın Çiçek’e de teşekkürlerimi arz etmek isterim.

Biz, Dışişleri Komisyonumuz olarak ve Başkan sıfatıyla, daha geçen hafta, Fransız Senatosu Dışişleri Komisyonu Başkanının dikkatini çektik. Böyle bir gelişmenin, Türk-Fransız ilişkilerini çok büyük ölçüde zedeleyeceğini ve ekonomik bakımdan Fransa’nın büyük zarar göreceğini kendilerine ifade ettik.

Ayrıca, şunu da ifade etmeye çalışıyoruz; Fransa’da oturup da, bizim komşumuz olan 3 milyonluk Ermenistan’ın gelecekteki menfaatlarına zarar vermeleri de düşünmeleri lazım; çünkü, bizim komşumuzdur. İlişkilerimizin bu şekilde gelişmesi değil, daha da kötüye gitmesi şartlarını doğururlar; onun da sorumluluğu kendilerine ait olur. Hükümetin de, aynı hassasiyetle konuyu takip ettiğini biliyorum. Eminim ki, Sayın Bakan arz edeceklerdir. Gereken yapılmaktadır ve yapmaya da devam edeceğiz.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Dışişleri Komisyonu Başkanımız Sayın İnan’a teşekkür ediyorum.

Gündem dışı konuşmayı, hükümet adına, Devlet Bakanı Sayın Şükrü Sina Gürel cevaplayacaktır. (DSP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI ŞÜKRÜ SİNA GÜREL (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu, önemli ve hepimizin üzerinde duyarlılıkla birleştiği konuyu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine getirdiği için, Sayın Çiçek’e, ben de teşekkür ediyorum.

Biraz önce Sayın İnan’ın da belirttiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti, bu konu üzerinde, bütün organlarıyla, hükümetiyle, Meclisiyle, Meclisindeki ilgili komisyonlarıyla ve bütün kamuoyuyla hassasiyetle durmaktadır. Bunun da, herkes tarafından bilinmesinin, bundan sonra Türkiye ile olan ilişkilerine zarar verecek adımları atacak bütün ülke sorumlularınca bilinmesinin de yararlı olduğunu düşünüyorum. Çünkü, Türkiye olarak, Türk insanı olarak, biz, elbette, geçmişimizle ilgili herhangi bir konuda, hem kendi vicdanımıza hem uluslararası vicdana hesap vermeyeceğimiz herhangi bir davranışımızın, bir geçmiş hatamızın olmadığı inancındayız.

Türkiye, her zaman, geçmişle ilgili sorumluluklarını üstlenmiş, Lozan'da, feodal emperyal geçmişi temizlerken de bu geçmişle ilgili hesabını, hem de yeni kuşaklar olarak üstlenip vermiş bir ülkedir, bir ulustur. Bu açıdan, geçmişle ilgili veremeyeceğimiz bir hesabımız yoktur; ancak, bunun bilinmesi gerekir ki, özellikle dışarıda ve yine özellikle Türkiye ile ilgili ilişkilerine zarar verebilecek adımlar atmaktan çekinmeyecek çevrelerin tahrikleriyle, bazı ülkelerde, yasama organlarında bazı yasa teklifleri verilip Türkiye'nin geçmişine ilgili, sözde bazı sorumlulukları üstlenmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, maalesef, 1998 Mayıs ayından beri Fransız Senatosunda da böyle bir çaba gösterilmektedir.

1998 Mayısında, Fransız Meclisinde, Sosyalist Partiden milletvekillerinin verdikleri bir yasa teklifi kabul edilmiş; ama, 29 mayısta kabul edilen bu yasa teklifinin kabulü sırasında Meclis Genel Kurulunda yalnızca 30 milletvekili hazır bulunmuş ve onların oyuyla bu yasa teklifi kabul edilmiştir; ama, yasalaşması için bir süreç daha gereklidir hepimizin bildiği gibi, o süreç de senatodan geçme sürecidir. Senatoda, bu Fransa Meclisinde kabul edilen yasa teklifi, özellikle Fransız Hükümetinin olumlu tutumuyla ve Türkiye ile ilişkilerine zarar vermeme kaygısıyla şimdiye kadar engellenilmiş, durdurulabilmiştir.

Bu konuda, elbette, geçmişte de, Sayın Cumhurbaşkanımız, o zamanın Sayın Başbakanı, Sayın Dışişleri Bakanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkanı ve komisyon üyeleri her türlü gayreti göstermişler ve Türk kamuoyunun bu konudaki duyarlılığını Fransız muhataplarına aktarmakta, yansıtmakta geri kalmamışlardır ve onların bu gayretleri, bizim bu konudaki duyarlılığımızın Fransa tarafından da anlaşılmasında elbette etkili olmuştur.

Şimdi, bu yıl içerisinde, bu yasa, Fransız Senatosunda yeniden canlandırılmak istenmektedir. Biz hükümet olarak, yine Sayın İnan'ın da belirttiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu olarak ve her düzeyde demekler ve sivil toplum örgütleri olarak, Türk kamuoyunun bu konudaki duyarlılığını Fransa tarafına iletmekte geri kalmadık; bundan emin olmanızı dilerim. Bu duyarlılığımızın Fransız Hükümeti tarafından anlaşıldığını ve paylaşıldığını da belirtmek isterim.

Ancak, tabii ki, Fransız Hükümetinin bu konudaki olumlu tutumunu bundan sonra da sürdürceğini, Türk kamuoyundaki duyarlılıklara, olumsuz adımlarla, tahrik ederek yaklaşmanın, hem Türk-Fransız ilişkilerine hem de Türkiye'nin çok önemli rol oynadığı, bundan sonra da olumlu roller oynamayı tasarladığı ve bu konuda adımlar attığı bir bölgede, genel olarak, uluslararası ilişkiler yapısına zarar vermeyecek adımların atılmasını ve zarar verebilecek adımların da geri alınmasını, Fransız Hükümetinin duyarlılıkla değerlendireceğini umuyoruz.

Bu konuyu gündeme getirdiği için Sayın Çiçek'e tekrar teşekkür ediyorum ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin sayın üyelerinin ve Türk Hükümeti olarak bizim, bu konu üzerinde duyarlılıkla ve titizlikle durduğumuzu belirtmek istiyorum; bu konuda emin olmalarını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli milletvekilleri, gündem dışı üçüncü söz, gümrüklerdeki gelişmeler ve yurda kaçak çay girişinin engellenmesi konusunda söz isteyen Rize Milletvekili Ahmet Kabil'e aittir.

Buyurun Sayın Kabil (ANAP sıralarından alkışlar)

3. – *Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, gümrüklerdeki gelişmeler ve yurda kaçak çay girişinin engellenmesine ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in cevabı*

AHMET KABİL (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çaydan başka hiçbir geliri olmayan, Doğu Karadeniz Bölgesinin ekonomisi için, hatta, bütün Türk halkının sağlığı için çok önemli olan, çeşitli yollarla yurda kaçak giren çayların önlenmesi hususunda gümrüklerimizdeki gelişmeler hakkında Yüce Meclise bilgi sunmak için söz almış bulunuyorum. Sayın Başkana söz verdiği için teşekkür ediyorum, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Rize ve çevresinde, bütün Türkiye'ye yetecek kadar, hatta, yılda 40 bin ton fazla çay üretilmesine rağmen, son yıllarda bilhassa 1999 yılının ilk altı ayında, Türkiye'ye kaçak olarak ve mevzuattaki bazı boşluklardan faydalanarak sağlığa zararlı 30 bin ton çay girdiği tespit edilmiştir.

Sağlığa zararlı diyorum; çünkü, genelde Türkiye dışında çay üretimi yapılan bölgelerde, bilhassa, ekvator bölgesinde iklim dolayısıyla, çay yapraklarında oluşan böceklerle mücadele için kullanılan zirai ilaç artıkları ihtiva eden çaylar Türkiye'ye sokulmaktaydı.

Komşumuz İran, kendi çaylarını, çeşitli ülkelerin kalitesiz çaylarıyla karıştırıp, içerisine yine sağlığa zararlı, renk için, koku için katkı maddeleri ilave ederek Türkiye'ye sokmaktaydı.

1999 yılında bu kaçakçılığın önlenmesi hususunda gösterdikleri gayret dolayısıyla, devlet başkanlarımız, Sayın Mehmet Keçeciler'e, dışticaretten sorumlu Sayın Tunca Toskay'a ve çaydan sorumlu Devlet Bakanı Sayın Rüştü Kâzım Yücelen'e teşekkürlerimi ve şükranlarımı arz ediyorum.

Sayın milletvekilleri, bütün dünyada üretilen çaylardan zirai ilaç artığı ve sağlığa zararlı katkı maddesi olmayan tek çay Türkiye'de üretilen çaydır. Gürcistan ve Japonya'da çok az miktarda bu vasıfta üretilen çay varsa da, kendi ihtiyaçlarının beşte 1'ini dahi karşılamayacak miktarlardadır. Birçok hastalığa şifa olan, hiçbir katkı maddesi olmayan Türk çayının değerini bilelim. Zaman zaman, dünya basınında, hatta, Türk basınında, katkı maddesi olmayan çayın insan sağlığına faydaları hususunda neşriyatlar yapılmaktadır.

Türk basınında, 11 Mayıs 1999'da Sabah ve yine, 1 Haziran 1999'da Hürriyet Gazetesinde, sağlığa faydaları konusunda neşriyatlar yapılmıştır. Bu neşriyatların hepsinde ifade edilen ortak husus, Amerika Birleşik Devletlerinde, birçok bilim heyetinin araştırmalarına göre, çay içme alışkanlığı olan kimselerin, çay içmeyenlere oranla kalp krizine yakalanma riskinin yüzde 46 oranında daha az olduğu şeklindedir.

Bu araştırmalar neticesi, çay yaprağındaki kimyasal bileşiklerin, insan sağlığına faydaları bir liste halinde çıkarılmıştır.

Bir dergiden alınan bu 12 bileşikten -zamanınızı almadan- birkaç tanesini okumak istiyorum: Polifenoller, kateşinler; bunlar, çayın içinde yüzde 10 ilâ 25 mertebesinde vardır; kolesterol seviyesini ve kandaki LDL seviyesini düşürür, kan basıncındaki artışları geciktirir. Yine, 12 bileşikten bir tanesi de kafeindir; merkezi sinir sistemini uyarır. Ayrıca, C vitamini, glikositler, E vitamini, karoten, sapon, florid, çinko, selenyum, magnezyum gibi bileşiklerin hepsinin sağlığa faydalı olduğu bu raporlarda bellidir.

Sayın milletvekilleri, Karadeniz Bölgesinde çay tarımından geçinen 210 000 ailenin yüzde 82'si 1 ilâ 5 dekar çay tarlasına sahiptir ve her ailenin elde ettiği yıllık gelir, bugünkü fiyatlarla, ortalama yılda 600 milyondur. Bu da, ayda, 50 milyon demektir. Bu miktar, yoksulluk sınırının yedide 1'i bile değildir. Bu gelirle, bir ailenin geçiminin ne kadar zor olduğunu takdirini size bırakıyorum.

Ayrıca, yaş çay bedellerinin yıl sonuna kadar ödeneceği, hükümet tarafından söylenmişti. Çaydan sorumlu Sayın Bakanın bütün gayretlerine rağmen, müstahsilin, 1999'dan, hâlâ, bugün 18 trilyon alacağı var. Şubat sonuna kadar, müstahsilin yaş çay bedellerinin ödeneceğini ümit ediyorum, inşallah 1 marta kalmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kabil, açıyorum efendim; lütfen tamamlayın.

AHMET KABİL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüksek enflasyon karşısında, ödenmeyen müstahsil alacakları da önemli bir kayıptır.

Yine, ayrıca, yılbaşından sonraki ödemeler için fark vaat edilmişti; bu fark ne zaman ödenecektir, o da belli değildir. Bu nedenledir ki, hâlâ, Rize, Türkiye’de en çok göç veren üç ilden biridir.

Yurda kaçak giren çaylar, bu zor şartlardaki doğu Karadeniz bölgesinin ekonomisini çok olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla, sayın bakanlarımızın, bilhassa Sayın Mehmet Keçeciler’in, bu husustaki ısrarlı takipleriyle, önce Türk Halkının sağlığına ve de doğu Karadenizin çayına sahip çıkukları için; ayrıca, vergi ödemeden haksız kazanç elde ederek, yurda kaçak çay sokulmasını büyük oranda engelledikleri için, ülke yararına çok önemli bir hizmet yaptıklarına inanıyorum.

Çay kaçakçılığı büyük oranda engellenmiştir; ama, çay kaçakçılığının bittiğini iddia etmek yanlıştır. Zira, Türkiye’ye, şubat ayı başında iki parti, 300 ton çay girdiğine dair ciddi iddialar var. Gürbulak sınır kapısından, bu çayın çok az bir miktarı -belki 50-60 ton- resmî, diğerinin kaçak girdiği iddiaları çok yaygındır. Yani, bir kamyon resmî, beş kamyon kaçak iddiaları vardır. Sayın Bakanın, bu iddiaları da araştıracağından ve engelleyeceğinden eminim. Yani, bu hususta, daha alınması gereken tedbirlerin olduğu kanaatindeyim.

Bu tedbirler çerçevesinde, Rize’de, Çay Kurumunun ve Rize çay borsasının, her türlü çay tahlilini yapacak gelişmiş modern laboratuvarları mevcuttur.

Yurda giren çayların insan sağlığına zararlı olup olmadığını, içerisindeki katkı maddelerinin neler ve ne kadar olduğunu tahlili için, çayın vatani olan ve çayın ihracatının yapıldığı Rize’ye, mutlaka, ihtisas gümrüğü yetkisi verilmelidir.

Yine, her türlü tedbire rağmen, kaçak olarak, sağlığa zararlı çayları yurda sokanlara karşı daha etkili, daha caydırıcı tedbirler alınmalı ve gerekli yönetmelikler yayımlanmalıdır diyor, Sayın Başkanı ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kabil.

Gündem dışı konuşmaya, hükümet adına Devlet Bakanı Sayın Mehmet Keçeciler cevap verecekler.

Buyurun Sayın Bakan. (ANAP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANİ MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Rize Milletvekilimiz Sayın Ahmet Kabil’in yaptığı gündem dışı konuşmaya hükümetimizin cevabını arz etmek üzere huzurlarınızdayım; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Kabil’in de ifade ettiği gibi, gerçekten, Türkiyemizde çay üretimi yapan vatandaşlarımız, oldukça zahmetli olan bu üretimden elde ettikleri ürünleri değerlendirme noktasında gereken çabaları, gayretleri sarf etmektedirler.

Yaklaşık 200 000 ton üretimimiz, 180 000 ton tüketimimiz vardır; kendi üretimimizin -zaten tüketime yettiği gibi- bir miktarını da ihraç etmek mecburiyetindeyiz.

Bütün dünyada 2 milyon 800 bin ton kuruçay üretimi var. Bunun, 1 milyon 700 bin tonu çay üretilen ülkelerde tüketiliyor; buna mukabil, 1 milyon 100 bin tonluk çay da ihraç ediliyor.

Türkiye olarak, çay üreten bir ülke olarak, dışarıdan kaçak çayın girmesi, bizim açımızdan, ülke ekonomisi açısından üzerinde çok hassasiyetle durmamız gereken konulardan biridir. Hükümetimiz, bu olayın farkındadır ve hassasiyetle bu konu üzerinde durmaktadır. Unutulmamalıdır ki, Türkiye, serbest rekabet kurallarını uygulayan bir ülkedir. Türkiye’ye serbestçe çay da gelebilir, Türkiye, çay da satabilir; ama, bunun, uluslararası ticaret kurallarına uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Biz, tespit ettik ki, Türkiye'ye kilosu 20 centten çay girmektedir; halbuki, Uluslararası Ticaret Örgütü'nün dünya gümrüklerine bildirdiği ortalama fiyatlara göre, bunun asgarî bedelinin 2 dolar olması gerekmektedir. Zaten, bizim de, gümrük idaresi olarak, bu şikâyetlerin artması üzerine aldığımız tedbir bundan ibarettir. Genelge göndermişiz bütün gümrük müdürlüklerimize ve demişizdir ki "2 dolardan aşağıya çay Türkiye'ye girmeyecek." Neye dayanarak; Uruguay Raunda dayanarak, Dünya Ticaret Örgütü'nün kurallarına dayanarak, 2 dolardan aşağıya girmeyecek dediğimiz andan itibaren de, zaten, Türkiye'ye çay gelmemiştir; çünkü, yüzde 50 üzerinde fon vardır ve 1 dolar da fon binmektedir.

Netice itibariyle, bugünkü rakamlara göre, kilosunu 1,5 milyon liraya getirdiği bir çayı Türkiye'de pazarlama imkânı fevkalade zordur.

MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) – Niye zormuş; 3,5 milyon lira Rize'de çay...

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Devamla) – Aldığımız tedbir bir ölçüde budur. Bu tedbiri aldıktan sonra, çay girişlerinde çok ciddi azalmalar olmuştur. Nitekim, bu tedbiri aldıktan sonra, sayın milletvekilimizin de işaret ettiği gibi, Gürbulak kapımızdan, sadece 20 000 kilogramlık bir, 35 000 kilogramlık bir parti olmak üzere, iki parti halinde mal girmiştir. Halbuki, daha önceki dönemlerde, milletvekilimizin de işaret ettiği gibi, 200 000 kilo civarında çay girişi olmuştur. Şimdi, büyük ölçüde azalmıştır ve artık, bu fiyatlarla Türkiye'ye çay getirmek rantabl olmaktan, kâhî olmaktan, o firma için verimli olmaktan çıkmıştır.

MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) – Çay kaç lira Sayın Bakan? Türkiye'de 3,5 milyon lira.

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Devamla) – Tamam, anladım da, onu getirdiği zaman, onun nakliye bedeli var, navlunu var vesairesi var. Ben, sadece ortalama fiyatlar olarak söyledim. 20 sente giren çayı 2 dolara çıkardığımız zaman -ki, bunu biz tespit etmiyoruz; bu, dünya gümrüklerinde uygulanan ortalama fiyat- bu ortalama fiyattan aşağıya, haksız rekabetle geliyor, damping fiyatıyla geliyor. Biz bunun farkında değildik, biz bunun farkına varıp engelledik; onu arz ediyorum efendim. Netice itibariyle, girişlerde çok büyük ölçüde düşme söz konusudur.

Kaldı ki, sayın milletvekilimizin de ifade ettiği gibi, yolcu beraberinde çay girişleri vardı. Bu, yolcu beraberindeki çay girişleri, bilhassa Kıbrıs'tan, Türkiye'ye haksız bir çay girişine sebep oluyordu. Kıbrıs'ta çay üretilmez; ama, 1998 yılında Kıbrıs'tan Türkiye'ye 15 000 kilo çay girmiş. Kıbrıs bizim çanımız, onun her türlü ekonomik zorluğuna biz destek olalım, yardımcı olalım; ama, ürettiği bir malı alalım; yani, üçüncü dünya ülkelerinde üretilen bir mal, Kıbrıs üzerinden Türkiye'ye girmesin. Dolayısıyla, yolcu beraberinde giren çaylarla ilgili, gereken tedbir alınmıştır ve oradan girişler de tamamen durdurulmuştur.

Ayrıca, çay için, sadece gıda ihtisas gümrüklerinden girebilecek şekilde bir düzenleme yapılmıştır. Artık, Türkiye'de her gümrükten çay girmesi söz konusu değildir; sadece, Türkiye'deki 4 gıda ihtisas gümrüğünden çay girebilecektir. Binaenaleyh, İran hududundan, hiçbir kapıdan, bundan sonra, fiyatı da verseler çay giremeyecektir, bununla ilgili tedbir de alınmıştır.

Değerli arkadaşlarım, aziz milletvekilleri; Sayın Kabil'in ifade ettiği, Çay-Kur borçlarıyla ilgili olarak, buraya gelmeden evvel görüştüğüm Çay-Kurdan sorumlu Devlet Bakanı arkadaşımın bana verdiği bilgiye göre, bugün itibariyle, çay üreticisine hükümetin, Çay-Kurun 15 trilyon lira borcu vardır. İnşallah, bu borç, ay sonuna kadar, yani şubat ayı sonuna kadar ödenmeye çalışılacaktır. Zaten, 57 nci hükümetimiz, Çay-Kurun sermayesini 70 trilyon liradan 120 trilyon liraya çıkarmıştır, bu işlemler yapılmaya başlanmıştır; Çay-Kur da, ödemelerinde, biraz daha rahatlar hale gelmiştir.

Bu cümleden olarak, bu fırsattan istifadeyle, kaçakçılıkla ilgili bazı konularda da Yüce Meclise bilgi sunmak istiyorum.

Gümrük sahalarımızda, Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğümüz elemanlarınca 1999 yılı ve 15 şubat tarihi itibarıyla -dünkü tarih itibarıyla- yapılan mücadele sonucunda, kaçakçılıkla ilgili olarak elde edilen sonuçlar hakkında bazı istatistikî bilgiler vermek istiyorum.

Toplam olarak, 1999 yılında, 263 olayda 26,4 trilyon lira değerinde; 15 Şubat 2000 tarihi itibarıyla da 24 olayda 3,1 trilyon lira değerinde kaçakçılık olayı ortaya çıkarılmıştır.

Bunların dökümüne baktığımız zaman, narkotikte, 1999 yılında, 23 olayda 6,5 trilyon lira değerinde; 2000 yılında ise 2 olayda 127 milyar lira değerinde uyuşturucu, psikotrop ve uyuşturucu yapımında kullanılan kimyasal maddeye el koyulmuş; 60 zanlı, gerekli yasal işlemler yapmak üzere adli mercilere intikal ettirilmiştir.

Ticarî eşyada, 1999 yılında, 39 738 kilogramı çay olmak üzere, 227 olayda 8,9 trilyon lira; 2000 yılında, 20 olayda, 250 milyar lira değerinde çeşitli cins ve miktarlarda ticarî eşya yakalanarak gümrük idarelerine teslim edilmiş, adliyeye intikal ettirilmiştir. Yani, biz, 1999 yılının ikinci yarısında, 39 000 kilo kaçak çayı gümrüklerde yakalayıp, sorumluları mahkemeye vermişiz.

Hayalî ihracat noktasında, dahilîde işleme belgesi kapsamında vergileri tahsil olunmaksızın yurda sokulan malî içeride satarak haksız kazanç sağlayan ve düzenlenen sahte çıkış beyannameleriyle ihracat taahhütlerini kapatmayı ve haksız KDV iadesi almayı amaçlayan, 1999 yılında, 11 trilyon lira değerinde 4 olay, 2000 yılında da 2,7 trilyon lira değerinde 2 olay ortaya çıkarılmış, sorumluları mahkemeye verilmiştir.

Türkiye'de, ticaret serbesttir, dışticaret de serbestir; ama, bunun kuralları vardır, kaideleri vardır; herkes bu kaidelere uymak zorundadır. Biz, bu kaidedışı, kuraldışı davranışları takip etme noktasında, 57 nci hükümet olarak azimli ve kararlıyız. Hiç kimse, Türkiye'de ticaretin yasak olduğunu söyleyemez; ama, ticaret, kuralları içerisinde, kaideleri içerisinde serbesttir. Hiç kimse, ticaret serbestisini, haksız rekabet olarak, dumping olarak, benim ilkemim aleyhine kullanamaz, haksız kazanç vesilesi haline getiremez; haksız kazanç vesilesi haline getirenlerin yakasından yapışmak da boynumuzun borcudur.

Çay üreticisinin sorunlarına yakinen vâkıfız ve Türkiye'ye, haksız fiyatlarla çay girişleri büyük ölçüde önlenmiştir, mücadelemiz sürecektir; çay müstahsillerimiz, özellikle Rize milletvekillerimiz müsterih olsunlar.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli milletvekilleri; diğer sunuşlara geçiyoruz.

Komisyonlardan istifa önergeleri vardır; okutuyorum:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – *İstanbul Milletvekili Şadan Tuzcu'nun (9/18) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/117)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Başka soruşturma komisyonlarında görev aldığımdan (9/18) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonundan çekilmek istiyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Şadan Tuzcu
İstanbul

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

2. — *Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek'in (9/24, 9/31) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonları üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/118)*

15.2.2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(9/24) ve (9/31) esas nolu Meclis soruşturması komisyonlarındaki görevimden istifa ediyorum. Gereğini arz ederim.

Mehmet Çiçek
Yozgat

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

3. — *Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın (9/33) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/119)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Üyesi bulunduğum (9/33) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonu üyeliğinden istifa ediyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Sabahattin Yıldız
Muş

BAŞKAN -- Bilgilerinize sunulmuştur.

4. — *İstanbul Milletvekili Şadan Tuzcu'nun (9/33) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/120)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Başka soruşturma komisyonlarında görev aldığım (9/33) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonundan çekilmek istiyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Şadan Tuzcu
İstanbul

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

5. — *İstanbul Milletvekili Emre Kocaoğlu'nun (9/34) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/121)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Başka soruşturma komisyonlarında görev aldığım (9/34) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonundan çekilmek istiyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Emre Kocaoğlu
İstanbul

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

6. — *İstanbul Milletvekili Esat Öz'ün (9/34) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/122)*

15 Şubat 2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(9/34) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonundan istifa ediyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Esat Öz

İstanbul

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

7. — *İstanbul Milletvekili Bahri Zengin'in (9/38 ve 9/40, 41) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonları üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/123)*

15.2.2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(9/38) ve (9/40,41) esas nolu Meclis soruşturması komisyonları üyeliğinden istifa ediyorum.

Gereğini arz ederim.

Bahri Zengin

İstanbul

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

8. — *Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun (9/39) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/124)*

15.2.2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(9/39) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonundaki görevimden istifa ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mahmut Göksu

Adıyaman

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

9. — *Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın (9/39) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/125)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Üyesi bulunduğum (9/39) nolu Meclis Soruşturması Komisyonu üyeliğinden istifa ediyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Sabahattin Yıldız

Muş

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

10. — Adana Milletvekili Yakup Budak'ın (9/39) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/126)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

14.2.2000

Üyesi bulunduğum (9/39) esas numaralı Meclis Soruşturma Komisyonu üyeliğinden istifa ediyorum.

Gereğini arz ederim.

Yakup Budak

Adana

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

11. — Konya Milletvekili Özkan Ökstüz'ün (9/43) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/127)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

15.2.2000

(9/43) esas numaralı Meclis Soruşturma Komisyonu görevimden istifa ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Özkan Ökstüz

Konya

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisi Gruplarının, İktidârın 19 uncu maddesine göre verilmiş bir önerileri vardır.

Önce okutacağım ve işleme alacağım, sonra da oylarınıza sunacağım.

IV. — ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1. — Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile görüşülecek konuların yeniden düzenlenmesine ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 15 Şubat 2000 Salı günü yaptığı toplantıda, siyasi parti grupları arasında oybirliği sağlanamadığından, gruplarımızın ekteki müste rek önerisinin, Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Aydın Tümen

Ömer İzgi

Beyhan Aslan

DSP Grup Başkanvekili

MHP Grup Başkanvekili ANAP Grup Başkanvekili

Öneri:

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 103 üncü sırasında bulunan 328 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 2 nci sırasına, 98 inci sırasında bulunan 312 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü sırasına, 2 nci sırasında bulunan 89 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü sırasına, 3 üncü sırasında bulunan 53 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci sırasına, 66 ncı sırasında bulunan 197 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı sırasına, 39 uncu sırasında bulunan 137 sıra sayılı kanun tasarısının 7 nci sırasına, 36 ncı sırasında bulunan 113 sıra sayılı ka-

nun tasarısının 8 inci sırasına, 18 inci sırasında bulunan 73 sıra sayılı kanun tasarısının 9 uncu sırasına, 105 inci sırasında bulunan 319 sıra sayılı kanun tasarısının 10 uncu sırasına, 104 üncü sırasında bulunan 318 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci sırasına, 57 nci sırasında bulunan 178 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci sırasına, 68 inci sırasında bulunan 201 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü sırasına, 90 inci sırasında bulunan 307 sıra sayılı kanun teklifinin 14 üncü sırasına, 77 nci sırasında bulunan 214 sıra sayılı kanun tasarısının 15 inci sırasına alınması; 16 Şubat 2000 Çarşamba günü gündemin 4 üncü sırasına kadar olan kanun tasarılarının görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma saatlerinin uzatılması, 16 Şubat 2000 Çarşamba ve 23 Şubat 2000 Çarşamba günü sözlü soruların görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz talebi var mı efendim?

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Aleyhte söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Arınç. (FP sıralarından alkışlar)

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum, çalışmalarımızın hayırlı olmasını diliyorum.

Biraz evvel, yine, İktidar Grubu partilerimiz tarafından bir öneri getirildi. Bu önerilerde, bilim takip edebildiniz mi, yine, gündemdeki sıra sayısı ve kanun sıra sayısı olan pek çok şey yer değiştirmiş oldu. Bunları, eğer üzerinde durmazsanız, tek tek karşılıklarını bulmazsanız ve böyle bir liste yapmazsanız, hiçbir arkadaşımızın, hangi sıraya ne geldi, daha önce neredeydi, hangisi önde kaldı, hangisi arkada kaldı gibi konularda bilgi edinmesi mümkün değildir. İktidar grubu partiler, uzun bir süredir böyle bir uygulama içindeler, onlar bunda ısrar ediyorlar. Biz de, biraz sevimsiz bile gelse, bu uygulamanın karşısında, tutanaklara geçmesi ve dikkatlerinizi çekmek açısından bunun yanlışlarını göstermeye çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bazen her hafta, çoğu zaman da haftada bir iki defa, Danışma Kurulu toplanıyor; önceden yaptıkları sıralamayı, iki gün sonra tekrar değiştiriyorlar; arkadaki öne geliyor, öndeki biraz arkaya gidiyor... Affedersiniz, böylesine karışık bir tablo içerisinde, hangisinin önceliği var, hangisi günceldir, hangisi ehemmiyetlidir, bunların takibi mümkün olmuyor.

İktidar grubu partilerin çok açık bir oy farkı var; bununla, her istediklerini yapmak durumundalar; ama, her getirdikleri şeyin haklı olmadığı da ortadadır. Eğer, bu güçlerini oya tahvil edeceklerse -ki ediyorlar- ciddi bir planlamayla ehemmi mühimme tercih ederler. Fevkalade bir olay çıkmadıkça bu sıra bozulmaz ve çokça sözünü ettikleri o "İstikrar" kelimesi, gerçekten yerini bulmuş olur. Yoksa, istikrar, istikrar, istikrar deyip de, haftada iki defa Danışma Kurulunu toplayarak her şeyi altüst etmenin bir anlamı olmasa gerekir.

Bakınız, belki bazı arkadaşlarımızın dikkatini çekiyor, dün denetim gündüydü; 1 inci sırada, amatör sporun sorunlarıyla ilgili bir Meclis araştırması vardı. Görevlendirme yapmıştık; çünkü, normalde o sırada onun görüşülmesi gerekiyordu; ancak, Danışma Kurulu toplantısı bittikten sonra, saat 16.00'da, bunun görüşülmeyeceğini, ondan vazgeçildiğini; ama, ondan sonra gelenin görüşüleceğini ifade ettiler. Amatör spor için görevlendirdiğimiz arkadaşımız burada; ama, onun altındaki sıra için görevlendirdiğimiz arkadaşımız habersiz olduğu için burada değil.

BAŞKAN – Sayın Arınç, bir dakika müsaade eder misiniz.

Bu konu dün de Divana iletildi, o konuya bir açıklama getirmek istiyorum. Bu, bir Danışma Kurulu kararıyla değil, o önergedeki imza sahibi arkadaşlarımızın imzalarını çekmeleri suretiyle önerenin düşmesi dolayısıyla husule gelmiş bir durumdur. Onu, Yüce Genel Kurulun bilgisine sunmak istedim.

Buyurun efendim.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum.

Dün dağıttığımız gündemde, görüşülecek denetim konusu olarak, amatör sporla ilgili önerge yazılıydı; milletvekili arkadaşlarımıza da o takdim edildi. Ancak, burada, ANAP adına konuşan arkadaşımız, bir gün önceden bundan haberi olduğunu ifade etti; muhalefet partilerinin de aynı şekilde haberdar olması gerekir. Eğer, yeterince bir inceleme yapılacak ve her konu üzerinde gerçekten doğru şeyler konuşulacaksa, buna ihtiyacımız var. Sadece, bununla sınırlı değil. Dün yaşadığımız olay, daha önce de başka şekillerde tezahür etmişti.

Şimdi, bugün geldiğimiz noktada, gayrimenkul kiralalarıyla ilgili bir nokta öncelik kazanıyor; arkasından, vakıflarla ilgili yine, birbiriyle irtibatlı olduğu söylenen bir başka tasarı öncelik kazanıyor. Ondan sonra, iki sıra muhafaza ediliyor, daha sonra bir önden, bir arkadan, bir ortadan şeklinde, âdeta, göz kapatılarak üzerlerine el dokundurmak suretiyle bir değerlendirme yapılıyor.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı ve teklifler önemli şeylerdir; ama, burada, bütün partilerin, bu konu üzerinde söz söyleyecek, grup adına konuşacak, şahsı adına konuşacak arkadaşlarımızın daha iyi hazırlanmaları açısından, istikrara, bir plana, öncelik sırasına göre tanzim edilmiş bir gündeme, elbette, ihtiyacımız vardır.

Bakınız, bir kısım arkadaşlarımız ve özellikle iktidar grubu, şöyle bir saplantının içerisinde - çoğu zaman sayın bakanlar ve Başbakan da konuştuğu zaman, bunu ifade ediyorlar- bu dönemde Meclisin çok çalıştığı; hatta, sabahlara kadar çalıştığı ve yüzlerce kanun görüşüldüğü ifade ediliyor.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisi, elbette yasama görevini yapacak, denetim görevini yapacak; ama, kimse, bu Meclisi, fabrikasyon üretim yapan bir işletme gibi düşünmesin; yani, burada seri üretim yapılacak, günde üç vardiya çalışılacak, sonra, şu kadar şey ürettik diye dışarıda kendi kendimize sevinmiş olacağız. Bakınız, Türkiye'de zaten mevcut bir kanun enflasyonu var. Binlerce düzenlemenin ne getirdiği, ne götürdüğü bile belli değil. Bir mevzuat düzenlemesi için, yıllardan beri, Başbakanlık içerisinde, Adalet Bakanlığı içerisinde çalışan birimler var. Kaldı ki, kanun, yasama görevi yapılırken, mesele iyice olgunlaşmalıdır; komisyonlarda enine boyuna tartışılmalı, Genel Kurulda da, elbette, bu konu üzerinde dikkatle ve dırayetle durulmalıdır; ama, siz, sabah çalıştığınız konunun çok gerilere atıldığını görürseniz, daha sabah dağıtılmış olan bir komisyon raporu -Danışma Kuruluyula- öğleden sonra görüşülmeye başlanırsa, bu, yangından mal kaçırmak gibidir, içerisinde yanlışlıklar taşıyan bir eylemdir. Bu yüzden, belki, bu yasama döneminde çok fazla kanun çıkmıştır; ama, çoğu da, daha birkaç ay geçmeden değişikliğe uğramıştır.

Biliyoruz ki, reform adı altında sunulan pek çok düzenlemenin, yine bir başka reformla, birkaç ay sonra, değiştirilmek ihtiyacı duyulmaktadır. Kanunlar yapılırken, kanunların ruhu esas alınmalı; gerçekten, sosyal boyutu, hukukî boyutu, toplumsal boyutu enine boyuna incelenmelidir. Böylesine, el yordamıyla, sabahtan akşama sıraları değiştirilmiş, üzerinde ciddi çalışmalar yapılmamış kanunların çıkmış olmasının, memleket hayrına neler getirdiğini hep beraber görüyoruz ve göreceğiz.

Dolayısıyla, böylesine bir gruplar öncüsünün kabul edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, Parlamento'nun itibarına da, Parlamento'nun onuruna da, yaptığı görevde de, fonksiyona da tamamen zıt bir tutumdur. İktidar grupları bir araya gelsinler, otursunlar -mevcut tasarı ve teklifler içerisinde çok aui, çok güncel bir olay çıkmadıkça- gündemlerini çok önceden tanzim etsinler ve Genel Kurula saygı göstersizler, bu işin ciddi olduğuna karar versinler.

Bu önerinin aleyhinde oy kullanacağımızı ifade ediyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arıncı.

Öneri üzerinde başka söz talebi?.. Yok.

Öneriyi tekrar okutacağım ve oylayacağım.

Buyurun:

Öneri:

1. Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 103 üncü sırasında bulunan 328 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 2 nci sırasına, 98 inci sırasında bulunan 312 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü sırasına, 2 nci sırasında bulunan 89 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü sırasına, 3 üncü sırasında bulunan 53 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci sırasına, 66 ncı sırasında bulunan 197 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı sırasına, 39 uncu sırasında bulunan 137 sıra sayılı kanun tasarısının 7 nci sırasına, 36 ncı sırasında bulunan 113 sıra sayılı kanun tasarısının 8 inci sırasına, 18 inci sırasında bulunan 73 sıra sayılı kanun tasarısının 9 uncu sırasına, 105 inci sırasında bulunan 319 sıra sayılı kanun tasarısının 10 uncu sırasına, 104 üncü sırasında bulunan 318 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci sırasına, 57 ncı sırasında bulunan 178 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci sırasına, 68 inci sırasında bulunan 201 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü sırasına, 90 ncı sırasında bulunan 307 sıra sayılı kanun teklifinin 14 üncü sırasına, 77 ncı sırasında bulunan 214 sıra sayılı kanun tasarısının 15 inci sırasına alınması; 16 Şubat 2000 Çarşamba günü, gündemin 4 üncü sırasına kadar olan kanun tasarılarının görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma saatlerinin uzatılması; 16 Şubat 2000 Çarşamba ve 23 Şubat 2000 Çarşamba günü sözlü soruların görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

Denizcilik Müsteşarlığına ait bazı işlerin ihalelerinde ve personel alımıyla ilgili konularda görevini kötüye kullanma, ihaleye fesat karıştırma ve evrakta sahtecilik suçlarını işlediği iddiasıyla Devlet Eski Bakanı Burhan Kara hakkında kurulan (9/29) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonunda boş bulunan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için seçim yapacağız.

V. – SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1. – (9/29) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisinin, 1 üyelik için 3 kat olarak gösterdiği adayların adlarını okuyorum:

Adı ve soyadı

Seçim çevresi

Hasan Çalış

(Karaman)

Abbas Bozycel

(İğdır)

Aydın Gökmen

(Balıkesir)

Adayların adları torbaya konulmuştur; torbadan bir ismi çekiyorum:

Aydın Gökmen

(Balıkesir)

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne 1996 Aralık ayında gerçekleştirilen personel sınavında usulsüzlük yapılmamasına yol açarak görevini kötüye kullandığı iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı Necati Çelik hakkında kurulan (9/31) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonunda boş bulunan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için seçim yapacağız.

2. – (9/31) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisinin 2 üyelik için 3 kat olarak gösterdiği adayların adlarını okuyorum:

<u>Adı ve soyadı</u>	<u>Seçim çevresi</u>
Basri Coşkun	(Malatya)
Ali Keskin	(Denizli)
Hasan Kaya	(Konya)
Mehmet Kaya	(Kahramanmaraş)
Mehmet Arslan	(Ankara)
Mehmet Metanet Çulhaoğlu	(Adana)
Torbadan iki ismi çekiyorum:	
Hasan Kaya	(Konya)
Basri Coşkun	(Malatya)

Değerli milletvekilleri, Petrol Ofisi Anonim Şirketinin (POAŞ) özelleştirilmesinde ihaleye fesat karıştırdıkları ve usulsüzlük yapmak suretiyle görevlerini kötüye kullandıkları iddiasıyla eski Başbakan Ahmet Mesut Yılmaz ve Devlet eski Bakanı Işın Çelebi hakkında kurulan (9/32) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için seçim yapacağız.

3. – (9/32) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim BAŞKAN – Anavatan Partisinin 1 üyelik için 3 kat olarak gösterdiği adayların adlarını okuyorum:

Halil İbrahim Özsoy	(Afyon)
Cengiz Altunkaya	(Aydın)
Turhan Tayan	(Bursa)
Torbadan bir ismi çekiyorum efendim:	
Halil İbrahim Özsoy	(Afyon)

İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde devletin zarara uğratılmasına göz yumarak görevini kötüye kullandığı iddiasıyla eski Başbakan Ahmet Mesut Yılmaz hakkında kurulan (9/33) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için seçim yapacağız.

4. – (9/33) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim BAŞKAN – Anavatan Partisinin 1 üyelik için 3 kat olarak gösterdiği adayların adlarını okuyorum:

<u>Adı ve soyadı</u>	<u>Seçim çevresi</u>
Mehmet Ali Bilici	(Adana)
Miraç Akdoğan	(Malatya)
Enis Sultün	(Tekirdağ)
Torbadan bir ismi çekiyorum:	
Miraç Akdoğan	(Malatya)

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünce 1996 yılında özürhükümlerinin memurluğa alınması için açılan sınavda mevzuata aykırı ve usulsüz işler yapılmasına göz yumarak görevini ihmal ettiği iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı Mustafa Kul hakkında kurulan (9/34) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonunda boş bulunan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için seçim yapacağız.

5. - (9/34) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisinin 1 üyelik için 3 kat olarak gösterdiği adayların adlarını okuyorum:

Adı ve soyadı

Seçim çevresi

Hasan Basri Üstünbaş

(Kayseri)

Namık Hakan Durhan

(Malatya)

Edip Özbaş

(Kahramanmaraş)

Torbadan bir ismi çekiyorum efendim:

Namık Hakan Durhan

(Malatya)

Şimdi de, bu komisyonda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için seçim yapacağız.

Anavatan Partisinin 1 üyelik için 3 kat olarak gösterdiği adayların adlarını okuyorum:

Adı ve soyadı

Seçim çevresi

Yaşar Eryılmaz

(Ağrı)

Erkan Kemaloğlu

(Muş)

Ali Kemal Başaran

(Trabzon)

Torbadan bir ismi çekiyorum:

Yaşar Eryılmaz

(Ağrı)

Böylece, komisyonlara üye seçim işlemi tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulun 2.2.2000 tarihli 55 inci Birleşiminde üye seçimi yapılan (9/29, 9/31, 9/32, 9/33 ve 9/34) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonları başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçimini yapamamışlardır.

Bu komisyonlardan Denizcilik Müsteşarlığına ait bazı işlerin ihalelerinde ve personel alımıyla ilgili konularda görevini kötüye kullanma, ihaleye fesat karıştırma ve evrakta sahtecilik suçlarını işlediği iddiasıyla Devlet eski Bakanı Burhan Kara hakkında kurulan (9/29) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, 17.2.2000 Perşembe günü saat 11.00'de; Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünce 1996 Aralık ayında gerçekleştirilen personel sınavında usulsüzlük yapılmasına yol açarak görevini kötüye kullandığı iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı Necati Çelik hakkında kurulan (9/31) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, 17.2.2000 Perşembe günü saat 12.00'de; Petrol Ofisi Anonim Şirketinin (POAŞ) özelleştirilmesinde ihaleye fesat karıştırdıkları ve usulsüzlük yapmak suretiyle görevlerini kötüye kullandıkları iddialarıyla eski Başbakan Ahmet Mesut Yılmaz ve Devlet eski Bakanı İşin Çelebi hakkında kurulması kabul edilen (9/32) esas numaralı Meclis soruşturması komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, 17.2.2000 Perşembe günü saat 13.00'te; İzmit Körfez Geçişi Projesi ihalesinde devletin zarara uğratılmasına göz yumarak görevini kötüye kullandığı iddiasıyla eski Başbakan Ahmet Mesut Yılmaz hakkında kurulması kabul edi-

len (9/33) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, 17.2.2000 Perşembe günü saat 14.00'te; Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne 1996 yılında özlürlülerin memurluğa alınması için açılan sınavda mevzuata aykırı ve usulsüz işler yapılmasına göz yumarak görevini ihmal ettiği iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski bakanı Mustafa Kul hakkında kurulan (9/34) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin, 17.2.2000 Perşembe günü saat 15.00'te, PTT karşısı Meclis Soruşturması Komisyonları Toplantı Salonunda toplanarak başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçimini yapmalarını rica ediyorum.

Meclis Soruşturması komisyonlarının toplantı gün ve saatleri ayrıca ilan tahtalarına da asılacaktır.

Değerli Milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının açık oylamasına başlıyoruz.

VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

1. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S.Sayı: 96) (1)*

BAŞKAN – Komisyon ve hükümet yerinde.

Daha önce yapmış olduğumuz oylamada, açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılması kabul edilmişti.

Şimdi, oylama için 3 dakika süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının, yapılan açık oylamasının sonucunu açıklıyorum:

Katılan Üye Sayısı : 215

Kabul : 210

Ret : 1

Çekimser : 4

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Alınan karar gereğince, sözlü soruları görüşüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına devam ediyoruz.

Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

2.– *Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 186)*

(1) 96 S. Sayılı Basmayazı 2.2.2000 tarihli 55 inci Birleşim tutanağına ektir.

BAŞKAN – Komisyon?.. Yok.

Hükümet?.. Yok.

Ertelenmiştir.

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Adalet Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

3.- *Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/604) (S.Sayı: 328) (1)*

BAŞKAN -- Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Komisyon raporunun okunması kabul edilmemiştir.

Komisyon ve Hükümet yerini aldığımda, tasarının tümü üzerinde söz talep eden değerli grup temsilcilerine söz vereceğim efendim...

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Van Milletvekili Sayın Hüseyin Çelik; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır efendim.

DYP GRUBU ADINA HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, şahsım ve Grubum adına Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Esas konuya geçmeden, iki gün önce Van'da meydana gelen müessif olayda şehit olan 5 polisimize Allah'tan rahmet, başta kederli aileleri olmak üzere Emmiyet ve İçişleri camiasına şahsım ve Grubum adına başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, son zamanlarda çok ilginç uygulamalara sahne olmaktadır. Avrupa Birliği'ne aday olarak kabul edilen, tercihinin serbest piyasa ekonomisi olduğunu iddia eden bir ülkede, gayrimenkul kiralarının ne kadar artırılabileceğine Meclis karar veriyor; üstelik, hayali bir enflasyon rakamına endeksleyerek.

Sayın milletvekilleri, bu kanun tasarısı, öncelikle, serbest piyasa ekonomisinin ruhuna aykırıdır. Liberal ekonomilerde, fiyatları, piyasa şartları, arz ve talep dengesi belirler. Merak ediyorum; acaba, enflasyonu kontrol etmek için gayrimenkul kiralarının artışını 2000 yılı için yüzde 25, 2001 yılı için yüzde 10 olarak belirleyen, bu konuda sınırlama getiren hükümet, soğanın, patatesin, kurufasulyenin, pirincin, şekerin, tuzun, tekstil ürünlerinin fiyat artışlarına da sınırlama getirecek midir? Petrole, sabah-akşam zam yapan, 143 bin liraya mal olan süper benzini vatandaşa 560 000 Türk Lirasına satan, yetmiyormuş gibi, yüzde 300 olan akaryakıt vergisini yüzde 500'e çıkaran hükümet, kendi ürettiği mamullere bile istediği zammı uygularken, gayrimenkul kiralarının artışlarına yüzde 25, yüzde 10'luk gibi sınırlamalar getiriyor ve bunu da IMF istiyor diye yapıyor. Gayrimenkul kiralarının artışlarına sınırlama getiren hükümet, aynı sınırlamayı demire, çimentoya, ke-resteye, arsa fiyatlarına, nakliye masraflarına, vitrifiye malzemeye, elektrik malzemesine, boyaya, işçilik fiyatlarına getirebilecek midir? Getirecekse, uygulayacağı ekonomik modelin adı ne olur? Efendim, bu durum, antikiteye karışmış, hiçbir ülkeye saadet getirmemiş devletçi ekonomik modelin, hatta, sosyalist anlayışın bir tezahürüdür. Bir kere, piyasadaki fiyatlandırmaya müdahale ettiniz mi, bunun dur durağı olmaz; hindinin, kazın fiyatından tutun sapın samanın fiyatına kadar müdahale etmeniz lazım.

(1) 328 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Liberal ekonomilerde, fiyatlar, meclislerin çıkardıkları kanunlarla değil ekonominin kendi kullarının işletilmesiyle dengelenir. Şu anda görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı, hem ekonomik modelimiz hem de hukuk anlayışımız itibarıyla, tam bir geriye gidiş; yani, irtica örneğidir. 1955 yılında; üstelik devletçi ekonominin henüz varlığını iyiden iyiye hissettirdiği bir tarihte çıkarılan 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun bugünküne benzer bir sınırlama getiren 2 nci ve 3 üncü maddelerini Anayasa Mahkemesi 26.3.1963'te iptal etmiştir. Hukukun otuzyediyedi yıl önce reddettiği bir uygulamayı ve anlayışı, bugün, enflasyonla mücadelede edeceğimiz diye öntümüze getiriyorsunuz. Evet, bu, tam anlamıyla bir geri dönüş manevrasıdır.

Değerli arkadaşlar, dünyanın gittiği istikamet bu değildir. Kanun marifetiyle kira artışlarına müdahale etmenin, çağdaş ekonomik anlayışta yerinin olmadığını tespit ettikten sonra, yüzde 25 ve yüzde 10'luk rakamların ne kadar gerçekçi olduğuna bakalım.

Sayın milletvekilleri, mantıkta "ilim, maluma tabidir" şeklinde bir kural vardır; yani, Ağrı Dağı Türkiye'nin en yüksek dağı olduğu için, biz, Ağrı Dağının en yüksek dağı olduğunu biliriz; Amerika Birleşik Devletleri dünyanın en güçlü ülkesi olduğu için, biz, böyle biliriz; yoksa, biz öyle bildiğimiz için onlar o özelliklere sahip değildir. Eğer, malum ilme tabi olsaydı, biz, Türkiye'nin dünyanın en güçlü ülkesi olduğunu bilirdik, Türkiye en güçlü ülke olurdu ve herkes, kendisini, dünyanın en zengin insanı olarak bilirdi ve en zengin insanı olurdu. Aynen öyle de, Türkiye'de enflasyon yüksek olduğu için, biz, enflasyonun yüksek olduğunu biliyoruz. Bizim, hayalî, sanal olarak enflasyonu düşük olarak kabul etmemiz, onun öyle olduğu anlamına hiçbir zaman gelmez. Ekonomi, piyasada spontane olarak oluşmuş gerçek göstergelere göre idare edilir, sanal rakamlara göre değil. Bekleme salonuna alındığımız Avrupa Birliği ülkelerinde ve Avrupa'da imza attığımız bütün uluslararası şartların ekonomisiyle ilgili hükümlerinde, bu, böyledir; amir hüküm budur.

Hükümet, 2000 yılı enflasyonunu yıl sonu itibarıyla yüzde 25 varsayarak, memura yüzde 25 artış yaptı. Değerli milletvekilleri, hükümetimiz, burada da çok ciddi bir hile yaptı; çünkü, sayın hükümet, yıl sonu enflasyonunun ortalama olarak yüzde 44-45 civarında olduğunu kendisi belirliyor, kabul ediyor. Yüzde 25'lik enflasyon rakamı, 31 Aralık 2000 itibarıyledir; ancak, biz ne yaptık; ilk altı ayda memura yüzde 15 verdik, daha sonraki altı ayda da yüzde 10 verilecek, toplam yüzde 25 olacak. Normalde, yıllık enflasyon ortalaması yüzde 44-45 iken, aslında, verilmesi gereken rakam da buydu.

Bakın, kaldı ki, ocak ayı sonunda oluşan enflasyon rakamı yüzde 68,8'dir. Sayın Başbakan, bu yüksek enflasyonun böyle ortaya çıkmasından sonra bir açıklama yaptı ve dedi ki: "Biz, zaten, ilk aylarda enflasyonun düşmesini beklemiyoruz." Bu ne demektir?.. Ocak, şubat, mart ve nisan aylarının ortalama yıllık enflasyonunun yüzde 65 olduğunu bir an için düşünelim. Bu durumda, memura yapılan, gayrimenkul sahiplerine yapılan muamele, zulüm olmaz mı?..

Biz, Doğru Yol Partisi olarak, serbest piyasa ekonomisinin ruhuna aykırı her türlü müdahaleye karşı olduğumuz halde, öntümüze "gayrimenkul kiraları, ancak, açıklanan gerçek enflasyon oranları nispetinde artırılabilir" şeklinde bir tasarı gelseydi, bunu makul kabul ederdik. Bu durumda, ortalama gerçek yıllık enflasyon hesaplanır, ona göre artışlar yapılırdı. Nitekim, bugüne kadar, Yargıtayın içtihatları da TEFE'yi esas almıştır. Ne var ki, hükümet, enflasyonla ilgili tahmin ettiği oranın gerçekleşmeyeceğini kendisi de biliyor. Eğer kendi tahmin ettiği rakama inanmış olsaydı "enflasyon oranında" derdi, sonuç, nasılsa, aynı kapağa çıkardı.

Değerli milletvekilleri, bu tasarı kanunlaşır, olacakları veya olabilecekleri sıralayalım:

1- Kanaatimizce inşaat sektörü çok büyük bir darbe yer; çünkü, gayrimenkul kiraları enflasyonun altında kalacağı için, özellikle konuta olan rağbet azalacaktır.

Bilindiği gibi, ülkemizde 1,5 milyon insan, bilfiil inşaat sektöründe çalışıyor. Bu rakamı aile fertleriyle birlikte düşündüğümüz zaman, asgarî 4 - 5 milyonluk nüfus, doğrudan inşaat sektörüyle geçinmektedir.

Bunun dışında, inşaat malzemesi üreten, taşımasını yapan, satışı yapan insanlar, emlämçiler, komisyoncular ve diğer binlerce sektör hesaba katılırsa; inşaat sektörü, asgarî 15 - 20 milyonluk nüfusu, doğrudan geçim kaynağı olarak ilgilendiren lokomotif sektörlerden birisidir. Mesele, konut meselesi olunca, inşaat sektörü, 65 milyon nüfusun tümünü ilgilendiriyor.

Değerli milletvekilleri, inşaat ve turizm gibi istihdam yoğun sektörlerin krize girmesi, çok ciddi sosyal sıkıntılara sebebiyet verdiği için, diğer sektörleri de etkiliyor. Para kazanamayan yap-satçı arabasını yenileyemez, bundan otomotiv sektörü etkilenir. İyi para kazanamayan inşaat ustası evine yeni mobilyalar alamaz, bu sektör olumsuz etkilenir vesaire. Bu örnekleri çoğaltabiliriz.

Ülkemizde tarımda çalışan nüfusun önemli bir kısmı, kısa süren hasat mevsiminin ardından büyük şehirlere akarak çoğunlukla inşaat sektöründe çalışmaktadır. Marmara depreminin ardından, bölgede, inşaa faaliyetiyle birlikte inşaat sektörünün 2000 yılında iyi bir dönem geçireceği beklenirken, korkarım ki, bu uygulama da inşaatı baltalayacaktır. Konuttan kaçma olursa, toplumun konut ihtiyacı karşılanamayacağı gibi, arz-talep dengesinin bozulması sonucu, bu müdahaleye rağmen kiralar fırlayacak ve bu durum, hem dargelirli kiracıların aleyhine olacak hem de ekonomi, maksadın aksine, yara alacaktır.

2- Bu tasarıyla getirilen geçici 7 nci maddenin ikinci fıkrası, dövizle kiraya verilen gayrimenkullere ayrıca yıllık artış uygulanmaması hükmünü getiriyor. Ülkemizde, dövizin Türk Lirası olarak getirisi yüzde 50'nin altında kalmamış ve kalmayacağı da anlaşılıyor. Hükümetin yıl sonu için tahmin ettiği dolar kuru 570 000 Türk Lirası değil miydi?! Daha yılın ikinci ayının ortasında, 31 Aralık için tahmin edilen rakamlara ulaşılmış bulunuyoruz. Korkarım ki, bundan sonra insanlar, yüzde 25'lik artışansa, dövizin getirisini tercih edeceklerdir. Bu, artık, gayrimenkullerin dolar veya mark bazında kiraya verileceği anlamına gelir. Acaba, kendi parasını bizim kadar horlayan başka bir ülke var mıdır?! Türk Lirasından kaçışın enflasyonu körükleyeceği ortada değil midir?!

3- İnsanlar, bu tasarıyla getirilen sınırlamalardan dolayı, kanuna karşı hile yapmaya teşvik edilmekte; dolayısıyla, kanunun bir kısmı muhatapları, muhtemelen, kontratsız işlem yapmayı tercih edebileceklerdir. İhtilaf durumunda ise, mahkemeler fazlasıyla işgal edilebileceği gibi, mafyanın ortaya çıkabileceği de gözardı edilmemelidir.

4- Kontratsız işlemler, haliyle, devletin gelirlerinde düşmelerin yaşanmasına sebebiyet verecektir; yani, kayıtdışı ekonomiyi azdıracaktır.

5- İlk etapta kiracıların lehindeymiş gibi görünen tasarı, uzun vadede onların aleyhine olacaktır.

Sayın milletvekilleri, bu tasarı, hukukî olarak da birçok mahzurlar içermektedir. Bu tasarı, Anayasanın, 6 ncı, 10 uncu, 11 inci, 13 üncü, 35 inci, 36 ncı, 48 inci ve 153 üncü maddelerine aykırıdır. Biz, burada, Anayasaya aykırı olan bir yasa tasarısını şu anda görüntüyoruz. Zira, Anayasanın 6 ncı maddesinde "Hiçbir kimse veya organ, kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz" hükmü yer almaktadır. Anayasa, Parlamenteoya, vatandaşın gayrimenkullüğünün kira-sına tahdit koyma yetkisi vermemiştir.

6570 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki düzenlemeye bağlı kalınarak, belediye teşkilatı olmayan yerlerdeki gayrimenkuller ile belediye sınırları içerisinde olsalar bile müsakkaf; yani, bina şeklinde olmayan gayrimenkuller, yasa tasarısının kapsamı dışında tutulmuştur. Bu ise, Anayasanın, eşitliği amir olan 10 uncu maddesine aykırıdır.

Anayasaya aykırı bir kanun tasarısı olduğu için, Anayasanın 11 inci maddesine; temel hak ve hürriyetlerden olan mülk edinme ve mülkünde hür olarak tasarruf etme hakkına sınırlama getirdiği için Anayasanın 13 üncü ve 35 inci maddesine; kira aktinden doğacak ihtilaf yargı yoluyla değil yasamayla giderilmeye çalışıldığı için Anayasanın 36 ncı maddesine; sözleşme hürriyetini tehdit ettiği için Anayasanın 48 inci maddesine; Anayasa Mahkemesinin daha önce iptal ettiği aynı mahiyetteki bir kanunu yeniden ihya ettiği için Anayasanın 153 üncü maddesine aykırıdır.

Hem hukukî hem de ekonomik olarak rasyonel olmayan bu tasarı kanunlaşsa bile, başvuru yapılmaması halinde, Anayasa Mahkemesinden döneceği kuvvetle muhtemeldir. İnşallah, biz yanılız da, hükümetin enflasyon tahminleri tutar ve vatandaşlarımız bu kanunun doğuracağı zararlarla muhatap olmamış olurlar.

Efendim, Anayasanın eşitlik hükmünden söz etmişken, hükümetin son günlerde yaptığı gayri adil bir uygulamaya da dikkat çekmek istiyorum. Bilindiği gibi, afet bölgesi kapsamına alınacak belediyelerle ilgili Bakanlar Kurulu kararı, 8 Şubat 2000 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Her nedense, Adana'nın 15, Bitlis'in 14, Ankara'nın 20, Kırkkale'nin 15, Trabzon'un 31 belediyesi afet bölgesi kapsamına alınmışken, benim de milletvekili bulunduğum Van İlimden, afet bölgesi kapsamına alınmak üzere müracaat eden 19 belediyeden bir tanesi bile bu kapsama alınmamıştır.

Değerli milletvekilleri, olağanüstü hal bölgesi, neredeyse yirmi yıldır, afetlerin en büyüğüne maruzdur. Bunları, bu kürsüden defalarca dile getirdik; ama, kuruluşunda bile bu bölgemizi gözardı eden hükümet, maalesef, icraatlarıyla da gözardı etmeye devam etmektedir. Bakanlar Kurulunun teşkilinde de, bu durum açıkça görülmektedir.

Bakanlar Kurulunda, İç Anadolu'dan 12 bakan, Marmara Bölgesinden 6, Ege Bölgesinden 6, Karadeniz'den 3 bakan varken -Sayın Yılmaz'ı da buna dahil ederseniz Karadeniz'den 4 bakan var demektir, o da fiili bakanlık yapıyor- doğu ve güneydoğu bölgelerimiz, Türkiye'nin, alan olarak yüzde 25'ini, nüfus olarak yaklaşık yüzde 20'sini oluştururken, 22 vilayet, Bakanlar Kurulunda, nazar boncuğu olarak, sadece 1 bakanla temsil edilmektedir.

Gaziantep, gerek sosyoekonomik göstergeleri gerek toplumsal dokusu ve kalkınmışlık düzeyi itibarıyla, doğu ve güneydoğu vilayetlerinin özelliklerini pek taşımamaktadır. Onun için, bu değerlendirmede, Gaziantep'i hariç tutuyoruz.

Bakanlar Kurulunda, doğu ve güneydoğu vilayetlerini temsil eden Sayın Edip Sadıker Gaydalı da, öyle anlaşıyor ki, bütün himmetini Bitlis'e harcamıştır.

Bakanlar Kurulunda temsil edilen vilayetlerdeki belediyelerin, afet bölgesi kapsamına girmeye aslan payını aldıkları açıkça görülmüyor. Bayındırlık Bakanımız Sayın Koray Aydın'ın memleketi Trabzon ise, 31 belediyeyle, bu işten en çok nasiplenen il olmuştur.

Değerli milletvekilleri, burada bunları söylerken, zikrettiğimiz vilayetlerin bu kapsama girmemesi gibi bir iddiamız kesinlikle yoktur; ama, biz, yoklukta eşitlikten değil, varlıkta eşitlikten yana olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, biz, vatanın her karış toprağını aynı derecede kutsal sayan, her köşesindeki vatandaşımızı aynı ölçüde saygıdeğer bulan bir anlayışa sahibiz. Bölgecilik yapmayı ise, küçüklük, basitlik addederiz. Bizim dikkatlere sunmaya çalıştığımız şey, yapılan bir eşitsizliktir. Bunu, tekrar tekrar, altını çizerek belirtiyorum.

Ülkenin nimetleri, o ülkenin insanları arasında adil paylaşılmadığı zaman sıkıntılar olur ve bu durum istismar edilir. İstismara kapı açtığımız zaman da, niye birileri buradan içeri giriyor diye şikâyet hakkımız olmaz. Ben, ciddi olarak tabii afetlere uğradıklarını, karayolları, bayındırlık müdürlükleri, İller Bankası gibi devlet kuruluşlarının raporlarıyla ispatladıkları halde Van'ın hiçbir belediyesinin afet bölgesi kapsamına alınmamasını, ancak, bir yanlışlık, bir gözden kaçma sonucunda olduğunu düşünmek istiyorum ve sayın hükümetin, ek bir kararla, bu vahim eşitsizliği ve bu yanlışlığı düzeltereğine inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, âdeta dünyeni umumiye meclisi gibi hareket eden IMF, işi, Ankara'da büro açma talebine kadar ileri götürmüştür. Bu gidişle, hükümetimizin ekonomiyle ilgili bakanlıkları ve ekonomi bürokrasisi biblio mahiyetinde kalacaktır. Öyle ya, her şeyimizi IMF'ye ihale ettiyssek, bu kadar kuruma ve bunca zevatı kirama ne lüzum var!

Serbest piyasa ekonomisine inanan ve onun gereklerini yerine getirerek ekonomimizin düzene gireceğini düşünen Doğru Yol Partisi olarak, biz, bu tasarıyı aleyhinde oy kullanacağız.

Bu tasarı, görüntüde, sanki dargelirli kiracılarımızın lehindeymiş gibi görünse de, konuşmamın başında da belirttiğim gibi, uzun vadede kesinlikle kiracılarımızın aleyhine olacaktır. Şimdiden, insanlar, sahip oldukları gayrimenkulleri dolar, mark üzerinden kiraya vermeye başlamışlardır. Bu uygulama büyük şehirlerimizde zaten çoktan beri vardı; ama, bu yasa tasarısının kesinleşmesinden ve yürürlüğe girmesinden sonra bunun daha da artacağı ve özellikle gayrimenkul kiralamasında, Türk Lirasının tedavülden kalkacağı gibi bir endişeye sahibiz.

Bu düşüncelerle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Grupları adına ikinci söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu'nun.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; müzakereye konu tasarıyla ilgili olarak Grubumun görüşlerini arz ve ifade etmek üzere huzurdayım; bu vesileyle, Heyetinizi, Yüce Başkanlığı ve tabii, komisyon sıralarını da saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu tasarıyla ilgili olarak söyleyeceklerim olacaktır; ama, düşünüyorum, Evliya Çelebi şimdi kürsüde olsaydı acaba işe nasıl başlardı -Sayın Aydın'ın burada zannediyorum- herhalde derdi ki: "Derbeyan-ı serencam-ı hükümeti hazıra."

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) – Anladığısam Arap olayım!

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Yani, galiba, bu tasarı da diğer tasarılar gibi, bu hükümetin serencamıdır.

İHSAN ÇABUK (Ordu) – Ne demek o?

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – O başına gelenler... Nedir o başına gelenler; şimdi anlatırken göreceğiz.

Değerli milletvekilleri, hükümetimiz, bu tasarıyı sevk ederken gerekçesini üç esas nokta üzerine bina etmiştir.

Birincisi "Efendim, Anayasa Mahkemesinin, 6570 sayılı Kanunu iptal etmesi dolayısıyla bir hukuki boşluk oluşmuştur. Bu boşluk, bugüne kadar, uygulamalarla ve Yargıtayımızın içtihadıyla doldurulmuştur. Bu işe, çeşitli söylentilere, dedikodulara, sıkıntılara vesile oluyor, olabilir. O hal-

de, hukuk devletinde boşluk olmaz, hele hukuk boşluğu olmaz; hele hele rutin hiç olmaz. O halde, bizim bu Anayasa Mahkemesinin iptaliyle, yani, 6570 sayılı Kanununun 2 ve 3 üncü maddelerinin iptaliyle hâsıl olan boşluğu doldurmamız lazım" diyor; doğrudur, gayet isabetlidir; ama, gönül arzu eder ki, mazruf, zarfa uysun; yani, sadece görüntünün güzelliği, görüntünün uygunluğu, görüntünün isabeti yetmiyor. Mazruf ne, içindeki yazılı olan ne? İşte, asıl önemli olan bu.

Muhterem hükümetimiz ikinci gerekçesinde; diyor ki: "Enflasyonla mücadelede hükümetin desteklere ihtiyacı var. Dolayısıyla, böyle bir düzenleme, enflasyonda hükümete destek verecektir." Burada da mazruf zarfa uygun değildir.

Üçüncüsü -bunları, birer birer açacağım- "efendim, gayrimenkuller, zaten, oturduğu yerde, tabiri caizse, değer kazanıyorlar, bir de sınırsız ve hudutsuz ya da taraflar arasındaki anlaşmaya bağlı değer ilavesi haksızlık getirir. Mesela, diyelim ki, bir otomobil durduğu yerde değer kaybederken, bir gayrimenkulün, bir dairenin oturduğu yerde değer kazanması vakia iken, bilinir iken, bir de kira artırımıyla ekdeğer getirmek doğru değildir" deniyor. Üçüncüsü de bu...

Şimdi arz edeceğim, bunların üçünden hiçbirisi vaki ve varit değildir, olmayacaktır; bu, belki, olsa olsa, bendenizin keşfetmeye gayret ettiğim bir gerekçe vardır ve çok daha halisane olurdu, çok daha dürüstçe olurdu, çok daha isabetli olurdu "şu gerekçeye dayanıyoruz" denseydi. Sayın anayasa hukukçusu, Değerli Bakan kardeşim, her ne kadar mütebessimane seyrediyorsa da, şu denseydi: "Efendim, bu hikmeti hükümettir, yani, hikmetinden sual olunmaz, yani, gerekçe aramayın, haklılık aramayın, biz böyle istiyoruz" deseniz olurdu, çok daha doğru olurdu. Biz, o zaman derdik ki, kardeşim, hükümetimiz böyle istiyorsa, vardır bir bildiği...

Hele, üç sayın zat bir araya geliyor da şu tasarı olsun diyor, üç sayın zat ittifak ediyorsa, bir garip Yasin Hatiboğlu'nun buna karşı çıkmasının ne anlamı vardı!.. O zaman, çok daha rahat, hay-hay, hikmeti hükümetse, her ne kadar, Anayasada, hikmeti hükümet mantığını silen uzun çalışmalar olduysa da bugüne kadar, her ne kadar, Danıştayın namütenahi kararları var ise de, hikmeti hükümet mantığını silen kararları var ise de, hükümetimiz deseydi ki, efendim, bu bir hikmeti hükümettir; çok daha tutarlı bir gerekçe olurdu.

Şimdi, gelelim birinci gerekçesine...

Kusura bakmayın, özür dilerim; Yilce Heyetin karşısında, hayatımda hiç su içmedim bugüne kadar, konuşma kürsüsünde... Mazeretime binaen alıyorum, beni bağışlayınız.

Şimdi, biz, Anayasa Mahkemesinin iptaliyle doğan boşluğu doldurduğumuza göre, öyle bir malzemeye, öyle bir maddeyle doldurmamız ki, Anayasa Mahkemesi yeni bir boşluk meydana getirme mecburiyetinde kalmamasın. Yani, Anayasaya aykırılık ihtimali taşımayan bir hükümle bunu doldurmamız lazım; doğal olan bu değil midir. Anayasaya uygun bir düzenleme yapılması zarureti kaçınılmaz değil midir; evet, doğal olan budur. Hukuk devletinde başka yol, başka çare yoktur. Yani, burada da kimse rutine sığmaz, burada da kimse bir defa anayasayı ihlal mantığına sığınamaz, sığınmamalıdır.

Peki, Anayasaya aykırılığını nereden biliyoruz; şuradan biliyoruz: Bir kere, işte Anayasa Mahkemesinin iptal kararındaki gerekçesi şu: "Öte yandan bu sınırlamalarla kiralar dondurulmuş olduğundan, gayrimenkul sahiplerinin gelirlerini, değişen şartlara göre ayarlamak imkânı önlenmiş bulunmakta ve bunların elde ettikleri gelirler, diğer sektörlerdeki kazançların çok altında kalmaktadır. Ayrıca, bu şekilde dondurulan kira paraları, fiyatların yükselişi sonucu gayrimenkullerin kazandığı değer normal gelirini teşkil etmekten de uzaktır. Öteki sektörlerde sınırlamalar kaldırıldığı ve iktisadi şartlar büsbütün değiştiği halde, 6570 sayılı Kanunla konulan kira rejiminin devam ettirilmesi, adaletsiz ve mülkün gelirinden sahibinin yararlanmasını önleyen aşırı bir sınırlama ha-

lini almıştır. Böyle bir sınırlamanın mülkiyet hakkının özünü zedelediği aşikârdır." Yani, özü şu: Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Mülkiyet hakkının özü sınırlanmıştır, böyle bir tahditte, böyle bir düzenlemeyle." Şimdi biz aynı düzenlemeyi yapıyoruz, mülkiyet hakkını sınırlıyoruz; dolayısıyla, Anayasaya aykırıdır.

Bir başka şey daha var: Anayasanın 153 üncü maddesine, lütfen bakma fırsatını bulursanız, göreceksiniz orada. 153 üncü madde diyor ki: "Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlar her kesimi, her kişiyi ve her kurumu bağlar." Peki, şimdi, Anayasa Mahkemesi bir hükmü iptal etmiş, o hükmü, değişik cümlelerle; ama, aynı muhtevayla getiriyoruz tekrar. Bu açıdan da Anayasaya aykırıdır.

Bir başka aykırılık sebebi daha: Hukuk devletidir devletimiz; öyle biliyoruz. Hukuk devletinde caiz olan, lazım olan, hatta vacip olan odur ki, her düzenlemede, özellikle yasa yapıcı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu vücuta uyması, yani, Anayasaya uygun düzenleme yapması lazım gelir; hukuk devletinin tabii sonucu budur.

Bir başka Anayasaya aykırılık, Anayasanın 13 üncü maddesi... Anayasanın 13 üncü maddesi birtakım hakların kullanılmasını sınırlıyor, doğrudur; ama, hakkın özünü zedelememek şartıyla sınırlıyor. Siz, burada, mülkiyet hakkının özünü zedeleyorsunuz; dolayısıyla, Anayasaya aykırılık vardır.

Bir başka... Anayasanın 35 inci maddesi, mülkiyet hakkıdır. Yani, siz, bir insanın, mülkü üzerinde genel ahlaka, kamu yararına aykırı olmamak kaydıyla yapacağı tasarrufu, kanun hükmüyle durduruyorsanız, sınırlıyorsanız, tabiri caizse, ona müdahale -tasallut demiyorum- ediyorsanız, burada mülkiyet hakkının varlığından söz edilemez.

Değerli milletvekilleri, bir başka madde 36 ncı maddedir. 36 ncı maddeye de aykırıdır.

Bir başka madde 48 inci maddedir... Sözleşme hürriyetidir... Yani, insanlar otururlar, birlikte tartışır, konuşurlar, herkes kendi gücünü, imkânını, yatırımını dikkate almak suretiyle serbest sözleşme yapar.

Şimdi, Allah'ın aşkına söyleyin yani, siz, bu 57 nci sayın hükümetimiz, özelleştirmenin kahramanlığına soyunmadı mı, özelleştirmeyi bu ülkede biz gerçekleştirdik havasında, hevesinde değil mi?! Özelleştirme, kamu müdahalesini ortadan kaldırma anlamına gelmiyor mu?! Hani, özelleştirdiyordunuz... Bir taraftan, kamunun malını; yani, kamu müdahalesini ortadan kaldırmak için özelleştirmeye gidiyorsunuz... Doğrudur, buna kimsenin karşı çıktığı yok. Siz, sol gösterip sağ vuruyorsunuz; bizim karşı oluşumuz bu. Biz, özelleştiriyoruz, liberalleşiyoruz, serbestiyetçi oluyoruz diyorsunuz; hayır. Vatandaşın, özeline mülküne müdahale ediyorsunuz. Öyle yapacaksanız, bence, yine, ya hikmeti hükümet deyin ya da.. Herhalde, kendisini rahmetle anma ihtiyacı hâsıl oldu; rahmetle anıyorum. Merhum, Genelkurmay eski Başkanlarından Şükrü Erdelhun'u hatırlayanınız var mı? Benim yaşımda olanlar hatırlarlar. Şükrü Erdelhun, her sabah kalkardınız, "falan gazeteyi kapattım." İtirazı yok, temyizi yok... "Falan yeri kapattım." İtirazı yok, temyizi yok...

Muhteremler, 57 nci hükümetin kahramanları, bir karar alın. Deyin ki, "enflasyonu ilâ yevmi kıyame yüzde sifıra indirdik" olsun, bitsin. Eğer, kanunla oluyorsa; ama, olmuyor... Olmuyor... Onun için, bu, sözleşme hürriyetini ihlalden başka bir anlam taşımaz; ileride arz edeceğim. Daha kişisel söz talebim de var. Abdürrahim Karakoç diyor ki bir şiirinde. Şiiri okuyamayacağım, hatırlamıyorum; ama, özü şu: Diyor ki: "Hâkim bey, yani, bunun babası öldü, bunun davasından kurtulduk diye heveslenme; ben varım. Ha, ben de öltürüm diye seviniyorsau, ona da sevinme; oğlum var. Ha, o da gelir otuz sene sonra, o da gider diyorsan, oğlumun bir oğlu oldu hâkim bey." Buradan demek istediğim şu: Süre doluyor, galiba, burada kalacak diye kimses heveslenmesin; daha kişisel söz talebim var arkada, onu da kullanacağım.

Değerli milletvekilleri, burada maksadımız şudur: Zatâîilerine bazı şeyleri aktarmak istiyorum. Eğer, tasarıyla ilgili komisyon metnini ve komisyon metnindeki -bendenizin- muhalefet şerhimi -7 bentten ve 12 maddeden ibaret muhalefet şerhimi- fırsat bulup okuyabildinizse göreceksiniz; gerçekten, ciddi sıkıntılar vardır. Keşke enflasyon düşebilse, keşke... Gelin, yüzde sıfıra indirilim kiralaları, kimse artırmamasın, 5 sene kimse artırmamasın, sıfıra indirin enflasyonu; ama, hayır, görüntü öyle değil ki... Yani, perşembeyi görmek için illa gece 24.00'ü beklemek gerekmiyor. Eğer, bugün çarşambaysa yarın perşembe; çünkü, perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. Buradan, demek istediğim şudur: Sizin, enflasyondaki başarınız ocak ayından belli. Haydi, aralık ayı geride kaldı... Gelecek şimdi, onları arz edeceğim.

Değerli milletvekilleri, eşitlik ilkesine de aykırı. Muhalefet şerhimde de arz ettim. Diyelim ki, 6570 sayılı Kanun, belediye hudutları içerisindeki gayrimenkullerin kiralalarını düzenliyor ve müsakkaf olanları düzenliyor; yani, kafasında şapka olan binaları düzenliyor. Peki, belediye sınırları dışında olan gayrimenkullerle, belediye sınırları içinde olmakla beraber, gayrimüsakkaf olan gayrimenkullerin kiralalarını düzenliyor mu bu; hayır.

Diyelim ki, bulvardasınız, bir bina var, binanın yanında da -iki bina arasında- kocaman bir meydan var ve park olarak kullanılıyor, kiraya veriliyor; gayrimüsakkaf bir yer. Siz, yanındaki binaya tasallut ediyorsunuz, kanunla tasallut ediyorsunuz; ama, hemen bitişiğindeki gayrimüsakkaf olduğu için, oraya müdahale edemiyorsunuz; o, yüzde 100 artıyor, yüzde 150 artıyor, yüzde bilemem kaç yüz artıyor. Böyle eşitlikçilik olur mu?

Ben size bir başka şey daha söyleyeyim. Değerli milletvekilleri, belediye hudutlarının hemen dışında, mticavir alanda müsakkaf bir bina var. İşte, bu yazlıklar, villalar, köşkler... Belediye yok... Belediye sınırları dışında olduğu için, bu kanunla, onun kira artırımına müdahale edemiyorsunuz, edemeyeceksiniz. Peki, siz, nasıl sağlayacaksınız eşitliği; bu, Anayasaya nasıl aykırı olmaz; buna hangi anayasa profesörü, hocası, fetvacısı fetva verecek?...Dolayısıyla, buradan da Anayasaya aykırıdır.

Bir başka aykırılık daha vardır: Komisyonumuz, bir alt komisyon oluşturdu ve tasarımı alt komisyona gönderdi. Alt komisyon, bu tasarının Anayasaya aykırı olup olmadığını tartıştı arasında. Bunun anlamı şudur: Öyle bir tereddüt, öyle bir kuşku var demektir. Onun için, bendeniz, Adalet Komisyonunda, bir önergeyle "beyler, bu tasarımı Anayasa Komisyonuna gönderelim, uzman komisyondur, o görtüş bildirsin" dedim; hayır... Maşallah, barekallah, konuşuyoruz konuşuyoruz, tamam arkadaş, buyurun parmaklayalım diyorlar olayı, hadiseyi, parmaklıyoruz. Sayıyoruz, hangi parmak ne taraftan fazla geldiyse, o istikamette karar çıkıyor. Yani, böyle parmak yöntemiyle hukuk düzenlemenin kimseye yarar getirmedğini geçmişte gördük.

İSMAIL AYDINLI (İstanbul) – Başka usul var mı Sayın Hatipoğlu?

YASIN HATİBOĞLU (Devamlı) – Var efendim, var, var...

Değerli milletvekilleri, tasarının bir hedefi de kamu yararıdır deniliyor. Şimdi, istirham ediyorum, bu kamuyu tarif eden, tanımlayan, kamuya sahip çıktığı gösterisini sergileyen hükümetimizden rica ediyorum; siz kamudan ne anlıyorsunuz; yani, kim kamu, kimlerden oluşuyor; kiracılar mı yalnız? Bu kiralayanlar kamunun içinde değil mi? Bir ülkede kaç tane kiracı varsa, o kadar da kiralayan vardır. Yani, bu kamunun, bu toplumun, bu umumun bir parçası değil mi kiralayanlar? Peki, eğer, kamunun bir bölümünün yararı varken, bir bölümünün zararı varsa, siz, buna kamu yararı gereği müdahale ettiğinizi iddia edebilirsiniz; ama, buna inanabilir misiniz, bunun mantığını getirebilir misiniz; hayır. O halde, bu düzenlemede kamu yararı da yoktur.

Bir başka şey: Avrupa Birliğine girelim diyorsunuz. Tamam, girelim; kimse karşı çıkmıyor. Avrupa Birliğine yaklaştıkça başımıza sıkıntılar da gelmeye başladı. Sayın Çiçek, biraz önce, burada arz ve ifade ettiler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hatiboğlu.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Fransız dostumuzun tavrı ortada; ne olacak bilmiyoruz; ama, her neyse, o, meselei ahire; o, başka bir mesele.

Şimdi, biz, Avrupa Birliğine gireceğiz... Liberalleşmemizi istemiyor mu kardeşim... Helsinki Bildirisi, Kopenhag Kriterleri, AGİK, Paris Şartı; bunlar, bizim liberalleşmemizi, serbestiyetçi olmamızı arzu etmiyor mu, istemiyor mu, bunu getiriyor mu önlütmüze. Peki, nasıl anlatacağız bunu, nasıl ifade edeceğiz?! Onun için, gelin, bunların hukuka ve mantığa uygun olduğunu söyleyeceğinize, deyin ki, bu bir hikmeti hükümdettir. Onlara da öyle söyleyin, anlatırsınız “bizim tarihimizde vardır bu” dersiniz; hikmeti hükümet ya da lâiyisel amma yefal, yaptığından sorumsuz olma; bunu söyleyin.

Değerli milletvekilleri, ben, zannediyorum...

Sayın Başkanım, tahammülünüzü zorlamayacağım, söz hakkım var.

BAŞKAN – Buyurun.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Başka gruplardan söz talebi var mı efendim?

BAŞKAN – Var efendim, her grubun talebi var.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – O zaman, bendeniz, şimdi izin alayım sürem bittiyse...

BAŞKAN – Olur efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, pazar ekonomisi ve serbestiyetçi ekonomiyi savunan bir ülkede, müdahaleci düzenlemelerin izahını bulamayız. Bakınız, 1990’da AGİK, 1989’da Avrupa Sosyal Şartı. 1990’da AGİK’te imzaladığımız Paris Yasasında, 1989’da imzaladığımız Avrupa Sosyal Şartında, kısaca, “biz, serbestiyetçi ekonomiyi gerçekleştirmeyi taahhüt ediyoruz” diye altına imza koymuşuz. Devlette asloian devamlılıktır. Sizden önceki bir hükümet koymuştur, ondan da önceki bir hükümet koymuştur. Gayet tabii, biz, birbirimizin, hangi, kaç numaralı hükümet olursa olsun, arkadan gelen, önden imza atmış olanın taahhütlerine uymak zorundadır. Peki, bunu, nasıl izah edeceksiniz?! Bunun izahı yoktur. Avrupa Sosyal Şartına da, Paris Yasasına da aykırıdır.

Diyelim ki, şimdi, aynı binada, aynı katta iki daire var. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten üç ay evvel ikisi de kiralanmış olsun; birisi üç yıllığına, birisi de bir yıllığına. Peki, birisi, bu kanunun getirdiği tahditten, sınırlamadan etkilenmeyecek üç yıllığına olduğu için, öbürü bir yıllığına olduğu için etkilenecek ve zarar görecektir. Peki, aynı katta bulunan iki insandan birine haksızlık yapmadığımızı nasıl anlatacaksınız?! Neresinden bakarsanız bakınız, bunun, tutulur tarafı yoktur. Anadolu’da bir tabir vardır, derler ki: “Tut kelin perçeminden.” Allah’tan ki, içimizde, Genel Kurulda bu sözden alınacak hiç kimse yok; hiçbirimiz kel değiliz elhamdülillah. Şimdi, diyorum ki, bu tasarı öyle bir tasarı ki, tut kelin perçeminden. Neresinden tutarsanız, buyurun, tutun.

Ben, Sayın Başkanın sabrını fazla zorladım. Kendilerine ve heyetinize teşekkür ediyorum.

Kişisel haklarımı kullanırken, zannediyorum, enflasyonu nasıl aleyhte etkileyeceğini, fakir fu-karaya zerre faydası olmayacağını arz ve ifade edeceğim.

Sayın Başkan, saygı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hatiboğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Niğde Milletvekili Sayın Mükerrerrem Levent; buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MÜKERREM LEVENT (Niğde) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa Mahkemesinin, 26.3.1963 tarih ve 3/67 sayılı kararıyla, 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun, kira parasının artışına sınırlama getiren 2 ve 3 üncü maddelerini iptal etmesi üzerine ortaya çıkan boşluk, Yargıtayın değişik tarihli kararlarıyla Medeni Kanunun 1 inci maddesi uyarınca hâkimin hukuk yaratması yoluyla doldurulmaya çalışılmıştır. Ancak, bu uygulama, zaman içinde çeşitli faktörlerin etkisiyle değişim göstermiş ve dönemler itibariyle farklı uygulama esaslarının kabul edilmesi sonucunu doğurmuştur.

Kira bedellerinin sınırlandırılmasının sosyal devlet ilkesinin bir uygulama biçimi olduğu, bu sınırlamanın, mülkiyet hakkını ortadan kaldırmadığı, kamu yararı ve toplumun uzun vadeli menfaatlarının korunması için, ekonomik hayatın her kesiminde yaşanan doğal bir olgu olduğu, mülkiyet hakkının kamu yararına aykırı bir biçimde kullanılmaması gerektiği, tasarıda, sözleşme özgürlüğünün, kamu yararı amacıyla sınırlandırıldığı; tasarının, düzeni bozan, ekonomik dengeleri altüst eden ve dargelirli vatandaşlarımızı sıkıntıya sokan enflasyonla mücadelede önemli bir adım olacağı görülmüştür. Ayrıca bölgelerdeki farklı ekonomik ve sosyal gelişmeler sonucu, kira paraları toptan eşya fiyat endekslerindeki artış oranlarında seyretmediği takdirde, kiracıların mağduriyetlerine neden olunmaması için, bu durumda bölge rayicinin, kira parasının altında esas alınabileceği görülmüştür.

Kira bedellerinin, hükümetin enflasyon hedefi olan 2000 yılı için yüzde 25, 2001 yılı için yüzde 10 olarak artırılması ve bu hedeflere ulaşılması, hem işyeri ve konut sahiplerinin hem de kiracıların menfaatına uygun olduğu gibi, toplum menfaatları da korunacak ve Avrupa Birliği'ne girme hedeflerine de yaklaşmış olunacaktır.

Buna mukabil, geçmiş yıllarda, bu düzenleme yapılmadığından dolayı, büyük şehirlerimizde, özellikle yabancı misyon şeflerine, yabancı para cinsinden başlayan kira bedellerinin artık kendi vatandaşlarımıza da uygulanmaya başlandığı, bunun neticesinde de, enflasyonu azdıran bir niteliğe dönüştüğü görülmüştür.

Buna göre, TL üzerinden kiraya verenler, öngörülen artış oranlarına bağlı kaldıkları ve yıl sonunda hedeflenen enflasyon oranları aşıldığında ciddi oranlarda zarar görecektir ve buna mukabil, döviz üzerinden kiraya verenler, döviz artış oranında -bu oranın asgari yüzde olmaması kuvvetle muhtemeldir- gelir elde edeceği için, hiçbir kiralayana, evi veya işyerini TL üzerinden kiraya vermeyecek, döviz üzerinden kiraya vererek TL'den kaçış ve dövize rağbet, enflasyonu ve diğer fiyatları düşürmeyecek, aksine, enflasyonu körükleyici bir etki gösterecektir. TL'nin itibar kaybına uğratılmasının tabii sonucunu doğurur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye'de, bu kanun metninden önce, kiralama sözleşmelerinin suiistimale uğradığı görülmektedir. Bu nedenle, çıkacak kanun, bu yasal düzenlemeleri de düzenleyecektir. Bu bağlamda, Türkiye'de başlatılacak olan ve Sayın Bayındırlık Bakanlığımızın programında da yer alan ucuz krediyle evsahibi yapma projelerinin desteklenmesine de öncülük edecektir, "kötü evsahibi kiracısını evsahibi yapar, iyi evsahibi kiracısını da evsiz kılar" sözünü de doğrulayacak bir anlam taşımaktadır.

Kanunun, milletimize hayırlara vesile olmasını diler, Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Levent.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Ali Arabacı; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA ALİ ARABACI (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini sunmak istiyorum; Grubum ve şahsım adına hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarıyla, kira paralarına sınır getirildiği doğrudur. Buna göre, kira paralarındaki artış oranı 2000 yılında yüzde 25, 2001 yılında yüzde 10'dan fazla olamayacaktır. Tasarı yasalaşırsa, yürürlük tarihinden itibaren, kira paraları, belirtilen yıllar için bu oranları geçemeyecektir.

Tasarı, 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Yasaya bağlı olarak getirildiğine göre, soruna da bu açıdan bakmak gerekiyor. Gerek kamuoyunda bazı yazarlar gerek Adalet Komisyonunda muhalefeti oluşturan partilerin üyeleri gerekse bugün yapılan konuşmalarda, tasarının eşitlik ilkelerine, mülkiyet hakkına ve sözleşme özgürlüğüne aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

Değerli milletvekilleri, konut sorunu, çağımızın en önemli sorunlarından biridir. Kira sorunu da, genellikle bu soruna bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Konut yetersizliği, kiracılar aleyhine, kiralayanlar lehine sosyal ve ekonomik dengeyi bozucu etki yaratmaktadır. Kiracı-kiralayan ilişkileri, her devirde toplumları etkileyici bir özellik göstermiştir. Bu nedenle taşınmaz kirası ilişkisi, birçok Batı ülkesinde olduğu gibi, ülkemizde de kamu düzenini ilgilendiren bir ilişki olarak görülmüş ve bu alana, devletler, zaman zaman, özellikle kiracıyı korumak amacıyla karışmışlar, yasal birtakım önlemler almışlardır. Özellikle 19 uncu Yüzyılda egemen olan bireyci liberal eğilim, 20 nci Yüzyılın ilk on yılını izleyen dönemde eski gücünü yitirmiştir. Birinci Dünya Savaşı yıllarında birçok ülkede birden, devlet, tarafsızlığını bırakarak, kira ilişkilerine, kiracılar yararına el koyma gereğini duymuştur. Bu müdahale, sadece savaş nedenine bağlanamaz; zira, kira sorunu, tarafların eşit koşullar altında bulunmadığı gerekçesiyle, kiracıları tutarak düzenlenen yasalar, savaştan sonra da yürürlükte kalmış ve bunlara yenileri eklenmiştir. Bu bağlamda, tarafların kira koşullarını diledikleri gibi kararlaştırabilecekleri ilkesi terk edilmiş, kira paralarına sınır getirilmiş, kiralayanların, kiracıları sözleşme sonunda taşınmazdan keyfi nedenlerle çıkarmalarının önüne geçilmiştir.

Çağımızda taşınmaz mülkiyeti, sınırsız, koşulsuz, doğal bir hak değil, toplumsal nitelik taşıyan bir haktır. Hak sahibine toplum yararına bazı ödevler yükler. Bu sınırlamalar, bireyin yararıyla toplumun yararı karşılaştırıldığında, toplum yararının üstün tutulması ilkesine dayanır. Böyle sınırlamalara gitmek ve yükümlülükler koymak devletin hakkı, bu yükümlülüklerle ve koşullara uymak da malikin borcu, ödevidir. Mülkiyetin sağladığı egemenlik, kişinin diğer kişiler üzerinde egemenliği sonucunu doğurduğu zaman, bunu önleyici biçimde işe karışmak, devletin ödevi olmalıdır.

Kiralara müdahaleyle mülkiyet hakkı ortadan kalkmamaktadır, sadece sınırlanmaktadır; üstelik bu sınırlama, mülkiyete değil, bir tür ticaret özgürlüğüdür. Kamu çıkarı için bu tür sınırlamalar yapılması Anayasamızın 13 üncü maddesi gereğidir; yani, her özgürlük nasıl sınırlanabilirse, mülkiyete yönelik özgürlük de, sözleşme özgürlüğü de, diğer özgürlükler de bu madde uyarınca sınırlanabilir.

Ülkemizde bu yöndeki gelişmelere baktığımızda, kiraları sınırlayan ve kiracı-kiralayan ilişkilerini düzenleyen ilk yasa, Birinci Dünya Savaşı sırasında kabul edilmiş ve kısa süre yürürlükte kalmış olan Sükenâ için İcar ve İsticar Olunan Mahallerin İcar Bedalatı Hakkında Kanundur. İkinci

Dünya Savaşı sırasında, konut bunalımı karşısında kiracıları korumak amacıyla, 1940 yılında kabul edilen 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 30 uncu maddesiyle, kiralar, 1939 rayiçleri üzerinden dondurulmuştur. Bu Yasadan sonra da yine kiraları düzenleyen yasalar çıkarılmış, nihayet, kiraları 1953 yılı rayiçleri üzerinden donduran ve tahliye sebeplerini sınırlayan 1955 tarihli 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun kabul edilmiştir. Ne var ki, bu Yasanın, kira paralarını sınırlayan 2 ve 3 üncü maddeleri, biraz önceki konuşmacıların da değindiği gibi, Anayasa Mahkemesinin 26.3.1963 tarihli kararıyla 7'ye karşı 8 oyla iptal edilmiştir. İptal gerekçesinde, sınırlandırma Anayasaya aykırı bulunmamakta, sınırlama biçiminin mülkiyet hakkının özüne dokunduğu ifade edilmektedir.

Özetle, on yıllık ekonomik değerlerdeki aşınma dikkate alınmıştır; amacı kiracıyı korumak olan 6570 sayılı Yasanın, kira parasındaki sınırlı artış ilkesi ortadan kaldırılmamıştır.

Sayın Hatiboğlu, Anayasa Mahkemesi kararının, işine gelen, bir bölümünü aktardı. Dilerdim ki, tamamını aktarsın; böylece, daha çok dürüstlük kuralına uymuş olurdu. Oysa, Ytice Mahkemenin sınırlandırmayla ilgili gerekçesi aynen şöyle: "Gayrimenkullerin, mesken ve işyeri olarak, çeşitli yönlerden toplumu ilgilendiren büyük önemi vardır. Bu yönlerden birisi de, iktisadî alandır. Mesken ve işyeri darlığının bulunduğu memleketlerde, devletçe tedbir alınmadığı takdirde, talebin fazlalığı dolayısıyla kiralar anormal şekilde yükselir. Bu yükseliş, istihlak maddelerinin fiyatları üzerinde de etkilerini gösterir ve hayat pahalılığına sebep olur. Bu gerçek, birçok yabancı memlekette de kabul edilmiş ve kira konusunda çeşitli tedbirler alınmıştır. Memleketimizde de, ilk defa Millî Korunma Kanununda yer alan 30 uncu maddeyle kiralar dondurulmuş, sonradan bu maddenin ihtiyacı karşılamadığı görülerek değişiklikler yapılmış ve son olarak, 1.6.1955 gününde yürürlüğe giren 6570 sayılı Kanun kabul edilmiştir.

Hayat pahalılığı, toplumda huzursuzluk yaratan bir olaydır. Toplum, buna karşı korumak amacıyla devletçe tedbir alınmasının, kamu yararına bir müdahale teşkil ettiğinden şüphe edilemez. Aynı amaçla, kiraların kontrol altına alınması da, kamu yararına olan tedbirler cümlesinden sayılmak icap eder. Devletin, bu konudaki müdahalesi, mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla sınırlanabileceğini gösteren Anayasanın 36 ncı maddesi (yani bugünkü 1982 Anayasasının 13 üncü maddesi) kapsamına girer.

Bu sebepler göz önünde tutularak, memleketimizde gayrimenkul darlığı devam ettiği sürece, kanun koyucunun kira konusunu düzenlemesinin ve bu alanda sınırlama yapmasının -mülkiyet hakkının özüne dokunmamak şartıyla- caiz bulunduğu ve bu müdahalenin kamu yararına olduğu hususunda görüş birliğine varılmıştır."

Yani, tek sorun, mülkiyet hakkının özüne dokunulup dokunulmadığı sorunudur. 6570 sayılı Yasanın 2 ve 3 üncü maddeleri iptal edilmeden önce, kira paraları, belediye encümenlerince belirleniyordu ve 1953 rayiçlerine göre belirlenmişti. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı 1963'te aradan tam on yıl geçmiş. O arada, ekonomik birtakım değişimler meydana gelmiş. Gerçekten de bir çekilmezlik hali meydana gelmiş olabilir o gün için, kiracı-kiralayan çıkarları dengesi bakımından. Böyle bir iptal gerekçesi de doğru sayılabilir; ama, Anayasa Mahkemesi kararının muhalefet şerhlerini incelersek, aslında, muhalefet şerhlerinin daha doğru olduğunu görürüz. Yani, muhalefet şerhinde "Mademki sınırlamanın doğru, Anayasaya uygun olduğu kabul ediliyor, öyleyse, sınırlamanın biçimini tespit etmek de yasama organının görevidir, yoksa, yargı organının görevi değil" deniliyordu; ama, dediğim gibi, 7'ye 8 bir oylamayla -tıpkı Adalet Komisyonunda olduğu gibi- kabul edilmiş Sayın Hatiboğlu.

İptal gerekçesi ise, yukarıda belirtildiği gibi, sınırlandırma şeklinin mülkiyet hakkını zedelemesidir. Mülkiyet hakkı nasıl zedelenir; gerçekten, çıkarlar arasındaki dengede büyük bozulmalar meydana gelirse, mülkiyet hakkının özüne dokunulmuş olur. Bizim hedefimiz yüzde 25 diyoruz. Diyelim ki, enflasyon oranı yüzde 25 değil de yüzde 50 gerçekleşti; çekilmezlik halinin var olduğunu kabul etmek mümkün değil. Yüzde 100 olabilir enflasyon; o zaman, haklısınız, mülkiyet hakkının özünü zedelemiş olabilir belki; ama, beş aşağıya oynayan ya da yukarıya çıkan değerlendirmelerde mülkiyet hakkının özünün zedelendiğini söylemek mümkün değil. Kaldı ki, bu geçici bir yasa, iki yıllık bir süre için geçerli, devamlılık arz eden bir yanı da yok.

Bu karardan sonra doğan boşluk, 18.11.1964 tarihli Yargıtay içtihadı birleştirme kararı doğrultusunda yargı kararlarıyla doldurulmuş; bu yöndeki uyuşmazlıklar, mahkemelerde açılacak tespit davasıyla giderilmeye başlanmıştır. Bugünkü sistem de budur. Bu sistemde, yargıç, açılacak her tespit davasında, olağan rayici ve toplan eşya fiyatları endeksini göz önünde tutarak, hakkarîyet ve nasafete uygun bir rakam olarak belirleyecektir. Bu sistem, otuzbeş yılı aşkın süredir uygulanmaktadır. Yargımız bu uygulamayı yaparken Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerini dikkate almış, kira paralarına sınır getirirken, o da, kira parasını kamu düzeninden saymış, saptanan kira parasının hak ve nasafete uygunluğuna özen göstermiş; sınırlamanın mülkiyet hakkını ihlal etmemesi gözetilmiştir. Öyle ki, enflasyonun yüksekliğine karşın, kira paralarını yüzde 20, yüzde 30, yüzde 65 oranlarıyla sınırlama yoluna gitmiştir.

Sayın milletvekilleri, arkadaşlarımız da değindiler; yukarıda sıkça sözünü ettiğimiz kamu düzeninden ne anlaşılacak gerekir? Öğreti ve yargı kararlarında, kamu düzeni, korunması ve uygulanmasında toplumun büyük yararı bulunduğu kabul edilen özel hukuk ilişkileri ya da kamu menfaati düşüncesiyle konulmuş özel hukuk düzeni olarak tanımlanmış; kamu düzeninin, her ülkenin kendisine özgü tarihsel, sosyal, ekonomik ve diğer koşullarının oluşturduğu özel bir durum olduğu kabul edilmiştir. Diğer bir deyimle, sözlü edilen gerekçeler, kuralın vazgeçilmezliğine, toplumsal yararına ve hukuk düzeninin korunmasına yönelik amaçlar koyuyorsa, kuralın kamu düzeniyle ilgisi olduğu kabul edilmiştir. Tüm bu gelişme ve uygulamalar ışığında tasarıya baktığımızda, kira paralarının iki yıllık süre için sınırlandırılmasının ne eşitlik ilkesine ne mülkiyet hakkına ne de sözleşme serbestliğine aykırı olduğunu söyleme olanağı vardır.

Türk toplumu, 20 yılı aşkın süredir süren yüksek enflasyonla yaşamak zorunda bırakılmıştır. Hükümetimiz, enflasyonla ciddi ve kararlı şekilde mücadelede karar vermiştir. Enflasyon hedefi, 2000 yılında yüzde 25, 2001 yılında yüzde 10'dur. Nitekim, bu hedefler doğrultusunda politikalar uygulamaya konulmuştur. Bu yöndeki politikaların toplum yararına, kamu düzenine yönelik olmadığını kimse iddia edemez. Öyleyse, enflasyonun artmasında önemli bir kalem oluşturan kira paralarının da hedefler doğrultusunda sınırlandırılmasının kamu yararına olduğu kabul edilmelidir. Bu sınırlandırmanın mülkiyet hakkının özünü zedelediği de söylenemez; çünkü, yasa, hem iki yıllık geçici bir yasadır -biraz önce söylediğim gibi- hem de belirlenen oran gerçektir. Ayrıca, kira parası, taşınmaz mala yatırılan sermayenin ancak bir bölümüdür. Kiraya verilen taşınmaz değerinin, kiralanın kontrolü dışında, sosyal, ekonomik, yasal ve idari birçok etkenlerle enflasyon hızının üstünde ve diğer mallardan daha fazla arttığı bir gerçektir. Buna göre, toplum yararına yapılacak istenilen bu düzenlemeye destek vermek, kamusal bir görevdir. Bu destek, sadece Meclisimizin desteği değil tabii ki, toplumdaki herkesin aynı fedakârlığa katlanması biçimindeki bir destektir.

Borçlar Kanununun 19 uncu maddesinde ifadesini bulan akit serbestliğine de sınırlandırmalar getiren bu tasarının kamu düzeniyle ilgili olmadığını söyleyemeyiz -Sayın Hatiboğlu, sözleşme serbestliğine aykırılığını sık sık dile getiriyor. Oysa, Borçlar Kanununda da vardır bu sınırlandırma-

lar; Borçlar Kanununun 19 uncu ve 20 nci maddeleri, sözleşmelere sınır getiren maddelerdir. Tabii ki, kamu düzeni, orada başka şekilde tanımlanmış- çünkü, bunlar, hukuk düzenimizin kabul ettiği akit serbestisinin bir genel yarar için kısıtlandığı, asıl işlevi toplumda barışı sağlamak olan hukuk düzenini muhafaza amacından kaynaklanan düzenlemelerdir. Bu nedenle, tasarıya kabul oyu vereceğiz.

Demokratik Sol Parti ve şahsım adına, hepimize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arabacı.

Anavatan Partisi Grubu adına, Denizli Milletvekili Sayın Beyhan Aslan; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA BEYHAN ASLAN (Denizli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz, özü itibarıyla, kiralara, 2000 yılında yüzde 25 ve 2001 yılında da yüzde 10 oranında artırılabilmesine ilişkin yasa tasarısı üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına söz aldım. Üçte Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, konut ve işyerine bizim toplumumuz çok önem verir. Hatta, bu konuda söylenmiş çok veciz sözler de vardır. “Dünyada mekân, ahrette iman” diyerek, konutun önemini, toplum, açıkça ortaya koymuştur; çünkü, dünyada mekânın olursa huzur bulacağım, ahrette imanla gidersem huzur bulacağım şeklinde bir kanaati vardır. Bu nedenle, konutun önemi açıktır.

Şimdi, geçmişe doğru bakıyoruz. Bütün cumhuriyet hükümetleri, konuta ve konut arzına önem vermişler; eğer koalisyonla hükümet protokollarında, değilse de programlarında, açıkça, konut arzının artırılacağı konusunu hep belirlemişler ve önemle üzerinde durmuşlardır. Maalesef, bugün geldiğimiz noktada, hâlâ, ülkemizde konut açığı fevkalade fazladır. Tabii, bunda, nüfusumuzun artışı, konuta olan ihtiyacın artışı, keza sanayimizin ve ticaretimizin gelişmesi, işyerine olan ihtiyacın artması çok önemli etkenlerdir. Bu nedenle, bütün cumhuriyet hükümetleri, iyiniyetle bu konu üzerinde durmuşlar, hem konut arzını hem de işyeri arzını artırma noktasında gayretler sarf etmişlerdir.

Bu noktada, bu cümlelerin arkasından, rahmetli Özal’a teşekkür borçluyuz; çünkü, 1983 ile 1991 yılları arasında 800 000 konut üretilerek cumhuriyet tarihinin rekoru ortaya konulmuştur ve o zaman var olan Toplu Konut İdaresine işlerlik kazandırılmış, Toplu Konut İdaresinin gelirleri artırılmış, toplanan bütün bu paralar konut arzına gitmiş ve o dönemde işçimiz, memurumuz, esnafımız daha çok konut sahibi olmuştur. Hatta, o dönemde söylenen ve rahmetli Özal’a ait bir söz de burada tekrar edeceğim: “Biz, yanan sigaranın, yanan yabancı sigaranın dumanından, işçinin, memurun bacasından duman tütürdük.” Bu nedenle, yine, konut arzı konusunda çok büyük atılımlar yapan, âdeta devrim yapan Sayın Özal’ı, minnetle, şükranla anıyorum.

Tabii, arz-talep, serbest piyasanın en önemli konusudur. Eğer, konut arzı çoksa, çok konut üretilmişse ve buna karşılık talep yoksa, elbette ki, fiyatlar düşecektir; ama, konut çok kıtsa, talep çok fazla ise, serbest piyasada, yine serbest piyasa ekonomisinin kuralları çerçevesinde kiralar yükselecektir. Bu, serbest piyasa ekonomisinin tabii kuralıdır.

İşte burada önemli olan, hükümetlere düşen görev, konut arzının artması noktasında yeni teşvikler yaratmak, yeni teşviklerle konut arzının artmasına yardımcı olmaktır. Bu nedenle, 57 nci hükümetin bu konudaki iradesini görüyoruz; çeşitli bankalarımızın, kamu bankalarımızın konut alımına ve konut üretimine teşvik noktasında verdikleri destekten dolayı da, 57 nci hükümete teşekkür ediyoruz.

Kira, bir gayrimenkulün, konutun ya da işyerinin, üstü kapalı ya da açık, belediye hudutları içerisinde ya da dışında, mülkiyet hakkı baki kalmak üzere kullanılması karşısında ödenen bir bedeldir ve bu bedel, mülkiyet hakkının kullanılmasından ibarettir.

Hukukçular, kira konusunu çok tartışmışlar; "acaba, bu kiralara sınırlandırma getirelim mi, kamu yararı gereği bu sınırlandırmaları kanunla kısıtlayalım mı, yoksa, hiç karışmayalım, serbest piyasa ekonomisi çerçevesinde tarafların bir araya gelerek, rızâ olarak yapacakları bir sözleşmeyi muteber mi kılalım, başıboş mu bırakalım" demişler. Elbette, serbest piyasa ekonomisinin kuralları içerisinde -eğer, her şey tam, mükemmel olursa- arz-talep dengesi içerisinde, hüsniyet kuralları içerisinde, Borçlar Kanunumuzun 19 ve 20 nci maddeleri çerçevesinde kiralar teşekkül edecektir; ancak, bazen toplum yararına, kamu yararına kira bedellerinin sınırlandırılması da söz konusu olabilecektir. İkinci görüşte olanlara göre, kira bedellerinin sınırlandırılması ancak kamu yararıyla olur, kamu yararı gereği kira bedelleri sınırlandırılabilir.

Bu yasanın, yani, 6570 sayılı Yasanın değişikliğine ilişkin geçici olan bu yasanın çıkarılma gerekçesi, hükümet iradesinin gerekçesi nedir? Türkiye'yi yıllardan beri kemiren, haksızlıklara, yolsuzluklara, fakirin daha fakir olmasına, zenginin daha zengin olmasına sebep olan, ekonomik dengelerin altüst edilmesinin sebebi olan ve toplumdaki huzuru, düzeni bozan enflasyon canavarıyla, enflasyon illetiyle mücadele gayesiyle bu yasa ortaya konmuştur. Öncelikle bunun tespiti gerekir. İşte, bu yasanın bu gerekçeyle ortaya konması kamu yararındır. Bu kamu yararında, hem kiracının hem kiralayanın hem de bunların dışında üçüncü şahısların menfaati vardır. Öyleyse, bu geçici yasa, enflasyonu önleme niyetiyle, kamu yararı gereği çıkarılmaktadır. Bu noktada, bu, kamu yararıdır ve isabetli bir yasadır.

Bu yasa gerçekten enflasyonu önleyecek midir; biz, bu konuyu komisyonda tartışırken, Hazine, Arsa Ofisinden, Yargıtaydan ilgili bürokrat arkadaşları çağırarak, sorduk; dedik ki "Kira artışlarının enflasyona etkisi nedir" ve cevap aldık; dediler ki "eğer, diğer fiyatlar sabit kalır, kiralar yüzde 100 artarsa, kiraların enflasyona oranı yüzde 16,2'dir." Diğer fiyatları sabit kalsak, kiraları yüzde 25 artırsak, kiraların enflasyona etkisinin yüzde 4 civarında olacağı, bize, bürokratlar tarafından açıkça bildirilmişti ve istatistikler de bunu ortaya koyuyordu. Demek ki, kira artışlarının enflasyona etkisi açık ve seçik ortadaydı.

Sorduk: "Devletin kiraya verdiği ne kadar mal var ve ne kadar kira geliriniz var?" Dediler ki "devletin 20 trilyon kira geliri var." Yine sorduk: "Peki, bu kira gelirlerinin içerisinde neler var?" Bu kira gelirlerinin içerisinde, 6570 sayılı Yasaya göre kiraya verilenler olduğu gibi, Borçlar Kanunu hükümlerine göre kiraya verilenler de var, belediye sahalarının dışındaki gayrimenkul kiraları da var, yine, üstü açık olan gayrimenkullerden elde edilen kiralar da var.

Öyleyse, biz, buradan, hükümete şunu hatırlatıyoruz: Yeni bir yasa tasarısıyla mademki 6570 sayılı Yasada değişiklik yaptık, hem Borçlar Kanununa göre kiraya verilen gayrimenkuller hem belediyelerin mücavir alanı dışındaki gayrimenkuller hem de üstü açık olan gayrimenkuller hakkında da bir yasa tasarısının bu Meclise gelmesi lazım; çünkü, adaleti ancak o zaman sağlarız ve ancak o zaman enflasyonla mücadelede belirli mesafe alırız diye düşünüyorum ve böyle bir yasa tasarısı üzerinde de çalışmalar yapılacağını tahmin ediyorum. Sayın Bakanım da arz ediyorum.

Şimdi, bu yasa tasarısı üzerinde tartışmalar yapıldı ve "bu yasa tasarısıyla 2000 yılında yüzde 25, 2001'de yüzde 10; peki, acaba 2002'de ne olacak" dendi. Zaten, arkadaşlar, bu kanun, adı üzerinde geçici bir kanun. Zaten, bugün, Yargıtayın 3. Hukuk Dairesi TEFİ'e göre kiralarımızı artırıyor; yani, toptan eşya fiyatları endeksi baz alınıyor ve buna göre artırıyor.

Şimdi, hükümetin bir iddiası var; "2000 yılında enflasyonu yüzde 25'e çekeceğiz" diyor ve bunun için de, önce kendisi, kendi gayrimenkullerini -ki, bundan sonraki yasada görüşeceğiz- vakıflara ilişkin kiralarını -yine devlet de- yüzde 25'e çekmiştir. Bu nedenle, önce kendisi bu işin öncülüğünü yapmış ve daha sonra da, bu yasa tasarısını Meclise göndermiştir.

İnşallah, 2000'de enflasyon yüzde 25'e, 2001'de de yüzde 10'a iner. 2002'de de bu kanun yürürlükten kalkıyor. 2002 yılında, Yargıtayımızın yerleşmiş içtihatlarına göre, yine, toptan eşya fiyatları endeksine göre kiralar artmaya devam edecek. Burada önemli olan, 2001 yılında enflasyonun yüzde 10'a gelmesidir. Eğer, 2001'de yüzde 10'a çekemezsek elbette adaletsizlik vardır, 2000'de yüzde 25'e çekemezsek elbette adaletsizlik vardır; ama, mademki enflasyonla mücadele konusunda topyekûn bir mücadeleye hep beraber girişeceğiz, iktidarımızla, muhalefetimizle -enflasyon canavarından sadece iktidar değil, muhalefet de etkileniyor, herkes etkisi içerisinde- öyleyse, biz, hüsnüniyetle olaya yaklaşalım. Olaya, menfî değil, müspet bakmaktan yanayım. Yani, biz, 2000 yılında enflasyonu yüzde 25'e, 2001 yılında da yüzde 10'a indireceğimize inanalım ve 2002 yılındaki kira artışlarının, TEFE üzerinden devam ettiği zaman da, vatandaşın hiç mağdur olmayaacağı konusunda kanaat sahibi olalım.

Burada, bir diğer nokta: Şimdi, yeni yasalar hazırlanıyor, Adalet Bakanlığı bunların üzerinde çalışıyor.

Bizim hukuk mevzuatımızda en karışık mevzuat diyebileceğim mevzuat, kira mevzuatıdır. 6570 sayılı Yasanın dışında Borçlar Kanununda, yine, kiraya ilişkin hükümler vardır. Bizim genç avukat arkadaşlarımızın dava açarken en zorlandığı davalar, tahliye davalarıdır; çünkü -6570 sayılı Yasa hükümleri olsun, Borçlar Kanunu hükümleri olsun- yasalar sürelerle boğulmuştur; ihtar çekeceksin, ihtarın tebliğ tarihini alacaksın, sonra süre hesabına gireceksin... Her yaptığın sözleşmenin ayrı süresi vardır. Vatandaşın, tek başına tahliye davası açması, hatta, kira bedelinin artırılması davasını açması mümkün değildir. Hiçbir vatandaş, bilmeyen bir vatandaş bu davaları açamaz; avukatlar açar. Açıkça söylüyorum; meslektaşlarımızın dava açarken en yandııkları dava türleri de, yine bu davalarıdır. Öyleyse, hükümete düşen bir başka nokta -ki, Adalet Bakanlığımız bu konuda çalışıyor, çalıştığını biliyorum- kira mevzuatıyla ilgili, gerek tahliye davaları gerekse bedelin artırılmasına ya da bedelin eksiltülmesine ilişkin davalar tek mevzuat içerisinde toplanmalıdır, hepsi tek mevzuat çerçevesinde ele alınmalıdır ve bu noktadan işe koyulmalıdır; çünkü, bunu yapmadığımız sürece, ayrı ayrı mevzuatta bu konuyu topladığımız sürece, bu karmaşa her zaman devam edecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, şimdi, elimizde, Anayasa Mahkemesinin 1993/3 esas, 67/67 sayılı kararı var. 1963 tarihinde, Anayasa Mahkemesi bir davaya bakmış ve bu dava sonunda, sözleşmelerin dondurulmasına ilişkin bir iptal kararı almış; ama, şunu açıkça söyleyelim ki, bu iptal kararı ile bu çıkan yasa arasında hiçbir paralellik yoktur. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hüküm, yirmi yıl öncesinde belirlenen bir dondurma kararıyla ilgili bir hükümdür. Yani, savaş geçmiş, çok kötü şartlar ortaya çıkmış ve bu nedenle kiralar çok düşük kalmış; ki, o zaman, Anayasa Mahkemesi üyeleri de 8'e 7 çoğunlukla bu kararı vermişler. Bu karar, uzunca bir uygulamadan geçen ve mağdur olan insanların, mağdur olan konut sahiplerinin, işyeri sahiplerinin mağduriyetini önlemek için çıkarılmış; ama, o günkü şartlar öyleymiş. Bu ise, bir hedef enflasyona ulaşılması noktasında kamu yararı önplana alınarak -2000 yılında yüzde 25 ve 2001 yılında da yüzde 10 olmak üzere- çıkarılmak istenilen bir yasadır. Burada, mülkiyet hakkının özüne dokunma yoktur. Burada mülkiyet hakkının özüne dokunulmuyor; ama, kamu yararı gereği, sadece ve sadece, mülkiyetle ilişkili sözleşmeye, ticarî ilişkiye bir sınırlama söz konusudur. Bu ise, mülkiyet hakkının ihlali değildir. Hele hele, serbest piyasa ekonomisini başından beri savunan ve bu meseleyi kendi siyasi görüşü olarak ilke edinen bir siyasi partinin mensupları olarak, biz, bir mülkiyet hakkının sınırlandırılmasına asla razı olamayız. Açıkça söylüyorum ki, burada bir mülkiyet hakkının sınırlandırılması söz konusu değildir.

Değerli arkadaşlar, bu kanunun bir diğer özelliği de şudur: Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir, yani, daha önce yapılmış sözleşmelere etkisi olmayacaktır; yani, 1998'de, 1999'da yapılmış üç yıllık, beş yıllık sözleşmeler 2000 ve 2001 yıllarında bu yasadan etkilenmeyecektir. Kanun koyucu, hukuk mantalitesine ve hukuk dünyamızın görüşlerine itibar etmiş ve burada, sözleşmeye, rıza akit olan kira aktinin taraflarının rızaen kararlaştırdıkları noktada müdahale etmemiştir. Evsahibi ile kiracı bir araya gelmiş "biz, 1999'un aralık ayında yüzde 50 artıracamız" demiş; ama, kira sözleşmesi 2002 yılında bitiyor. Bu tasarı buna dokunmuyor. Bu tasarı, 2000 yılı içerisinde ve 2001 yılı içerisinde kira akti sona eren evsahibi ile kiracının yeniden karşı karşıya gelip "biz, bunu artıracamız..." Nasıl artıracamız; işte, eğer, kira akti 2000 yılında sona ermişse, 2000 yılı içerisinde, sen, bu kira aktini yeniden yaparsan, yüzde 25 artıracaksın; 2001 yılına müdahil olan kısımlarında da yüzde 10 artıracaksın. Olay budur. Burada da, gerek komisyonda görüşülürken tartışık gerekse görüşlerine arz ettiğimiz ve kendilerinden bilgi aldığımız hukuk dünyamız da bunu bu şekilde kabul etti. Aksine bir görüşte, mahkemeler, davalarla dolup taşacaktı.

Burada, hâkimlerimizin, mahkemelerimizin meşguliyeti açısından, bu yasanın yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi ve eskiye şamil olmaması da, bu noktadan, çok isabetli olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Aslan, mikrofonunuzu açayım.

Lütfen, tamamlar mısınız efendim.

BEYHAN ASLAN (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Aksi halde, çok karmaşaya sebep olacaktı, kiracı-evsahibi kavgalarına yol açacaktı. Bu nedenle, bu yasanın yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi, olayın, bu noktada, eskiye şamil olmaması ve rıza akitlere saygı gösterilmesi, bu tasarıyı ayrı bir özelliğidir.

Anavatan Partisi Grubu olarak bu tasarımı destekliyoruz; bu tasarı, inşallah, Meclisimizden çıkar.

Hayırlı olmasını diliyorum ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslan.

Değerli milletvekilleri, hükümetin söz talebi vardır.

Hükümet adına, Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısıyla ilgili olarak, iktidar ve muhalefet gruplarının değerli sözcülerinin görüşlerine ilişkin görüşlerimizi sunmak üzere yüksek huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum.

İktidar grubunun değerli sözcüleri, konunun hukukî boyutların, anayasa hukuku açısından da değinerek dile getirdikleri için, daha ziyade, yasa tasarısına karşı olduğunu ifade eden değerli muhalefet sözcüsü arkadaşlarımızın düşüncelerini yanıtlamayı tercih ediyorum.

Değerli milletvekilleri, adı üstünde, "Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklennesi." Kanun tasarısının özü bu. Yani, ortada bir kanun var. Bu kanun eskidir, yenidir; yürürlük sırasında tam anlamıyla hizmet etmiştir, etmemiştir; hukukî boşluk, yargıçların hukuk yaratma yetkisiyle kaldırılmıştır, değildir. Bunlar ayrı hususlar; ama, sonuçta bir yasa var ve hükümet olarak biz, Yüce Meclise, bu, yasaya bir geçici madde eklennesi hakkında bir kanun tasarısı onayını sunuyoruz.

Doğru Yol Partisi Van Milletvekili meslektaşım Sayın Hüseyin Çelik, hayalî bir enflasyon rakamı gütüğümüzü ifadeyle, kira bedelini, Türkiye Büyük Millet Meclisinin belirlediğini ve buna da çok şaşırıldığını söylediler. Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kira bedeli gibi, sıradan, basit - turnak içinde söylüyorum- bir konuda yetki sahibi olabilir mi olamaz mı konusuna değindi; bir sonraki bölümünde de "enflasyon oranında olsaydı, bunu makul kabul ederdik" dedi. Şimdi, değerli milletvekilleri, ben, hem Hüseyin Çelik arkadaşımın hem de -sayın başkanımız diyeceğim; uzun yıllar Başkanlık kürsüsünde hep alkışladık, hep öyle görmeyi arzuladık- Sayın Yasin Hatiboğlu'nun görüşlerindeki mantığı sadece, burada değerlendirmeyi uygun buluyorum; çünkü, biraz önce arz ettiğim gibi, Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisine ait üç değerli hatip, benim tümüyle katıldığım boyutları dikkatlerinize getirdiği için, vakitten tasarruf etmek amacıyla onları tekrarlamayacağım.

Değerli başkan Yasin Hatiboğlu'nun "hukukî boşluk olmaz..." Doğrudur, onlara evet diyeceğim. "Hikmeti hükümet"le ilgili, izin verilerse, bir cümle, burada arzım olacak. Hükümetin hikmeti, eğer hükümetin kararı şeklinde, bilgisi, ürettiği bir irade şeklinde anlaşılıyorsa, buna varız; ama "hikmeti hükümet"ten anlaşılan, hükümet istediği gibi karar alır, istediğini yapar şeklinde, çağdaş demokratik parlamenter rejimlerde usul olmayan bir anlayış ise, biz öyle bir anlayışla muhtabık kalamayız.

Sayın başkan şiir uğruna epeyce bedel ödemiş bir şair olduğu için ve genellikle şairlerle duygularını, düşüncelerini ifade ederek bizleri de şiir dünyasına götürdüğü için, ben de bir Osmanlı şairiyle yanıt vermek istiyorum. Osmanlı'nın gerileme döneminde, gerilemenin sebeplerini şair şöyle izah ediyor: "Eskiden üç tuğlu vezirler vardı; şimdi, üç tüylü vezirler var" diyor ve Osmanlı'nın ondan dolayı geri kaldığını ifade ediyor. Sayın Hatiboğlu'na demek isterim ki, şimdi, üç tüylü vezirler yok; bu hükümet de, üç tüylü vezirler topluluğu hiç değil; bu hükümetin başkanı da... Niye bunu söylüyorum; çünkü, parmak sayısıyla kararların alındığına itirazımı ifade etti. Bu Parlamento çatısında, iktidar gruplarının böyle bir teamülü olduğunu hepimiz paylaşıyoruz; ama, bir şeyi bilmemiz lazım ki, bu hükümetin mensupları, bir tek parmağa, bir tek göz işaretiyle bakarak karar vermek gibi bir alışkanlığa hiç sahip değildir diyeyim. (ANAP ve MHP sıralarından alkışlar; FP sıralarından alkışlar (!)) Bizim en azından öyle bir alışkanlığımız yoktur diyeyim ve mantığına geleyim.

Şimdi, bakınız değerli milletvekilleri, eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kira bedellerinin tayiniyle ilgili bir hususta yetkili olamayacağı görüşü -bir an için diyorum- doğruysa... Çünkü, Sayın Hatiboğlu, değişiklik önergesi vermiş, geçici 7 nci maddenin Anayasaya aykırı olduğunu dayanak yapmış önergesine, şu şu maddelerine aykırıdır diyor; ama, özü itibarıyla, geçici 7 nci maddenin, hükümetin getirdiği tasarının, Anayasaya aykırı olduğunu söylemiş; bir an için, doğru olduğunu varsayalım. Mevcut geçici 7 nci maddede, Türkiye Büyük Millet Meclisi belirler diyor; doğal da bu bize göre; rakam şu olsun 2000 için, gelecek yıl için de bu olsun diyor. Rakamın ne kadar olacağı, bence, tali mesele. Aslı unsur, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinin olup olmadığıdır. Şimdi, bu tez doğruysa, Sayın Hatiboğlu'nun "Parlamento bu konuda yetkili değildir, mevcut geçici 7 nci madde Anayasaya aykırıdır" tezi doğruysa, o zaman, değişiklik önergelerindeki mantığının, mevcut mantığın aksi olması gerekir. Bakıyoruz "aykırıdır" diyor; ama, bir önergesinde, kira kanunu tasarıyla ilgili Parlamentonun yetkisini burada kabul ediyor, bir diğer önergesinde "Yargıtay Başkanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ile Devlet İstatistik Enstitüsü temsilcileri tarafından, o yılın fiyat hareketleri ile rayiçleri dikkate alınarak tespit edilir" diyor.

Sayın milletvekilleri, bu Parlamentoda görev yapan hiçbir üye, bu Parlamentonun yetkisini bu şekilde algılayıp, buna mukabil, Yargıtay Başkanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı gibi kurumların

yetkili olabileceğini, açıkça olmasa bile, zımî olarak dahi, aklından geçirmemelidir diye düşünüyorum. Hele hele, millî iradenin tecelligâhı olduğu konusunda Sayın Hatiboğlu'nun da bunca yıldır bunca demecine şahit olduğumuz için, açıkça söylüyorum ki, eğer kira bedelleriyle ilgili oranın tespitinde Parlamentonun yetkisine itirazımız varsa, o zaman, Yüce Parlamentonun iradesiyle varlıkları hakkında karar verebileceği diğer kurumların yetkisini savunmak, herhalde demokratik bir yaklaşım olmaz diye düşünüyorum.

Bakın, mantığında, özellikle Sayın Çelik "enflasyon oranında olsaydı, bunu makul sayardık" ifadesini kullandı demiştim. Enflasyon oranının, bizim öngördüğümüz rakamların üzerinde olduğu algılanmasını görüyoruz burada. Diyelim ki, 40 olsaydı, 50 olsaydı gibi bir rakamı, kendisi, makul sayabileceği bir rakam addetmekte; aynı mantıkla söyleyelim, siz, bir oranın 40, 50, 60 olduğunda kabulü düşüncesine varıp da, o oranın, bizim öngördüğümüz gibi 25 olduğunda, reddi sonucunu, aynı mantığın doğal konseksansı (conséquence) açıklayamazsınız; onun adı, hukukî mantıkta, bir tezattır. Dolayısıyla, ben, bu iki konuya değinmek istedim.

Sonuçta, Yüce Parlamento, Yüce Heyetiniz, var olan bir kanunda bir değişiklik yapacaktır. O değişikliğin boyutları, elbette, Yüce Heyetin takdirindedir. Dolayısıyla, bu rakamın ne olacağı hususunda Bakanlar Kurulu sadece bir öngörütide, bir arzda bulunmuştur. Onun ötesinde, getirilecek değişiklik önermeleriyle, Yüce Parlamentonun dışında bir başka organın yetkili sayılmasına yönelik önermelerin de bizim anlayışımızla bağdaşması mümkün değildir. O nedenle, ben, bu konuya ilişkin, Sayın Hatiboğlu'nun çağrısını da dikkate alarak... Bir anayasa hukuku uzmanı olarak adlandırdı; teşekkür ediyorum kendisine; ama, hatırlatmak isterim ki, fetva almak da fetva vermek de bizim usulümüzde değildir. Onun için, anayasayla ilgili "fetva" tabirini, doğrusu biraz yadırgadım.

"57 nci hükümetin kahramanları" tabiri, bilmiyorum, Sayın Hatiboğlu'nun bu Mecliste yıllardır savunduğu demokratik parlamenter teamül, gelenek anlayışıyla ne oranda bağdaşır; ama, bir şeyi açıkça söyleyeyim ki -hükümet mensubu arkadaşlarımız adına da- bizim öyle münferiden kahramanlık derdimiz filan hiç yok. Sonuçta, Yüce Parlamentonun büyük desteğiyle, Türkiye'nin büyük desteğiyle iş başında, görev yapan ve ancak o şekilde yapacak olan bir Bakanlar Kuruludur ve bu Bakanlar Kurulunun tabi olduğu tek irade de Yüce Parlamentodur, millî iradenin tecelligahıdır.

Ben, katkı yapan tüm arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür ediyor, Yüce Heyetinizi en üstün saygılarımla selamlıyorum. (ANAP, MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şahsı adına, tasarının tümü üzerinde, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

YASIN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; keşke, enflasyonla ilgili bölüm üzerinde görüşlerimi ifade edebilmiş olsaydım arz amik, hem çok sevdiğim Arabacı arkadaşımıza hem de sevgiyle saygıyı birlikte arz ve takdim etme fırsatı buldukça şerefyağ olduğumu hissettiğim Sayın Bakan'a geniş geniş maruzatımı arz ederdim; ama, kısa kısa arz edeceğim izin verilerse...

Sayın Bakan, elbette "hikmeti hükümet"ten kastım "biz yaptık, bu oldu" anlamındadır, ben öyle kullandım ve ısrarlıyım; yani, bir deyimim, bir kavramın ne anlama geldiğini, mingayri haddin bilirim Sayın Bakan ve bilerek kullandım.

Şimdi, Allahınızı severseniz Sayın Bakanım, eşitlik açısından Anayasaya aykırıdır dedim, 153 üncü maddeye göre Anayasaya aykırıdır dedim, gerçekçeler koydum; lütfetiğiniz, çok yararlandığım konuşmanız içerisinde bunlara bir tek cümleyle cevap verme ihtiyacını niye duymadınız? Biz karşılıklı sohbe girersek, ilâyevmil kıyâme konuşuruz...

BAŞKAN – Aman öyle bir şey yapmayın!

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, sizi zorlamayız.

Şimdi, bendeniz konuşmamda, bu Meclis, bu Parlamento, yani ulusun temsilcisi, yani egemenliğin temsilen sahibi bu Parlamento, yetkilerini, Yargıtaya, Devlet İstatistik Enstitüsüne mi devretsin dedim?! İnsaf etmek lazım; yapmayın... Yapmayın... Yani, ben, teklifimde, şöyle bir teklif getiriyorsam; işte şu şu kurumlardan uzmanlar otursun, rayici belirlesin; bu rayice göre de kiralar belirlensin dedimse, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevini başka bir kuruma devretmesini mi teklif etmiş olurum?! Peki, hep mantık üzerinde durduz; ben dei âcizaneleri, zatı devletlerinin mantığına bir göz atsam, mesela desem ki, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki ehlihibreyi, ehliyüküf, yani bilirkişiliği, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundaki bilirkişiliği nasıl buyuracaksınız!.. Çünkü, o yetki de onlara Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verildi. Yapmayın Sayın Bakanım... Yapmayın... Bakın, biz elif ti cimlerdeniz; sözün neye geldiğini biliriz. Şimdi, ben zataîlinize olan saygımdan dolayı, üzerinde fazla durmuyorum.

Bir de buyuruyorsunuz ki “peki bu, Anayasaya aykırıysa, siz ne diye değişiklik önergesi verdiniz” demeye getiriyorsunuz; öyle değil mi? Yani, “Anayasaya aykırıysa, değişiklik önergesi niye verdiniz” diyorsunuz.. Ey, el insaf Sayın Bakanım! Ben milletvekiliyim; evvela, Anayasaya aykırı olduğunu iddia ederim, ona inanıyorsam; çünkü, İftizüğün 38 ve 84 üncü maddeleri bunun için düzenlenmiş; öncelikle, o incelenir. Ben o yolda çalışmamı, gayretimi sergilerim, başarılı olursam, mesele biter; ama, başarılı olamazsam, hiç olmazsa, şu madde adama benzesin diye başka teklifle gelirim. Bu, benim en doğal hakkımdır; yapmayın...

Şimdi, gelelim Sayın Arabacı dostuma... Çok da yakın oturmuşsun; ama, kıyamam sana!.. Şimdi, buyuruyorsunuz ki “bu, mülkiyet hakkını elden alma değildir.” Sayın Arabacı, kim dedi ki, mülkiyet hakkını elden alıyorsunuz! Yani, müdahale ile mülkiyet hakkının elden alınması farklı şeylerdir. Birisi gasptır, gasp, gasp... Mülkiyet hakkının elden alınması gasptır. Ben, öyle bir şey söyleyemedim. Mülkiyet hakkının tahdidı vardır, doğru değildir.

Buyuruyorsunuz ki “dürüst...” Ben, size karşı o “dürüst” lafını hiç kullanmadım. “Dürüst davranıp da okusaydı...” Buyurun; gerçekçeyi okudum, zamanım yok, bir daha okumayacağım; ama, arkasında şöyle diyor: “6570 sayılı Kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinin Anayasaya aykırı olduklarından iptaline...” Ben ne yapayım?! Bu Anayasa Mahkemesi daha başka ne üdesin?!

Zatâîliniz buyuruyorsunuz ki, efendim, ora bana uygun gelmiyor; sen, karar sahibi imzaların iradelerini değil, muhalif olanların muhalefet şerhlerini oku. Canım, yani, kitabın o tarafını da sen oku Sayın Arabacı!..

Evet, şimdi hiç vaktimi kaybetmeyeyim ben; çünkü, çok zamana ihtiyacım var.

Değerli milletvekilleri, bu tasarı yasalışırsa, toplumu hileye sevk edersiniz; çünkü, kiracıyla kiralayan arasındaki bu ilişki, hileli yollarla düzenlenmeye gidip... Hukuk devletinde, devlet, yurtaşımı hileye teşvik etmez; hile, yasanın yasakladığı şeydir.

Bir başka husus- çok kestirme gidiyorum- Sayın Beyhan Bey kardeşime teşekkür ediyorum; Sayın Özal’ı rahmetle andılar; ben de anıyorum; niye: “Konutta patlama meydana getirdi” dedi. Peki, muhterem, sizin rahmet dilenilmeye ihtiyacınız yok mu?! (FP sıralarından alkışlar) Peki, bu tasarı yasalışırsa, siz konutta nasıl patlama meydana getireceksiniz de, sonra rahmet bekleyeceksiniz?! İşte benim söylediğim bu; ben de diyorum ki, bu, inşaat sektörünü engeller; Sayın Özal’a rahmet okuyanlar var; ama, bize okuyanlar olmaz; benim endişem budur.

Peki, bir başka şey. Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri; biliyorsunuz, bedeller yalnız nakden ödenmez, aynen de ödenir. Şimdi bu tasarıda kira bedeli aynen ödendiyse, mesela, diyelim ki bir Mercedes karşılığında kiralandıysa, 2000 yılında yüzde 25 itibarıyla Mercedesin neresini kesip verecek, bana söyler misiniz?!. Hayır, bir şey söylüyorum; aynen kiralandıysa, bedel aynen ödenecek denildiyse ve bir Mercedes konuğulduysa, yahut -beni bağışlayınız- 3 tane büyükbaş hayvan, 4 tane küçükbaş hayvan karşılığında kiralandıysa, ikinci senede, bunun, nasıl yüzde 25'ini, hangi koyunun neresini kesip, kuyruğunu mu kesip vereceksiniz?! Yani, bakınız... Lütfen, bakın, hayatta bunlar olacak şeylerdir.

Ben, bir şey söylüyorum: Efendim, bedel olarak "ayn"ı kabul ediyor musunuz etmiyor musunuz?! Ayn... Ayn... Tarla olur, araba olur... Bunu kabul ediyorsanız, çaresini bulmanız lazım. Yarı, bu sıkıntılar gelir, mahkemeleri doldurursunuz; benim söylediğim budur.

Bir başka şey; değerli madenlerle, altınlarla kiraladınız; nasıl ödeyeceksiniz?! Bir başka şey; dövizle kiralamayı tahdit etmiyorsunuz. Bu ne yapar biliyor musunuz Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; dövizle teşvik eder. Hiçbir devlet, bağımsızlığın da simgesi telakki edilen kendi parasına bu kadar hor bakmaz, bakmamalıdır. Yani, dövizle teşvik edeceksiniz siz. Döviz teşvik edilince, o fakir fukara, kenardaki fakir fukara insan, Tuzluca'yı'daki, Natoyolu'ndaki, Piyango-tepe'deki, Keçiören'deki fakir fukara, benim bölgem Çorum'un kırsal kesimindeki fakir fukara insan, döviz bulamayacağı için ev de bulamayacak. Siz, güya evi ucuza getiriyorsunuz. Hayır, dövizle kirala diyorsunuz; nereden bulacak döviz?! Değerli milletvekilleri, yapmayın!

Bakınız "gayrimenkullerin, durduğu yerde, zaten değeri artıyor" diyorsunuz. Beyler, gayrimenkullerin değerini artıran, kira geliridir. Siz, kira gelirlerini durdurursanız, gayrimenkulün durduğu yerde değeri artar mı?! Göreceksiniz, bir sürü bina hurdası, bina mezarlığı haline gelecek üç-ke; çünkü, alınan kirayla gayrimenkulün tamirata yapılamayacak.

Şimdi gelelim enflasyona... Diyorsunuz ki "enflasyonu önleyecek." Nasıl önleyeceksiniz? Ben demin söyledim; perşembenin gelişi, çarşambadan bellidir. Bakınız, bu tasarınn verildiği ay, hiç daha uzakta falan değil, bu tasarınn verildiği ay, Devlet İstatistik Enstitüsünün tespitlerine göre, gıdada aylık enflasyon yüzde 9,5, yıllık yüzde 114... Bana bakın, bana, lütfen ha!.. Şimdi bunu okuyunca, hep, bir taraflara bakıyorsunuz!..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) – Sana bakıyoruz...

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Aman, aman, bana bakın!..

Şimdi, konutta aylık yüzde 6,1, yıllık yüzde 73...

BAŞKAN – Sayın Hatiboğlu, mikrofonunuzu, sözünüzü tamamlamak üzere açıyorum; buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Hay sağ olasınız; ne diyelim efendim, can feda...

Elektrik ve gazda aylık yüzde 7,5. Bu, Devlet İstatistik Enstitüsünün tespiti beyleri!.. Ocak ayının, bu ocak ayının, 2000 yılı ocak ayının... Ayda 7,5, yılda 90... Ha, Devlet İstatistik yanlışsa, ona bir şey diyemem ben; Devlet İstatistik, yani size bağlı Devlet İstatistik Enstitüsünün...

Bu yasanın çok çelişkili bir tarafı daha var: Buyuruluyor ki yasada -dikkat buyurunuz lütfen- eğer bir bölgede rayiç, bu yüzde 25 ve yüzde 10'un altındaysa, bunlar oraya uygulanmaz. Ne demek?! Yapmayın!.. Bu kadar eşitsizlik, bu kadar aykırılık, bu kadar çelişki görülür mü, olur mu?! Bu, hakkaniyete uyar mı?!

Bir başka şey; mesela, bakınız, Devlet İstatistik yanlış diyorsunuz; PTT de yanlış değil mi?! İşte bu, bizim hükümetimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim teşekkür ediyorum; 1 dakika ilave süremiz de bitti, lütfen, teşekkür edin Sayın Hatiboğlu; çok teşekkür ediyorum.

Buyurun, mikrofonunuzu açın.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Efendim bir cümle ilave edebilir miyim.

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim, bir cümle ilave edin.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Peki.

Sayın milletvekilleri, siz, bu yasa tasarısıyla, gecekonduda oturan fakir fukaranın enflasyonu- nu düşüreceğinizi zannediyorsanız, bu hayaldir. Niye; kirasını düşürdüğünüzü kabul edelim; tüp- gaz ne olacak, yolculuk ne olacak, suyu ne olacak, elektriği ne olacak?!

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum Sayın Hatiboğlu, lütfen...

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, ben, kişisel görüşümü arz ve tak- dim ettim. Bu tasarıya, önce Anayasaya aykırılığı nedeniyle; iki, iddia edildiği gibi enflasyonu ön- leyemeyeceği, aksine, tahrik edeceği, dövizin Türkiye’yi istila edeceği gerekçesiyle karşı olduğ- u- mu arz ediyorum.

Sayın Başkana teşekkürlerimi sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Şahsı adına ikinci söz, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan’a aittir.

Buyurun Sayın Candan. (FP sıralarından alkışlar)

VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 328 sı- ra sayılı kanun tasarısının tımtı üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyo- rum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümet, bu tasarının gerekçesinde, 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun ba- zı maddeleri iptal edildi, bir boşluk doğdu, Yargıtay kararlarıyla bu boşluk doldürülmeye çalışılı- yor, bunun neticesinde farklı uygulamalar ortaya çıktı... Gerekçesinin biri bu.

İkinci olarak, ekonomik göstergelerde uyum olmalı, kira bedelleriyle ilgili olarak objektif kri- terler ortaya konulmalı deniliyor.

Üçüncü olarak -burası çok önemli- son yıllarda enflasyon düşüyor, halbuki kiralar artıyor; böyle devam ederse, ekonomik dengeler bozulur...

Yani, hükümet diyor ki, biz, enflasyonla ilgili bir istikrar paketi hazırladık; bu paket içerisinde- de birinci yıl yüzde 25, ikinci yıl da yüzde 10... Dolayısıyla, bu kiralar artarsa, bizim hazırladığı- mız ekonomik paket tutmaz...

Değerli arkadaşlar, yazıyla enflasyon inecek olsaydı, keşke, bu rakamı, yüzde 25’i sifıra indir- seydik. Yazıyla enflasyon inmez; bu bir.

Evvela, hükümet kendi içerisinde zetatlarla dolu. Hükümet adına konuşan bir arkadaşımız “as- lında bu kanunda adaletsizlik var; biz, daha sonra bir tasarı getirip bunu düzelterek” diyor. O ada- letsizliğe gerekçe olarak da, belediye mücavir alanları kapsandı, bu, vergilendirilmiyor; yani, bu kapsama dahil değil; bir de, binasız boş araziler bu kira gelirlerinde kapsam dışı bırakılıyor; dola- yısıyla, biz, bunları da kısa zamanda tekrar getirip yenileyeceğiz...

Yani, bir kanun tasarısını getirirken, daha baştan, bunun daha sonra değiştirilmek üzere getirildiğini kabul etmek, kanaatimce, kanun hazırlama tekniğine aykırı.

Çok önemli bir diğer konu "enflasyonu indireceğiz" diyorsunuz; ancak, indireceğinize inanmıyorsunuz. Çünkü, zaten şu anda, kiralar konusunda anlaşmazlık halinde, mahkeme, enflasyona göre son kararını vermektedir; dolayısıyla, burada bu kadar zahmete girmeye gerek yoktu; mevcut uygulamalar devam ettiği zaman, kiracı ve kiralayan arasında anlaşmazlık olduğunda, enflasyona göre karar verilir ve o rakam da yüzde 25 olacağına göre, yüzde 25'e göre değerlendirme olurdu. O açıdan, bir kere, bu tasarıya hükümet kendisi inanmamaktadır.

Değerli arkadaşlar, muhalefet şerhinin gerekçesini de okudum -konuya mümkün olduğu kadar tarafsız yaklaşıma çalışıyorum- deniliyor ki o gerekçede: "Serbest piyasa kurallarına aykırıdır." Liberal ekonomide dondurma, tahdit getirme yok; o zaman, otomobil fiyatlarını da dondurun, buzdolabı fiyatlarını da dondurun. Ne olur o zaman; üretim artmaz ve artmayınca, piyasa hareketlenmez, ticareti aşağıya doğru çekersiniz. Burada da aynı olacak; konut üretimi olmayacak; üretilmediği zaman, konut az olunca arz-talep dengesinde fiyatlar, kiralar kendiliğinden yükselecektir.

İkinci olarak, şu anda içinde bulunduğumuz enflasyon, sanal enflasyon; yani, geçmişi de içine almamaktadır; dolayısıyla, şu anda yapılacak sözleşmeler sağlıklı olmaz.

Üçüncü olarak, kiralamada dövize ve kıymetli madene dönüş olacaktır. Hiç kimse TL ile işyerini kiralamaz; çünkü, dövizle kiralanın, kıymetli madenle kiralanınlar, bu kanunun dışında bırakılmaktadır; dolayısıyla, TL'den dövize bir dönüş olacaktır.

Sözleşme yapan taraflar hileye başvurmak zorunda kalacak; bu doğrudur. Anlaşmaları en azından yenilemek üzere, kiracılarını zorla çıkaracak veya işte tehditle çıkaracak veya gayriresmî, gayrimeşru birtakım ikili anlaşmalar yapılacaktır; bu da uygun olmayacaktır.

Biz, aslında burada, hükümetin getirdiği tasarıyla hem kiracıyı hem kiralayana hem içine oturana memnun etmek mecburiyetindeyiz; kaldı ki, hükümetin ocak ayı içerisinde verdiği rakamlara baktığımız zaman, enflasyon oranını yüzde 25 noktalarına çekmek mümkün görülmemektedir ve ya gerçekçi görülmemektedir.

Elektrik fiyatlarına yüzde 5 zam yapıldı; daha sonra, Bakan, bu yüzde 5'i yüzde 2'ye indirdiklerini söyledi. Halbuki, gelen faturaların hepsi yüzde 5 zamlıdır. Bu da, hükümet olma ciddiyetiyle bağdaşmaz; ya indirmeyeceksiniz ya da vatandaşa söylediğiniz sözü tutacaksınız. Başbakan "yüzde 2" dediği halde, şu anda gelen bütün faturalar yüzde 5 zamma göre düzenlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, daha ocak ayında, ilaç yüzde 17 zamlanmıştır, iletişim yüzde 10 zamlanmıştır. Dolayısıyla, hükümetin yaptığı bu fiyat ayarlamaları, zamlar, enflasyonun yüzde 25 olacağını göstermektedir.

1999 kasım ayı itibariyle, devlet kira gelirleri 20 trilyon liradır arkadaşlar. Bu değişiklikten devletin kaybı da, yaklaşık 50 trilyon lira civarındadır; 2000-2001 yılı için söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, şunu sormak istiyorum; kaç kiracı var, bu rakamlarla sözleşme yapıldığı zaman aradaki fark nedir ve enflasyonu ne oranda etkileyecek; bu konuda ciddi bir çalışma programı yapılmış mıdır? Yani, hükümetin "şu kadar kiralık işyeri ve konut vardır, bu kanunla yaptığımız uygulamayla, şu kadar rakamda enflasyona etkisi 2 puandır, 1 puandır" gibi bir açıklaması maalesef yoktur.

Değerli arkadaşlar, benim okuduğum rapora göre, Türkiye'de 12 milyon konut var, bunun yüzde 45'inde kiracılar oturuyor, 5 400 000 konut kiracısı var. Bu tasarı kanunlaşır, bu uygulamadan, ancak birkaç ytlz bin konut istifade edecektir.

Değerli arkadaşlar, burada bir yanlışlık daha var; genelde işyerleri uzun vadeli -en az 5 yıllık- sözleşmeler yaparlar. Dolayısıyla, bu sözleşmeden belki konut kiracıları istifade ederken, işyerleri istifade edemeyecektir.

Çok önemli bir soru; enflasyon diyelim ki yüzde 25'e inmedi, sözleşmeler de yüzde 25'e göre yapıldı; hükümet ortağı partilerin sözcülerinden bir arkadaşımız "o zaman hakikaten adaletsizlik olur" dedi; peki, bu adaletsizlik nasıl çözülecek? Diyelim ki, yüzde 25'e göre ve 2001'de de yüzde 10'a göre sözleşmeler yapıldı; ama, bunun sonunda, enflasyon da yüzde 50 çıktı, fark ne olacak? Burada kim mağdur oldu, bu mağduriyeti nasıl giderilecektir?

Dolayısıyla, bu kanun, yürürlük öncesi birtakım sözleşmeler de yapılmış olacağından, birtakım ihtilafları da beraberinde getirecektir.

Değerli arkadaşlar, hükümet ortaklarından bir sözcü "Avrupa geçiş sürecinde buna lüzum var" diyor; enteresan... Baktım, hükümetimiz, iki uluslararası anlaşmada, gerek AGİK'te gerekse Avrupa Sosyal Şartı anlaşmasında liberal ekonomi modelini benimsemiştir. Bu modelde de kiralara tahdit getirmek mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, endişemiz şudur: Parlamentonun emek vererek çıkaracağı, üzerinde konuşmalar yapılan bu kanun, öyle tahmin ediyorum ki, kısa zamanda -bir sözcü arkadaşımın da ifade ettiği gibi- geri gelecektir. Peki, çözüm nedir? Aslında çözüm, çok sayıda konut üretmektir, arz-talep dengesini ayarlamaktır.

Değerli arkadaşlar, hükümeti, aslında, bu noktada tenkit etmek istiyorum. Bir kere, ekonominin talimatla yürümediğini ifade ettik; kâğıt üzerinde iş yapıyorsunuz; aldığımız kararlar sağlıklı değil; dövizde baskı yüzde 2 dediniz, şu anda ocak ayı yüzde 3,2; faiz oranları dengesiz, iniş ve çıkışlı; borsa tam bir muamma, küçük yatırımcı hemen hemen batacak; üretim yok, ihracat azalmış. Gariplik ve yanlışlıklara, ekonomiyi yönetenlerin dikkat etmesi gerekir.

El konan bankalarla ilgili olarak, el konan banka sahipleri şu anda dava açtılar; biliyorsunuz, Danıştayda dava devam ediyor. Bir kanunî prosedürü bile işletmekten aciz olan bir kadroyla karşı karşıyayız.

Şimdi, bu şartlarda enflasyon düşer mi; kanaatime göre düşmez. Hükümet, banka zengini, 5 bankası vardı, 8 banka daha... Dünyada en fazla bankası olan bir hükümetle, bir devletle karşı karşıyayız. Bu bankaların takipteki risklerine baktığımız zaman, İnterbank 1 milyar dolar, Bankekspres 370 milyon dolar, Türkbank 500 milyon dolar...

İki devlet bankasının görev zararı, Ziraat Bankasının 5,9 katrilyon, Halk Bankasının da 4,1 katrilyon, toplam 10 katrilyon.

Değerli arkadaşlar, bunları ifade etmemin nedeni, enflasyonda arzu edilen seviyeye -arzu etmemize rağmen- ulaşacağımız kanaatinde değiliz. Aslında, Türkiye'de, işyeri ve konut için çözüm üretmek lazımdır. Şimdi, hükümet yetkililerine sorsak, kaç konuta ihtiyaç vardır, kaç yılda açık kapatılacaktır, nasıl ve hangi şartlarda konut yapılacaktır, devletin katkısı ne olacaktır, hazine arazilerinin durumu nedir, şimdiye kadar yapılan müspet ve menfi işler nelerdir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Candan.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – ...uzun vadeli banka kredileriyle ev sahibi olunur mu, özel sektörün konut üretimi nedir, Toplu Konut İdaresi ne tür çalışmaktadır, mahalli idareler ve belediyelere ne tür görevler düşmektedir?

Değerli arkadaşlar, bir kanunun bir maddesine geçici bir hüküm koymakla Türkiye'nin konut ve kira sorunu çözülmez. Ümit ediyoruz ki, hükümet, daha kapsamlı tasarılarla gelir ve hem kiracıyı hem de kiralayanı bu sıkıntıdan kurtarır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Candan.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap kısmına geçiyorum.

Sayın Öksüz, buyurun efendim.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanımıza aşağıdaki soruyu sormak istiyorum.

Bu çıkacak yasa, ancak yenilenecek mukaveleleri kapsamaktadır. Halbuki, gerçekten, beş yıllık, yedi yıllık, on yıllık sözleşmeler yapan işyerlerimiz var; çünkü, bir işyeri yapılırken, içerisine büyük masraf edilerek ve bu da göz önünde bulundurularak, kira sözleşmeleri daha uzun vadeli yapılmaktadır. Hal böyle olunca, mağduriyetler doğmuyor mu ve burada bir çifte standart olmuyor mu? Sayın Bakanım, bunu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Arınç, buyurun.

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakana şu soruları soruyorum:

Ocak ayı enflasyonu yüzde 6'ya yakın. Bir önceki yılın enflasyonu yüzde 70'ler civarında. Ocak ve şubatındaki döviz artışı da yüksek. Bu gerçekler karşısında, hükümetin, hedeflediği enflasyona ulaşması mümkün görünmüyor. Bu durumda, getirilen tasarıya göre, kira artış oranlarının hedeflenen enflasyona göre değil, reel enflasyona göre belirlenmesi gerekmez mi?

Anayasa ve yürürlükteki mevzuata göre akit, yani, sözleşme serbestisi vardır. Bu, ancak, genel ahlaka aykırılık ve konusu suç olan sözleşmeler açısından yasaktır. Bu durumda, getirilen tasarı, sözleşme hürriyetini kısıtlamıyor mu?

Hükümet programında serbest piyasa ekonomisi benimsenmiş. Bu uygulama bir narh uygulaması ve dolayısıyla, serbest piyasa kurallarına aykırı değil mi?

Getirilen tasarının gerekçesine göre, tasarının, enflasyonu indirmekle ilgili olduğu görülüyor. Kira parasının enflasyon içindeki payı ne kadardır? Enflasyona etki eden diğer unsurlar nelerdir ve bunlar için de hangi tedbirler düşünülmektedir?

Adli yargıda, yıllar itibariyle, son beş yılda açılmış kira bedelinin artırılması veya kira bedelinin tenkisi -yani, azaltılma- davası sayısı ne kadardır? Bu konuda istatistiki bilgi var mıdır? Bu kanunun çıktığı takdirde dava yükü azalacak mıdır? Ne ölçüde?.. Devam eden davalar ile kesinleşmiş davaların durumu ne olacaktır?

Bugünkü cari uygulamada, kira sözleşmeleri açısından, kiralayan ve kiracı, çoğu zaman çifte sözleşme yapmaktadır. Kira bedelinin tahsili için ayrıca çek ve senet alınmaktadır; hatta işi garantiye dökmek için, bir bakımdan da tahliye açısından, daha kira sözleşmesi imzalanırken tahliye taahhüdü alınmaktadır. Bu sebeple yargıya intikal eden pek çok ihtilaflar vardır. Geçici maddede "kira parasının artış sınırlarının aşılması amacıyla yeniden kira sözleşmesi yapılamaz" denilmektedir; hem arz ettiğim hususlar, yani, uygulamadaki hususlar hem de geçici 1 inci maddenin son fıkrasına göre bu sözleşmelerin yapılamayacağı söylenmektedir. Peki, bunun müeyyidesi nedir, bir cezai hüküm getirilmediğine göre, bu uygulamalar devam edecek şekilde anlaşılabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Anıç.

Sayın Toprak, buyurun efendim.

RAMAZAN TOPRAK (Aksaray) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanıma sorularımı yöneltiyorum. Öncelikle, bu tasarımların genel gerekçesinde kira artışlarının enflasyonu körüklediği, düşük tutulmak suretiyle düşürücü etkisinden yararlanılmak istenildiği ifade edilmektedir. Bu amaçla 2000 yılı için yüzde 25, 2001 için yüzde 10 kira artışı öngörülmektedir. Tabii bu, şimdilik sanal bir hedef. Ocak ayı TEFE endeksi açıklandı 5.8; bu da, yıl sonu itibarıyla yüzde 70'lere varan muhtemel bir enflasyon oranını göstermektedir.

Şimdi, biz, bu tasarımla sanal bir hedef belirledik. Peki, benim yaptığım aritmetik hesaba göre, iyimser bir ihtimalla 2000 yılı ve 2001 yılı için enflasyon oranı yüzde 50 olarak gerçekleştiğinde -net bir aritmetik hesabıdır, herkes yapabilir- yüzde 50 enflasyon oranıyla devletin gayrimenkullerinden zararı 35 trilyon Türk Lirasıdır. Peşin bir zararı biz şimdiden ortaya koyduk. Sanal hedefin gerçekleşmeyeceği açıklanan ocak ayı enflasyonu ortaya çıkmış oldu. Bu durumda tasarımların genel gerekçesinde iddia edilen hedeflere ulaşmak sizce hâlâ mümkün mü?

İkincisi: Tabii TL üzerinden kira sözleşmelerindeki artışı zorunlu kılmak, bunun dışındaki değerler üzerinde herhangi bir oynama yapmamak suretiyle, TL üzerinden kira akteden vatandaşlarımız her iki yılda ciddi oranlarda zarara uğratıldığında, bu vatandaşlarımızın zararlarının tazmini konusunda ne tür bir düzenleme yapmayı düşünüyorsunuz?

Diğer bir sorum: Enflasyonu düşürmekteki amaç Türk Lirasının itibarını temin etmek; ancak, biz, bu tasarımla, âdeta, âkit taraflara, yani, kiracı ve kiralayana, sakın TL üzerinden sözleşme yapmayım, bunun dışında, döviz mi olur, madeni değerler mi olur, bir başka şey mi olur, bunlar üzerinden kira artışı sağlayın demek suretiyle, TL'den kaçışı, Türk Lirasının itibarını kaybetmek gibi somut bir sonucu siz de öngörmüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Toprak.

Buyurun Sayın Çelik.

HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakanımıza birkaç soru sormak istiyorum. Birincisi, devlet, kendi ürettiği ve satışını yaptığı malzemeye yüzde 25'lik bir sınırlama getirecek midir? Bu, gıda olabilir, başka türlü ürünler olabilir, böyle bir sınırlama getirecek midir? Aksi takdirde, bu, başkasının sırtından cömertlik olmaz mı; tıpkı, Af Yasa Tasarısında olduğu gibi, devlet, kendisine karşı işlenen suçları affetmedi; ama, başkasına karşı işlenen suçları affetti. Bu, aynı mantık değil midir?

İkincisi: Enflasyonun yüksek çıkmasının en büyük sebeplerinden birisi akaryakıt zamlarıdır. Akaryakıt zamlarına böyle bir sınırlama getirmeyi düşünüyor musunuz Sayın Bakanım?

Bir de, burada bir tashihte bulunmak istiyorum. Ben, yaptığım konuşma esnasında dedim ki, biz, Doğru Yol Partisi olarak, liberal ekonominin ruhuna uygun olmayan her türlü müdahaleye karşıyız; ama, eğer, “enflasyon oranında artış yapılabilir, gerçekleşen reel enflasyon oranının üzerinde artış yapılamaz” gibi bir tasarımla öntümler gelseydiler, biz, bunu daha makul gördük dedik ve bunu da, kerhen böyle kabul ettiğimizi söyledik, Sayın Bakanınızın itirazına sebep oldu. Bunu da tashiht etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın Akman, buyurun efendim.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanım şu soruları sormak istiyorum: Bildiğiniz üzere, getirilmiş olan tasarı, 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkındaki Kanunla ilgili; fakat, Türkiye'deki bütün taşınmazlar, 6570 sayılı Kanuna tabi değil. Bu durumda, bir ikilem meydana gelmeyecek mi? Uygulamada adaletsizliğe neden olmayacak mı?

Ayrıca, Türkiye'de mevcut taşınmazların yüzde 57,4'ünün hazineye ait olduğunu biliyoruz. Bu tasarı kanunlaşır, özellikle kırsal kesimde, bir şekilde, vatandaşın yıllardır fiilen kullandığı; ama, hazine adına tescil edilen tarlaları etkilemeyecek; yani, onlar için bir sınırlama getirilmiyor. Dolayısıyla yüzde 50 gibi, yüzde 100 gibi artışlar söz konusu ve bu taşınmazları devletten kiralamada bulunan insanlar, çoğunlukla en yoksul tabakadaki insanlardır. Öyle ki, bu insanlar, kendine ait, ismine tapulu, kendi geçimini temin edecek kadar taşınmazı olmadığı için, devletin adına kayıtlı olan hazine arazilerini kiralamak durumunda kalan insanlardır. Bu durumda, onlarla ilgili bir adaletsizlik söz konusu olmayacak mıdır?

Yine, komisyon çalışmaları sırasında öğrendiğimize göre, devlet adına kayıtlı taşınmazlardan elde edilen 1999 yılı -Kasım ayı itibariyle- toplam gelirin 20 trilyon lira olduğunu öğrendik. Bu rakam ve bu kanun kapsamına girmeyen diğer gayrimenkuller dikkate alındığında, getirilecek sınırlamayla devletin kaybı ne kadar olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akın; buyurun.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, aracılığınızla aşağıdaki sorumu tevcih ediyorum:

Bilhassa kamu kuruluşlarından olan Sosyal Sigortalar Kurumu ve Emekli Sandığının işyerleri, iş hanları bulunmaktadır. Bunlar, kamu kuruluşlarına kiraya verildiği gibi, üçüncü şahıslara da kiraya verilmektedir. Bilindiği üzere, bu sosyal kuruluşların birinci derecede gelirleri arasında, Sosyal Sigortalara mensup kişilerden yapılan kesintilerin yanında, ayrıca, bu işyerlerinden elde edilen büyük miktarda kira gelirleri vardır; bu da her yıl, enflasyon oranında; yani, yüzde 110, yüzde 120 nispetinde artırılmak suretiyle, kurumlara iyi bir gelir sağlamaktadır. Şimdi, bu gelirlere de, bu gayrimenkul iratlarına da sınırlama getirildiğine göre, bu kuruluşların açıkları daha fazlaşmayacak mı? Bu çerçevede, bütçeden yapılan transferler de daha fazla olacağına göre, bütçedeki istikrarı sağlamak mümkün olacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son soru, Sayın Hatipoğlu'nun; buyurun.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkanım, Sayın Bakandan çok kısa bir sorum var.

Bir, müzakere ettiğimiz, 6570 sayılı Kanundaki değişikliklerle ilgili bir tasarı var; bir de bundan sonra, zannediyorum, vakıflarla ilgili düzenlemeyi getirecek bir tasarı var.

Birinci tasarıda, 2000 ve 2001 yılları hedeflendiği halde, vakıflarla ilgili tasarıda -yanlış hatırlamıyorsam- sadece 2000 yılı düzenlenmiştir. Acaba, hükümetimiz “biz, nasıl olsa bir yıl sonra pes edeceğiz; yani, bu yürümayacak, işlemeyecek, hiç olmazsa vakıflardaki tutmazlığı kurtaralım” diye bir mantıkla mı böyle bir düzenleme yaptılar ya da bizim keşfedemediğimiz, idrak edemediğimiz çok haklı bir gerekçe mi var? Bu konuda bilgi lütfederlerse, memnun oluruz. Neden birisi iki sene, diğeri bir sene?

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sayın Başkanım, tüm arkadaşlarımızın sorularına, ayrıntılı bir şekilde, yazılı olarak bilgi sunmayı uygun görüyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarımıza sunuyoruz: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

GAYRİMENKUL KİRALARI HAKKINDA KANUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. – 18.5.1955 tarihli ve 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7. – Sözleşmelerde kararlaştırılan kira paraları 2000 yılında yıllık % 25, 2001 yılında ise yıllık % 10 oranında artırılabilir. Ancak, taşınmazın bulunduğu bölgede rayiç kira parasındaki artış bu oranların altında ise bu oranlar uygulanmaz.

Kira parasının yabancı para veya kıymetli madene endeksli olarak belirlendiği sözleşmelerde ayrıca yıllık artış uygulanmaz.

Kira parasının artış sınırlarının aşılması amacıyla yeniden kira sözleşmesi yapılamaz.

Kira tespit davalarında da yukarıdaki sınırlamalara uyulur.”

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Altan Karapaşaoğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; sıra sayısı 328 olan Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesiyle ilgili, Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, zaten tasarının tamamı bir madde ve 1 inci maddesi geçici 7 nci maddeyle yeniden düzenleniyor. Sözleşmelerde kararlaştırılan kira bedellerinde, 2000 yılında yüzde 25 oranında, 2001 yılında da yüzde 10 oranında ancak artış sağlanabileceği öngörülmüştür.

Değerli arkadaşlar, iktidar ve muhalefet sözcüleri, geneli üzerinde konuşurken buraya geldiler, iptal gerekçelerinden pasajlar okudular. Bu pasajlarda birtakım kopukluklar var, başından, sonundan, ortasından... Ama, bu pasajları birbirine ekleyen en önemli bölümü okumadılar. Ben de size bunu okumak istiyorum; zira, bu yasa tasarısında neden aykırılık iddiasında bulunuluyor, onu açıklamak istiyorum. Deniliyor ki “kira konusu, iktisadi hayata etki yapan önemli bir faktör olmakla beraber, bunun yalnız başına ele alınması, istenilen sonuçları sağlamaya yetmemektedir. Hal böyle iken, diğer sektörlerde, devletçe alınmış olan tedbirler ve yapılan sınırlamalar kaldırılmış, bu suretle daha geniş kazanç imkânları sağlanmış; buna karşılık, mülk sahiplerinin gayrimenkullere yatırdıkları sermaye gelirlerinin değişmez kalması gibi bir durum hâsıl olmuştur. Bu durum, gelirlerin dağılıtısında, mal sahipleri zararına ve kiracılar yararına bir değişiklik doğurmuştur. Bu sonuç, yurttaşların, haklarda ve yükümlülüklerde eşitliği prensibine tamamen aykırıdır. Kanun, kiralârin ya da fiyat yükselişlerine göre adalet ve iktisadi şartların gereklerine uygun bir şekilde yararlanılmasına elverişli olmasa idi, böyle bir sonuç doğmamış olurdu.” Değerli kardeşlerim, işte, tasarının canlıca noktası burada.

Değerli arkadaşlar, bir ülkede, fiyatların oluşmasına müdahale edildiği zaman, o ülkenin başına hangi sıkıntılardan geleceğine dair en iyi örneklerden birisini 1980 öncesi Türkiye'sinde yaşadık. O zaman yaşanan kıtlıkların, üretim kaybının, işsizliğin ve alıp başını giden karaborsanın ana kaynağı, hükümetlerin "madem ben kanun çıkarılmasına önderlik ediyorum, o halde ekonominin kanunlarını da ben düzenlerim" mantığıdır. O günün sayın yetkilileri, kendi adlarıyla simgeleşen bu dönem için, onlar açısından da hayırla anılmamıştır. Geçmişten ibret alınması gerekiyor aslında.

Kanun vasıtasıyla kiralaları belirleme niyeti, sadece ve sadece kiralaların hukuk dışında belirlenmesine yol açar. Artık, dünyada herkes biliyor ki, ekonominin kanunları, Meclislerin erklerinin tizerindedir.

Değerli arkadaşlar, bu kanunun yürürlüğünden önceki anlaşmalarda ve bu kanunun şüyu bulmasından sonraki anlaşmalarda birtakım hukuk dışlıklar vuku bulmuştur ve bulmaya da devam edecektir.

Değerli arkadaşlar, bizim, aslında, burada, Parlamentoda, oturup da ekonominin gerekleri olan fiyatlara, üretimlere, oluşumlara müdahale etme değil, sosyal düzeni temin etme noktasında birtakım çalışmalar yapmamız gerekirdi; ama, ne hikmetse, biz, Meclisimizin yetkilerini iyi değerlendirmesini bilemiyoruz maalesef. Bir yandan yetkilerimizi kurullara, kurumlara devrediyoruz, diğer taraftan da, milletimizin katmanları arasında ihtilaf oluşturacak konularla uğraşıp duruyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakım, Anayasamızın 57 nci maddesi, ailenin konut ihtiyacını karşılayacak tedbirlerin alınmasını iktidarlara emreder. Bugüne kadar, hangi iktidar ne yapmıştır bu konuda? Bugüne kadar iktidarlarda bu konuda tedbirler almamışlar, fakir fukaranın kira kapılarında kalmasına sebep olmuşlar, Anayasamızın bu emrini yerine getirmemişler, şimdi, birtakım palyatif tedbirler, maalesef, su üzerine çizgi çizer gibi tedbirler alıyorlar. Bu yapılan düzenleme, önümüzdeki günlerde, kiracı ile kiralayan arasında birtakım ihtilafların yaşanacağı günleri bize getirecek; hepimiz bunu göreceğiz. Kayıtdışı kira olayları olacak. Mal sahipleri, kiracılarını mülklerinden çıkarma gayreti içinde olacaklar. Kiraya vermek üzere konut yapımı duracak. Devletin bu konuda ne gibi bir tedbir aldığı şu anda bilmek mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, aslında, yapılması gereken şey, eğer, bir yerlere müdahale edilecekse, onun bütünü üzerinde müdahalelerin oluşturulması lazım. Bakım, faiz hadleri yüzde 50'lere çıktı. Buyurun, sevgili hükümetimiz, faiz hadlerine müdahale etsin, tahvil faizlerine müdahale etsin. Görelim bakalım, piyasada neler olacak?! Yani, burada, toplum üzerindeki birtakım olumsuzlukları tek-tarafı olarak algılamamak lazım.

Anayasamızda "Devlet, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirler alır" deniliyor. Yine, bir başka maddede "o konutun içinde, o insanları rahat ve saadet içerisinde yaşatır" deniliyor. Yine, bir başka maddede de "bu konutun da dokunulmazlığı vardır" deniliyor; ama, ne konut var ne konutun içinde saadet var ne de o konutların dokunulmazlığı var. Bütün bu olayları, bu kısa dönem içerisinde, bir yıllık, iki yıllık, üç yıllık gibi bir dönem içerisinde, maalesef, yaşadık. Dolayısıyla, bu maddenin uygulamasının da birtakım sıkıntılara davet açar nitelikte olduğunu belirtmekte yarar var. Ayrıca, bu yasanın çıkışından itibaren, yayımlanmasından itibaren, 2000 yılının öncesinde yapılan sözleşmelerin, 2000 yılı içinde yapılmış olan sözleşmelerin ve uzun vadeli olarak yapılmış olan sözleşmelerin akıbetleri, henüz, burada açık bir şekilde belli değil. Bu, belki uygulama safhasında düzene oturacak, yerine oturacak, yerli yerine oturacak; ama, çok büyük ihtilaflardan sonra oturacak bir düzenleme.

Değerli arkadaşlar, ekonominin gereklerinin yerine getirilmesi gerekiyor. Bakın, bu yasa tasarımasının gündeme geldiği günden bugüne medyada yaptığımız araştırmada, medyada çıkan yazılar-

da çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan bildirimlerde yasayla ilgili olarak bir tek kabulle-nici veya bir tek methedici söze rastlamamız mümkün değil. Bu düzenlemeler üzerinde toplumun bütün kesimlerinin ihtilafı var. Tabii, bu ihtilafın gündeme gelmesinin sebepleri, hükümetlerimizin aldığı tedbirler birbirlerine yakın olsalar bile, toplumun gelir seviyesi düşük olan kesimlerinin ge-lirlerini artıramamış olmasından ileri geliyor. Toplumumuzun yüzde 20'lik bölümünü, maalesef ve maalesef, açlık sınırındaki insanlar oluşturuyor; gerçi bu düzenleme, o kesim insanların, kirada otu-ranlarının kira açısından bir miktar rahatlamasını temin eder; ama, siz, bütünü düzeltemediğiniz bir konuda kiranın ona vereceği rahatlığı da göremeyeceksiniz diyorum.

Değerli arkadaşlar, eğer tedbirler alınacaksa, birtakım önlemler alınacaksa, gelin, ekonominin bütününe müdahale edin veya bütünü yönlendirin, bu işlerin kökünden hallini görmüş olalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim; lütfen, tamamlayın...

MEHMET ALTAN KARAPAŞAĞLU (Devamla) – Yoksa, kiraya müdahaleyle birtakım olumsuzlukların giderileceğini beklemek, maalesef toplumu oyalamaktan ibaret olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, Genel Kurulumuza ve Değerli Başkanımıza saygılarımı sunuyor ve liberal ekonominin gereklerinin yerine getirilmesinden yana olduğumuzu saygıyla arz ediyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşaoğlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Kayseri Milletvekili Sayın Sevgi Esen; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA SEVGİ ESEN (Kayseri) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna geçici bir madde eklenmesi nedeniyle, Grubum adına söz almış bulunmaktayım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa Mahkemesinin 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun kira parasının artışına sınırlama getiren 2 ve 3 üncü maddelerini iptal etmesi üzerine ortaya çıkan boşluk, bugü-ne kadar, hâkimin hukuk yaratması yoluyla Yargıtay tarafından doldurulmuştur. Bugün gördüğümü-z 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısıyla, hem yukarıda belirtilen boşluk doldurulmaya çalışılmakta hem de enflasyonla mücadele için bir ekonomik argüman oluşturulmak istenmektedir. Öncelikle belirtmek isterim ki, Anayasa Mahkemesi 1963 yılında verdiği iptal kararında, böyle bir sınırladırmanın mülkiyet hak-kının özünü zedelediğini vurgulamıştır. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir yasayı yenilemeye, Anayasa Mahkemesinin içtihatları izin vermemektedir. Öncelikle, yasanın hukuka uygunluğu, yu-karıda belirttiğim nedenlerle tartışmalıdır.

Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri, bir kanun çıkarılırken düşünmemiz gereken en önemli şey, kanunun ne getirip ne götüreceğidir; yani, bize sosyal faydası ne olacak; sosyal maliyeti ne olacak? Bu sorulara vereceğimiz cevaplar, bu yasanın amacına ulaşmayacağını açıkça ortaya koyuyor. Şöy-le ki, hükümet uyguladığı istikrar programı çerçevesinde, enflasyonla mücadele programı çerçeve-sinde kira artışlarını, içinde bulunduğumuz yıl için yüzde 25, önümüzdeki yıl için ise yüzde 10 ile sınırlamayı düşüntüyor. Hükümetin bu düşüncesi, kiracılarla ev sahiplerini karşı karşıya getirmek-tedir.

Doğrudur; konut üretiminin sınırlı olduğu ülkemizde kiralarda yükselişi, dargelirli vatandaş-larımızın sırtında önemli bir yükür. Hatta, hükümetin, memur ve emeklilere verdiği yüzde 15'lik zammı düşünersek, emekli ve memurun, esnafın içinde bulunduğu durumu düşünersek, bu vatan-daşlarımızın gelirleri sadece kira giderini karşılamaya yetiyor.

Ülkemizde 12 milyon konut bulunuyor aşağı yukarı ve bu konutların yüzde 45'inde kiracılar oturmaktadır. Bu hesaplara, yasa, 5 milyon 400 bin kiracıyı ve ev sahibini ilgilendirir bir yasa konumundadır; ancak, mesele bu kadar basit değildir. Yasanın yayımı tarihinde yürürlüğe girecek olması, belediye sınırları dışındaki konutlara uygulanamayacak olması, işyeri kiracılarının uzun süreli sözleşmeler yapması sonucu, bu yasadan yararlanacak kiracı sayısı yüzbinlere düşmektedir.

Bugün, hepimiz karşılaşıyoruz; sokaktaki vatandaş, neden şubat ayının 15'inde, neden ayın 18'inde değil diyor; çünkü, herbirinin yaptığı sözleşmeler farklı tarihte. Bu yasanın, kiracılar arasında eşitsizliğe neden olacağı açıktır. Bu bakımdan, Sayın Bakanım bu konuşmayı yaparken, bu eşitsizliğin neyle giderileceğini sormak istiyorum.

Yasanın yayımı tarihinden sonra yapılacak sözleşmelerin ise, zaten fiyatı ev sahibi belirleyeceği için, enflasyonun düşürülmesine bir katkısı olmayacaktır. Yeni yapılan sözleşmelerde de ev sahipleri bir yıllık sözleşmeleri tercih edeceği için, sözleşme yaparken, senet, tahliye taahhüdü vesaire isteneceği için, bu yasanın 2001 yılında da enflasyonun düşürülmesine fazlaca bir katkısı olmayacaktır. Kiracılar bir yıl içinde taşınmak zorunda kalacakları için, kira giderlerine bir de taşınma masrafları eklenecektir. Mevcut sözleşmelerle zarara uğrayacağını düşünen ev sahipleri, yeni sözleşme yapabilmek için kiracılarını tahliye etmek isteyecek, bu durum ise mahkemelerin iş yükünü büyük ölçüde artıracaktır ve hatta, tahliye işleri de yeraltına kayacak, çek-senet mafyasının yanında, bir de tahliye mafyası ortaya çıkarsa hiç şaşırılmayalım. Yani, bu yasa tasarısı kiracıların lehine olmaktan çok, aleyhine işleyecektir.

Diğer taraftan, kira artışlarına müdahale edilmesi, gayrimenkul yatırımlarını cazip olmaktan çıkaracak ve önümüzdeki dönem için, zaten var olan konut sıkıntısının daha da artmasına yol açacaktır. Daha da önemlisi, ekonomimizin motor sektörlerinden inşaat sektörüne, bu yasa tasarısıyla çok büyük bir darbe vurulmuş olacaktır.

Enflasyonu düşürme hedefine gelince; yukarıda sıraladığımız nedenlerden dolayı bu yasa tasarısı uygulanabilir olmadığı için, ne kiralara sınırlama getirilebilecek ne de hükümetin enflasyon hedefine ulaşabilmesi için bir katkısı olacaktır.

Tasarının gerekçesinde "son dönemlerde enflasyon hızının düşüşüne karşılık" ibaresi yer alıyor. Bu ibare, Ocak 2000 enflasyonunun TEFE'de 5,8 olduğu ülkemizde, hükümetin, hayallerini yasa tasarısına yansıtmasından başka bir şey değildir de nedir. Bir aylık enflasyonun 5,8 olduğu bir ülkede, enflasyon hızının düşmesinden bahsetmek, halkın gözünün içine baka baka bir şeyler söylemek demektir. Yine, gerekçede "Ekonomik göstergelerdeki artışın, aynı şekilde çalışanların gelirine yansıdığını da iferi sürmek mümkün bulunmamaktadır" denilmektedir. Yani, hükümet, ekonomik göstergelerde meydana gelen artışın, çalışanların gelirine yansımadığını itiraf etmektedir; bu, kendi itirafıdır; işçinin, memurun, emeklinin ezildiğinin açıkça itirafıdır; vatandaşın, her geçen gün daha da fakirleştiğinin itirafıdır; vatandaşın, her geçen gün daha da geçinemeyen hale geldiklerinin itirafıdır.

Değerli milletvekilleri, konunun diğer önemli bir boyutu ise, devletin kira gelirlerinde meydana gelecek olan azalmadır. Ev sahibi serbestçe iradesini kullanacak; ama devlet, kendi çıkardığı yasa karşı mahkemelere başvuramayacağından dolayı çok büyük bir gelir kaybına uğrayacaktır. Bugün, ülkemizde bir gerçek vardır; o da, devlet, Türkiye'nin en büyük kiraya verenidir. Kiralardaki artış, şimdiki kadar toptan eşya fiyatlarına endekslilik olarak yapıyordu. Yüzde 25'lik sınırlamayla 2000 yılı için yapılması öngörülen yüzde 50'lik artış, yüzde 25'e indirilecektir.

Sayın Bakanımız Yalova'nın komisyon toplantısında açıkladığına göre, bu yasanın çıkmasıyla, devletin 3 trilyon kaybı olacaktır. Vatandaşla en fazla kira ilişkisi kuran kuruluş, Vakıflar Genel Müdürlüğüdür ve açmaza bakın ki, kira gelirlerinin sınırlandırılmasını bize karşı sayınan da, yine, aynı Bakanımızdır.

Değerli milletvekilleri, geçmişte, bütün dünyada kira sınırlaması uygulamaları denenmiştir. Hatta, dünyanın en büyük şehirlerinde, New York'ta, Paris'te bu tür düzenlemeler yapıldı; ancak, hiçbirisi başarıya ulaşamadı. Bizdeki uygulamanın da başarıya ulaşma şansı yoktur. Piyasa ekonomisi, yapısı gereği, müdahaleyi kabul etmez. Şimdiye kadar hesapsızca yapılan müdahalelerin hepsi ters tepki vermiştir.

Biz, Doğru Yol Partisi olarak yapıcı muhalefetten yana olduğumuzu ve birçok yasanın da doğru olduğunu buradan ifade ettiğimizi söylüyoruz. Ancak, burada, açıkça ifade etmek gerekir ki, yapılan her müdahale, yeni bir kargaşa, yeni bir kaos doğurmaktadır; toplumsal barışa, ekonomik refaha zarar vermektedir. Bu, Af Kanununda da, Vergi Kanununda da ve daha birçok konuda da aynen böyledir.

Kira artışlarının önlenilmesinin yolu; kira gelirlerini yasayla sınırlamaktan değil, konut arzını artırmaktan geçer; yani, inşaat sektörünü canlandırmaktan, yeni konut üretimini sağlamaktan geçer. Enflasyonu yüzde 5'e de indirseniz, yeterli konutunuz yoksa, kira artışını önleyemezsiniz. Oysa, hükümet kira artışlarına sınırlama getirerek, gayrimenkule olan talebi daraltacak ve inşaat sektörüne yeni bir darbe vuracaktır. Konut üretiminin durması, 2002 yılından itibaren de, kiralari patlatacaktır. Kira artışlarının sınırlanması, bu şekilde bile, kendi içinde çelişkilidir.

Piyasa ekonomisinin bu basit kuralı bize göstermektedir ki, enflasyonla mücadele programı, baştan başa yanlıştır. İşte, sonuç, stagflasyondur; yani, durgunluk içinde enflasyon. İçinde bulunduğumuz durum da tam olarak budur. Piyasalarda yaprak kimildanıyor ve ocak ayı enflasyonu yüzde 5,8. Kiraların sınırlanmasıyla, bu trend daha da kötüleşecektir.

Yüce Meclisin değerli üyeleri, sözlerimizden, Doğru Yol Partisinin kiracılara karşı ev sahiplerini koruduğu anlamı çıkarılmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Esen, mikrofonunuzu açıyorum; lütfen, tamamlayın efendim.

Buyurun.

SEVGİ ESEN (Devamla) – Kirada oturan vatandaşlarımız sakın bize kızmasınlar; çünkü, bu yasayla, en büyük zararı kiracılar görecektir, en büyük sıkıntıyı kendileri çekecektir. Bu yasa, uygulanabilir bir yasa değildir ve hükümetin Af Yasası gibi, Vergi Yasası gibi yanlış adımlarından birisidir.

Doğru Yol Partisi olarak, bu yanlışta ortak olmayacağımızı ifade eder, Yüce Meclisinizi saygıyla selamlarım. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Esen.

Değerli milletvekilleri, saat 20.10'da toplanmak ve çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam etmek üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.10

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 20.10

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 58 inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum. 328 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

3. – *Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/604) (S.Sayı: 328) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının 1 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi ve Doğru Yol Partisi Grupları adına konuşulmuştur.

Gruplar adına başka söz talebi olmadığına göre, şahısları adına Çorum Milletvekili Sayın Yasın Hatiboğlu; buyurun.

YASIN HATİBOĞLU (Çorum) – Söz talebimi Sayın Ayhan'a devrettiğimi arz ediyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Ayhan. (FP sıralarından alkışlar)

Söz talebiniz var, onun için devir işlemi geçerlidir efendim.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 328 sıra sayılı, kiraları donduran, kira artışlarına sınır getiren kanun tasarısının 1 inci maddesi üzerinde şahsen söz almış bulunuyorum.

Bu kanun tasarısı neden getirildi; bu kanun tasarısı, kiralar fahiş de onu düşürmek için mi veya kira artışları anormal de onları normal sınıra çekmek için mi geldi; hayır, böyle bir mesele yok. Bu kanun tasarısı, kiralar ucuzlasın, kiracılar rahat etsin, kolay geçinsinler diye mi getirildi; hayır, o da yok.

Eğer, kiralar artmasın, ucuzlasın diyorsa hükümet, kiralardan vergiyi kaldırsın. Bugün, kira gelirleri beyana tabidir ve yüzde 20 stopaj vardır. Hükümetin kiracılarla ilgili bir iyiniyeti varsa, bu vergiyi kaldırırsa, o oranda da kiralar az artar, daha kolay yansır, kiracılar için daha kolay geçim olur; ama, bu kanun tasarısı, enflasyonu düşük gösterebilmek için getirildi. Enflasyon hesaplarına kira gelirleri yansdığı için, 2000 yılında enflasyon düşük çıksın diye -İMF'e verilen söz var- yüzde 25 tutsun maksadıyla getirildi.

Tabii, bu maksatla getirildi; ama, aslında, enflasyonun sebebi de hükümetin kendisidir. Bakın, burada, Devlet İstatistik Enstitüsünün, ocak ayı itibariyle belirlediği fiyat artışları var. Biliyorsunuz, ocak ayında, toptan eşya fiyatlarında yüzde 5,8, tüketici fiyatlarında da yüzde 4,9 artış oldu. Bu, anormal bir artış tabii; yüzde 25'in 5 puanı bir ayda gitti. Şubatı da bekliyoruz, şubat ayında da yüksek çıkacak. Niye yüksek çıkacak; aralık ayının enflasyon rakamlarına bakın, 1999'un aralık ayında toptan eşya fiyatlarında özel sektör yüzde 4 zam yapmış, devlet ise yüzde 14 zam yapmış. Tabii, aralık ayındaki toptan eşya fiyatlarındaki yüzde 14 zam, 2000 yılının ocak, şubat, mart aylarına yüksek olarak yansır; çünkü, toptan eşya fiyatları, toptan eşya konusu olan mal ve hizmetlerin

alınması, hizmet ve tüketim malı haline getirilmesi, piyasaya yansması birkaç aylık bir gecikmeyle tüketici fiyatlarına yansır. Onun için, ocak ayında enflasyon yüksekse, bunun sebebi hükümettir; şubat'ta da yüksek olacak, yine hükümetin uyguladığı politikalarla.

Hükümet, 1999 yılında akaryakıttan aldığı vergiyi yüzde 319 artırdı ve 2 katrilyon 250 trilyon vergi aldı. Hükümetin ocak 1999'da aldığı Akaryakıt Tüketim Vergisi 94 trilyondur, aralık ayında aldığı 297 trilyondur; yüzde 300'den fazla artış var ve 2000 yılında da bütçeye 4 katrilyon Akaryakıt Tüketim Vergisi geliri koymuş hükümet; yani, diyor ki: Siz, benim enflasyonu yüzde 25'e düşüreceğimi taahhüt etmeye bakmayın; ama, bana 2000 yılında akaryakıttan, yüzde 77 daha fazla vergi verin. Siz, 2000 yılında, akaryakıtta yüzde 77 daha fazla vergi koyarsanız, bu da, tabii, bütün piyasaya, mal ve hizmetlere yansiyacaktır. Yani, hükümet, yüzde 25 enflasyon hedefinde samimi değil veya bütçeyi yaparken yanlış yaptı; çünkü, Maliye Bakanlığının, hükümetin bütçede akaryakıt gelir tahmini 4 katrilyon liradır. 1999'da 2 katrilyon 250 trilyon lira, 2000 yılında 4 katrilyon lira; yüzde 77 artış var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Ayhan. Lütfen, sözlerinizi tamamlayın, mikrofonu açıyorum.

Buyurun.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Müteakip bir iki maddede de bazı mülahazalarımı arz edeceğim.

Getirilen bu kira tahdidi piyasa ekonomisine aykırıdır. Başkalarının malına cebreni fiyat koymaktır, buna kimsenin hakkı yoktur. Fiyatlarda umumi bir artış varsa, hükümet, ancak o zaman tahdit koyar. Kira fiyatlarında, kira bedellerinde, umumi bir artış temayülü olmadığına göre, hükümetin de bunu yapması insafsızdır. Ayrıca, bunun başka zararları da var; onu, müteakip maddelerde arz edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

Madde üzerinde, şahsı adına ikinci söz talebi Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'ın.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, söz hakkımı Sayın Yahya Akman'a devrettim.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Söz talebinde bulunmuştum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akman.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, getirilmiş olan bu tasarının -eskilerin ifadesiyle- ştiyu, vukuundan beter olmuştur. Zira, hükümet tasarısının gelişi tarihine baktığımız zaman, yaklaşık olarak 2 aydan bu yana, kamuoyuna, 2000 ve 2001 yılına ait kiraların yüzde 25 ve yüzde 10'la sınırlandırılacağına dair bir bilgi verilmiş ve Meclisin gündemine getirileceği söylenmiştir. Bu haberin çıkmasından bu yana, insanlar arasında gayrimenkul kiraları konusunda çok ciddi anlamda bir rahatsızlık meydana gelmiş ve şu sonuç ortaya çıkmıştır: Elimizi çabuk tutalım, bir an önce kira mukavelelerini yapalım, kiralanacak yerlerimizi arzuladığımız fiyat artışlarını öngörmek suretiyle akdedelim ki, çıkacak olan kanundan etkilenmeyelim endişesi hâkim olmuştur insanlarımızda.

Nitekim, ben, şahsen, kendi çapımda, Ankara'da tanıdığım ve kirada oturan bir kısım arkadaşlarım, insanlar arasında bir anket düzenlemek istedim ve sordum birkaç arkadaşta, şunu gördüm: Çoğunun, 2000 yılına ait, hatta 2001 yılına ait kira mukavelesini, içinde bulunduğumuz şu tarihe kadar yapmış olduklarına şahit oldum ve yine gördüm ki, bu kira mukavelelerindeki artış oranları yaklaşık yüzde 50 ile yüzde 100'ler arasında değişiyor ve ortalaması yüzde 65'ler civarında seyrediyor. Yani, kanun, maalesef, getiriliş amacına hizmet etmeyecek; tam tersine, kiracıları koruma amacına yönelik olarak getirildiği söylenen tasarı, kiracıları daha fazla mağdur etmeye yönelik bir hedefe doğru gitmiş ve bu, fiilen de gerçekleşmiştir.

Zira, komisyon görüşmeleri sırasında uzun uzadıya tartıştık, 2000 yılından yaklaşık iki ayı bitirmek üzereyiz; muhtemeldir ki, kanun, yasalasır ve Cumhurbaşkanı tarafından imzalanır ve yürürlüğe girerse, yaklaşık iki ayı geçmiş olacak; bu tarihe kadar yapılmış olan mukaveleler, bu kanundan etkilenmeyecek. Bu kanun, beraberinde, maalesef, şunu da getirdi: Daha önce aylık kira almaya alışkın olan birçok insan kanundan etkilenmemek için, kiracının mevcut ıstırar halinden de yararlanmak suretiyle, paralarını peşin aldılar; bir yılda alacağı, bazen iki yılda alacağı kira bedelini peşin almak suretiyle kanundan etkilenmeme yolunu seçtiler. Sayılarını bilmiyorum; ama, herhalde, çok cüzi insan kalmıştır kira mukavelesi yapmayan.

Burada, bu kanun tasarısının mahzurlarının tamamını, maalesef, sayma imkânına sahip değilim; ama, çok kısaca belirtmem lazım ki, sadece 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna bir madde ekleniyor, bunun haricinde -demin, bir soru vesilesiyle, Sayın Bakana da sormak istedim, ama, maalesef, lütfedip cevap verme ihtiyacı hissetmediler- özellikle, Anadolu'muzun her tarafında, köylü kesiminin, devletten icar suretiyle almış olduğu tarhalarını etkilemiyor. O durumda, devlet ile vatandaş arasında akdedilen anlaşmalara bu kanun tasarısıyla bir sınırlama getirilmiyor. Devlet yetkilileri, istedikleri takdirde, yüzde 100 artış yapmak suretiyle dahi, onları vatandaşla kiralama yetkisine ve durumuna sahiptir. Bu ve bunun gibi, 6570 sayılı Yasanın dışında kalan birçok konuda mağduriyetler ve adaletsizlikler de meydana gelecek. Bunun, Anayasaya aykırılığı, vesairesi vesairesi, birçok hatırlar tarafından uzun uzadıya izah edildi.

Bu kanunun, maalesef, getirilme amacından tersi bir amaca hizmet edeceğini düşünüyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Erbaş, buyurun, sorunuzu sorabilirsiniz efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakanım şü soruyu sormak istiyorum:

6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanununun 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri Anayasa Mahkememiz tarafından iptal edilmiş ve bir boşluk doğmuştu. Bu boşluğu doldurmak için de geçici inadde 7 ekleniyor. Bu maddeye baktığımız zaman, 2000 yılı için yüzde 25, 2001 yılı için de yüzde 10 kira artışı yapılacak; 2002 yılı için ne yapılacak? Yine boşluk doğacak... Bu boşluk nasıl giderilecek; yeni bir kanun mu çıkarılacak; yoksa, şimdi olduğu gibi, Yargıtayın içtihat kararlarına göre mi uygulanacak? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erbaş.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sayın Başkanım, biraz önce, konuşmacı arkadaşımız "Sayın Bakan, lütfedip, yanıtlama ihtiyacında bulunmadılar" dediler. İçtüzük, eğer

böyle bir usulü öngörmüşse, ben de, bütün arkadaşlarıma ayrıntılı bir şekilde yazılı takdim edeceğimi ifade etmişsem, herhalde, Meclisin emrini yerine getiriyor olduğumuz söylenmelidir. Aynı şekilde, ben, arkadaşşıma da bunu yazılı olarak sunmak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Esas amaç, halkın, bu kanun konusunda aydınlatılması, bilgilendirilmesidir; yoksa, bunu, arşivimizde saklamak için istemiyoruz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, madde üzerinde 4 adet önerge vardır.

Önergeleri, önce, geliş sıralarına göre okutacağım ve daha sonra da, aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum efendim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı tasarının geçici 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Yasin Hatiboğlu

Çorum

"Geçici Madde 7.- 6570 sayılı Kanuna konu teşkil eden gayrimenkullerin yıllık kira artırım miktarları, gelecek seneye sari olmak üzere, her yılın aralık ayında, Yargıtay Başkanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ile Devlet İstatistik Enstitüsü temsilcileri tarafından, o yılın fiyat hareketleri ile rayiçleri dikkate alınarak tespit edilir."

BAŞKAN – Müteakip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Madde 1'in geçici 7 nci maddesine birinci paragraftan itibaren gelmek üzere aşağıdaki değişiklik talebimizin eklenmesini saygıyla teklif ederiz.

"Her ne suretle olursa olsun, stiresine bakılmaksızın yapılmış ve devam eden kira sözleşmelerindeki artış oranlarına bakılmaksızın, bu kanunun yürürlük tarihinden önceki sözleşmelere de bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu kanun hükümleri uygulanır."

Ismail Aydınlı
İstanbul

Gönül Saray Alphan
Amasya

Mehmet Nacar
Kilis

Yekta Açıköz
Samsun

Ali Arabacı
Bursa

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin geçici madde 7'nin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

"Geçici Madde 7.- Sözleşmelerde kararlaştırılan kira paraları TEFE'ye göre en fazla bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı dikkate alınarak artırılabilir.

Sait Açıba
Afyon

Alihan Derin
Kütahya

Mehmet Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Aslan Polat
Erzurum

Bülent Arınç
Manisa

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi okutacağım önerge, Anayasaya aykırılık önergesi-
dir; bu nedenle, hem okutacağım ve ilk olarak da bu önergeyi işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı yasa tasarısının 1 inci maddesinin çerçevelediği geçici 7 nci
madde Anayasaya aykırıdır; metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim. 16.2.2000

Yasin Hatiboğlu

Çorum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) – Katılmıyoruz Sayın Baş-
kan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önerge üzerinde konuşacak mısınız efen-
dim?

YASIN HATİBOĞLU (Çorum) – İki dakikanızı istirham edeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hatiboğlu.

YASIN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; gerçekten bu
düzenlemenin Anayasamıza aykırı olduğuna inandığım için, üzerinde ısrarlıyım. Aykırılık iddiam
üzerinde ısrarlıyım; çünkü, iptal edilen 2 nci ve 3 üncü madde ile şimdi getirilen düzenleme, içerik
itibariyle; yani, muhteva itibariyle birbirinden farklı değildir. Kelimeler farklı olabilir. Bu, bir an-
lam ifade etmez. Nitekim, Anayasa Mahkememiz, bir kararında -size, numarasını da arz edeyim:
Sayın Arabacı buradaysa, takip ve tahkik açısından lütfen yazsınlar: 1996/511 ve 1998/17 sayılı kar-
rar- aynen şöyle diyor: "Yasama organı, yapacağı düzenlemeler ile daha önce aynı konuda verilen
Anayasa Mahkemesi kararlarını gözönünde bulundurmamak, bu kararları etkisiz kılmak biçimde ya-
sa çıkarmamak, Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilen kuralları tekrar yasalaştırmamak yüküm-
lülüğündedir. Başta, Yasama Organı olmak üzere, yasama ve yürütme, kararların yalnız sonuçla-
rıyla değil, bütünlük içinde gerekçeleriyle de bağlıdır. İptal edilen yasalarla, sözcükleri aynı da ol-
sa, aynı doğrultuda içerik ya da nitelikte yeni yasa çıkarılması, Anayasanın 153 nci maddesine ay-
kırılık oluşturur."

Şimdi, Anayasa..

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Burada nitelik aynı değil.

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) – Değerli dostum, bakınız, Anayasa Mahkemesinin, 2 nci
ve 3 üncü maddeleri iptaldeki ana gerekçesi şu: Kiraları dondurma gerekçesine dayanarak iptal et-
ti. Peki, biz şimdi ne yapıyoruz? Biz de donduruyoruz. Belki, o derin dondurucuya koydu; belki o
uzun süreliydi, siz derin dondurucuya koymuyorsunuz; ama donduruyorsunuz. Dolayısıyla, Ana-
yasaya çok açık bir biçimde aykırıdır. Bu sebeple, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa Mah-
kemesiyle böyle sık sık karşı karşıya gelmesine gönlüm razı değil; o sebeple ısrarlıyım.

Sayın Başkana saygı sunuyorum; zannedirim 2,5 dakika alacağım var; ama, size helal ediyor-
rum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ben de, size, ilave ettiğim 8 dakikayı helal ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.
Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı tasarınn geçici 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Yasin Hatiboğlu

Çorum

Geçici madde 7.- 6570 sayılı Kanuna konu teşkil eden gayrimenkullerin yıllık kira artırım miktarları, gelecek seneye sari olmak üzere her yılın aralık ayında, Yargıtay Başkanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ile Devlet İstatistik Enstitüsü temsilcileri tarafından, o yılın fiyat hareketleriyle, rayiçleri dikkate alınarak tespit edilir.

BAŞKAN – Komisyon, önergeye katılıyor mu efendim?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, önergenin üzerinde konuşacak mısınız; gerekçeyi mi okutayım?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Lütfederseniz efendim...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hatiboğlu.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakınız, bu tasarınn sevkinin gerekçelerinden bir tanesi, hepimizin gönlünü okşayan "ne olur, keşke gerçekleşse" dediğimiz gerçekçe, enflasyonu aşağı çekmektir. Çok açık söylüyorum, şahsen ifade ediyorum: Bunun teminatını alabilsem, oylamada, bu tasarıya elimi, parmağımı değil, omuzumdan kolumu veririm; ama, gerçekleşmeyecek bu. Niye; bakınız, Devlet İstatistik Enstitüsünün bir tespiti var. Tabii, bunu, Devlet İstatistik Enstitüsü söylemiyor, oradan müihem bir ekonomist gazeteci arkadaşımızın yazısı. İsmi söyleyeyim: Güngör Uras. Diyor ki: Devlet baba, 1999 yılında, her ay, özel sektörden daha fazla zam yaptı. İnanılmaz! 1999 Aralık ayında devlet babanın zammı yüzde 14'tür -aylık olarak yüzde 14; 12'yle çarparsanız yıllık çıkar- özel sektör ise 4,3 zam yaptı. Bu oranları görülenler umuyordu ki, devlet baba 1999 yılında yapacağı kadar zammı yaptı, 2000 yılında fiyatları dizginleyecek; ama, öyle olmadı."

Değerli arkadaşlarım, demek ki, bu, enflasyona çare değil, merhem olmayacak; yani, yine o kenarlarda, varoşlarda oturan gecekondudaki garip insanın, belki, kirasını biraz aşağıya düşüreceğiz; ama, korkarım ki, evini elinden alacağız! Niye; çünkü, dövize yönelteceksiniz bu düzenlemeyle; döviz varken, Türk Lirasına kimse gitmeyecek, Türk Lirasıyla ev kiraya verilmeyecek; yani, ceketine, koluna bir yamalık vuralım derken, kolunu koparacaksınız, ceketini yırtacaksınız, yakacaksınız... Yapmayınız; bunu, zamanındayken düzeltelim. Kimse, Türk parasıyla ev kiraya vermeyecek, bulamayacak; 50 kuruş aşağıya düşsün derken, fakir insan evsiz kalacak, barksız kalacak, yurtsuz kalacak, yuvasız kalacak. Enflasyondan... Elbette enflasyona biz de karşıyız, elbette fakiri düşülmüyoruz; ama, yani, çömçeyle verip kepeçle gözünü çıkarmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu enflasyon bu düzenlemeyle düşmez. Ben, bunu, isterseniz, iktidar ortaklarımızdan kendisine saygı duyduğumuz bir değerli dostumuzun beyanıyla arz edeyim; yani, onu peşin söylüyorum ki, aman ha, sevdiğiniz ve size saygı duyduğum bu kardeşinize içinizden bir tepki geçmesin. İktidar ortak-

larından bir sayın üye diyor ki: "Enflasyon düşmez, düşmüyor. Niçin; çünkü, enflasyonla mücadele, önce, temiz yönetim ister. Söyler misiniz, içi boşaltılmış 5 bankayı alıp, trilyonluk bu büyük soygunun faturasını kamuya yüklerseniz, insanların vergileri yatırımlar yerine hırsızların cebine akarsa, enflasyon düşer mi?! Bir ülkede, bir yılda yapılan soygunların toplamı, tüm yatırımların tutarından fazlaysa, enflasyon nasıl düşer?! Bir devlette dönen karapara, rüşvet, kayıtlı ekonomiden büyüktse, enflasyon nasıl biter?! Kirli, bozulmuş, kokuşmuş yönetimlerde, nasıl, siyasi iktidar, sağlıklı sosyal yaşam, güvenilir hukuk devleti olmazsa, tutarlı ekonomi de olmaz. Nasıl düşsün enflasyon; nasıl?!" Kim diyor bunu?..

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Bahkesir) – Cüppeli Ahmet Hoca!

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Sayın Akarcı'nın bu beyan. Kendisine teşekkür ediyorum. En azından, konuşmama kaynak oldu. Ben, gazeteyi de ifade edeyim ki, tahkik imkânı bulasınız. Efendim, Milliyet Gazetesi; tarihi de, şubat ayının 2'si; daha yeni.

Değerli Başkanım, sayın milletvekilleri; netice şu: İnanın, bu düzenleme enflasyonu düşürmez; fakiri perişan eder. Gelin, fakirin elinden tutalım; ama, koparmak için değil; kurtarmak için.

Hepinize saygı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Helalleşiyor muyuz efendim?

Önerge sahibinin, üzerinde açıklama yapmış olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısının, madde 1 geçici 7 nci maddesine birinci paragraftan itibaren gelmek üzere aşağıdaki değişiklik talebimizin eklennesini saygıyla teklif ederiz:

"Her ne suretle olursa olsun, süresine bakılmaksızın yapılmış ve devam eden kira sözleşmelerindeki artış oranlarına bakılmaksızın, bu kanunun yürürlük tarihinden önceki sözleşmelere de bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, bu kanun hükümleri uygulanır."

**İsmail Aydınlı
(İstanbul)
ve arkadaşları**

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Aydınlı, önergenizi açıklayacak mısınız?

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) – Değerli Başkan, Yüce Parlamentonun değerli üyeleri, bizi televizyonları başında izleyen değerli vatandaşlarımız; bugün gündeme getirdiğimiz Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesine bağlı geçici 7 nci maddesine, birinci pragraftan itibaren gelmek üzere aşağıdaki değişiklik teklifimizi sunuyorum.

Değişikliğimiz şöyle: "Her ne surette olursa olsun, süresine bakılmaksızın yapılmış ve devam eden kira sözleşmelerindeki artış oranlarına bakılmaksızın, bu kanunun yürürlük tarihinden önceki sözleşmelere de, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, bu kanun hükümleri uygulanır." Yani, kira sözleşmelerindeki artış oranları da önemli değil.

Gerekçe: Anayasamızın amir hükümlerinden olan 10 uncu madde "Herkes kanun önünde eşittir" ilkesini içermektedir.

Yukarıdaki teklifimiz, eskiden imzalanmış kira sözleşmeleriyle ancak bu kanunun yürürlüğe girmesiyle kanunun öngördüğü artış oranlarından faydalanamayan kiracılar ile arada kısa bir süre olsa dahi, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle bu kanunun öngördüğü kira artış oranlarından faydalanan kiracılar arasındaki çelişkiyi, eşitsizliği ve adaletsizliği gidermek için öngörülmüştür.

Bir önceki, yani, bu kanunun yürürlüğe gireceği tarihten evvel, imzalanmış sözleşmelerde taraflar arasındaki artış oranları, diyelim ki, yüzde 65, yüzde 75 ise; aradan çok kısa zaman geçmesine rağmen, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, bu kanunun yüzde 25 oranından faydalanan kiracılar arasındaki dengesizliği ortadan kaldırmak, adaleti gerçekleştirmek için, bu, zorunludur.

Sayın uygulayıcılarımız ve mahkemelerimiz, ihtilaf halinde, bu yasanın yürürlüğe gireceği tarihe kadar eski sözleşmelerdeki artış oranlarını, daha sonra ise, yürürlük tarihinden sonraki artış oranlarını uygulayarak adaletsizliğe ve eşitsizliğe son vereceklerdir.

Ashnda, grup kararı nedeniyle, ben, bazı sözcü arkadaşların konuşmalarına cevap vermek istemiyorum. Gönül isterdi ki, grup başkanlarımız bize o söz hakkını versinler, biz de, gerek Sayın Hatiboğlu'nun gerekse diğer sözcü arkadaşların sorularını tek tek yanıtlayalım. (FP sınırlarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Ben bekliyorum Sayın Aydınlı.

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – Müsaade ederse Başkan, veririm tek tek cevabını.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – Var mı efendim?..

BAŞKAN – Hayır hayır, süremiz tamam efendim, buyurun.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Bekleriz... Bekleriz...

TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) – Grubundan izin al; grubundan!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin geçici madde 7'nin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Geçici madde 7.- Sözleşmelerde kararlaştırılan kira paraları TEFE'ye göre en fazla bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı dikkate alınarak artırılabilir.

Sait Açıba

(Afyon)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Önergeye komisyon katılıyor mu efendim?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümetin katılmadığı önerge üzerinde Sayın Açıba konuşacaklar. (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Açıba.

SAİT AÇBA (Afyon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önerge üzerinde görüşlerimi ifade ederken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz gayrimenkul kiralarnı sınırlamaya yönelik tasarı, hükümetin uygulamakta olduğu ekonomi, bütçe ve istikrar politikaları çerçevesinde, bir bakıma, senaryosu IMF tarafından hazırlanmış olan bir tasarıdır.

IMF'nin hazırlamış olduğu senaryo çerçevesinde, hükümetin, sadece gayrimenkul kiralarnı sınırlamaya yönelik değil, bunun dışında, memur maaşlarını sınırlamaya yönelik olarak düzenlemeler yaptığını da bütçeyi görüşürken hep beraber açıkça gördük; yani, hükümet, bir bakıma, hareket biçimini, gerçekleşen enflasyona göre değil, sanal enflasyona göre kurmuş durumda. Dolayısıyla, sanal enflasyonu dikkate almak suretiyle, gayrimenkul kiralarnı sınırlamaya yönelik bir düzenlemenin, maalesef, serbest piyasa ekonomisi kurallarıyla bağdaştırılması hiçbir zaman için mümkün değildir ve enflasyonu giderici ciddi bir etkisinin de ortaya çıkmasının mümkün olmadığını da ifade etmemiz gerekir.

Yine, IMF politikaları çerçevesinde sadece bu alanlarda değil, diğer taraftan, asgarî ücrette de bir sınırlamanın ortaya çıktığını, yine, tarımsal destekleme alanında da sınırlamanın ortaya çıktığını hep beraber görüyoruz.

Hükümet, ekonominin faturasını, bir bakıma, güçsüz kesimler ve geniş kitleler üzerine yıkarak istiyor. Burada düzenlenen yasanın, aslında, hem ev sahibini hem de kiracıyı koruyucu tarzda bir düzenleme olması gerekmektedir. Maalesef, bu düzenlemenin, her iki tarafı da koruyucu nitelikte bir düzenleme olmadığını da açıkça ifade etmemiz gerekiyor.

Şimdi, bakınız, bu düzenlemeyle, hükümet, belki, gayrimenkul kiralarnıyla ilgili geçmiş, kısmen de olsa -kısmen de olsa diyorum, tamamen değil- kontrol altına alabiliyor; ama, geleceğin kesinlikle kontrol altına alınması imkânı yok. Yani, bugünden itibaren diyelim, bu yasanın çıkmasından itibaren yapılacak yeni sözleşmelerde kesinlikle bu yasa hükümlerinin uygulanması imkânı yok. Mülk sahipleri, hiçbir zaman için, yapacakları yeni sözleşmelerde bu yasa hükümlerini dikkate almayacaklardır. Niçin almayacaklardır; çünkü, bundan sonra yapılacak her yeni sözleşme, 2001'e intikal eden sözleşmedir ki, 2001 yılı için öngörölmüş oran yüzde 10'dur. Hangi mülk sahibi kalkıp da yüzde 10'luk bir kira artışını esas alacaktır; buna imkân yoktur. Dolayısıyla, bundan sonra yapılacak yeni sözleşmelerde, örneğin, bir ev 100 milyona kiraya verilecekse, 2001 yılında kanunla sınırlanan oran yüzde 10 olduğu için, şimdiden mülk sahibi ne yapacaktır; kirasını yüksek tutma tercihi içinde bulunacaktır ki, enflasyonu giderici açıdan, bundan sonra yeni yapılacak sözleşmelerde hiçbir olumlu etkinin ortaya çıkması imkânı yoktur.

Yapılması gereken şey, hem ev sahibini hem de kiracıyı korumaktır. Hem ev sahibi hem kiracıyı koruma hedefi çerçevesinde yapılması gereken de, önergemizde belirttiğimiz gibi, kira artışlarının TEFE'ye, yani, toptan eşya fiyat endekslerinin endekslenmesidir. TEFE, bir önceki yılın aynı

ayına göre değişim oranı, kira sözleşmeleri açısından, olması gereken en ideal orandır. Bu yapıldığı takdirde ne olacaktır; bütün tarafların hakları korunmuş olacaktır. Hükümet, diğer politikalarla enflasyonda başarılı olduğu takdirde -zaten, kira sözleşmelerinin ağırlıklı bir kısmının bir yıllık sözleşmeler olduğunu düşünecek olursak- yapılacak yeni sözleşmelerde, artışlar, bir yıl sonrasına yansıdığı için, bir bakıma, hükümetin performansı da, enflasyon konusundaki başarısı da açık seçik bir şekilde ortaya çıkmış olacaktır.

Ben, önergemin desteklenmesi konusunu arz ediyorum, teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Değerli milletvekilleri, tizerinde verilen dört önerenin de Muhterem Heyetinizce kabul görmediği 1 inci maddeyi mevcut haliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 328 sıra sayılı, gayrimenkul kiralari hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Kanun tasarısının 2 nci maddesi, bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğini belirtmektedir. Bu kanun, belki, yayımı tarihinde yürürlüğe girer de, ne kadar yürürlükte kalır, nasıl uygulanır, orası müphem olarak görülmektedir.

Kanun tasarısının genel gerekçesine baktığımızda, hükümet, bu kanun tasarısını hazırlarken şu gerekçelere sığınmaktadır: "Kiralayanların kontrolü dışında meydana gelen sosyal, ekonomik, yasal ve idari bir çok etken taşınmaz malın değerini enflasyon hızının üstünde ve diğer mallardan daha fazla oranda artırmaktadır. Bu artışın da gelir olarak nitelendirilmesi gereklidir."

Burada, şunu söylemek isteriz: Eğer, kira artışı, sosyal sebeplerle enflasyon oranının üzerinde artıyor ise, zaten, bu konuda Yargıtay kararları vardır ve Yargıtayın, kira artışlarının, öngörülen değil, reel enflasyona göre artış yapılmasını öngören içtihatları mevcuttur. Dolayısıyla, 2000 yılında TÜFE'de yüzde 25 enflasyon olacak diye kira gelirlerinde artışı yüzde 25'le sınırlamak, bu konuda verilmiş Yargıtay kararlarıyla örtüşmemektedir.

Yine kanun tasarısının genel gerekçesinde "Ayrıca, son dönemlerdeki enflasyon hızının düşüşüne karşılık çoğunlukla geçmişten gelen alışkanlıkla kira bedellerinin yüksek oranlarda artırılması eğilimleri sürdürülmeye çalışılmaktadır" denilmektedir.

Şimdi soruyoruz: Allah aşkına, hangi enflasyon düşmesinden bahsediyorsunuz?! 1999 Aralık ayı sonunda TÜFE yıllık artış yüzde 68,8; TEFE' de ise yüzde 62,9'dur. 2000 yılı ocak ayı enflasyonu TÜFE'de yüzde 4,9; yıllık bazda 68,9; TEFE'de de ocak ayında yüzde 5,8; yıllık bazda ise yüzde 66,4'tür. Dolayısıyla, son dönemlerde, enflasyonda düşme değil artış vardır; siz, hangi düşmeden bahsediyorsunuz?! Lütfen... Sanal dünyanızdan çıkarak, hayatın gerçeklerini görün.

Yine, Polar Araştırma Merkezince 2000 yılı şubat ayında yapılan bir araştırmaya göre, anket katılan halkın yüzde 63,6'sı enflasyonun düşeceğine inanmamaktadır. Onun için hükümete tavsiyemiz, hayatla örtüşen reel gerekçelerle halkın ve Meclisin huzuruna gelmeleridir.

Yine, hükümet, genel gerekçesinde "ekonomi kurallarına göre hak ve nasafete uygun, makul bir kira parasının saptanmasında kiracıların durumu ve ekonomik güçlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir" denilmektedir. Hükümete, bu konuda samimi ve içten tavsiyemiz şudur: Lütfen, siz, söylemlerimize "hak" kelimesini "makul fiyat artışları" ifadesini almayın. Bu kelimeler, sizin hiç mi hiç tanımadığınız ve yaşamadığınız kelimelerdir. O zaman size sormazlar mı, ekonomik haktan bahsediyorsunuz, asgarî ücreti net 80 milyon tespit ederken, niye aklımıza hak ve adalet mefhumları gelmedi? Memurlara ve emeklilere, yaşanan enflasyonun yüzde 68,8 olduğu bir dönemde, yıllık yüzde 25 artış verirken, hiç mi hak ve adalet mefhumlarını düşünmediniz?! Onun için, hangi gerekçeye sığmıyorsanız sığının; fakat, lütfen, halkın gözlerinin içine bakarak hak ve adaletten bahsetmeyin; çünkü, bu mefhumlar, bu hükümetin uygulamalarıyla hiç mi hiç; ama, hiç örtüşmemektedir.

Yine, hükümet, genel gerekçesinde "...gerek kentlere yönelik yoğun göç gerekse son dönemlerdeki doğal afetten kaynaklanan arz-talep dengesizliği nedeniyle kira paralarında artışın diğer fiyatları da yükseltmesi önlenilecektir" denilmektedir. Burada hükümet, kira gelirlerine sınır getirmekle, bilhassa 2000 yılı ocak ayında yüzde 4,9 ile oldukça fazla çıkan TÜFE artışı içerisinde yüzde 25 ağırlık taşıyan kira gelirlerini sınırlamayla enflasyonu bir nebze düşürmek istemektedir; fakat, hükümete sormak isteriz, ülkemizde normal olarak 300 000 civarında konut açığı varken, burada buna bu yıl afetlerle eklenen ek konut açıklarını kapatmak için, böyle, hayalî ve uygulaması imkânsız gibi görünen kararlar alacağınızla, Adapazarı, Düzce ve çevrelerinde bugüne kadar kalıcı konut yapımına neden başlamadınız, daha ne kadar bekleyeceksiniz? Yapacağınız...

BAŞKAN – Sayın Polat, bir dakika dinler misiniz lütfen.

Hangi madde üzerinde konuştuğunuzun farkındasınız değil mi efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Farkındayım efendim.

BAŞKAN – Lütfen... Çok rica ediyorum...

ASLAN POLAT (Devamla) – Yürürlük maddesi...

BAŞKAN – Yani, bir hakkın suiistimali gibi görünüyor bana, lütfen...

ASLAN POLAT (Devamla) – Efendim, hakkın suiistimali değil; yürürlük maddelerinde, o maddenin tümü üzerinde konuşulur.

BAŞKAN – Yürürlük maddelerinde söylediklerinizin, yürürlük maddesiyle uzaktan yakından alakası yok.

ASLAN POLAT (Devamla) – Alakası var.

BAŞKAN – Sizi, madde üzerinde konuşmaya davet ediyorum. Lütfen... Kesirim söziintüzü... (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

ASLAN POLAT (Devamla) – Sayın Başkanım, benim söztümü kesebilirsiniz; ama, siz rahatsız oluyorsunuz...

BAŞKAN – Lütfen, siz, devam edin...

ASLAN POLAT (Devamla) – Uygulamalardan rahatsız oluyorsunuz.

BAŞKAN – Siz, devam edin...

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben, size cevap veriyorum...

BAŞKAN – Ben, sizi, madde üzerinde konuşmaya davet ediyorum. Buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Biz, her zaman madde üzerinde konuşuruz.

BAŞKAN – Bana dönüp konuşmayın...

ASLAN POLAT (Devamla) – Yürürlük maddesi üzerinde konuşuyoruz...

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin.

ASLAN POLAT (Devamla) – Yürürlük maddesi üzerinde konuşuyorum ben. Rahatsız oluyorsanız, bu uygulamaları getirmeyin.

Adapazarı, Düzce ve çevrelerinde bugüne kadar kalıcı konut yapımına neden başlamadınız; daha ne kadar bekleyeceksiniz? (DSP, MHP ve ANAP sıralarından gürültüler) Yapacağınız bu kalıcı konutlar da, tıpkı, prefabriğe evler gibi boş kalmaya mahkûm görünüyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASLAN POLAT (Devamla) – Bu konutlar da, hayatın gerçeklerine göre değil de, sizin sanal dünyanıza göre planlanmış konutlar mı olacak; yoksa, bu sefer onlardan ders alıp, sanal dünyanızdan çıkıp, yaşanan gerçek hayata göre mi plan yapacaksınız?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Polat.

MUSA ÜZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan, ilk defa böyle bir uygulama getiriyorsunuz...

BAŞKAN – Efendim, madde üzerinde konuşulması lazım; bir hakkın suiistimali manasına gelmez. Düzce'deki konut ile sayın milletvekilimin konuştuğu mesele arasında ne alaka var?!

ASLAN POLAT (Devamla) – Gerekçeyi okursanız görürsünüz Sayın Başkan, gerekçede ondan bahsediyor...

MUSA ÜZUNKAYA (Samsun) – O zaman, içtüzükte karar alın, yürürlük ve yürütme maddesi üzerinde konuşma yapılmaz diye. Olur mu böyle bir şey!

BAŞKAN – Madde üzerinde konuşacaksınız, ilgili konuda konuşacaksınız mikrofonunuzu açacağım.

ASLAN POLAT (Devamla) – Gerekçesini okuyorum... Sayın Başkanım, gerekçeyi okursanız, orada afetlerden bahsediliyor.

MUSA ÜZUNKAYA (Samsun) – İlk defa böyle bir uygulama ihdas ediyorsunuz.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili konuşacaksınız, mikrofonu açacağım.

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben, her zaman, gerekçeyle ilgili konuşurum, hiç dışına çıkmam.

BAŞKAN – Çıkıyorsunuz.

ASLAN POLAT (Devamla) – Hayır efendim, gerekçesinde afetlerden bahsediliyor...

BAŞKAN – Sayın Polat, çok rica ediyorum... Karşılıklı polemige gerek yok.

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben gerekçeden konuşuyorum; ama, siz...

BAŞKAN – Gerekçeden konuşmuyorsunuz efendim; lütfen, söz aldığınız maddeyle ilgili konuşun. Eğer, yine, başka şeyler konuşursanız, sözünüzü keserim.

Buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Madem o kadar rahatsızsınız, konuşmuyorum Sayın Başkan.

Saygılar sunarım. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Bravo!..

HASAN FEHİMİ KONYALI (Ordu) – Zaten başka bir şey hazırlamamışsın.

BAŞKAN – Madde üzerinde, gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat.

Buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sizi rahatsız etmek istemiyorum; konuşmuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'ın.

Buyurun efendim.

Sayın Ayhan, lütfen maddeyle ilgili konuşmanızı rica ediyorum.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan, ilk defa yürütme ve yürürlük maddesi üzerinde konuşma...

BAŞKAN – Buyurun efendim, yerinize buyurun; böyle bir usulümüz yok.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Hele de, siz, yeni bir usul ihdas ediyorsunuz şu anda.

BAŞKAN – Usulü sizden öğrenecek değilim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Hayır, siz, usul ihdas ediyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ayhan.

NURETTİN AKTAŞ (Gaziantep) – Söz vermeye mecbursunuz Sayın Başkan; öyle şey mi olur?! Öyle, diktatörler gibi "senden öğrenecek halim yok" diyerek Meclisi yönetemezsiniz! Her şeyin en güzeli, insanın haddini bilmesidir.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

CEVAT AYHAN (Sakarya)– Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 328 sıra sayılı Kira Kanunu tasarısının 2 nci maddesinde söz almış bulunuyorum.

Bu madde "bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer" demektedir. Bu kanunun yürürlük tarihinin, yayımı tarihi değil de, 2001 yılının Ocak ayı olmasını tavsiye ediyorum; zira, 2000 yılında, bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi, inşaat sektöründe yapılacak olan yatırımları engeller ve inşaat sektöründe yapılacak olan yatırımların engellenmesi de, konut sektöründe darboğaza sebep olur. Zaten, hükümet, Toplukonut Fonunda para kalmadığı için, para başka yerlere harcandığı için veya fonun gelirleri başka yere harcandığı için, maalesef, konut inşaatına destek vermemektedir. Toplukonut sektöründe çalışan kooperatiflerin hiçbiri kredilerini alamıyor. Bunu, toplukonuttan sorumlu Sayın Devlet Bakanı da, bütçe müzakereleri sırasında üzüntüyle beyan etmişlerdir.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, bir dakikanızı rica ediyorum. Mikrofonunuzu kapatıp tekrar açmak zorundayım; çünkü, saat durdu, takıldı zannediyorum.

Bir dakikanızı rica ediyorum..

CEVAT AYHAN (Devamla) – Tabii, efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Onun için, bu maddenin uygulanmasını 2001 yılı Ocak ayı olarak belirlemekte fayda var.

Ayrıca, arz edeyim, son iki yıla baktığımız zaman, 1999 yılına baktığımız zaman, inşaat ruhsatı alanların sayısında da büyük bir azalma var; yani, inşaat sektöründe, Türkiye'de, büyük bir gerileme var. İnşaat sektörü ekonominin lokomotif sektörüdür. İnşaat sektörüne destek verirseniz, bütün sektörleri, bütün imalat sanayini harekete geçirir, istihdamı da artırır, işsizliği de azaltır.

Rahmetli Özal 1980'den sonra Topluluk Fonunu ihdas ederek, ithalattan ve lüks tüketimden elde edilen gelirlerle topluluk inşaatını destekleyerek, fevkalade isabetli bir iş yapmıştı; ama, maalesef, son yıllarda fonun gelirleri kendisine tahsis edilmediği için, inşaat sektöründe ve konut inşaatında büyük ölçüde gerileme var.

Türkiye gibi, nüfusu süratle artan ülkelerde konut sektörünü desteklemek gerekir. Bu tasarı, zaten, bu haliyle, inşaat sektörüne bir darbe olur. Yani, siz, kira gelirlerine sınırlı koyarsanız, insanlar, kiraya verilecek olan gayrimenkul inşa etmezler, tasarruflarını başka sahalarda değerlendirirler ve müteakip yıllarda da kiralarda fahiş artışlar olur. Artan konut talebini karşılayamayacağımız için, kiracılar, bundan, çok daha büyük zarar görürler. Yani, neresinden bakarsanız bakın, bu tasarı, hem inşaat sektöründe ve genel ekonomide durgunluğa ve gerilemeye sebep olacak hem de kiracılara zararlı olacaktır diyorum.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

Sayın Akman, sorunuzu Sayın Bakana yöneltebilirsiniz; buyurun.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanıma şu soruyu sormak istiyorum: Görüşmekte olduğumuz kanun tasarisinin 1 inci maddesi kadar önemli bir maddesi de görüşmekte olduğumuz yürürlük maddesidir. Zira, deminden beri bütün konuşmacıların üzerinde durduğu gibi, kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girecek olması, şu ana kadar yapılmış olan ve yüksek oranda artışı öngören mukaveleleri kapsamayacaktır. Bu, uygulamada ciddi bir adaletsizliğe neden olacaktır; bu, kesin. Bu adaletsizliği telafi etmek için bir yol düşünüyorlar mı?

İlaveten, bir şey söylemek istiyorum: Demin konuşmamda da ifade ettim; Sayın Bakan, İttü-zükten gelen hakkını kullanarak, yazılı cevap vereceğini söyledi.

Sayın Bakanım, biz, burada, yasama faaliyeti yapıyoruz. Yasama faaliyeti içerisinde, madde üzerindeki görüşmeler, sorular ve bunlara ilişkin verilen cevaplar çok büyük bir önem arz etmektedir. Özellikle, uygulayıcılar açısından, yasa koyucunun amacını ortaya koymak bakımından, bu gibi faaliyetler son derece önemlidir. Bizim sorduğumuz soruların tamamı da, benden önce soru sormuş olan arkadaşların sorularının tamamı da, gerçekten iyi niyetli ve konuyu açmaya yönelik, uygulayıcılara ışık tutmaya yönelik sorular olduğu halde, cevap verme ihtiyacını hissetmediniz.

Bu soruları sormaktan maksadımız, bizim yanımız sıra insanların aydınlanmasıdır. Esas itibarıyla, bunların, bizim arşivimizde bulunmasının da çok fazla bir önemi yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Polat, buyurun.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkanım, delaletinizle Sayın Bakanıma şunu sormak istiyorum:

Sayın Bakanım, sizin, 328 sıra sayılı kanun tasarı olarak gönderdiğiniz metnin ikinci sayfasında; yani, genel gerekçenin altıncı paragrafındaki ifade "gerek kentlere yönelik yoğun göç gerekse son dönemdeki doğal afetten kaynaklanan arz-telep dengesizliği nedeniyle kira paralarındaki artışın diğer fiyatları da yükseltmesi önlenilebilecektir" şeklinde değil mi?! Bu gerekçeyi siz göndermediniz mi?!

O gerekçeye dayanarak konuşma yaparken, Sayın Başkanım "Düzce'deki ve Adapazarı'ndaki depremin bu kiralarla ne ilgisi var?" diye sözümü kesmesini nasıl buluyorsunuz?

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Başka soru yok.

Sayın Bakanım, soruları cevaplayabilirsiniz, buyurun efendim.

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Sayın Başkanım, biraz önce Sayın Akman'ın yorumuna ilişkin görüşümü arz etmiştim. Aynı görüşünde ısrar etmesinin hiçbir anlam ifade etmediğini bir kez daha söyleyeyim.

Ben, "adaletsizliği önleyecek mi?" ifadesine şöyle yanıt verebilirim: Getirdiğimiz düzenlemenin, bir adaletsizlik olması halinde, bu adaletsizliği önleyici bir şeyler düşünebiliriz. Bir adaletsizlik olduğu kanaatinde olmadığımız için, soruyu, ancak bu şekilde yanıtlayabiliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum efendim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) - Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 328 sıra sayılı kanun tasarısnın 3 üncü maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu maddede "bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür" denilmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu kanun tasarısı, kira gelirlerine tahdit getiren bir tasarıdır. Tabii, hükümet, bu kanun tasarısını getirme sebebini izah ederken, kiracıların fazla kira ödemesini ve kira artışlarını önleme maksadıyla getirdiğini, gerekçede ifade etmektedir. Enflasyonun düşmesine rağmen, eski alışkanlıklarla kiralar fazla artarsa, kiracılar zorlanırlar gerekçesini ortaya koymaktadır.

Tabii, Türkiye'de, kiracıların büyük kısmı memurlardır ve genellikle de küçük memurlardır; yani, düşük derecedeki memurlardır; 8 inci, 9 uncu, 12 nci, 13 üncü derecede olan, memuriyete yeni girmiş ya da on onbeş yıllık, daha doğrusu idari görevi olmayan memurlardır. Tabii, biz, şimdi, bir taraftan bunlara yardım maksadıyla kanun çıkarıyoruz diyoruz, diğer taraftan da memurların kira yardımlarına bakıyorum ayda 200 000 lira... Emin olun, geçenlerde, bir ilde, bir kamu kurumuna gittim, bir emniyet Amirliğine gittim ziyarete; orada, değerli polislerimiz etrafımı çevirdiler ve maaş bordrolarını önüme koydular ve "sayın milletvekili, yani 200 000 lira olan kira yardımını, Allah aşkına, hükümete söyleyin, bordrodan çıkarsın, silsin; bir çay parasıdır bu; yani, bunun buraya konulmasından utanç duyuyoruz" dediler. Memura, 200 000 lira kira yardımı veriyoruz... Eğer, memurun kirasına destek olmak istiyorsak, kiraları dondurarak değil de, onların kira tazminatlarını artırarak destek olalım. Makul olarak, bugün, Anadolu illerinde, bir memur, çok lüks bir evde oturuyorsa, 50 milyon ile 100 milyon lira arasında kira verir. Bu kira yardımını da, bu mertebelere yükseltmek lazım. Memurların hayatını iyileştireceksek... Kiracıdır memur, asıl kiracılar memurlardır, 2 milyon çalışan, devletin kamu görevlileridir. Bunların içinde, belki, yüksek seviyede görev yapan beş on bin kamu görevlisinin dışında geriye kalanların hepsi kiracıdır ve milyonla devlet memuru kirada oturur.

Memurların, katsayı uygulamasında da haksızlığına maruz kaldığını görüyoruz. Maaşları yüzde 15 artırdık. 1 milyar alan memura da yüzde 15, 100 milyon alan memura da yüzde 15 veriyoruz. 1 milyar alan 150 milyon maaş artışı alıyor, 100 milyon alan da 15 milyon alıyor. Bu da

haksızlıktır, bunu da düzeltmek lazım. Bunu da, amme vicdanı kabul etmiyor; yani, maaş artış katsayısının seyyanen uygulanması haksızlıktır.

Memurların maaşı düşük. Tabii, memurların, hükümetin bu kanunu yürütürken dikkate alınmasında fayda gördüğüm bir mühim problemi de şu: Bugün, memurların maaş bordrolarına baktığınız zaman; mesela, yirmiki yıllık bir polis memuruna bakalım; 90 milyon lira taban maaşı, 100 kütür milyon lira da polis tazminatı var; toplam 275 milyon lira maaş alıyor. Bu polis memuru emekli olduğu zaman, maaşı 110 milyon liraya düşüyor. Yani, bunların tazminatları ve eködenekleri, emekli maaşının hesabında dikkate alınmadığı için, bu memurlar büyük haksızlıklara uğruyorlar.

Yine, burada, kanunlarla, yüksek dereceli memurlara, bürokratlara birtakım atıfette bulunmuşuz. Nedir bunlar; mesela, makam tazminatı veriyoruz. Bu Meclisten geçen, çok tartışılan son emeklilik kanununda bir de temsil ödeneği getirmişiz. Makam tazminatını, bir yüksek dereceli memura 400 milyona kadar yükselen bir ödeme yapıyoruz emekliliğinde; bu yan ödemelerini telafi etmek için, tazminatları telafi etmek için. Aynı şekilde, temsil ödeneği diye yeni bir şey getirildi bu son kanunla, tartışmalı kanunla; orada da, 400 milyona kadar varan bir temsil ödeneği getirildi. Eğer, bu yüksek dereceli memurlara bu atıfette bulunuyorsa hükümet, o zaman, bu küçük dereceli memurların eködeneklerini ve tazminatlarını da emekli maaşının hesabında tabana ve matraha ilave etsin 275 - 300 milyon lira alan bir memur emekli olunca üçte 1'e, 100 milyona, 110 milyona düşmesin maaşı; bunların okuyan çocukları var. Bunların aile geçimleri fevkalade zorlanmakta ve bu emekli memurlar pazarda limon mu satacak, hamsi mi satacak, çorap mı satacak?.. Kendilerine ikinci bir iş arama durumunda kalıyorlar; ki, bu kadar yıl devlete çalıştıktan sonra, bu haksızlıktır. Yani, buna da hükümet tarafından dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, kiraları dondurmak kolay bir şey; ama, kiraları dondurduğunuz zaman, geriye, ücretleri de dondurmanız lazım. Hangi ekonomiye gidiyorsunuz; serbest piyasa ekonomisinden, liberal bir ekonomiden nereye gidiyorsunuz?.. 1978 ve 1979'da da biz bunu, Sayın Ecevit'in Başbakanlığında yaşadık, yağ fiyatlarını dondurdu, millet yağ kuyruklarına girdi, fiyatlar da bu sefer ikinci piyasa teşekkül etti, karaborsa teşekkül etti... Rahmetli Özal geldi de o zaman...

BAŞKAN – Sayın Ayhan, çok rica ediyorum...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bitiriyorum, evet.

BAŞKAN – Yani, biraz önce ikaz ettim...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Peki, peki, bitiriyorum Muhterem Başkan, hassasiyetinize riayet edeceğim.

Yani, bunları dikkatle düşünmekte fayda var. Tabii, koalisyon ortaklarının aslında bu konuda nasıl uzlaşabildiğini de anlayabilmüş değiliz.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Madde üzerinde, şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Rahatsız etmeyim!.. Benim yerime Sayın Sobacı konuşacak.

TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) – Küstü size Sayın Başkan...

BAŞKAN – Barışırız efendim.

Buyurun Sayın Sobacı.

BEKİR SOBACI (Tokat) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

328 sıra sayılı kanun tasarısının son maddesi üzerinde konuşuyoruz ve iktidarın evet oylarıyla bu tasarı kanunlaşacak ve ekonomi yönetimini de üzerine alan Sayın Bakanlar Kurulumuz, bu kanun hükümlerini de yürütecek; ama, bilirsiniz ki, çıkardığınız ve yürüteceğiniz bu kanun, daha çıkarken, ekonominin gerçekleri karşısında kadük olmuş bir kanundur. Ekonomiyi aşamazsınız. Eğer aşabilecek gücünüz varsa birtakım zorlamalarla, o zaman, gelin, şu bankalarda, mevduat faizine -yıllık faiz yüzde 37'ye düşmüş- o, topladığı mevduatı satan bankaların üst satıkları paranın faizine de bir kanun çıkaralım da, işi düzeltelim değerli arkadaşlar.

Şimdi, yapılan anlaşma sonucunda, bugün, gidin, bir çeki-senedi kırdırım bakalım, yüzde kaç faiz çıkacak karşınıza?.. Neyi yürüttüğünün farkına varması lazım Bakanlar Kurulunun.

Değerli arkadaşlar, ekonomi gerçekleri en etkin gerçektir. Bunu gözardı ederseniz, umarım ki, yarın, düzelterek birtakım kanunlarla geri geleceksiniz bu Meclise, bu yasama organına.

Değerli arkadaşlar, şimdi, aslında, bu tip bir kanun tasarısı hazırlamasına hiç gerek yoktu Bakanlar Kurulunun; çünkü, zaten, gezin Anadolu'yu Allah aşkına, çarşıda dükkânlar giderek boşalıyor.

BAŞKAN – Madde üzerinde Sayın Sobacı, çok rica ediyorum...

BEKİR SOBACI (Devamla) – Madde üzerinde konuşuyorum Sayın Başkan; yani, yürütülecek kanunu ve Bakanlar Kurulunun nasıl bir ekonomi yönettiğini anlatmak, herhalde madde hükümleri dahilindedir diyorum.

BAŞKAN – Değildir efendim; siz, madde üzerinde konuşmaya devam edin.

BEKİR SOBACI (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, aslında, ekonomi, kendi dengesini kendi kuruyor, arz ve talep anlaşmaları ve sonuçları itibarıyla. Şimdi, Allah aşkına, 500 metre, şu Atatürk Bulvarında bir gidin bakalım; kupon dükkânlara, kupon mağazalara bankalar mı yüksek kirayı veriyor, yoksa esnaf mı; bankalar gidip teklif edebiliyorlar.

İşte, bu manada, yapılacak olan birtakım zorlamalara hiç gerek yok değerli arkadaşlar. Zaten, geçici bir şey; ama, ana hedef ne; Bakanlar Kurulunun yürütmeye çalışacağı bu kanunla hedeflediği bir şey var: Bir para programı açıklandı. Burada, aslında, kamu yararı falan yok, 57 nci hükümet yararı gözetiliyor, psikolojik bir kaygıyla getirildi. Niye psikolojik; çünkü, faizden kaçan, repodan ve tahvilden kaçan paranın gayrimenkule kaçmasını önlemek noktasında siz bunu getirdiniz, gayrimenkule kaçmasın diye. Para yine bankalarda bloke olsun, vatandaş yüzde 35'lere razı olsun; yüzde 80'e de, o sizi ayakta tutan medyanın, kartelin bankaları yüzde 80-90'larla satсын, reel faizleri de aşırın götürsünler. Şu anda, gidin bir banka müdürüyle konuşun, 500 000 dolar yatıracağımızı söyleyin -dolar bazında- yüzde 20 faize evet diyecektir. Bu mu düzelttiğiniz ekonomi?! Bu, tamamıyla psikolojik kaygılarla halka kaybettiren bir kanun tasarısıdır ve böyle bir kanunu da Bakanlar Kurulu yürütmeye çalışacak; ama, ekonominin gerçekleri, sizi, kadük olmuş bir kanunu uygulama zorluğuyla karşı karşıya bırakacaktır diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Şahsı adına, Sayın Ayhan; buyurun efendim.

Lütfen, rica ediyorum, maddeyle ilgili konuşun Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bugün hassasiyetiniz had safhada, biz riayet ederiz, sizi üzmeyiz.

Muhterem Başkan, muhterem üyeler; kirayla ilgili tasarının son maddesinde, belki de son konuşmayı yapıyorum. Tabii, bu tasarı kanunlaşır, büyük ihtimalle Anayasa Mahkemesince iptal edileceğini ifade etmek isterim; zira, kanuna itiraz eden birçok çevreden Anayasa Mahkemesine bu müracaatlar gidecektir ve bu da iptal edilecektir. Yapılan iş yanlıştır. Hükümetin, vatandaşın malı üzerine, Meclis iradesini kullanarak ipotek koymaya hakkı yoktur. Onun için, hükümet, bu kanunu yürütürken, tabii, bir yetkiyi de eksik almıştır; onu ifade edeyim. Biz, şimdi, memurlara, aylık enflasyon kadar ilave zam yapacağız dedik; yüzde 15 ve 10 olmak üzere. İki kademeli zam... Enflasyon -TÜFE- gerçekleşmelerine göre aylık zam yapacağız dedik, bir ayar getirdik. Geçenlerde; buradan geçen bir Vergi Kanunuyla akaryakıt fiyatlarına da her ay enflasyon kadar zam yapacak bir mekanizma getirdik. O zaman, hükümet, insafli bir şey yapacaksa, adaletli bir şey yapacaksa "kiralara da her ay enflasyon kadar, TÜFE kadar zam olur" demesi lazım; hakkaniyet bunu gerektirir; çünkü, hak esastır burada. Kimsenin hakkına kimse ipotek koyamaz. Onun için, Anayasa Mahkemesi, bunu iptal eder.

Tabii, hükümet, enflasyonu düşük göstereyim diye kiralar üzerine bastırıyor; kurlar üzerinde de bastırılmış bir kur politikası uygulayacaksınız; ama, bakın, 1999 yılında, 12 ayda, özel sektör yüzde 48 zam yapmış; devlet sektörü yüzde 118 zam yapmış; neredeyse 3 misli. Yani, hükümet, bu kadar insafsız bir şekilde kamunun ürettiği mal ve hizmetlere zam yapmış, yüzde 118 zam yapmış. İlgili sayın bakan "ocak ayı enflasyonu yüksek çıktı; çünkü, özel sektör çok zam yaptı" diye özel sektörü suçluyor. 1999 yılında, toptan eşya fiyatlarına asıl zammı hükümet yapmış ve Aralık ayında da özel sektörün yüzde 4 zammına karşı yüzde 14 zam yapmış. Burada, enflasyondan dolayı suçlu olan biri varsa, hükümettir diyor; tekrar, hepinizi hürmetle selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, tasarının tümünü oylamadan önce, içtüzüğün 86 ncı maddesine göre, oyunun rengini belli etmek üzere söz isteyen Sayın Yasin Hatiboğlu'na söz veriyorum.

Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkan, Yüce Heyetin değerli üyeleri; oyunun rengi zaten bellidir; ama, ben, bundan yararlanarak bir düzeltme yapmak istiyorum. "Hatadan dönmek fazilettir" denir ya; hele, Fazilet Partili olunca, bu fazileti çok daha yakından takip etmek mecburiyetimiz vardır. Bir düzeltme yapmak istiyorum. İzninizle, oyunun rengini de arz edeceğim efendim.

Bendeniz, bundan önceki konuşmamda, bir yazıdan nakilde bulunarak, Sayın Akarcalı'ya ait olduğunu ifade ettim. Sayın Akarcalı'nın değilmiş. Sayın Akarcalı'dan, size yanlış bilgi verdiğim için de Heyetinizden özür diliyorum; ancak, yine bir köşe yazarının beyanları onlar; fakat, tabii, sağ olsun, Sayın Akarcalı bu kardeşinizi çok sever -beni fazla mahcup etmemek için- bu konuda onun da beyanı var; o, öyle dememiş, şöyle demiş: "1999 yılının yüksek enflasyonun takiben, ocak 2000 aylık enflasyon rakamları da bütün beklentilerin üzerinde aşırı yüksek çıktı ve TÜFE yüzde 68,9'a yükseldi. Bu durum karşısında dış kırıklığına uğrayan hükümet, çareyi, TÜFE enflasyon endeksi içinde yer alan konut ve kira harcamaları kalemine tavan ve sınır getiren kâğıt üzerinde endekslerle oynayan bir yöntem uygulayarak, devlet müdahaleciliğinin tipik bir örneğini sergilemekte buldu."

Ben düzeltiyorum, kendisinden de ve sizden de özür diliyorum.

BAŞKAN – Ben de size çok teşekkür ediyorum efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Oyumun rengi kırmızıdır, ret oyu vereceğim; ama, hepimize gönülüm açık.

Teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Gündemin 3 üncü sırasına alınan, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınameye Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

4. – *Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınameye Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/606) (S. Sayısı: 312) (1)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümtü üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 312 sıra sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmündeki Kararınameye Değişiklikle ilgili kanun tasarısı üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi, gerçekten, çok özverili, çok önemli çalışmalar yapıp, gündemdeki yasa tasarılarını birer birer yasalaştırmakta. Sayın Başkan, burada, beni mazur görünler, kürsüye çıkan hatiplere hep madde üzerinde konuşmaları yönünde ikazlarda bulunuyor; belki çok haklıdır, görevi gereği bunu yapıyor; ama, tasarıların gerekçelerine baktığımızda, hiçbir tasarının gerekçesinde, gerçekten, esas amaç açıklanmamaktadır; o, gizlenmiş, bir başka gerekçe, böyle, allanmış pullanmış, bu yasa tasarılarının gerekçesi olarak sunulmuştur.

Burada, yine, vakıf mülklerinin kira geliri artışlarının yüzde 25'le sınırlanmasını içeren bu tasarının gerekçesine de baktığımızda, ülkemizin yaşadığı çok önemli deprem bahane edilerek, bu depremden kaynaklanan sıkıntıları gidermek üzere bu yasa tasarısının hazırlandığı çok açık gözükmektedir.

Değerli arkadaşlarım, aslında, bu gerekçeyle, bu yasa tasarısının uzaktan yakından bir ilgisi yok, ilişkisi yok. Bu yasa neden çıkarılıyor; az önce görüşerek karara bağladığımız kira gelirlerindeki yüzde 25 sınırlaması ve yine ona bağlı olarak vakıfların kira gelirlerindeki yüzde 25 sınırlaması niçin getiriliyor diye baktığımızda, bu, gerçekten, serbest piyasa ekonomisinden ciddi anlamda bir dönüştür. Serbest piyasa ekonomisinin temel kuralı, mal ve hizmetlerin özgürce rekabet etmesidir. Eğer mal ve hizmetler özgürce rekabet etmiyorsa, mal ve hizmetlerin gelişmesi söz konusu değil, kalitesinin artması söz konusu değil. Tüm dünya bunu böyle algılamış ve böyle uygulamaktadır.

(1) 312 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Değerli arkadaşlarım, serbest piyasa ekonomisinin diğer bir ayağı da demokrasidir. İnsanların özgürce düşünmesini ve düşündüklerini özgürce söylemesini engellediğiniz zaman, bilimde gelişme olmaz. Bilim ve ekonomi, böylece, bir platformda buluşarak... O bilim ve ekonomiyi, yani, demokrasi ile rekabeti bir araya getirmiş ülkeler, gelişmelerini çok hızlı bir biçimde sürdürmekte, bunun gerisinde kalan ülkeler, bunu yapamayan ülkeler de, çok ciddi anlamda, fakirlik sınırlarının altına inmektedir. Dünyaya baktığınızda, işte bu temel kriterleri benimsemiş ve uygulamış ülkeler hızla gelişirken, bunları algılayamamış, uygulayamamış ülkeler ise, hızla fakirlik sınırının altına gitmiş, dünyada fakirlik sınırının altındaki ülkelerin sayısı 25'ten 48'e çıkmış.

Değerli arkadaşlarım, bu noktada, bu iki temel yasayı hangi düşünceyle hazırlarsanız hazırlayın, bu, serbest piyasa ekonomisine müdahaledir, bu bir narh ekonomisidir. Siz, kiralara narh koyduğunuz zaman, girdilere de narh koymamız lazım.

Değerli arkadaşlarım, özellikle gayrimenkul, bir yatırım aracıdır. Yani, gayrimenkul bir yatırım aracıysa, siz, bu yatırım aracının maliyetini kontrol edemiyorsanız, gelirini nasıl kontrol edeceksiniz?! Şimdi, bir yatırım aracı düşünün; siz, onun maliyetini hiç göz önüne almıyorsunuz; ama, siz, onun gelirini kontrol altına almaya çalışıyorsunuz... Bu çabanın hiç kimseye bir yararı yok.

Bakin, ülkemiz, çok ciddi sıkıntılardan geçmektedir; özellikle konut alanında çok ciddi yeni tercihlerle karşı karşıyadır. Yani, Türkiye, artık, deprem kuşağında bir ülke olarak, konut teknolojisini değiştirmeye karşı karşıyadır. Bu yeni konut teknolojisinin belli bir maliyeti olacak mı; olacak. Bu maliyete göre onun geliri yeniden düzenlenecek mi; düzenlenecek. Peki, siz, bunu yasayla nasıl kontrol edeceksiniz; mümkün mü?!

Düşünün, vakfın iki binası var bir yerde; birisi depremden yıkılmış, bir diğeri duruyor. Vakıf onun yerine yeni bir bina yapacak; yeni teknoloji kullanacak, yeni bir bina yapacak ve bunun maliyetine göre de kira bedeli koyacak. Öyle değil mi; koyacak. Şimdi, siz, emsal teşkil ediyor diye, yandaki vakfın binasının kirasından onu vermek... Çünkü, emsal, onu göstereceksiniz. Şimdi, bu vakfın, orada, yeni teknolojiyle, depreme dayanıklı bir ev yapma imkânı var mı?!

HASAN GÜLAY (Manisa) – Kiraya gel, kiraya!..

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Burası vakıf; kira değil... Geç kaldınız; kira geçti. Eğer, siz, onu öyle algıladıysanız...

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Bu da vakfın kirası...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Ben de onu anlatıyorum; Hasan Bey başka yerde kaldı da...

Değerli arkadaşlarım, esas olarak, bu yasanın hazırlanmasının iki temel gerekçesi var; yani, hem kira gelirlerinin yüzde 25 ile sınırlanması hem de vakıf kiralalarının yüzde 25 artışla sınırlanmasının iki temel nedeni var. Birincisi, enflasyon üzerinde, gerçekten, özellikle tüketici endeksi üzerinde, kira giderlerinin çok önemli bir payı var, yüzde 14 gibi çok önemli bir payı var.

Şimdi, enflasyon hesabında, enflasyon sepetine kirayı atarken ne üzerinden atacaksınız; reel kira artışları üzerinden; ama, bu yasayı çıkardığımız zaman, resmî, bu yasa da belirlenen oran üzerinden o sepetin içerisine atacaksınız; gerçeği bu, hesap bu..

Yani, reel olarak, özellikle hiçbir kiracının -az önce arkadaşlarımız o yasa tasarısı görüşülürken anlattılar- bunda yararlanması mümkün değil; ama, sonuç olarak, hem vakıfların kiralalarını yasayla belirli oranda artırarak hem kira gelirlerini belirli oranda artırarak enflasyonu olduğunun bir puan, iki puan altında gösterme gayretleri bu yasanın amacı.

Bir diğeri de, özellikle başka bir nedeni de, paraya yön vermek. Şimdi, düşünün, faizlerin yüzde 25 olduğu bir ülkede; yani, aylık faizlerin, özellikle yüzde 2-2,5 olduğu bir ülkede enflasyon

yüzde 6... Yani, 100 milyon lira tasarrufu olan bir adam, doğal olarak 3 milyon lira kaybediyor. Kaybediyor; ekside... Şimdi, bu para yön arayacak, yer arayacak. Şimdi, siz, bir program koydu-
nuz ortaya, doları baskı yapıyorsunuz; arkasından, şimdi kira gelirlerine baskı yapıyorsunuz, gay-
rimenkule para kaymayacak... Yani, bu yasalarla parayı yatırıma yönlendiremezsiniz; paranın artık
ulusu yok, paranın ülkesi yok; para, daha gelişebileceği, daha çok kazanabileceği, daha çok güven
duyulabileceği başka yerlere kaçır. Bunların hepsi beyhude çabalar... Yani, bununla, parayı Türki-
ye'de yönlendirme şansınız yoktur; dünyada bunu yapabilen de yoktur. Dünyada yirmi yirmibeş yıl,
kapalı ekonomiler içerisinde, yasayla enflasyonu düşük tutanlar vardır; ama, o kapalı ekonomiler
dışarı açılınca, nelerin olduğu; yani, o ülkelerde hizmetin, o ülkelerde üreten, üretilen malların dün-
yada rekabet edemeyeceği ortaya çıkınca, o koskoca, dev zannettiğimiz ekonomiler olduğu gibi
çöktü. Kapalı ekonomilerin, rekabet etmeyen ekonomilerin sonu budur. Serbest piyasa ekonomisi-
ni belirliyorsanız, burada, özellikle rekabete ters gelecek, rekabet koşullarına uygun olmayan eko-
nomide hiçbir kuralın bence geçerliliği yoktur.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, aslında hükümet, enflasyonun düşeceğine kendi de inanmıyor.
Şimdi, bir argüman nedir; diyorlar ki: Enflasyon mademki yüzde 25'e düşecek, yüzde 25'e düşe-
cekse, vakıfların kira gelirlerini de yüzde 25'te tutalım. Şimdi, az önce, biz, kira gelirlerini yüzde
25'e sınırlarken, 2001 yılında da yüzde 10'a düşürdük. Burada böyle bir şey yok. Yalnız 2000 yılın-
da yüzde 25. Niye?.. Bunu anlamakta zorluk çekiyoruz. Bunlar, birbirini tamamlayan yasalar. Ni-
ye orada iki yılı baz aldınız; yani, bir şüpheniz mi var? İnanmıyor musunuz enflasyonun yüzde 25'e
düşeceğine? Demek ki inanmıyorsunuz. Aslında siz değil; hükümete, böyle, gazetelerde manşetler-
le destek verenlerin de inanmadığı şimdi açığa çıkmaya başladı. Özel sektörün ilk altı aylık işçi üc-
retlerine, çalışanların ücretlerine yaptığı zam yüzde 34; hükümetin yaptığı gibi yüzde 15 değil. Ar-
tık, o özel sektör de, yani sizlere destek verdiğini vaat eden o özel sektör de artık sizlere inanmı-
yor, enflasyonu düşüreceğinize inanmıyor. İnansa, onlar da yüzde 15 yapacak; ama, onlar, hatta ba-
zı gruplar çalışanlarına yüzde 50'ye varan zamlar yaptı. Şimdi, bu, bir inançsızlığın sonucunda
oluşturdu.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Soyadın ne senin?

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bir ara düşünelim ki, enflasyon düşe-
cek, yüzde 25'lere düşürülecek.

Şimdi, enflasyon yüzde 25'lere düşecekse; peki, çiftçiye açtığımız kredilerin faizlerini de yüz-
de 25'e düşürsenize. Hadi, düşürelim... Yine, esnafa verdiğimiz kredilerin; ki, özellikle, çiftçinin
kullandığı kredilerin, esnafın kullandığı kredilerin, sanayicinin kullandığı kredilerin girdi bazında
çok önemli maliyet enflasyonu oluşturduğunu biliyorsunuz; yani, Türkiye'nin en önemli enflasyon-
larından biri, maliyet enflasyonudur. Bu maliyet içerisinde, bu faizlerin rolünü hepimiz biliyoruz.
Gelif, bunları da çekelim yüzde 25'e...

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Kendiliğinden indi faizler.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Şimdi, kendiliğinden faizlerin inmesi başka şey; ama, Zira-
at Bankasının çiftçiye verdiği kredinin faizini indirdiniz mi?

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – İniyor... İniyor...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Gelin, indirdik deyin buradan, indirdiyeniz. Çiftçi bizi gö-
rüyor...

Esnafın, özellikle Halk Bankasından aldığı kredilerin faizini yüzde 25'e indirdiniz mi? Gelin,
buradan deyin ki, indirdik. Sizi dinliyor bu çiftçi, bu esnaf... Gelin, indirdik deyin kardeşim.

YEKTA AÇIKGÖZ (Samsun) – Acele etmeyin; ağır ağır...

BAŞKAN – Lütfen, müdahale etmeyin.

Sayın hatip, siz de, Genel Kurula hitap edin, lütfen...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Sayın Başkan, acele etmememizi söylüyor iktidar grubundan arkadaşlarımız. Aslında bizim acelemiz yok, sizlerin acelesi var. Bakın, muhalefet olarak, size, gerçekten belirli kredileri biz açtık; dedik ki, kardeşim biz de destekliyoruz olumlu kararlarımızı; ama, narh ekonomilerini desteklememizi kimse bizden beklemesin.

Bakın, hükümetin, yürütmenin son uyguladığı kararları incelediğimizde, çok acelenizin olduğunu görüyorum. Türkiye'nin 45 ilinde, belediyelerde özellikle, iki komşu belediyenin birini iktidardan diye, birini muhalefetten diye haksız bir biçimde, belirli, o bölgede yarattığımız suni birtakım olaylarla afet bölgesi içine alıp, muhalefet grubunun belediye gelirlerini iktidar grubuna aktarmaya başladınız.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Yanlış biliyorsunuz.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Yanlış bilmiyoruz. Resmî Gazeteyi alın inceleyin.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Orhan, doğru... Erzurum'a bak...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bunun anlamı nedir biliyor musunuz? Bunun anlamı nedir?..

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sincan ile Etimesgut; biri afette biri afette değil.

BAŞKAN – Efendim, lütfen, sayın hatibe müdahale etmeyin.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bunun anlamı nedir biliyor musunuz, bunun anlamı? Bunun anlamı, bizim size verdiğimiz güveni kötyle kullanmanızdır. Bu Meclis size, ayırım yapasınız diye o yetkileri vermedi.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Ayırım yok.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Ayırım var mı, yok mu, Resmî Gazeteyi alın okuyun; okumadan gelmeyin!

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Ben okudum Resmî Gazeteyi.

BAŞKAN – Lütfen, müdahale etmeyin hatibe. Rica ediyorum...

Sayın hatip, buyurun.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, hem bir ülkede bir hükümet enflasyonu düşürmeye kalkacak, çok ciddi ekonomik kararların altına imza atacak; ondan sonra, böyle küçük ayak oyunları, muhalefet belediyelerinin gelirlerini iktidar belediyelerine aktaracak; yok böyle bir şey! Yok böyle bir şey!

ADNAN FATİN ÖZDEMİR (Adana) – Konuyla ne ilgisi var?!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bunu, gensoru konusu yapacağız ve getireceğiz bu Meclise. Konuşacağız bunların hepsini.

ADNAN FATİN ÖZDEMİR (Adana) – O zaman konuşun. Konuyla ne ilgisi var şimdi?!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Bunun konuyla çok ilgisi var. Hükümetin aldığı alelacele kararların hangi boyutta olduğunu görüyoruz ve yarın bunu da çok net bir biçimde gündeme getireceğiz.

Şimdi, faizlerin, enflasyonun düşüp düşmediğini, ekonominin düzeliyor düzeliyor, insanların rahat olup olmadığını -ekonominin rahatlaması Türk Milletinin rahatlamasıyla eşdeğerdir- mil-

letvekkili arkadaşlarımız çok iyi görüyor, odalarına gelen ve hergün onlardan iş isteyen ve bu enflasyonun pençesinden kendini kurtaramayan insanların feryatlarını duyuyorsunuz. Lütfen, iktidar grubunda bulunan arkadaşlarımız, gördüklerini, gördükleri gibi buradan anlatsınlar. Biz, burada doğruları, gerçekleri anlatarak çözüm bulabiliriz. Farklı gerekçelerle, farklı yasaları buradan geçirerek hiçbir konunun çözümünü sağlayamayız. Gelin, hepimiz burada konuşalım; çok konuda konuşup anlaşıyoruz; ama, bu konularda konuşup, anlaşmak mümkün değil.

16 000 vakfımız var. 16 000 vakfın 14 000'i zaten 1999 yılında kira sözleşmelerini yapmış; 2000 küsur tanesi kira sözleşmesini yapmamış.

Değerli arkadaşlarım, ben isterdim ki, Sayın Bakan önümüze çok önemli bir belgeyi koysun. Bu vakıflar, kimlerde, hangi kuruluşlarda? Yani, küçük dükkân biçiminde, esnafımın oturduğu vakıf binaları değil, esas büyük kuruluşlar kimlerde? Belirli meblağın üzerinde kirası olan gruplar kimler? Sayın Bakan, gelip burada açıklamalıydı.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Daha konuşmadık ki, açıklamadık.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Biz, kimlere, ne kadar kaynak aktardığımızı bilmeliydik.

Özellikle, sonuç olarak, Vakıf Yasasıyla bir yere bir transfer yapıyoruz, bir kaynak transfer ediyoruz; kime ediyoruz? Ne kadar ediyoruz? Selektif bir yanı var mı? Depreme dayalı olarak bu transferi yapabilir miyiz? Bu yıl, turizm iyi olacak diyorsunuz, turizmin iyi olacağı bir dönemde, örneğin, Antalya'da bir oteli, şimdi deprem bölgesindeki bir mülkle aynı kefeye koyabilir misiniz? Orada, selektif davranmak gerekmiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dönen, mikrofonunuzu açıyorum; lütfen tamamlayın efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Yani, bu yasa tasarısı, alıncaya, az önceki söylediğim gerekçelerle hazırlanmış bir yasa tasarısıdır. Onun için, bu yasa tasarısını, Doğru Yol Partisi Grubu olarak onaylamadığımızı huzurunuzda belirtir, hepinize saygılar sunarım. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Tasarının tümü üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Kilis Milletvekili Sayın Mehmet Nacar; buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET NACAR (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısıyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ve şahsım adına Sayın Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İnsanların en hayırlısı, insanlığa hizmet edendir; Türk-İslam düşünce sisteminde çok özel bir yeri olan vakıf müessesesi bu düşünceyle kurulmuştur. Bu müessese, Türk-İslam geleneğinde önemli bir yer bulmuş ve gündümüze kadar süregelmiştir. Müslüman Türklerde vakıf, hem kuruluş hem de işleyiş açısından hayatın tüm alanlarını kapsayan, önemli bir mahiyet almıştır; eğitim, sosyal yardımlaşma, sağlık, imar, bayındırlık, haberleşme ve güzel sanatlar gibi hem mevzu itibarıyla hem de potansiyel bir güç kaynağı şeklinde kendini göstermiştir.

Vakıflara konu müesseselerin sayıları binlerle ifade edilmektedir. Vakıflara konu müesseselerin bir kısmı ise kiraya ilişkin konu olmaktadır. Bu itibarla, Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kiralanmış vakıf malları 16 274 adettir.

Yeri gelmişken belirtmekte fayda görmekte olduğumuz bir uygulama ve hatayı dile getirmek istiyorum. Atalarımız, sosyal hayatta devletin yükünü azaltmak, toplumdaki dayanışma duygularını güçlendirmek ve inançlarını sosyal hayata uygulayabilmek üzere vakfiyeler yapmışlardır. Bu uygulama öyle bir seviyeye yükselmiştir ki, yukarıda bahsettiğimiz üzere, hayatın her alanında vakfiyeler oluşmuştur. En ücra köşedeki bir kasabadan, başkent olarak yaşanmış devasa kentlere kadar vakfiyelere rastlamak mümkündür; fakat, uygulanan yanlış politikalar sonucu olmak üzere pek çok vakıf malı heba olmuştur. Ata yadigarı vakıf mallarının korunması bizlerin birer borcudur. Zira, bu vakıf malları bizlere hediye edilen mallar olmayıp, evlatlarımıza intikal ettirmek zorunda olduğumuz birer emanettir. Bizlerin, hayırlı birer evlat olarak vazifemizi bu emanete sahip çıkmış olmakla göstermemiz gerekir.

Sayın milletvekilleri, vakıf malları sahipsiz mallarmış gibi görünmüştür. Toplum içerisinde inanç ve hak anlayışının zayıflaması sonucu, vakıf malları, kira ödemedi veya çok düşük bedeller ödenerek yıllardan beri işgal edilmekte ve kullanılmakta idi; fakat, 4331 sayılı Kanunla, vakıf gayrimenkullerinin, kira bedellerinin günün şartlarına uygun hale getirilmesi sağlanmıştır. Bu yasa ile birlikte, hem vakıf malları korunmuş hem de bir haksızlığın önüne geçilmiştir. Bu cümleden olarak, Sayın Bakanımıza da huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum; çünkü, Sayın Bakanımız, vakıf mallarının korunması, imar edilmesi ve restorasyon işlemlerinin yapılması amacıyla bir fon oluşturulacağını ve bu fon marifetiyle vakıf mallarının yaşatılması hususunda uygulama başlatılacağını belirtmiştir ki, bu, yıllardan beri ihmal edilmiş bir anlayıştır. Bu konudaki çalışmalarından dolayı kendisine şimdiden başarılar diliyoruz ve bu konudaki hassasiyetinden dolayı da bir kez daha teşekkür etmek istiyoruz.

Şu anda huzurlarınızda olan ve görüşülen tasarı, 227 sayılı kanun hükmündeki karamameye ek bir madde konulmasına ilişkin yasa tasarısıdır. Bu yasa tasarısı, Sayın Heyetinizin az önce görüştüğü ve nihayetinde onaylayarak kanunlaştırdığı 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunda değişiklik yapan kanunla yakinen ilişkilidir. Çünkü, toplumda, sadece 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları ile ilgili düzenleme değil; bunun yanı sıra, devlet de, Vakıflar Genel Müdürlüğü marifetiyle elinde bulundurduğu gayrimenkullerde kiralayan sıfatındadır. Bu sebeple de, bu tasarı- nın çıkması ve bu paralelliğin de temin edilmesi gerekiyordu.

Bizden önceki konuşmacılar, gerek önceki yasa gerekse şu anda görüştüğümüz yasa tasarısıyla ilgili olarak çeşitli ifadelerde bulundular, bu konudaki hassasiyetlerini dile getirdiler. Şunu dikkatle takip etmek gerekir ve 21 inci Yüzyıla girdiğimiz bugünlerde, bu konuya, Meclisin özellikle dikkat etmesi gerekir. Muhalefet etmiş olmak için muhalefet etmeme anlayışı; yani, var olan, Türkiye'nin geleceği noktasında önem arz eden konularda, gerçekten, hükümet ve muhalefet olarak birlikte hareket etme anlayışı. Ümitle görmekteyiz ki, bu anlayış yerleşmekte ve zemin bulmakta; fakat, ne hikmetse, bazen eski anlayışlar veyahut da eski hassasiyetler bir anda depreşmekte veya bir anda kendini ortaya koyabilmekte.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – İktidar o uzlaşmayı sağlayacak.

MEHMET NACAR (Devamlı) – Efendim, biz, uzlaşma noktasında her an hazırız; fakat, benim anlayamadığım taraf şu: Hak konusunda, hakkaniyet konusunda, dargelirlinin, geçim sıkıntısı içerisinde olan insanların zorlukları konusunda büyük söylemler içerisinde muhalefet ve öyle bir şey ki, bunu, âdetta, dramatize ederek ifade etmekte.

Türkiye, 57 nci hükümetle bir yol ayrımına girmiştir ve koymuş olduğu hedeflerle, Türkiye'nin geleceğinin aydınlığa taşınması için hepimizin üzerine görevler düşmektedir. Nitekim, bunun adımları ve neticeleri yavaş yavaş görülmeye başlamaktadır.

Dargelirli vatandaşlarla ilgili olarak hassasiyetlerini dile getiren muhalefet grubunun, nedenle, dargelirli kesimi ifade eden kiracıların, az kira ödemesi hususuna şiddetle karşı çıkmaları ve bu yasanın çıkmasıyla hak elde edecek ve bir nebze olsun rahatlayabilecek olan kesimi karşılırlarına almış olmalarını doğrusu ben anlayamıyorum. Yüzde 25 enflasyon hedefi konulmuş ve bu hedefe uygun olarak da kiracıların yıllarca konut darlığından dolayı veyahut da gabinden dolayı ezilmelerine bir nebze olsun çözüm getiren, bir nebze olsun sınırlama getiren bu yaşaya karşı çıkmış olmalarını bir türlü anlayamamaktayız; ama, muhalefet etmiş olmak için muhalefet etme anlayışının bir uzantısı olması sebebiyle de diyebileceğimiz çok bir şey yok; Allah, ıslah etsin demekten başka da bir şey demiyoruz. (MHP sıralarından alkışlar)

ASLAN POLAT (Erzurum) – Amin, amin... Allah, ıslah olmayanları ıslah etsin.

MEHMET NACAR (Devamlı) – Bu Hükümet, sadecce, 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna eklemiş olduğu geçici maddeyle kira artışlarının yüzde 25'le sınırlandırılmasını ve dolayısıyla, gerçekten, bir ev sahibi veya bir dükkân sahibi olan vatandaşlarımızdan, kiranın belli bir oranda, belli bir düzeyde tutulmasını istemiş olmakla birlikte, kendisi de böyle bir yükün altına -tabiri caizse- elini koymakta ve bu yükümlülüğünü vatandaşa karşı göstermektedir. Yalnızca özel sektörden, yani vatandaşından bu çabayı beklememekte, hükümet olarak kendi tasarrufu altında bulunan gayrimenkullerin kiralarna da, sınır getirerek, bu koymuş olduğu kurallarla bağlı olduğunu ve buna riayet edeceğine ifade etmekte ve kendini bağlamaktadır.

Bu yönüyle bu tasarı, hem uyum açısından hem eşitlik açısından hem de vatandaşımızın üzerinde var olan bazı yüklerin azaltılması bakımından yerindedir. Sayın Bakanımızın, bizim, vakıf mallarının korunması noktasındaki hassasiyetimize göstermiş olduğu anlayışına bir kez daha teşekkür ediyoruz; bunların korunması noktasındaki teminatına ve sözüne inanıyoruz, kiralarının bir yıl için bu şekilde düşürülmüş olmasıyla birlikte bir zarara uğramayacakları kanaatindeyiz. Neticesi itibariyle, global bir iyileşmenin, Türkiye genelindeki bir iyileşmenin neticesine katkıda bulunacak olması sebebiyle de destekliyoruz.

Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Anavatan Partisi Grubu adına, Kırklareli Milletvekili Sayın Cemal Özbilen; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA CEMAL ÖZBİLEN (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Karamamenin değiştirilmesiyle ilgili tasarı üzerinde, Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere, söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Grubum ve şahsım adına Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Geçmişte, ecdadımız, eğitim, sağlık, sosyal yardım, ulaştırma, kültür, spor, bayındırlık, din gibi çok önemli hizmetleri, insan sevgisi, dayanışma ve yardımlaşma duygusundan doğan vakıflar yoluyla yerine getirmiştir. Milletimizin sahip olduğu tarihî ve kültürel mirasın en önemli kaynaklarından olan vakıflar, tarih boyunca kültür ve sanat şahaserleri yaratmışlardır. Bu mimarî ve tarihî değerleri olan vakıf eski eserlerini koruyup imar etmek, vakfın müesseselerini amaçlarına göre yaşatmak, vakıf mallarını ekonomik şekilde işletmek gibi çok önemli görevler üstlenen Vakıflar Genel Müdürlüğünün elinde 19 675 iş hanı ve bina, 35 556 arsa ve tarla vardır. Bunların 41 720 adedi akar, 13 511 adedi hayrat vakıflarıdır. 21 082 adet kiracısı olan Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türkiye'nin emlak yönünden en zengin kuruluştur.

4331 sayılı Kanun dolayısıyla Genel Müdürlükçe belirlenen kiralari, vakıf kiracıları, ekonomik sıkıntılar, ekonomik şartlardaki fevkalade sıkıntılar ve depremin getirdiği ekonomik zorluklar nedeniyle ödeyememekte; bu ise, vatandaş ile idareyi karşı karşıya getirdiği gibi, idarenin tahsil edemediği kira paraları dolayısıyla da maddî kayıplara neden olmaktadır.

Tasarıyla, yalnızca 2000 yılı için, kira parasının yüzde 25 oranında artırılması öngörülmüştür. Dolayısıyla, gerek 4331 sayılı Kanun, gerekse doğal afetler nedeniyle ortaya çıkan sorunlar, bu bir yıllık uygulamayla giderilecektir. Daha sonraki yıllarda ise, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile vakıf kiracıları arasında imzalanan sözleşmelerde yer alan "geçen yılın aynı ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsünce belirlenen oniki aylık toptan eşya fiyat endekslerinden az olmamak üzere rayiç ve emsal değer dikkate alınarak yükseltilir" hükmü yeniden uygulamaya konulacaktır.

Bu düşüncelerle, biz Anavatan Partisi Grubu olarak, bu kanuna müspet olarak bakıyoruz. Bu kanunu Parlamente'ye getiren Sayın Bakanımıza da, Grubum adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum; çünkü, bu kanun, çok uzun zamandan beri, vakıf kiracılarımızın beklediği bir kanundu. Biraz evvel Yüce Parlamente'nin kabul ettiği 6570 sayılı Kanundaki uygulamaya paralel olarak, bu kanunun da Yüce Parlamente'den müspet olarak çıkacağını umuyoruz.

Anavatan Partisi olarak bu kanuna müspet oy vereceğimizi tekrar ifade ediyor; hayırlı olması dileğiyle, Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Fazilet Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1984 yılında çıkmış, tam onaltı yıldır devam eden 227 sayılı Kanun Kuvvetinde Karamamenin Vakıfların kira artırımıyla ilgili ek maddesiyle alakalı hükümetin getirmiş olduğu kanun tasarısı üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, az önce, Yüce Parlamente buna paralel bir benzer yasa çıkardı; özel mülkiyete narh yasa. Yani, Avrupa Birliğine giriyoruz, Batı ülkeleriyle entegre oluyoruz. Böyle bir kulvarda, böyle bir zeminde, 70 yıl öncenin devletçi, totaliter anlayışını özel sektöre, şahsî mülkiyete uyguladık. Manevî mehabeti ve farklı bir saygınlığı olan vakıfları da bundan nasıplandırmak, belki bir bakıma, esasen hedef 2 401 kişiyle kiralarnı, sözleşmelerini yenileyemeyen Vakıflar Umum Müdürlüğünün ki, merak ediyorum... Sayın Bakan, İttifedip "bu 2 401 kişi, 23.1.1998'de çıkan kiralarnın rayiç bedele yükseltilmesi istemine rağmen, 13 800 civarında insanın, yeni kira akitlerini yapmasına rağmen, 2 401 kişinin kimler olduğu... Niçin bunlar kiralarnı tazelememiş? Hatta, hükümet gerekçesinde, bu kira akitlerini tazelemeyenleri de böylece rahatlatırız, 4 trilyona da burada bir kalem çekeriz; ama, daha fazla gelir de sağlamış oluruz" diyor. İnsafla bakınız. Peki, hani, sizin, sosyal adalet anlayışınız nerede?! Bir tarafta 13 800 kişiyi yeni anlaşmaya oturtacaksınız, boyun büktüreceksiniz, öbür tarafta 2 401 kişiyi himaye edecek ve gerekçenizde de bunu zikredebileceksiniz.

Değerli arkadaşlar, az önce, bir değerli sözcü arkadaşımızın ıslah için bir dua okudu. Tabii, ben, bu duayla, ıslah olmayan, bir türlü olamayan ve ıslah olamadığı için de aziz milletin iflah olmadığı bu hükümetin, ıslah olması gerektiğini düşünüyorum. Filhakika, ortaklıktan dolayı daha önceki söylemlerinden vazgeçip ıslah olanlar yerine, ortaklığın gereği ıslah olanlar yerine, Allah'ın adaletiyle ıslah olmayı temenni etmek güzel bir şeydir; ama, biz, elhamdulillah, ortaklığın gereği, özdeğerlerimizden koparak, muhalefet düşüncesiyle, ortaklığımızın gereği, ortaklarımıza karşı taahhütlerimizi yerine getirip halka verdiğimiz sözleri yerine getirememeye bahtsızlığını ve ıslah edilmişliğini de yaşamak istemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, vakıf nedir, vakıf ruhu nedir, vakıf eserleri nasıl himaye edilmelidir hususunu, elbette, bu yasa çerçevesinde uzunca ele alabilecek durumda değilim; ancak, şu kadarını ifade etmek lazım: Hükümet, bugüne kadar, 100'ü aşan çıkardığı tüm yasalarda, hep böyle uygulamalar getirmiştir. Geçenlerde, bir yasa vesilesiyle de, burada, Telekomun özelleşmesiyle alakalı yasa da da söyledim. Yasaları getiriyorlar, bir müddet sonra, beğenmedikleri, yürümediğini fark ettikleri... Nitekim 23.1.1998'de çıkan yasada da "bu kadar astronomik rakamlarla vakıf kiralarnı yükseltmeyin, Anadolu'nun her yerinde ciddi sıkıntılar doğacak ve bu sözleşmeleri de tazeleyemeyeceksiniz" dedik. Enteresandır -bir keramet değil; ama, bir tevafuku- sözümüz aymıyla vaki oldu. 2 401 kişinin, sözleşmeyi yapmayıp, hükümetle, ilgili kurumla mahkemelerde süründüğünü, bu yasanın gerekçesinde itiraf eden hükümet olmuştur.

Ben, bu hükümet ortaklarına -ki o yasayı çıkarırken, bu hükümetin iki partisi, o yasayı çıkarın iktidar partileriydi- şimdi, bu yasayı hatırlatmak istiyorum. Peki, bu 2 401 kişinin -hakikaten merak ediyorum Sayın Bakanım; gerçi şifahi cevap vermeyecek, yazılı olarak cevap verecekler dediler; ama- acaba korunmasına mütedair bir yasa mı sevk edildi? Bu merakımızı gidermelerini de, gerçekten, kendilerinden bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, tabii, yasaları getirirsiniz... Hocaya gelmiş birisi "abdestsiz namaz olur mu?" demiş. "Namazın şartlarından biri de abdesttir; abdestsiz namaz olur mu" demiş hoca. "Ya, ben senelerdir abdestsiz namaz kılıyorum da oldu" demiş. (DSP sıralarından "hoca değil, eren" sesleri)

Ben, tabii "erenler" sözüyle bunu fazla şey yapmak istemedim. Aslında, bir farklı kesimin sorusu belki bu. Yıllarca abdestsiz namaz kalmış da olmuş.

Hükümet, bazen, böyle, arzu ettiği şekilde -hukuka uygundur, değildir; anayasaya ters düşecektir, değildir- konuya bakmaksızın yasaları getiriyor. Az önce Sayın Hatiboğlu'nun da ifade ettiği gibi, kiralarnı narh koyup belirleyecek gerek özel sektördeki bu yasa değişikliği, gerekse vakıflardaki bu yasa değişikliği, serbest piyasa ekonomisine fevkalade ters düşen 57 nci hükümetin devletçi bir uygulamasıdır.

Değerli arkadaşlar, vakıf, bir şeyi alıkoymak, durdurmak, hapsedmek ve men etmek anlamına gelir. Istulahta, menfaati Allah'ın kul ve yaratıklarına ait olmak üzere -yani, menafii ammeye-mülkün esasını Cenabı Hakka tahsisle, temlik ve temellükten uzak tutmak, ferdi menfaatlardan men etmektir. Bu mallar alınmaz, satılmaz, hibe edilmez ve miras yoluyla vârislere intikal ettirilemez. Mülkü Allah için bağışlayana vâkıf, vakfedilen araziye, mala mevkuf denir, çoğulu da efkafur.

Bizim tarihimizde, özellikle millî tarihimizde ve dinî tarihimizde -ki, dinden neşet eden bir müessesedir- vakfın çok büyük önemi vardır. Dolayısıyla, yeryüzünde Kâbe dahil, Haremi Şerif, Halilürrahman, zemzem suyu, Mescidi Aksa tarihteki en eski vakıflar olarak gözümüze çarpmaktadır. Milattan önce, Roma toplu-munda da, özellikle mirastan mahrum olduğu bilinen kadınların, miras yoluyla mal sahibi olamadıkları için bağış, hibe ve vakıf yoluyla mal sahibi edilebildiklerini görmekteyiz; ancak, bir müessese olarak vakıf müessesesi, hicrî 1 inci Asırda İslam toplumunda ve tekâmülde, 2 nci Asırda bizzat vakıfla alakalı neşredilen kitaplarla bir hukuk müessesesi olarak vaz edilmiş, fıkıh hükmü olarak da, kitaplarda beyan edildiği üzere, mendub, sevap kabul edilen bir ibadettir. Dolayısıyla, vakıf, tümüyle beraber, dinî bir anlayıştan neşet etmiştir. Yani, insanlar, kendi mallarını vakfederlerken, özel çıkarlarını değil, daha çok, burada ammenin çıkarlarını, toplumun çıkarlarını hedef almaktadırlar. Bu çıkarı sağlayacak anlayışı, elbette, devletin saygıyla karşılması, onlara öncüllük yapması, vakıf ruhunu geliştirmek konusunda gayret etmesi, devletten beklenecek bir husustur.

Değerli arkadaşlar, saygıdeğer milletvekilleri; bilindiği üzere, 3.3.1924 tarihinde lağvedilen Şer'îye ve Evkaf Vekâletinden sonra kurulmuş olan Vakıflar Umum Müdürlüğü sayesinde, bugünkü vakıf müessesesi, varlığını, günümüze kadar eski eserleri korumak şeklinde devam ettiregelmiştir.

Özellikle, 12 Mart muhtırasından sonra Dernekler Kanununda vaki olan bir kısım değişiklikler, 70'li tarihlerden itibaren, derneklerden kaçınarak vakıflara yönelmeyi sevk edici bir kısım kuruluşlar için çıkış yolu gibi görülmüştür. Bu konu cidden düşündürücüdür. Amaçları hayrî olmayan, toplumun ciddi çıkarlarına katkı sağlamayan, hatta, çok kere belli çıkar gruplarını ve çevrelerini koruyan, belki sayıları 10'larla ifade edilebilecek, maalesef, vakıflar neşet etmiştir. Mesela, son zamanlarda -dikkat çekicidir- kurumların, devlet kurumlarının, hatta, bir kısım üniversitelerin kurdukları vakıflarla alakalı olmak üzere, özel şahıslara çıkar sağlamaları, bazı çevreleri korumaları, alım satımlarda hile ve yolsuzluk yapmaları sonucu, fevkalade endişe vericidir ki, üniversite vakıflarının dahi üzerinde ciddi araştırmalar, mahkeme kararlarıyla suç duyuruları yapılmaya başlanmıştır. Bu yasa tasarısı vesileyle, Sayın Bakanımızın bu konuya daha çok dikkat çekmesi gerektiğini düşünüyorum; özellikle, şahısların vakfettiği mülklerin, arazilerin, tamamen hayır amaçlı olarak kullanılan vakıfların üzerinde son günlerde oluşturulmak istenen spekülasyonlardan şiddetle sakındırılması gereken kurumlardan birinin de vakıflar olduğunu burada hatırlatmak istiyorum.

Vakıf sahibi kendi servetini korumak için değil, ammenin, yani, toplumun fayda ve çıkarlarını temin için malını vakfetmiş ve varsa, özel vakıfları kurmuştur.

Ne garip tecellidir ki, bugün memleketimizde inşa edilen vakıfların gerek senetleri gerek mütevellileri ve gerekse onu himaye edecek şahıslar, demin söylediğim, yukarıdaki konunun manevî mehabetini toplum yararına değerlendirecek bir anlayışı yeteri kadar uygulayamamaktadır.

Bunun sonucu olarak, memleketimizde yüzbinlerle ifade edilen müstakil vakıf arazileri bugüne kadar talan edilmiş, hatta, eserler yok edilmiş, imha edilmiş, bu eserler dahi yeterince korunamamıştır. Türkiye'de, âdeta tarihe meydan okurcasına bir vakıf eseri katliamı yaşanmıştır.

Bugün, şimdi, yüzde 25'le vakıf kiralalarının, akarlarının sınırlandırılması halinde, mevcut eserlerini dahi onaramayan Vakıflar Umum Müdürlüğü ve ilgili sayın bakanlık, acaba, eserlerden, kiralardan doğabilecek bu zararlar sonucu onarım işini ne oranda hızlandırabilecektir; bunu da cidden merak ediyoruz.

Hatta, çok enteresandır; senelere sari vakıf eserlerinin onarımı öyle bir noktaya gelmiştir ki, vakıf eserleri onarılmıyor; âdeta, vakıf eserlerinden ciddi yağmalar yaşanıyor. Bunlardan biri, iki yıl önce, İstanbul'da Valide Atik Camiinde yaşanan, o tarihi çimlerin bizzat eseri onaran müteahhit tarafından çalındığı iddiasının Meclis gündemine kadar gelmiş olmasıdır.

Bu arada, Sayın Bakanımızın, vakıf eserlerinin veya çarşıların onarımlarını da bir an önce ikmal ettirmesini, elbette kendilerinden beklemekteyiz. Bu arada, Vezirköprü'de hafes onarımı devam eden İçbedestenin, onarıma alınmış olmasına rağmen, maalesef, yıllardır onarılamamış olması da, oradaki müstecir durumunda olan vatandaşımızı ciddi mağduriyete sevk etmektedir.

İnşaatın durmasının sebebi, ilgililer tarafından "yeterli kaynak bulunamayışı" şeklinde ifade edilmiştir. Tabii, daha önce de burada ifade edildi. Ramazan Bayramından sonra, içi boşaltılan 5 bankaya 500 trilyon liradan fazla -Merkez Bankasından Mevduat Sigorta Fonuna- paranın aktarıldığını düşünürseniz, bu vakıfların akarlarıyla, diğer kiralalar -ve vatandaşın topladığı, akaryakıtta bir yıl içinde yaptığınız, yüzde 350'lere varan vergi yükünü getirme gayretiniz- bu açıkları bir yıl içinde kapamaya bile kâfi gelmeyecektir.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) – Bu fondaki paralar Merkez Bankasının parası değil, bankaların parasıdır Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Hangi bankaların parası?..

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) – Merkez Bankasının bünyesinde toplandı.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Hayır, Merkez Bankası... Mevduat fonlaması yapılmıştı; nereden aktarıldı, nerede fonlama yapıldı?

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) – Lütfen... Doğru söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Halıcı, lütfen...

Sayın hatip, siz de Genel Kurula hitap edin.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, günümüz Türkiye'sindeki vakıf anlayışı, maalesef, bir vakıf medeniyeti olan imparatorluk üzerindeki bugünkü Türkiye'ye pek yakışmıyor. Başta, mevzuatının düzenlenmesi, çalışma ve murakabesiyle Dernekler Kanununda yaşanan sıkıntıdan sonra, isim ve hizmet anlayışıyla vakıf ruhuna ters düşen uygulamaların günümüzde yaşanması, vakfa olan güveni büyük oranda sarsmıştır.

Dikkat edilecek olursa, Anadolu topraklarındaki birçok vakıf, arazi ve eser, belli bir dönemde özellikle imha edilmiş, çıkar çevrelerine bir şekilde takdim edilmiş, hatta, o tarihî eserler, ülkenin birçok yerinde, yerle bir edilmiştir. Ülkedeki arazi mafyası, sadece hazine arazilerini değil, aynı zamanda, vakıf arazilerini de yağmalamıştır. Bir milletin mazisiyle, şerefli tarihiyle didişmesinin en belirgin özelliği, cedit yadigarı olan eserlerine sahip çıkamaması ve onları koruyamamasıdır.

Bugün, gerek ecdadın bıraktığı vakıf eserleri ve arazileri ve gerekse, özellikle son yıllarda samimi niyet ve arzularla üçüncü bir sektör olarak vakfı devletin ulaşıp yerine getiremediği bir kısım sosyal amaçları tahakkuk için değerlendirmek isteyen iyiniyetli hayır sahiplerinin attıkları adımlar, kendilerine vaki hukuk dışı saldırılarla ve hatta, vakıf eserlerine el konulmakla akamete uğratılmaktadır.

Ne garip tecellidir ki, basında, günlerdir yazıldığı ve hatta, yine iddialar doğruysa, bir kısım inceleme raporlarıyla sübut bulunmuş bir kısım üniversitelerde ve kamu kurumlarında kurulan özel vakıfların yolsuzlukları üzerine bir türlü gidilemezken, konjonktürden etkilendiğini zannettiğim bazı devlet görevlileri, halkın samimi arzularıyla oluşturduğu, yine halka hizmet amaçlı vakıflar üzerine, zannımca, haksız bir şekilde gidebilmekte ve hatta, mallarına el konulabilmektedir.

57 nci, Anasol-M Hükümetinin ve 55 inci, Anasol-D Hükümetinin çıkarmış olduğu vakıf kararlarına ait kira bedellerinin rayiç seviyeye çıkarılmasıyla alakalı kanun gereği yükseltilen rakamlara ulaşan kiralardan büyük bir kısmının sözleşmeleri yenilenememiş, taraflar mahkemeye düşmüş ve bu olaylardan takriben bir yıl sonra, bir buçuk yıl sonra, bugün gelinmiş olan noktada, bu getirilen yasanın mahiyeti itibariyle düşündürücü olduğunu burada ifade etmek lazımdır.

Tabii, yasa tasarısının böyle getirilmesinin sebebi, hükümetçe, 2000'li yıllarda, enflasyon hedefinin yüzde 25 olarak belirlenmiş olmasıdır. Bu, sadece, devlete bağlı vakıfların kirasıyla ilgili değil, aynı zamanda, az önce görüştülen 328 sıra sayılı Kanunla da alakalı olarak yapılan bir değişikliktir. Bu değişiklik, özel mülkiyetin kiralalarının 2000'li yıllar içerisinde yüzde 25'e, 2001'de de yüzde 10'a indirilme hedeflerinin belirlenmesini ortaya koymuştur. Geniş halk kitlelerini memnun etmesi bakımından, belki sevindirici bir uygulama olarak mütalaa edilebilir; ancak, liberal ekonomilerde, piyasayı, kiralaların artış ve çıkışlarını belirleyen piyasa ekonomisidir, pazarın bizzat kendisidir. Böyle bir devletçi mantığın, Avrupa Birliğiyle entegre olmaya çalışan bir ülkenin pazar

ekonomisi, serbest piyasa ekonomisi anlayışını, bizim kadar, bizim dışımızdaki insanlar da elbette sorgulayacaktır. Kaldı ki, hiçbir Batı Avrupa ülkesinde kiralarda artış kanunla belirlenmediği gibi, oralarda ne yüzde 25 kira artışını ne de yüzde 25'lik yıllık enflasyon rakamlarını görmek mümkündür.

Oysaki, bugünkü manzaraya baktığımızda, TÜFE'de ocak ayı enflasyon oranının yüzde 5,8 civarında seyretmesi, Sayın Başbakanın da, hemen her meselede olduğu gibi, "sonuca hiç de şaşmadım" diye ifadeye bulunması, enflasyonun, yılsonu itibariyle yüzde 25'lerde değil, bunun 2 katının üzerine çıkacağı, Başbakanın, kendi, bu hayret duygusunu ifade etmeyen samimi itirafından anlaşılmaktadır.

Peki, burada kime ne olmuştur; burada memura, burada tarımla uğraşana, burada emekliye, burada Bağ-Kurluya, devlet tarafından maaşı belirlenen insanlara, hükümet, acımasızca, büyük bir baskıyla, maaşlarını da büyük bir baskının altında, yüzde 25'in altında tutmakla, âdet, eza ve cefa etmiştir. KİT ürünlerine, petrole alabildiğine zamların yağdığı, dövizin bunca müdahaleye rağmen tavana vurduğu bir ülkede, devletin kiralarda için narh koyması, müdahaleci bir ekonomi anlayışının ötesinde, pratik bir yarar da sağlamayacaktır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) – Muhtemeldir ki, özel sektör ve şahıslar, mülklerini kiraya verirken iki ayrı fiyat belirleyecektir. Birisi, devlete ödemesi gereken verginin karşılığı yüzde 25'lerdeki kontrat; diğeri de, kiracıyla arasındaki özel kontrattır. Devlete ait vakıfların kiracıları ile devlet arasında 2000 yılını kapsayan yüzde 25'lik artış, bizim, daha önceki yasadaki yanlışlara karşı çıkışımızın haklılığını, bir oranda, tescil ve kabul anlamındadır. Ancak, özel mülkiyette olduğu gibi, 2001 yılı için hedeflerini ifade ettikleri yüzde 10 enflasyona göre, 2001 yılının kira bedellerinin de, burada, yasada yüzde 10 olarak zikredilmemiş olması ne anlama gelmektedir, bunu bilemiyoruz. Zaten 2000 yılı hedefimiz tutmayacak, 2001'i de vakıflara hepten kaybettirmeyelim demek mi isteniyor; yoksa, daha mı aşağı çekecekler; bunu, doğrusu, hükümetin, başta Parlamento'ya, sonra da aziz millete anlatması gerekir diyor, hepimize saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Uzunkaya.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Afyon Milletvekili Sayın Gaffar Yakın.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA GAFFAR YAKIN (Afyon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, şahsım ve Demokratik Sol Parti Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Vakıf, ecdadımızdan bize miras kalan, kendi millî kültür mirasımızın eseridir; bizim kendi öz kurumumuzdur, yüce insanî duyguların oluşturduğu bir müessesedir. Nasıl ki, bütün insanlar -bir atasözümüz var "mal canın yongasıdır" diye- mal için, para için birbiriyle kıyasıya kavga ederken, birtakım insanlar, hiç tanımadıkları kimseler için, kendilerinin bilmediği ve kendilerinden sonra gelecek insanlar için, bütün o mallarını, mülklerini seve seve feda ediyorlar, başka insanların hizmetine sunuyorlar. İşte, bu psikolojiye, insanlara vakfetmeye yönelik o duygulara ve o insanî yüceliğe, her zaman, bilhassa bugünkü Türkiyemizde ve dünyamızda, insanlığın ihtiyacı var. Kendisi için istediği bir iyiliği ve güzelliği başka insanlar için de istemeye inanan ve bunu, hayat modeli, bir yaşam biçimi haline getiren bir insan, ancak, kendi alınlarıyla biriktirmiş olduğu tüm servetini, sadece kendisinin, çoğunun çocuğunun değil, tüm insanlığının hizmetine sunabilecek insanî bir olgunluğa yükselmektedir ki, bu, bütün dünya insanlığında, bütün insanların takdir ettiği bir durumdur.

İnsan, önce kendi şahsî çıkarlarının peşinde, kendi nefsinin peşinde koşar ve para için, karnını doyurmak için, kendi bedensel ihtiyaçlarını tatmin etmek için uğraşır. Daha sonra, insan, ikinci aşamada, bu maddî tatminden sonra, sosyal bir tatmin aramak, kendisine iyi insan dedirtebilmek için gayret gösterir, karşılığında bir beklentisi vardır hâlâ; ama, hiçbir beklentisi olmadan ve diğer insanların tüm kötüllemelerine, taşlamalarına rağmen, tüm insanlık için ve insan için kendini feda edebilen, malını mülkünü feda edebilen insanların, bugüne kadar yapmış olanların önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli milletvekilleri, ecdadımızın bize bırakmış olduğu vakıfların konularına bakacak olursak, kendi kültürel değerlerimizin ve insanî değerlerimizin... Nasıl, Avrupa'da, insanlar birbirinin gırtlığını sıkarken, nasıl o insanlar, bırakın hayvanları, insanları engizisyon mahkemelerinde perişan ederken, bizim ecdadımız, fakir fukara insanlara, yolda kalmışlara, hatta, göç edemeyen göçebe kuşlara, uçup gidemeyen kanadı kırık leyleklere, fakir olduğu için evlenemeyen kızların evlenemesi için kendi servetini seve seve vakfetmiştir. Bu güzel insanların, insanlığa yapmış olduğu bu hizmetlerin daha önceki bu vakıf tüzüklerini bugünkü dilimize kazandırmak ve dünya insanlığına, Türk insanının nasıl yüce insanî değerlere sahip olduğunu göstermek, Sayın Bakanım, biz onların torunlarına düşüyoruz.

Asıl ikinci vurgulamak istediğim konu, bugün, 2000'li yıllarda, dünyanın karşısındaki en önemli sorunlardan biri, bölgeler arasındaki gelir bozukluğudur, bu dengesizliktir, ekonomik dengesizliktir. Bu vahşi kapitalizmin terbiye edilebilmesi için, insan faktörünün düşünülmesi, sadece benmerkezci bir dünya görüşünden bütün insanları düşünen bir dünya görüşüne dönüşebilmesi için, bizim ecdadımıza bu vakıfları kurduran kültüre ve insanî düşünceye, sadece bizim değil, tüm dünya insanlığının ihtiyacı vardır.

Bugüne geldiğimizde, Türkiye'de 4 500 vakıf vardır. Vakfın temelinde, kendinize ait olan bir malın, mülkün, paranın başka insanların hizmetine sunulması yatmaktadır. Bugün Türkiye'ye baktığımızda, maalesef, birçok vakfımız siyasete alet edilmekte veya insanlar, bırakın kendi paralarını vakfetmeyi, o vakıflar vasıtasıyla çıkar sağlamak için, maalesef, vakıfları istismar ettiklerini görüyoruz. Vakıflar, soygun vasıtası olarak kullanılmaktadır. Bu, daha çoğunlukla, bilhassa kamu kuruluşları içerisinde kurulan, devlet kuruluşları içerisinde kurulan şahsa bağlı vakıflarda olmaktadır. O genel müdürle, o müsteşarla, o belediye başkanıyla toplanan paralar, maalesef, onun dönemi bittikten sonra iç edilmektedir. Bu nedenle, kamu içerisinde kurulacak olan vakıfların, şahsî değil, mutlaka tüzelkişilik üzerine kurulmasının şart olduğuna inanıyorum.

Böyle bir kanuna niçin ihtiyaç olmuştur: Vakıfların elinde, şu anda 19 675 iş hanı ve bina, 35 556 arsa ve tarla vardır. Bunların 41 720 tanesi akar, 13 511 adedi hayrat vasıflıdır. 21 082 adet kiracı olan Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türkiye'nin emlak bakımından en zengin kuruluşudur. 21.1.1998 tarihinde çıkan 4331 sayılı Kanunda -o gün bu kanunu çıkaran milletvekillerimiz de, pek tabii olarak, vakıfların, o tüyü bitmedik yetimlerin hak ve hukukunu koruyabilmek için "biz, enflasyonun altında bir kira artışı kabul edemeyiz" diyerek- "enflasyonla ve rayiç ve emsal değer dikkate alınarak kiralar ayarlanır" hükmü getirilmiştir.

4331 sayılı Kanun, 16 274 kiracıya uygulanmaktadır. 1 Kasım 1999 tarihi itibarıyla, 13 803 kişi kira sözleşmesi imzalamış, 2 401 kişi kira bedellerini yüksek buldukları için sözleşme imzalamamış ve hukuka başvurmuşlardır. Şu anda, Genel Müdürlüğün kiracılarıyla toplam 20 000 civarında bir mahkemesi vardır, dosyası vardır ve bu davalar 88 avukatla takip edilmeye çalışılmaktadır.

1999 yılında elde edilen kira gelirleri, takriben 12 trilyon lira olarak belirlenmiştir. 2000 yılında ise -eski kanuna göre beklenen, eğer bu kanun çıkmayacak olsaydı- 19 trilyon lira civarında bir kira geliri tahmin ediliyordu. Bu kanunla birlikte, Genel Müdürlüğün, takriben 15 trilyon lira civarında bir kira geliri olacağı tahmin edilmektedir. Arada 4 trilyon lira civarında bir fark olacaktır; ama, bu farkın, sözleşme imzalamayan insanlarla yapılacak sözleşmelerle kapanacağı düşünülmektedir.

Şimdi, hem sorunlar çözülecektir hem de bu kanun tasarısıyla, halk ile, vakıf kiralıcıları ile Genel Müdürlük arasındaki sorunlar çözülecektir; ama, benim şahsı kanaatim, bu, rölatif bir sebeptir; asıl sebep...

Biraz önce çıkarmış olduğumuz kanunla, hükümetimiz, çok ciddi bir ekonomik kararlılık sergilemektedir. Nedir o kararlılık; kira kanununda, biraz önceki kanunla yüzde 25 sınır getirdik. Halbuki, kiralardaki temel mantık ve doğrusu, enflasyonla doğru orantılı olan bir yaklaşımdır ve ekonominin şaşmaz, hiç değişmeyen kanunu, arz-talep dengesidir.

Şimdi, hükümetimiz, 2000 yılında enflasyon oranını yüzde 25 olarak belirlemiştir ve bunun da arkasında olduğunu ve bu hedefi mutlaka gerçekleştireceğini, uygulamalarıyla bütün Türk Milletine göstermektedir. Hükümet, enflasyonun yüzde 25 sınırını geçmemesi için alınması gereken her türlü ekonomik ve psikolojik tedbirleri almaktadır. Gelecek yıllarda da enflasyon, tek haneli sayılara, oranlara düşmek zorundadır. Biz, Avrupa Birliğine girmeyi hedeflemiş ve Avrupa Birliğine giriş tarihi olarak 2004, 2005 yıllarını hedeflemiş bir hükümetiz, bir parlamentoyuz, bir devletiz. Kendi milletimizi Avrupa Birliğinin standartlarına götürmeyi, aynı yaşam şartlarını, aynı demokratik ve insan haklarını vermeyi hedeflemişiz. Avrupa Birliğinin olmazsa olmaz koşullarından biri de enflasyon oranlarının ortalama yüzde 3 oranında olması zorunluluğudur. Eğer, siz, enflasyonunuzu, hâlâ yüzde 10'ların üzerinde, hâlâ yüzde 25'lerin üzerinde gerçekleştirirseniz, o zaman, hiç kusura bakmayın, Avrupa Birliğine diyecek tek bir sözüntüz olmaz. Biz, bütün parti grupları olarak ve bütün Parlamento olarak, Avrupa Birliğini hedefleyen bizlerin, mutlaka, enflasyonu yüzde 3'lere çekme zorunluluğumuz vardır. İşte bu nedenle, kira kanunlarındaki ve ekonomideki diğer adımlar atılmaktadır.

Bu açıdan, vakıflarda uygulanacak olan bu kira kanunu tasarısı ve daha önce çıkarılan kanun, uygulanan ekonomik politikalarla doğru orantılıdır, mantıklıdır ve doğrudur.

Bu hükümete ve hepimize düşen görev... Enflasyon canavarını, yirmi yıldır devam eden, bir gelişme politikası olarak izlediğimiz ve ciddi bir mücadele içerisine girişmediğimiz enflasyonu, bu hükümet, kesin bir kararlılıkla düşürmeyi hedeflemiştir, mutlaka, ama, mutlaka düşürecektir.

Bu nedenle, bu kanun tasarısının ve bundan önce çıkan kanunun Türkiye ekonomisine çok büyük katkılarda bulunacağını ifade ediyor; Grup olarak, bu nedenle, bu kanunları desteklediğimizi bildiriyorum.

Hepinize saygılar sunarım. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yakın.

Tasarı üzerinde, şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname-de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının tümtü üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Esasında, ben, bugün, vakıflar üzerinde bu konuşmayı yapmayacaktım, sadece gayrimenkul kiralari üzerinde konuşacaktım; ama, nedense, bugün, hiç görmediğim şekilde ve hiç rastlamadığım şekilde Sayın Başkanda bir asabiyet gördüğüm için, bizim gayrimenkul kiralardaki konuşmamızı kestiği için, orada söyleyemediğimiz lafları burada söylemek zorunda kalacağız.

Sayın Başkan, bir şey söylemek istiyorum. Şu elimde gördüğünüz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından bütün milletvekillerine gönderilen kanun tasarılarının sıra sayılarını belirten basmayazı. Şimdi, ben, gayrimenkul kiralari hakkındaki kanun tasarısını ele alıyorum ve hükümetin gerekçesinde 3 nokta görüyorum. Kendisi gerekçede ne diyor: Bir tanesi, ekonomi kurallarına göre, hak ve nasafete uygun ücret tespitinden bahsediyor; ikincisi, köylerden kentlere büyük göç olduğunu ve afetlerden dolayı konut açığı olduğunu belirtiyor ve bu tasarının getirilmesine gerekçe olarak bunları öne sürüyor. Bu hükümet, bunları öne sürdüğü zaman, bir muhalefet partisi milletvekili olarak, bu konulara ait görüş bildirmek bizim en tabii hakkımızdır; ama, siz diyeceksiniz ki, bunu yürütme maddesi üzerinde neden yaptınız? Onu da söyleyelim; zaten 3 maddelik bir tasarı, bu kanun tasarısının iyice anlaşılabilmesi için Mecliste birkaç yıldan beri uygulanan bir konsensüs var, o da nedir: 2 - 3 maddelik bu tip önemli tasarlarda, yürürlük maddeleri üzerinde de, sanki tümü üzerinde konuşuyormuş gibi, 5 dakika veya 10 dakika konuşmacılar görüşlerini belirtiyorlar ve hükümet de, arzu ederse, anında cevabını veriyor.

Onun için, Sayın Başkan, burada, tekrar, çok kısa olarak söyleyeceğim konu şu: Zaten, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Başkan bu iki tasarımı birleştirmek istedi "çünkü, aynı manadardır, ikisinin de gayesi şu: Türkiye'de enflasyon düşüyor, düştüğü için gayrimenkul kiralardaki artış da yüzde 25'e çekmek istiyoruz -çünkü hedefimiz budur- bu hedefe göre, kira artışlarını da yüzde 25'te birleştirirsek, enflasyonu düşürmeye öncelik tanırız." Böyle düşündünüz; ama, bir teknik sebepten dolayı ikisi ayrı ayrı geldi; yoksa, Plan ve Bütçe Komisyonu Sayın Başkanı bu iki tasarımı birleştirerek Genel Kurula sunmak istiyordu.

Şimdi, Sayın Başkanım, acaba enflasyon düşüyor mu düşmüyor mu; bu konu çok önemli. Nereye bakacağız; Devlet İstatistik Enstitüsü rakamlarına bakacağız. Devlet İstatistik Enstitüsü rakamlarına göre, enflasyon, 2000 yılının ocak ayında, sizin, memurların, işçilerin maaş artışlarını yüzde 15'le sınırladığınız bir dönemde, elektrik fiyatlarında yüzde 5 stüvansiyon uyguladığınız bir dönemde, akaryakıt fiyatlarını normal olarak artırmadığınız bir dönemde dahi yüzde 5,8 artar ve yıllık yüzde 68'e çıkarsa, o dönemde enflasyonun düştüğüne bizi ikna edemezsiniz. Gelelim, uygulamış olduğunuz ileriye dönük politikalarla enflasyon düşer mi konusuna; bir de bu uygulama var. Şimdi, bunun için de bakıyoruz, mesela, öndört gün içerisinde, repodaki faiz oranı yüzde 37'den yüzde 52'ye çıktı; bono satışlarındaki faiz 10 puan artarak, yüzde 37'den yüzde 47'ye çıktı. On gün içerisinde, repoda yüzde 70, hazine bonolarında yüzde 30 faizleri artırırsanız, o zaman, bütün millette, bu enflasyon tahmininin tutmayacağı yönünde bir şüphe olur. Araştırma kuruluşları var, halka soruyorlar; şubat ayında soruyorlar, halkın yüzde 62'si "enflasyonun düşeceğine inanmıyorum" diyor. Neden; biz bunu istediğimizden değil. Bizce bunun en büyük sebebi, Türkiye Cumhuriyetinde kayıtdışı ekonominin, bugün, hemen hemen, kayıt içindeki ekonominin yüzde 50'sinden fazla olmasındandır. Siz, bütün vatandaşları, Türkiye'de yaşayan bütün insanları kayıt içerisine çekemezseniz, öyle, birtakım yapmacık kanunlarla enflasyon düşmez. Eğer düşecek olsa, sosyalist düzenlerde düşerdi. Neden bu sosyalist dünya yıkıldı 1990'larda, neden çöktü? Onlarda bu daha çok emir altına alınmıştı, her şey emir altına alınmıştı.

Şimdi, siz, burada gelip diyorsunuz ki "evet, Türkiye'de 300 000 tane konut açığı var, bunu kapatmamız lazım." Bunun yolu nedir; inşaat yapımını hızlandırmaktır. Şimdi, inşaat yapımını nasıl

hızlandırmazın gerekecektir? Birincisi, 1980'li yıllarda olduğu gibi, ucuz toplukonut yapmayı özendirmemiz lazım, bunun için gerekli kredi desteğini vermemiz lazım. Şimdi, böyle bir çalışma yok, konut yapımına doğru bir hızlandırma yok. Birakın konut yapımlarını, afet bölgelerinde... Ki, yine siz burada yazmışsınız, demişsiniz ki "afet bölgelerinden dolayı konut açığı çıktı." Ben de diyorum ki, afet bölgelerinden dolayı konut açığı çıktıysa, siz, kalıcı konutlara beş aydan beri neden başlamadınız? Bunu sormak bizim en tabii hakkımız. Acaba, bu yapacağımız kalıcı konutlar da, prefabrik konutlar gibi içine girilmeyecek konutlar mı olacak? Gidip de hükümetin "ne olur depremzedeler, gelin bu konutlara girin, biz mahcup olduk" diyeceği konutlar mı olacak? Bunları biz size soruyoruz. Bunların da yolu, gerçekten plan yapmaktan geçer. Siz istesenez de istemesenez de, bizim burada sözlümüzdü kesmeniz de kesmesenez de halk bunları görüyor ve yaşıyor. Yoksa, biz, hiçbir zaman için, kiralari niye yüzde 25'le sınırladınız demiyoruz; ama, şu bir gerçektir: Eğer Türkiye'de enflasyon yüzde 25'lerde değil de yüzde 50'lerde seyrederse, siz hangi kanunu alırsanız alın, o kiralalar yine yüzde 50'ye çıkar; ama, siz enflasyonu yüzde 25'e ve onun altına düşürecek olursanız, ne yaparsanız yapın, o kiralalar yüzde 25'e düşer; bu, ekonominin tabii kuralıdır. Sizin, bilhassa Anavatan Partisininin, bu kanunu getiren sayın hükümetin getirdiği, on yıldan beri uyguladığı, yirmi yıldan beri uyguladığı ana prensip, liberal ekonominin temel şartları bunlar zaten.

Sayın Başkan, Vakıflar Kanununda ise üzerinde en çok duracağım iki konudan bir tanesi şu: Haksızlık... Nedir haksızlık: "Efendim, biz, geçen sene kiralari çok yüksek artırdık; bu kiralari çok yüksek artmasına itiraz eden 4 000 civarında, 2 400 kişi anlaşma yapmadı bizimle; biz bunları mahkemeye verdik, hem de fazlasıyla şimdi kira alacağız; bu kiradan alacağımız gelir, diğer 4 trilyon civarındaki -burada yazmışsınız, gerçekçenez burada; siz yazmışsınız- kaybımızı önleyecek; 12 000 kişinin..." Ben de diyorum ki, bu, gitnah değil mi?! Siz, bir konu yapmışsınız; nedir, gelir artırmışsınız. Bir insan, en tabii kanunî hakkını kullanmış, mahkemeye müracaat etmiş, adalete müracaat etmiş; demiş ki "sen, bu sene bu vergileri çok artırdın; 300 artırdın, 500 artırdın." Ben, onun felsefesine doğru yanlış diye girmiyorum; ama, vatandaş inanmış ki, kendisine bir haksızlık yapılmış; bunun için mahkemeye müracaat etmiş, kanunî hakkını kullanmış, demokratik hakkını kullanmış. Siz, bunu cezalandırıyorsunuz "sen, niçin, gelip de benim dediğim emre uymadın; neden vatandaşlık, bireysellik hakkını kullandın, mahkemeye müracaat ettin; senden alacağım fazla parayla 12 000 kişinin kiralari azaltıyorum" diyorsunuz. Bu, haksızlık; yani, siz istesenez de haksızlık, istemesenez de haksızlık.

Vakıflarla ilgili üzerinde çok durduğumuz ikinci konu şu: Vakıfların çok çeşitli malları var. Bir kısmı var ki, küçük evleri, dükkânları var; zaten, o bakkallar günlük satış bile yapamıyor; onlardan sizin yüzde 25 değil, hiç kira artırmamız gerekiyor; ama, bir de var ki, Mısır Çarşısı gibi, Kapalıçarşı gibi, Türkiye'nin en büyük rant yapan yerleri de vakıfların. O yerlerde, gittiğiniz zaman Mısır Çarşısına, Kapalıçarşıya, insanın, bir dükkânı, milyarları bırakın, trilyonlara yakın hava parasıyla devrettiği bir yerde, siz, onun kirasını yüzde 60 enflasyona göre değil de yüzde 25'e göre artıracacağım dersenez, haksızlık yaparsınız.

Siz, yine, geldiniz; Sayın Bakanım, Genel Kurulda da, Plan ve Bütçe Komisyonunda da "12 000 civarında işçiyeye yurt veriyoruz, daha fazla para bulsak daha fazla yurt yaparız; Mevlevî Tekkesi yandı; ben, bundan dolayı çok üzülüyorum, bunu tamir etmek istiyorum" dedi. Bunun için size gelir lazım. Bu gelirlerde -ben de söylüyorum- mesela, herhangi bir küçük dükkânda günlük nafakasını çıkaran insanların kirasını artırmam demiyorum; ama, hakikaten, milyarları bırakın, trilyonlara yakın, 300-500 milyar lira hava paralarıyla devredilen önemli vakıf dükkânlarınızın da kirasını yüzde 60'lardan yüzde 25'e düşürmek haksızlıktır. Oradan getiremediğiniz gelirlerle tamir edemeyeceğiniz cedit yadigarı camiler, medreseler, türbeler, kervansaraylar birer yıkık olarak

kalırsa, hasarlı olarak kalırsa, bunun vebali de sizin olur diyoruz. Bunları demek de, bizim muhalefet olarak en tabii hakkımızdır.

Şimdi, bakın, getirmiş olduğunuz bu sınırlamalarla, yüzde 25 sınırlamalarla ne yaptınız; Türkiye Cumhuriyetininin 1957'de kaldırdığı, 1960'ta tamamen kaldırdığı Millî Koruma Kanununa benzer bir kanun getirdiniz; yani, kırk yıl geçmiş aradan... Biz, 21 inci Yüzyıla gelmişiz, bütün dünyaya, Avrupa Birliğine entegre oluyoruz; siz hâlâ kalkıyorsunuz, kırk elli yıl önce kaldırdığımız Millî Koruma Kanununa benzer kanunlarla enflasyonu düşürmek istiyorsunuz, kanun getiriyorsunuz. İşte, irtica buna denir; geriye gitmek buna denir. Gelin, bunları, gerçekleri görün.

Size bir şey daha söyleyeyim: Eğer hakikaten köylüyü, işçiyi, memuru düşünüyorsanız, yüzde 62-66 enflasyon olduğu bir yerde, ona yüzde 25 zam vermeyin; bu, ona, en büyük yazık, en büyük haksızlıktır. Siz onların hakkını verin. Şu Türkiye Cumhuriyetinde 80 milyon lira bir asgarî ücretliye para veriyorsanız, en büyük haksızlık budur.

Onun için son sözlümüz şudur: Siz, şimdi, zaten, hükümet politikası olarak da, Avrupa Birliğine girdiğimiz dönemlerde, halkı köylerden kentlere çekmek istiyorsunuz ve kentlere büyük bir göç olacaktır. Bu göçlerle köylerden gelen insanlara yeni konut yapmanız için Türkiye çapında konut yapmayı teşvik etmeniz gerekmektedir. Size bir misal vereyim: 1997 yılında 11 milyon metrekare konut yapılmışken, 1999 yılının ilk dokuz ayında bu 5 500'e düşmüştür. Demek ki, siz, hemen hemen 1997'den bugüne kadar konut yapımını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Polat.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Bahkesir) – İspir'e gel, İspir'e...

ASLAN POLAT (Devamlı) – İspir'e 25 Şubat'ta hep beraber gidelim, kurtuluşuna. 25 Şubat, unutmayın...

Sayın Başkanım, son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu kanun tasarıları konut yapımını teşvik etmeyecektir. Konut yapımı teşvik edilmeyince, evi olmayan insanlara yardım getirilmeyecektir; bunlara fayda getirmiş olmayacaksınız. Bunların tek yolu, liberal ekonominin, gerçekçi ekonominin, piyasa ekonomisinin dediği gibi, hayatın şartlarına, piyasanın şartlarına uymaktır.

Onun için, size, tekrar, son sözlümüz şudur: Konut kiralalarını öyle sınırlamalar yerine, işçinin, memurun hakkını verin, onlar hakkı olan kiralarda oturlar.

Hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarında alkışlar; DSP sıralarından alkışlar [!])

BAŞKAN – Efendim, tasarrufların tümü üzerinde Hükümetin söz talebi vardır.

Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sayın Başkanım, mühterem milletvekili arkadaşlarım; hepinizi, en derin saygılarımla selamlıyorum.

Yüce Heyetiniz, biraz önce, 6570 sayılı Kanunda bir maddenin değiştirilmesine ilişkin hükümet tasarısını ekseriyetle kabul buyururken, Fazilet Partisi ve Doğru Yol Partisi temsilcisi arkadaşlarım "bu gerçekçi değildir, yıl sonunda enflasyon yüzde 25'te kalmaz, daha yukarılarda bir rakamda teşekkül eder; olmaz" dediler.

Şimdi, bu Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla değişiklik yapılmasına dair hükümet tasarısını görüntüyoruz. Halen, biz, yüzde 62 olarak vakıf kiracılarından yasal olarak gelir elde etme, kira bedeli alma hakkına sahip iken, kendi rızamızla, ama, adalet anlayışımızın bir gereği olarak, hakkaniyeti elde etme arzumuzla "biz yüzde

62 almayacağız, yüzde 25 alacağız, yüzde 37'yi vakıf kiracısına bırakıyoruz" diyoruz. Yine, aynı muhalefet anlayışı, Fazilet Partisi ve Doğru Yol Partisi temsilcileri tarafından ortaya konuluyor.

Sayın milletvekilleri, biraz önceki mantık doğruysa, 6570 sayılı Yasadaki mantık doğruysa, şimdi doğru olması mümkün değil, yanlış; şimdiki mantık doğruysa o zaman farklı olması gerekir. Bakın, Anavatan Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Demokratik Sol Parti Grupları, biraz önce, destek vereceklerini, desteklediklerini söylediler; onlara teşekkür ediyorum. Aynı şekilde, eleştirileri nedeniyle de teşekkür ediyorum. Fazilet Partisi ve Doğru Yol Partisi temsilcisi arkadaşlarımıza; ama, bir şeyi de hatırlatmadan geçemeyeceğim; şu anda, 21 000 vakıf kiracısı, çoluğuyla çocuğuyla, eşiyle dostuyla, yakınıyla, gözünü, televizyona, yani millî iradenin tecelligâhı Yüce Parlamente'ye dikmiş vaziyette. Biz, yüzde 62 değil, yüzde 25 alalım, daha önce yasa böyle demiş, fazla olmuş dediğimiz vakit, o zaman, siz, vakıf kiracılarının karşısına hangi gerekçeyle çıkıp da, kendilerinin lehine olacak bir yasa tasarısı görüşülürken aleyhlerinde tutum aldığınızı izah edebileceksiniz?!

DYP sözcüsü Sayın Döner, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla ilgili gerekçelerini kendi anlayışıyla sergilerken gördüm ki, yasa tasarısını -kusura bakmasın- hiç anlamamış; zahmet verip hiç de okumamış.

Değerli arkadaşlarım, Fazilet Partisi temsilcisi Sayın Musa Uzunkaya, hükümetin iki partisi tarafından, daha önce, mevcut kira yasasının getirildiği şekilde bir tespitte bulundu. Doğrudur; ama, hükümetin iki partisi tarafından Yüce Parlamente'ye sunulan ve kabul edilen o yasa tasarısının, daha önce 54 üncü hükümet döneminde de, Refahiyol döneminde de Adalet Komisyonunda uygun bulunan tasarısı olduğu doğrudur.

O zaman, mesele, yüksek olan kira bedellerini hangi grubun getirdiği, Parlamente'nin hangi organının nasıl tavır aldığı mıdır; yoksa, hükümet olarak yeni bir yaklaşımla, yıl sonunda enflasyon hedefi yüzde 25'tir dediğimiz bir dönemde, üstelik kira kanunuyla bu geliri her ay alma hakkına sahipken, daha önce getirilen yasayla -benim anlayışıma göre- hakkaniyete uymadığını gördüğüm... Sayın Aslan Polat diyor ki: "Mısır Çarşısı, Kapalıçarşı..." Peki, ben davet edeyim, hadi Mısır Çarşısına bir gidelim, hadi Kapalıçarşıya, hadi bir başka yere, hangi yer diyorsanız gidelim...

Sayın milletvekilleri, sekiz aydan bu yana, Fazilet Partili, Doğru Yol Partili milletvekillerinin önderliğinde olanlar dahil, yüzlerce vakıf kiracısıyla görüştüm; en az 30-40 vilayetten yüzlerce vakıf kiracısı temsilcisiyle görüştüm. Şimdi, ya bana, bugüne kadar, kendi ilindeki vakıf kiracılarını getirip görüşmemi isteyen Fazilet Partisine, Doğru Yol Partisine mensup milletvekilleri yanlış söylüyordu ya da burada, grup temsilcisi, gruplarının eğilimini doğru yansıtmıyor; bu ikisinin de aynı anda doğru olması mümkün değil.

Bu talep, vakıf kiracılarından geliyor. Bu talep vakıf kiracılarından geliyor; ama, bakmayın, 4 trilyon filan diyoruz. Ben, sayıları 12 000 küsur, 13 000 küsur olan, sözleşme imzalayan insanların da haklarının haleldar olduğunu düşündüğüm için, yüzde 25 yapalım ki, bir denge oluşsun; devlet olarak, daha önce üç kuruş fazla almışsak, bu defa, biz, o hatayı diyelim ya da fazla almayı diyelim ya da yasanın fiiliyattaki uygulamasından çıkabilir bazen arıza... "Mısır Çarşısı" diyor... 26 milyon lira olan kira bedelini, yasa öyle emrettiği için ya da yasayı öyle uygulamayı tercih ettiğiniz için, 260 milyon liraya çıkarırsanız, bunun adı adalet olmaz. Bunun adı, adalet olmazsa -sckiz ay önce de söyledim, her yerde de söyledim- bunun adı, devletin vatandaşına zulmetmesidir ki, çağdaş devlet, vatandaşına zulmedemez; çağdaş devlet, vatandaşıyla mahkemelere düşemez dedim.

Sayın milletvekilleri, orada 4 trilyon dediğim gelir kaybıyla ilgili bir açıklama yapayım...

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Bakan, Sayın Metin Gürdere'ye söyleyin; o zulmü, o yaptı çünkü... Sizin partinizden...

BAŞKAN – Efendim, lütfen, müdahale etmeyin.

Sayın Bakan...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Sayın milletvekili, eğer "o yaptı" fikrinizde samimiyseniz, bir şeyi de söyleyelim ki, Metin Gürdere Bakanımız döneminde, bu yasa tasarısının Yüce Parlamentonun onayına sunulduğu dönemde de, siz, yine muhalefet yapıyordunuz. Kira kanunuyla rakamları yükseltelim derken, kira kanununa muhalefet ediyorsunuz. Şimdi, yeni bir kira kanunu tasarısıyla kira bedellerini aşağıya indirelim diyoruz, yine, siz, Fazilet Partisi olarak muhalefet yapıyorsunuz, hangisi doğru?

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Bunun düzyolu nerededir, düzti gösterin Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Şimdi bakın...

BAŞKAN – Müdahale etmeyin efendim. Lütfen...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Her sorunuza yanıt veririm.

Bakın, serbest piyasa ekonomisinde bu böyle olur mu mantığıyla sıraladığımız örnekler var; ben size söyleyeyim.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Popülist yaklaşıyorsunuz.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Londra'da, yani serbest piyasa ekonomisinin kaynağı, sayılabilecek İngiltere'nin başkenti Londra'da, bahçenizdeki ağacın dalını istediğiniz gibi kestirmez size belediye. Serbest piyasa ekonomisi var, burada doğdu, bu bahçedeki ağaç benim, istediğim gibi keserim, budarım diyebilir misiniz; diyemezsiniz.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Bizde de vardır.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Yine, serbest piyasa ekonomisi... Ben, sizin huzursuzluğunuzu anlıyorum... Huzursuzluğunuzu anlıyorum; çünkü, bugüne kadar o kitleyi, o vakıflar eliyle, vakıflar imkânlarıyla -hani, vardı ya bir zamanlar bahçe modeli, arka bahçe, ön bahçe- kendi tapulu arazilerinizden sayagelmişsiniz, siyasî taban olarak öyle sayagelmişsiniz. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekili, Yüce Parlamentoda, Vakıflar Genel Müdürlüğü katma bütçeli daire olarak sayılıp, 2000 yılı bütçesinde 228 milyar uygun görülürken neredeydiniz Doğru Yol Partisi ve Fazilet Partisi Grupları?

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Açın bakın nerede olduğumuzu görürsünüz.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – DYP temsilcisi Sayın Dönen, ben, o rakamların hepsini, Plan ve Bütçe Komisyonunda, hiçbir parti farkı gözetmeksizin, her bir arkadaşına, her seferinde sunmadım mı?! "Açıklamadı" diyorsunuz.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sunmadınız.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Beyefendi, siz, eğer, Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşulanları alıp incelemek zahmetine katlanmadan buraya gelip de suçlamak...

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Komisyonunda görüşülürken sunmadınız.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – İşte onun için diyorum ki, araştırmadan konuşuyorsunuz; işte onun için, anlamamışsınız diyorum; işte onun için, zahmet buyurup şu tasarıyla ilgili araştırmaları yapmamışsınız diyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Hayır, burada senin mantığını anlamak mümkün değil Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Devamla) – Bakan, burada rakamlar ortada. Bu rakamlarla söylemişiz gerekçemizde. Yaklaşık, burada 2 401 dediğiniz o sözleşme imzalamayan kişiler şu anda Yargıtaya göre de, mahkeme kararlarına göre de fuzulî şağıl konumunda. Onlarla ilgili, biz, bunlar sözleşme imzalamamış, geri kalan 13 000 küsur insan imzalamış, isterlerse bu 2 401 kişi imzalamasın mı dedik; hayır. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün ilgili servisleri, hukuk neyi emrediyorsa, ilgili yasa neyi icbar ediyorsa onu yapmışlar; hukukun yoluyla, tahliye davaları, fuzulî şağıl konumundaki kişilerle ilgili hukuki prosedür işletilmiş; ama, sonuçta o 2401 kişi, kendisine göre haklı sebeplerle sonuçta sözleşme imzalamıyorsa, sonuçta iki sene üç sene o davalar sürüyorsa, temyiz aşamasıyla beş yıl sürüyorsa, devlet ile vatandaş arasındaki bu ihtilafın, adalet sisteminde de yansıyan bir yanı var; önce mahkeme, önce hâkimimiz, önce mahkeme personelimiz, bir de bu işle uğraşıyor; ama, yanı sıra da, o geliri alamıyorum diyorum; onu hesapladığım vakit, yine, devlet olarak ben kârdayım diyorum.

Şimdi, neyi, nasıl, ne şekilde sorarsanız, o şekilde yanıtlayayım. Ben, 228 milyar lirayı uygun gördünüz diye bir gram şikâyetçi olmadım yüksek huzurlarınızda, hatta vermeyin dedim. Neden; önümüzdeki günlerde, Vakıflar Bankası Teşkilat Kanununda değişiklik öngören bir kanun tasarısıyla yüksek huzurlarımıza geleceğim -bunu daha önce de arz etmiştim- B Grubu yüzde 20 hissenin satımıyla, yaklaşık 400 milyon dolarlık bir gelir elde edeceğiz Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak ve ondan sonra, işte o "ecdat yadigârı" diye her bir konuşmacının başladığı yadigârlar, yani, her gün ölüme terk edilmiş o yadigârlar, o tarihî eserler, Selçuklu eserleri ile bize, bugüne emanet edilmiş başka başka uygarlıkların eserleri; ama, bizi biz yapan o kimliğimizin temel taşı eserler "bütçede ödenek yoktu, bu sene 228 milyar verildi, o oldu bu oldu" mazeretine sığınmadan ve yüksek tasviplerinizle o yasa tasarısı geçtiği andan başlayarak "hadi, tarihi ayağa kaldıralım" kampanyasını yine birlikte açıp, bir yılda, birbuçuk yılda, Türkiye Cumhuriyeti Devletimizin sınırlarında, bize namus olarak emanet edilmiş, geçmişten kalma ne kadar eserimiz varsa, hepsini ayağa kaldırmanın şerefini hep beraber paylaşalım diyor; hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP, DSP ve MHP sularından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Doğru Yol Partisine yönelik bir satışma yaptı; müsaade ederseniz buradan konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bedük, çok kısa lütfen, yeni bir satışmaya sebebiyet vermeyecek şekilde; rica ediyorum.

Buyurun efendim.

VII. – AÇIKLAMALAR VE SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – *Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınameye Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının görüşmeleri sırasında, Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın, konuşmasında, partisine satışma nedeniyile açıklaması*

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk kültüründe var olan ve vakıf müessesesi gibi çok önemli bir müessesenin korunması ve kollanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevi bulunan bütün milletvekillerinin olduğu kadar siyasal partilerin de hedefidir, amacıdır ve görevidir. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, vakıfların mal varlığını korumak ve kollamak için üzerimize düşen görevi yaptık ve yapmaya da devam edeceğiz.

Sayın Bakanın, özellikle Doğru Yol Partisine yönelik, devamlı olarak, satışmaya neden olacak şekildeki müdahalesini çok yadırgadım ve kendisine yakıştıramadım. Pek tabii ki, Doğru Yol Partisi, vakıflarla ilgili görüşlerini burada ileri sürecektir, vakıf mallarının korunması için üzerine düşen görevi yapacaktır; bu milletin malının korunması için ne gerekiyorsa, üzerine düşen görevi yapmak, boyununun borcudur, görevidir ve sorumluluğudur. Bundan rahatsız olmamak lazım Sayın Bakan. Bu rahatsızlık sizi üzmesin, bundan memnuniyet duymanız lazım. Bunu dile getirmekten bizim gurur duyduğumuz gibi, sizin de memnuniyet duymanız lazım. Size yol gösteriyoruz. Muhalefetin açıklamalarını, hiçbir suretle, yıpratıcı, yıkıcı değil, size yol gösterici, aynı zamanda, o malların korunması için üzerine düşen görevin, sorumluluğun idraki içerisinde yapılmış olan söylemler olarak alın lütfen.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN - Şahsı adına...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Bir hususu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Ben, Doğru Yol Partisine satışma içinde olmadım, sadece Doğru Yol Partisi temsilci karşı olduğunu söyledi; öyle anlıyorum ki, Doğru Yol Partisi Sayın Grup Başkanvekili, sözlerinin konuşmasını herhalde izleyememişler; ki, o konuşmayı izleyen herkes, DYP'nin karşı olduğunu söyler; onu söylüyor.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Karşı çıktığımız yönleri var.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Karşı çıkıyorsanız, o zaman bunun neresi sahip çıkmak Sayın Başkanvekili?

SAFET ARIKAN BÜDEK (Ankara) - İlle de sizin söylediğiniz gibi yapmak zorunda değiliz Sayın Bakan.

MEHMET DÖNEN (Hatay) - Sayın Başkan, şahsım adına söz istiyorum.

BAŞKAN - Hayır efendim; mesele vuzuha kavuşmuştur. Grup Başkanvekiliniz de ifade etti.

Teşekkür ediyorum.

VI - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - *Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (11606) (S. Sayısı : 312) (Devam)*

BAŞKAN - Şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun.

CEVAT AYHAN (Sakarya) - Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 312 sıra sayılı Vakıflara ait gayrimenkullerin kiralarnı 2000 yılı için yüzde 25 artışla sınırlayan kanun tasarısının genelinde şahsen söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kanun tasarısı, hükümetin bir itirafnamesidir, acizdir, beceriksizliğidir. Niye; Sayın Bakan diyor ki "20 000 Vakıf kiracısının birçoğuyla mahkemeliyiz, bir kısmı da sözleşmeleri imzalamadı" peki, kim uyguladı bu kanunu? Siz çıkardınız... Sayın Bakan, içerisinde bulunmasa da, koalisyon ortağı olan DSP ile Anavatan zamanında çıkarıldı. Değerli arkadaşımız Sayın Metin Gürdere'nin, Vakıflardan sorumlu Bakan olarak, gayretle Plan ve Bütçe Komisyonunda bizim de müzakerelerinde bulunduğumuz o safahattan geçirilerek, Genel Kuruldan 23.1.1998'de çıkardığı -1998'in Ocak ayında; demek ki, takriben bundan iki yıl önce- 4331 sayılı Kanun... Bunu uyguladılar, bu hükümet de uyguladı ve şimdi "bu kanunda büyük haksızlıklar var, zulüm oluyor..." Bu zulmü siz yapıyorsunuz; yani, sizin idareniz yaptı. Ben, Plan ve Bütçe Komisyonunda da söy-

ledim; siz, o zaman bütün takdir haklarını yanlış uyguladınız. Kanun, size, vatandaşlara zulmedin diye yetki vermedi ki, vatandaşlara insaf içerisinde kira uygulayın. Zira, birçok yerlerde Vakıf kiraları çok düşüktü, Metin Gürdere arkadaşımız da onun için gayret etti; bir emanettir, vakıfların hukukunun, hakkının korunması lazımdır, kiraları makul seviyeye getirelim diye yetki istedi, komisyon ve Meclis de yetki verdi, uygularken zulmediyorsunuz. Demek ki, takdiri keyfi yaptınız, yerinde yapmadınız. Biz, bu kanuna karşı değiliz ha, yanlış anlaşılmasın, bu kanunun çıkmasını istiyoruz biz; ama, sizin beceriksizliğinizi de buradan millete duyurmamız lazım. Şimdi, televizyonlarının başında seyreden vakıf kiracıları, tabii, merakla bekliyorlar. İki yıl bu kanunu uygulamışsınız, iki yıl bunlara kan kusturmuşsunuz, şimdi, bunu düzeltereğiz diyorsunuz; ama, siz, yine, onlara kan kusturacaksınız; çünkü, sizde insaf yok. Takdirleri niye doğru yapmıyorsunuz? Takdir komisyonlarını niye yerli yerine tespit etmiyorsunuz? Değerleri niye insaf içerisinde tespit etmiyorsunuz? Evet, bu hükümetin iki ortağının sorumlu olduğu bir husustur bu.

Değerli arkadaşlar, tabii, burada, bunları söyleyemezsiniz gerekçede. Efendim, deprem krizi var, deprem felaketi var... Türkiye'nin Erzurum'undan İzmir'ine vakıf kiracılarının kirayı ödeyemesiyle depremin ne alakası var?! Ha, şununla ilgisi var: Siz, ekonomiyi ikibuçuk senede çöktürdünüz —üç seneye yakın, Anasol-D ve Anasol-M de devam ediyor— vatandaş kira ödeyemiyor, doğru. Millî gelir küçülmüş, ekonomi yüzde 6 küçülmüş, üretim gerilemiş, satışlar gerilemiş, esnaf aldığıni ödeyemiyor, sattığının parasını alamıyor, satış da yapamıyor. Tabii, çiftçiye, memuru, emekliyi, işçiyi, tüketen insanları fakirleştirirseniz, elbette piyasa daralır, kiracılar da kiralalarını ödeyemez hale gelirler. Yani, bu, bir intakı haktır; bu kanun tasarısı, bu hükümetin bir itirafnamesidir. İnsafsızca uygulamalar size ait.

Vergi Kanununda da aynı şeyi yaptınız. Büyük reform dediniz, 1998'de çıkardınız, ondan sonra 1999'da iki defa değiştirdiniz. Ne yaptığını bilmeyen hükümet ortaklarımsınız yani. Anasol-D, Anasol-M, hep beraber, kumpanya halinde Türkiye'yi fevkalade kötü yönetiyorsunuz değerli arkadaşlar. Ne yapıyorsunuz şimdi; TEFE'ye endeksli kira artışını yüzde 25'le sınırlıyorsunuz, biz buna karşı değiliz; ama, inşallah, yeni uygulamalarda hata yapmazsınız.

Tabii, biraz önce, burada, yine, gayrimenkul kiralalarıyla ilgili yüzde 25 ve yüzde 10 sınır getirdik. Bütün bunlar, bir psikolojik baskıdır; yani, halkı, enflasyonu düşüreceğimize inandırmaya çalışıyorsunuz; ama, işte, ilk ocak ayı enflasyonunuzda da, TEFE fiyatlarında yüzde 6 artışla, lastik patladı; yani, IMF'yle olan anlaşmanız, daha ilk ayda, şimdi Cotarelli'ye hesap veremeyecek bir noktaya geldi. İşiniz iş tabii...

Değerli arkadaşlar, bakın, siz, bu ekonomik programda, Ekonomik ve Sosyal Konseyi topla- madınız. Dün akşam, Sayın Refik Baydur, işverenler adına şikâyetçiydi; işçiler de şikâyetçidir. Bir konsensüsle bu programa girmediniz; alacalle, IMF söyledi, dikte etti, siz de yazdınız, bastınız imzayı. Şimdi görüyorsunuz; ama, hayırlı olsun.

Değerli arkadaşlar, memura, emekliye, çiftçiye bir şey verirken, yıl sonu yüzde 25 enflasyonu esas alıyorsunuz; halbuki, 1999 enflasyonu, TÜFE olarak yüzde 69'dur. Onlara haksızlık ediyorsunuz, zulmediyorsunuz. Bunu 2000 yılındaki ödemelere aktarmanız gerekir. Onların sırtından enflasyonu düşürmeye çalışıyorsunuz; ama, vatandaştan alırken, o zaman, hiç bunu dikkate almıyorsunuz. Vergi, resim ve harçlardaki artışlara bakın, Maliyenin tebliğlerini takip edin, Bakanlar Kurulunun... Hep, 1999'un enflasyonuna göre, yeniden değerlendirme katsayısına göre artırmışsınız; yani, vatandaştan alırken reel enflasyona göre alıyorsunuz, vatandaşa verirken, hedef olan, hayali olan enflasyona göre ödemek istiyorsunuz. İşte, sizin çıkmazınız burada.

Bakın, 21 Aralık 1999'da Bakanlar Kurulunun neşrettiği bir kararname var; 13758 sayılı Bakanlar Kurulu kararı... Ne deniliyor: "Bundan sonra, esnafa ve çiftçiye, piyasa faizinden yüzde 5 yüksek faiz uygulayacağım." Halbuki, cumhuriyet hükümetleri, bugüne kadar, esnafa ve çiftçiye, hep, piyasa faizinin altında faiz uygulamıştır ki, bu düşük gelirli zümreler üretim yapabilsinler, geçebilsinler. Siz, şimdi, IMF talimatıyla, esnafı ve çiftçiyi faizle ezeceksiniz, piyasa faizinin yüzde 5 üzerinde faiz uygulayacaksınız; Bakanlar Kururu kararı bu.

Ayrıca, yine o kararnamede, 2000 yılında esnafa ve çiftçiye vereceğiniz kredileri, 1999'da verdiğiniz kredinin yüzde 55'i ile sınırlandırıyoruz. 2000 yılındaki TEFE ortalamasını da dikkate alırsanız, aslında yüzde 38'e düşürüyorsunuz; yani, üçte 1'e düşürüyorsunuz, daha kolay anlaşılması için söylüyorum; yani, 1999'da çiftçiye ve esnafa kredi olarak, hacim olarak 3 vermişseniz, bunu 1'e düşürüyorsunuz; faizleri de piyasa faizlerinin 5 puan üstüne çıkarıyorsunuz. Yani, ben diyorum ki, siz, çiftçiyi ve esnafı IMF'nin ipiyle asacaksınız, gücünüz yeterse.

Değerli arkadaşlar, tabii, enflasyon hedefi şimdiye kadar -Anasol-D'nin de ve DSP'nin de, Anasol-M'nin de- hiç tutmadı. İşte ocak ayında gördük, şimdi şubat ayında da göreceğiz. Siz, tabii, milleti böyle hayalî hedeflerle oyalıyorsunuz. Bakın, daha dün ve öbürkü gün, Hazine ihalelerinde, 12 aylık vadeli borçlanmalar yüzde 48 ve bunlar ne zaman ödenecek; 12 ay vadeli olarak, 2001 yılının şubat ayında ödenecek. Hani, 2001 yılında enflasyon yüzde 10'a düşecekti? Siz yüzde 48 faizi nasıl ödeyeceksiniz? Reel olarak yüzde 38 faiz ödeyeceksiniz demektir. Söyler misiniz, bu tabloda nasıl çıkacaksınız? Bakın, tekrar faizler yükselmeye başladı, repo faizleri yüzde 52'ye yükseldi. Onun için, bu hayalî hedeflerle, lütfen milleti oyalamayın.

Değerli arkadaşlar, tabii, vakıflar fevkalade mühimdir. Benden önce konuşan arkadaşlar, vakıfların toplum hizmetlerini, insanlara hayırlı hizmetlerini fevkalade güzel anlattılar; ama, maalesef bakın, yine Anasol-D Hükümeti zamanında, 1998'de, 4369 sayılı -çok büyük reform dediğiniz- Vergi Kanunuyla, vakıfların köküne kibritsuyu döktünüz. Bunu, 3 üncü sektörün başkanı olan Sayın Zekai Baloğlu da -feryat etti- söyledi; hatta Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: "Yeterince olsa, sadece o maddeleri veto ederdim." Bu maddeler nedir, Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesi, Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi. Rahmetli Özal, 1985 yılında, her iki kanunda da bu maddelerde değişiklik yaparak, Medeni Kanuna göre kurulan vakıflara yardımcı mümkün kılmış ve yine, okul, cami, kreş, spor tesisi, yurt, huzurevi ve sağlık tesisi yapımında yardımcı sınırsız hale getirmiş; ama, 1998'de o malum 4369 sayılı Vergi Kanununda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

Lütfen, tamamlayın Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Devamlı) - ...bunların hepsi kaldırılmış, okul, cami, kreş, spor tesisi, yurt, huzurevi ve sağlık tesisine yardım men edilmiş, yasak edilmiş; tiyatro, opera ve baleye yardım mümkün kılınmış; yani, siz, halkın faydalanacağı, vatandaşın faydalanacağı, topyekûn 65 milyonun faydalanacağı sahalara yardım men ediyorsunuz -Anasol-D hükümetini kastediyorum tabii burada- ve yüksek gelir gruplarının zevk sefayla temaşa edecekleri yerlere, hudutsuz yardım imkânı veriyorsunuz.

İşte, 28 Şubattan sonra gelen kâbus altında, konjonktür buna dönüştü. Millet iradesine ters işler yapıyorsunuz; Anasol-D de yaptı, Anasol-M de yapıyor. Ne yaptınız; 12 yıl kesintisiz eğitimi çıkardınız, imam hatip okullarına kaydolun talebe 100 000'den 20 000'e, 22 000'e düştü; mtbarek olsun! Zaferinizdir!.. Kur'an kursları kapanıyor. 12 yaşından küçük çocuklara Kur'an kursuna gitmeyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan, konunun dışında konuşuyorsunuz. Ben de sürenizi uzatıyorum. Lütfen, teşekkür eder misiniz Genel Kurula.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Başka şeyler de söyleyeceğim bilahara; hepimizi hürmetle selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET TELEK (Afyon) – Kapattığınız Kur'an kurslarını biz açtık Sayın Ayhan.

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya, buyurun, Sayın Bakana sorunuzu yöneltebilirsiniz.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakandan aşağıdaki sorunun cevaplandırılmasını rica edeceğim.

Evvvela, Sayın Devlet Bakanımızın deminki konuşmasında, benim, daha önce 23.1.1998'de çıkan 4331 sayılı Yasaya itirazımızın gerekçesinin astronomik artışlar olduğunu ifade etmiş, bu yasadaki yüzde 20...

BAŞKAN – Efendim, soru soracaksınız...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – İzah ediyorum efendim.

BAŞKAN – İzah istemiyoruz; soru sormanızı istiyoruz sizden.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Bu yasadaki itirazımın gerekçesini de ifade etmiştim.

Sayın Bakandan soruyorum; 25.9.1999 tarihinde bir gazetenin Ankara bürosuna yaptıkları ziyaretlerinde şöyle bir beyanat vermişler midir?

"Dün gazetemiz bürosunu ziyaret eden Devlet Bakanı Yüksel Yalova sohbetinde 'bakanlığa ait, her gün'yeni bir arazim ve malım olduğunu öğreniyorum ve dolayısıyla, 4 600 vakıf kuruluşunu denetlemede ciddi sıkıntılar çekiyorum. 80 civarında olan müfettişime 100 yeni müfettiş ilave etmek durumundayım. Vakıfların müstecirleriyle 22 000 civarında mahkemelik durumum var. Kırklar konusunda ciddi sıkıntılarım var' dedi."

Öntümüzdeki dönemde, Türkiye genelinde, çağrı yaparak Ankara'da toplantı yapacağını söyleyen Sayın Bakanımız "vakıf anayasası" adını verdiği bir çalışmayla bu çarpıklığı gidermek üzere harekete geçeceğini ifade etmiş ve her ilde kuracağı "vakıf dostları konseyi ile o ilin ileri gelenleri, her yıl gerçek bedeline uygun bir kira belirleyecektir" şeklindeki beyanına rağmen... Ki, böyle bir beyanı var mıdır? Vakıf dostları konseyi ve ilin ileri gelenlerinin belirleyeceği fiyat... Eğer, böyle bir açıklamayı 25.9.1999'da yapmışlarsa şu anda getirdikleri yasa neyi ifade ediyor?

Cevaplandırmasını arz ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Pamukçu, buyurun efendim.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana 3 tane sorum olacak; ancak, sorularımın hemen başında şunu ifade edeyim: Bu kanunun çıkmasından yanayız. Hatta, biraz sonra soracağım sorudan da anlaşılacağı üzere, yüzde 25'ten bile vazgeçilmesinden yanayım ben şahsen.

İkinci bir husus da, daha önce çıkarılan 4331 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesine vaki iptal dilekçesinde ilk imza Balıkesir Milletvekilimiz Sayın İsmail Özgün'e ait, ikinci imza da bendenize ait idi. Tabii...

BAŞKAN – Soru mu bu efendim!..

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Efendim?..

BAŞKAN – Biz mi sorduk size bu imza kime aittir diye?

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Ama, bir şeyi açıklamak zorundayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, sorunuzu sorun lütfen; çok rica ediyorum.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Şimdi, sorumu soruyorum; birinci sorum şu...

BAŞKAN – Yani, usulüstüzlüğü usul itihaz ettik; ben anlayamıyorum; yani, soru sormak için söz veriyorum, izahat yapıyorsunuz...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Ben nasıl konuşacağımı biliyorum Sayın Başkanım... Soruyu nasıl soracağımı biliyorum.

BAŞKAN – Yürütme maddesi üzerinde söz veriyorum; hiç alakası olmayan şeylerden bahsediliyor efendim. Çok rica ediyorum... Yani, sorunuz neyse onu sorun!..

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Şimdi, soracağım müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Şu önergedeki imzanın şunun olduğu konusunun bununla ne ilgisi var efendim; çok rica ederim.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Evet, tavzih etmek zorundayım; yanlış beyanda bulunuyor Sayın Bakan burada, düzeltmeyelim mi?!

BAŞKAN – Buyurun efendim sorunuzu sorun lütfen...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Bunlar tutanaklara geçecek, düzeltilmesi lazım; düzeltmeyelim mi?! Yanlış olarak geçmesine kimsenin rızası olmaz burada Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tutanaklara, söz aldığımız zaman, kürsüye çıktığımız zaman, yeri geldiği zaman geçirirsiniz efendim. Çok rica ediyorum. Size soru sormanız için söz veriyorum.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Tutanaklarda yanlış bilgilerin bulunmasına gönülmüz razı olmaz; bir şekilde düzeltilmesi lazım.

BAŞKAN – Lütfen, sorunuzu sorar mısınız efendim; buyurun sorunuzu sorun.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Şimdi, düzelttim ve sorumu soruyorum; birinci sorum şudur...

BAŞKAN – Hah...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Bu kanunla, kira gelirlerinden ne kadar gelir elde edeceksiniz?

İkinci sorum: Bu gelirin ne kadarını...

NURETTİN AKTAŞ (Gaziantep) – Bu edebinizle, Yüce Parlamentaoya saygısızlık yapıyorsunuz...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Bir dakika ben gereken cevabı...

NURETTİN AKTAŞ (Gaziantep) – Parlamento böyle yönetilmez; kusura bakmayın.(FP sıralarından gürlütüler)

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Buyurun efendim, ikinci sorunuzu da sorun lütfen.

NURETTİN AKTAŞ (Gaziantep) – Sizin yönettiğiniz parlamentoda devamlı olarak bu gibi tartışmalar... Bir başkanvekiline "hı, şu" yakışmıyor Sayın Başkan...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – İkinci sorumu soruyorum...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Bakan, el, kol sallıyor; siz...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Millet izliyor, kimin ne yaptığını biliyor kardeşim; gerek yok...

NURETTİN AKTAŞ (Gaziantep) – Meclisin adabına yakışmayan tavır içindesiniz Sayın Başkan; milletvekillerine böyle hakaret edemezsiniz, böyle hitap edemezsiniz! Meclis böyle yönetilmez!

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sen kavga etmek filan mı istiyorsun?!

NURETTİN AKTAŞ (Gaziantep) – Böyle yönetilmez Meclis!.. Meclisin adabına uymuyor; kusura bakmayın.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Yakışmıyor bir bakan olarak size! Hele, sizin kişiliğinize hiç yakışmıyor!

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Kavga mı etmek istiyorsun?!

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Sana yakışıyor mu yaptığın; sana da yakışmıyor!

BAŞKAN – Efendim, siz sorunuzu sorar mısınız lütfen; buyurun.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Elde edilen gelirin ne kadarı...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sen herhalde kafayı yedin galiba; hakaret... Yani, dönüp bakmayalım mı bu tarafa...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Sayın Bakan, dinlemiyor ki, bizi efendim. Ben kime soru soracağım?

BAŞKAN – Sayın Bakan dinliyor efendim...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Arkadaşı oradan hakaret ediyor; ona cevap veriyorum. Hangisine vereceğim cevap...

BAŞKAN – Buyurun.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Sayın Bakan, bir kere soruyu dinleyecek hale bir gelsin...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Arkadaşınız susarsa, sizi dinlerim...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Bu kadar terbiyesizlik fazla oluyor Sayın Başkan...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Bu toplanan paranın ne kadarı vakıfların imarına harcancak, ne kadarı...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Efendim, arkadaşınız oradan konuşuyor, arkadaşınıza cevap vermeye çalışıyorum...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Sayın Başkan, bizi ikaz ediyor buradan...

BAŞKAN – Sayın Pamukçu, rica ediyorum...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – İnsaf edin...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Benim sorunum değil, Sayın Başkana söyleyin. Onu, Sayın Başkana söyleyin, bana niye söylüyorsunuz...

BAŞKAN – Lütfen, rica ediyorum Sayın Bakan; değerli milletvekilimiz sorusunu yöneltecek. Buyurun.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Tekrar ediyorum; birinci sorudan başlayayım, herhalde anlaşılmadı...

BAŞKAN – Tekrar, birinci sorudan başlayın, anlaşılmalı.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Anlaşıldı mı Sayın Bakan?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Devam edin, anladım.

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – İkinci sorum: Elde edilen kira gelirlerinin ne kadarı vakıfların imarına harcanecek, ne kadarı bütçe açıklarına ve faizlere gidecek?

Üçüncü sorum: Kira bedellerinden vazgeçip, yani, bu yüzde 25'ten de vazgeçip, kiracıların oluşturduğu derneklere oturdukları yerlerin imar görevini yüklemeyi düşünür müsünüz dernekler kanalıyla ?

Üçüncü sorum da budur; teşekkür ederim.

Sizi de bu uygulamanızdan dolayı kınıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Büyurun Sayın Karamollaoğlu.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU(Sivas) – Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakandan aşağıdaki sorularımın cevaplandırılmasını arz ediyorum.

Bundan önceki kanun çıkarıldığı zaman Sivas'ta yapılmış olan haksız uygulama hakkında Sayın Bakanımıza malumat arz etmiştik. Sivas'taki vakıf kiracıları Türkiye'deki genel uygulamanın zıttına -Sayın Bakanımız biliyor- yüzde 5 000, 6 000, 7 000 civarında artışla karşılaşmışlardı; yani, 50 misli, 60 misli, 70 misli. Bundan dolayı, birçok vakıf kiracısı mukavelelerini yenilemedi, bir kısmı mahkemeye gitti, cüzi bir kısmı da vakıflarla yeni bir anlaşma yaptı. Ancak, büyük mağduriyetleri olan bu vakıf kiracılarının -özellikle, Sivas'ı arz ederek söylüyorum; çünkü, diğer iller hakkında kesin bir bilğim yok- mağduriyetlerinin giderilmesi konusunda birtakım adımlar atılacağını vaat etmişlerdi. Burada birtakım kapuni kısıtlamaların olabileceğini idrak ediyorum; ancak, bu kadar fahiş bir hatanın mutlaka giderilmesi gerekir kanaatini de izhar etmişlerdi. Acaba, buraya bir çözüm getirebilecekler mi?

Türkiye'de, diğer vakıflara uygulanan bu yüzde 25 artış, Sivas'ta veya başka illerde, bundan önce 50-60 misli kira artışıyla mağdur edilen kiracılara da aynı şekilde uygulanacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Sayın Karamollaoğlu.

Sayın Polat, buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkanım, delaletinizle Sayın Bakanımın günları öğrenmek istiyorum: Sayın Bakan, biraz önceki konuşmasında bize cevap verirken, Mısır Çarşısında ve Kapalı Çarşıda kiraların 10 kata yakın artırıldığından bahsettiler. Şimdi, Sayın Bakanıma sormak isterim: Mısır Çarşısında ve Kapalı Çarşıda kiraları 10 kat artıran hükümet hangi hükümete, o hükümetteki bakan hangi siyasi partiye mensuptu, siz hangi siyasi partiye mensupsunuz?

İkinci sorum da şu efendim: Erzurum Cumhuriyet Caddesindeki vakıf evlerinin yerine, 10 yıldan beri işan yapılmaması düşünülmekte veya proje bazında çalışmalar yapılmaktadır. Bu işanının, bu sene veya önümüzdeki sene yapılmasını düşünüyor musunuz? Yoksa, bu kira azalmalarından dolayı, yapımı düşünülen o işanının yapımı da ertelenecek midir?

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Seven, soru mu soracaksınız efendim?

NİDAI SEVEN (Ağrı) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanım'a şu soruyu sormak istiyorum; demin, bazı sözcüler, enflasyonun her gün arttığını, faiz oranlarının da yüzde 45-50'lere çıktığını söylediler. Devletin, kabineyi temsil eden bir bakanı olarak, size, son onbeş yıl içerisinde Türkiye'de repo ve faiz oranlarının yüzde 30'a düştüğü bir yıl görülmüş mü diye soruyorum, bu konuyu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sorular bitmiştir.

Buyurun Sayın Bakan, cevaplayabilirsiniz.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sayın Başkanım; Sayın Uzunkaya, demecin bana ait olup olmadığını söyledi; ama, hangi gazetede çıktığını ifade etmedi. Onun için bilemiyorum; ama, özü itibariyle o sözleri ben Yüce Parlamentoda, huzurda...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Yeni Asır Gazetesi, Ankara bürosu.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Tamam, şimdi söylüyorsunuz, zaten yanıt veriyordum.

Zaten, özü itibariyle, o konuşmaları ben, Yüce Parlamentoda yaptım, gene aynı şeyi söylüyorum. "vakıf dostlar konseyi" dediğim nedir? Burada, daha önce arz etmiştim; kısaca tekrarlayayım.

Esnaf odalarının, ticaret odalarının, sanayi odalarının; yani, demokratik kitle örgütlerinin temsilcilerinden müteşekkil bir organın, vakıf eserlerine sahip çıkmasıdır. Bunda barolar var, bunda il genel meclisi temsilcisi var, belediye meclis temsilcisi var. O tür çalışmayı gene yapıyoruz; ama, eğer, bu vakıf kiralarnı düşürdüğümüz için, burada, siz karşı çıkarsanız, yarın daha demokratik bir şey yaptığımızda, yine karşımıza çıkar mısınız onu bilemiyorum.

Sayın Pamukçu'nun "kira gelirleri ne kadar" diye bir sorusu oldu. Onu, burada, defalarca arz ettik.

Gene "imara ne kadar ayırıyorsunuz" denildi. Ben, size, bilginin doğrusunu şöyle söyleyeyim: Vakıf kira gelirlerinin nominal rakamı, benim hiç ilgi alanımda değil. Neden değil; biliyorum ki, Yüce Parlamentonun uygun gördüğü rakam 228 milyar dedim. Kendi bütçemiz dahil, hepsi, en iyi şekilde olsa bile, bir tek Fatih Camiinin deprem sonrası hasarı, 550 milyar lira ise, Yüce Parlamento ne uygun görürse görürün, vakıf kiralardan alacağımız gelir 2 değil 4 kat dahi artsa, bizim, sadece, deprem sonrasında, İstanbul'daki tarihi eserlerimizde sekiz küsur trilyon liralık hasar meydana geldi.

Türkiye'nin tümüne ilişkin, her bir milletvekilinin getirdiği taleplerle ilgili bir çalışma yaptığımızda, görüyoruz ki, 10, 20, 50, 100 trilyonla bu işin altından kalkmak mümkün değil. O zaman ne yapacağız; işte formülü arz ettim. Vakıfbank'taki B grubu hisseden, asgari 400 milyon dolar civarındaki bir rakamı, inşallah elde ederiz ve tümüne ilişkin bütçe ödeneğine, gelir artışına, kira kaynaklarına falan sığınmadan, inşallah bunu çıkartırız dedim.

Dolayısıyla, içindeki cemiyetlerin falan imar yetkisi, siz de biliyorsunuz ki, başka başka yasalar tarafından engellenen bir husustur.

Sayın Temel Karamollaoğlu'nun sorusu, Sivas'a ilişkindir. Sivas'a ilişkin daha önce size arz ettiğim hususlar aynen geçerlidir. Bu, Aslan Polat arkadaşımızın Erzurum'a yönelik sorusu için de geçerlidir. İşte, bu yasayla, ortada bir hukukî sorun var; Anayasa Mahkemesinin, eşitlik ilkesi

çerçevesinde, ileride bu yasayı bozup bozamayacağı hususunda uzun süre çalıştık; Anayasa huku-ku profesörlerinin müşterek kanaati, ancak bu sözleşme imzalayanların, yüzde 25'lik bir yasayla, geçmişte fazla gibi gözükken ödemelerinden doğan fazlalığın giderilebileceği ve eşitlik ilkesini ih-lal unsurunun iddia edilemeyeceği görüşüyle böyle oldu ve bir yıllık yapışımızın sebebi de o. Yüz-de 25 yapıp, yüzde 37 indirdiğimiz vakit, iş dengeye geliyor.

Aslan Polat arkadaşımızın, daha önce hangi parti... Eğer bilmiyorsanız, ben, Anavatan Partisi milletvekiliyim, üyesiyim. Bundan önceki hükümete ilişkin, ben, burada söyledim; ama, bir şeyi bilmeniz lazım ki, Yüce Parlamento, burada, bu yasayı uygun görürken, Anayasa Mahkemesinin o yasayı iptal edebileceğini demek ki öngörememiş. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen bir kanunun uygulanması sırasında, o dönemin bakanıyla ilgili, ben, negatif hiçbir şey söylemedim. Hatta "Refahiyol döneminde de Adalet Komisyonundan geçen tasarı, yasaya dönüşmüş" dedim; ama, şu ya da bu gruba belli bir şey getirmenin, hakikati, yaşananları ifadeye yetmediğini söyle-dim. Bilmiyorum yeterli bir açıklama mı?

Sayın Seven'in sorusunun konuyla ilgisini kuramadım; ona yazılı bir yanıt takdim edeyim efendim.

Sağ olun.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Bakan, bir noktada bir hususu ifade ederken, yani sanki mahkemeye başvuranlar veya sözleşmeyi imzalamayanlar için indirilecek gibi mi?..

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Hayır efendim.

İzin verir misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – 2 401 olan sözleşme imzalamamış kişi-ler, şu anda -hatta, daha doğrusunu da isterseniz- Yargıtayın bir dairesinde fuzulî şağil konumun-da addediliyor, bir başka dairesinde farklı bir konumda addediliyor; ama, sonuçta, kira mukavele-sine imza atmamış kişiler oldukları için, biz, vakıflar idaresi olarak, tahliyecileri yönünde hukukî yo-lu başlatmışız, mahkemelere müracaatımızı yapmışız. Şimdi, onlara "bakın, yüzde 37 bir indirim yapıyoruz. Bu insanlar, geçmişte -sizin de buyurduğunuz gibi- yöresel dengesizliklere sebep olabi-lecek şekilde, belki, biraz fazla ödemiş olabilirler, onlara haklarını bir helal ettirelim; gelin, siz de, yüzde 25'lik bir kira bedeli tespit edildiğinde, şu 2000 yılı için, sözleşmelerinizi imzalayın, şu tah-liye mahliye işlerini bitirelim. Bir şey daha yapalım; eğer, birikmiş paranızı -mahkemelerde bili-yorsunuz, ödeme yeri tespiti istenir ya böyle bir ihtilaf varken, o parayı, biz kullanamıyoruz- bor-cunuzla mukayese ettiğinizde, eğer, bize borcunuz varsa, biz, idare olarak size, yine, anlayış gös-terelim; misal, iki ay, üç ay taksitde filan bölelim, ihtilafları ortadan kaldıralım" diyoruz ve bunun-la da kalkacağını ümit ediyoruz.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan, müsaadenizle, açıklık kazanması için -vaktimiz bir iki dakika olduğu için, sorular konusunda-buradaki konuyu ben merak ettim. Şimdi, Anayasa Mahkemesi bu kanunu iptal etti. O kanunun iptal kararı uzun bir zamandır yayımlanma-dı. Yayımlanmaması, ister istemez, bu kanundan dolayı mağdur olan birçok kiracının mağduriye-tini artırıyor, kanun nazarında da, onları haksız duruma düşürüyor. Sırf yayımın geçikmesinden do-layı...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Değil efendim, gerekçeli karar...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Zannediyorum ki, bunlara karşı biraz farklı bir uy-gulamanın yapılması gerekir herhalde.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Efendim, (98/10) esas, karar sayısı (98/18), karar günü de 25 Mayıs 1998. Oradan gelmiyor sıkıntı; Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararından değil; dediğim gibi, sözleşme... Anayasa Mahkemesi, aslında, kararımı verdiği vakit, yaklaşık 13 bine yakın insan, kiracı, kişi kiracılık sıfatını kazanmıştı; sonra, iptal hükmü ortaya çıktı; ama, zaten yüzde 90'a yakını diyeyim imzalamıştı. Şimdi, onların imzalayacağını düşünyöyoruz.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sivas için durum biraz farklı yalnız.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Geçmiş, birikmiş şeylerini ödemek zorundalar Temel beyciğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurum efendim.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Bakan, soruyla ilgili irtibat kuramadığını söylediler de, ben onu izah etmeye çalışacağım.

BAŞKAN – Efendim " tasarıyla irtibat kuramadım" dedi.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Hayır, tasarıyla irtibatının olduğunu söylemeye çalışacağım.

BAŞKAN – Efendim, siz sorunuzu sordunuz, Sayın Bakan da cevabını verdi.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Cevap versinler o zaman efendim.

BAŞKAN – Cevabını yazılı olarak verecekmiş efendim.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Ama, konunun anlaşlamadığını söyledi.

BAŞKAN – Şimdi anlamışlar efendim, cevabını yazılı olarak verecekler.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLÂT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. – 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6. – Vakıflar Genel Müdürlüğü ile temsil ve idare ettiği vakıflara ait gayrimenkullerin 2000 yılına ait kira bedelleri, 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması ile bulunan miktardır."

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Faruk Çelik; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA FARUK ÇELİK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde, Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum, Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, vakıf geleneği, ecdadımızın bizlere ve dolayısıyla çocuklarımıza devrettiği sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın en güzel örneğidir ve dolayısıyla kıymetli bir mirastır.

Bu geleneğin bir sonucu olarak, Vakıflar Genel Müdürlüğümüz kurulmuş ve bünyesinde bulunan 16 274 adet gayrimenkulümüz kiraya verilmiş, ortalama 4 kişilik bir aile baz alındığında ise, yaklaşık olarak 65 000 vatandaşımızın istifadelerine sunulmuştur.

1 inci maddeyle, 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnameye bir geçici madde eklenerek, sözleşmelerde yer alan kiralardan, toptan eşya fiyat endeksine göre belirlenme şartı 2000 yılı için uygulamadan kaldırılmakta ve 2000 yılı için kira bedellerinde yüzde 25 oranında artış yapılacağı öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle, vakıf kiraları, bir yıllığına âdeta dondurulmakta veya rafa kaldırılmaktadır da diyebiliriz.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesinde vakıf gayrimenkullerinin sayısı, Kocaeli'nde 80, Sakarya'da 10, Yalova'da 10 olmak üzere, toplam 100 adettir. Yani, vakıfların, gayrimenkul olarak 16 274 adet mülke sahip olduğunu ifade edersek, deprem bölgesine ait olan gayrimenkullerinin sayısı 100 adettir. Hükümet, çıkardığı kanunların gerekçelerinde, sürekli olarak 17 Ağustos Göletik ve 12 Kasım Düzce depremlerini bahane ederek, bu depremlerden dolayı ülkenin ekonomik koşullarında olağanüstü zorluklar ortaya çıktığını iddia etmekte, vergi düzenlemelerinde olduğu gibi, vakıf kira düzenlemelerinde de, halen ülkeyi idare eden bu anlayış "Ekonomik İstikrar Paketi" adı altında, Uluslararası Para Fonunun reçetelerini uygulamanın bahanesi olarak, ne yazık ki, deprem ve depremlerde vatandaşlarımızın acıları üzerinde politika yapmaktadır.

Değerli milletvekilleri, vakıf gayrimenkullerinin farklı yerlerde ve farklı değerlerde olduğu, büyük miktarlarda rant elde edilen mekânların yanında, ancak işletmenin devamını sağlayacak kadar gelir getiren gayrimenkullerinin de bulunduğu, bu durum dikkate alındığında, kira artış oranlarının kademelendirilmesinin hakkaniyete uygun düşeceği kanaatindeyiz. Oysa, 1998 yılında, bugün hükümeti oluşturan iki partinin, vakıf gayrimenkul kiralalarını, mülklerin konum ve gelir düzeyini dikkate almadan yüzde 300'ler, 500'ler, 1000'ler civarında artırmaları; bugün de 2000 yılına mahsus yüzde 25 artışla bu konunun sunulması hiçbir hakkaniyet ölçüsüne sığmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, 4331 sayılı Yasadan farklı olarak vakıf gayrimenkullerimize getirilmiş olan bu sınırlama, neden sadece 2000 yılı için getirilmektedir; 2001 yılındaki enflasyon hedefini yüzde 10 olarak taahhüt eden hükümet, bu hedefinden acaba vazgeçti mi yahut vakıf kiracıları ayrı bir ekonomik statüye mi tabidirler; yoksa, ayrı bir ekonomik ortamda mı yaşamaktadırlar ki, 2001 için de ayrı bir düzenleme getirilmemiştir?

Değerli milletvekilleri, getirilen bu tasarıyla, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait gayrimenkullerinin kiracılarının 16 274'ünden mahkemelik olan 2 401 kişiyle mahkemenin sona ereceği ve 4 trilyon lira civarındaki kaybın önleneceği iddia edilmektedir. Hükümet, bunu nasıl garanti edebilmektedir; yargıya konu olmuş meselelerin bu yasa tasarısıyla çözüleceğini söylemek ne derece inanıcıdır?

Değerli milletvekilleri, bu tasarı ve daha önce görüşülen kira yasası, işçi, memur, emekli ve üreticiye, kamu mülklerinin kiralalarını emsal göstererek daha az zam verebilmek için emeğin talebini kırmaya yönelik düzenlemelerdir. Buna, psikolojik bir enflasyonu önleme çabası da diyebiliriz; fakat, realite çok farklıdır. Bu ısmarlama tedbirlerle sonuç almak da mümkün değildir. İstikrar politikaları adı altında uyguladığımız, ortaya koyduğunuz çalışma, Ocak ayı için açıkladığımız enflasyon rakamında 3,8'lik, dövizde ise 1,2'lik sapma göstermiştir. 2000 yılı enflasyon hedefi olarak açıklamış olduğunuz yüzde 25'lik rakamdaki aylık sapmalardan dolayı ortaya çıkan mağduriyet, acaba nasıl telafi edilecektir?

Değerli milletvekilleri, son olarak, bildiğiniz gibi, seçim bölgem Bursa, vakıf gayrimenkulleri açısından en zengin illerimizin başında gelmektedir, toplam 509 adet gayrimenkul bulunmaktadır.

1998 yılındaki yüzde 300'ler, yüzde 1 000'ler dolaylarındaki zamdan, piyasa şartlarına göre birçok vakıf kiracısı olumsuz şekilde etkilenmiştir.

Bugün, ekonominin durgun, çarşı pazarda yaprağın kımıldamadığı, memur, işçi, çiftçi, dolayısıyla esnafın ciddi sıkıntılarla karşı karşıya olduğu bir ortamda, vakıf kiralarına 1998'de yapılan büyük oranlardaki artış dikkate alındığında, 2000 yılı için yüzde 25'lik zam vakıf kiracılarını rahatlatacaktır düşüncesiyle tasarının hayırlı olmasını temenni ediyor; Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Orhan Bıçakçioğlu; buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 57 nci hükümetin kurulduğu günden beri, 21 inci Dönem Meclisimiz, geceli gündüzlü çalışarak, bu ülkenin yıllardır parmak bāsılmayan, neşter vurulmayan meselelerini bir bir ele almış ve yasalaştırmıştır.

Biz istiyoruz ki, muhalefet, bu istikrar ve güven ortamına katkıda bulunsun, Meclisin bu çalışma temposuna ayak uydursun; ama, gelin görün ki, her görüştüğümüz kanun tasarısında, devamlı hükümete yönelik eleştiriler, bu kürsüden, klasik muhalefet anlayışı içerisinde sürdürülmektedir.

Biraz önce, üzerinde görüştüğümüz tasarıyla ilgisi olmadığı halde, bir konuşmacımız, bakanlık yapmış değerli bir milletvekilimiz, buraya gelip de Resmi Gazeteyi okumadan, bahsettiği konuyu bilmeden, milletin gözünün içine baka baka, yalan yanlış bilgiler verirse, yeni seçilmiş bir milletvekili olarak, bu ülkenin niye bu kadar geri kaldığını anlamakta zorluk çekiyorum...

Bizleri bu çatı altına gönderen yüce milletimiz, bizden iş yapmamızı bekliyor. Yıllardır hükümet oldunuz, yönetimde bulundunuz; fakat, şaşırttığınız adalet terazisinin topuzunu, bu milletin, 18 Nisanda size muhalefet görevini vererek düzelttiğini unutmuş bulunuyorsunuz.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – İşte, seviye bul..

BAŞKAN – Sayın bıçakçioğlu... Sayın Bıçakçioğlu...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, burada her konuşan aynı konuya değindi, ben de aynı konuya... Tasarıya geliyorum şimdi.

BAŞKAN – Bir dakika mitsaede eder misiniz.

Lütfen, söz almış olduğunuz maddeyle ilgili olarak konuşmanıza devam eder misiniz; çok rica ediyorum...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, diğer milletvekili arkadaşlarımız hep aynı konu üzerinde görüştiler, ben de aynı konuda görüşlerimi açıklıyorum.

Biraz önce, afet nedeniyle belediyelere yapılacak yardımlarla ilgili olarak, muhalefet sözcüsü bir değerli milletvekilimiz, 57 nci hükümetin partizanlık yaptığından bahsetti. Seçilmiş belediye başkanlarının hangi partiden olduğuna bakılmaksızın, adil ve tarafsız davranıldığından emin olmanızı isterim.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Belediyeler dinliyor...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Devamla) – Bakınız, okumadığımı söylediğiniz bu Resmî Gazetede yayımlanan 358 belediye afet kararnamesine girmiştir. Zahmet buyurup, bu Resmî Gazetede ki belediyelerin karşısına hangi partiden olduklarını yazmış olsaydınız görecektiniz ki, bu 358 belediyenin büyük bir kısmı muhalefet partilerince mensuptur. Sadece 2 ilden örnek vereyim; Erzu-

rum'da 18 belediye bu kapsama alınmış, 6'sı Doğru Yol Partisinden -ki, bunların büyük bir kısmı ilçe belediyeleridir- 7'si Milliyetçi Hareket Partisindedir; Trabzon'da 32 belediyeden sadece ve sadece 4 belde belediyesi MHP'den, diğerleri, 20'ye yakını muhalefet partilerindedir. Sizin niyetiniz üzüm yemek değil efendim, bağcıyı dövmektir. (MHP sıralarından alkışlar)

YAKUP BUDAK (Adana) – Yüzdelerini söyle, yüzdelerini...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Devamla) – Dünyanın kabul ettiği; ama, sizin, başarısız kıskandığınız Sayın Bayındırlık Bakanı Koray Aydın'ın bu kararnamenin hazırlanmasında adil ve dürüst davranışı halkımızca takdir görecektir. Yıllarca yaptığınız partizanlık sonucu mağdur bıraktığınız, hakkı olanı vermediğiniz sağduyulu vatandaşlarımız, bu tutumunuzu gördükten sonra daha iyi karar verecek inancındayım.

Üzerinde söz aldığım tasarrımın, b maddesinin, 21 000 vakıf kiracısına ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarrımın 1 inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu tasarrımın geneli üzerinde de Grubum adına ben konuştum. Konuşmamdan daha önce de, Plan ve Bütçe Komisyonunda bu tasarrım üzerinde enine boyuna tartışma yaptık. Sayın Bakan kalktı, burada, bu tasarrımı benim okumadığım gibi bir suçlamada bulundu; ama, bu tasarrımı Sayın Bakan öyle bir gerekçeye saklamış ki, yani, buna, bu Parlatentonun onay vermesi mümkün değil iyi okuduğu zaman. İki yıl önce, mensup olduğu partinin genel başkanı Başbakanken, kendi arkadaşı Bakanken bir yasa getiriyor, yine vakıflarla ilgili ve burada Bakan takdir hakkını kullanıyor, yüzde 300'lere, 400'lere varan artışlar sağlıyorlar, o zaman haklılar. Niye; geliyorlar, burada, gerekçelerde diyorlar ki, vakıf malları talan ediliyor, bunları yapmak zorundayız... Böyle bir gerekçeyle önümüze geliyorlar ve bu Parlatento, o gerekçeye dayanarak, özellikle, onay veriyor ve bir sürü vakıf kiracısı perişan halde. Şimdi, geliyorlar, bir tek gerekçe; ne var gerekçede; deprem. Az önce, yine, Fazilet Partisi sözcüsü arkadaşımız burada bildirdi. Ancak 100 tane vakıf malı bu gerekçeye uygun olarak deprem bölgesinde bulunmakta. Geri kalanı?.. Antalya'daki vakfın depremle ne ilgisi var?! Bu, gerekçe değil. Biz, burada gerekçeyi söyledik. Esas gerekçeniz, düşüremeyeceğiniz enflasyonu düşük göstermek. Biz, buna karşıyız, yoksa, biz, kiracının, özellikle, düşük kirada oturmasına karşı değiliz.

Ben, burada Sayın Bakana şunu sordum: Hangi gelir gruplarına ne kadar kaynak aktarıyorsunuz? Burada biz kaynak aktarıyoruz. Gerçekten, esnaf nitelikli, küçük çaplı kiracılara mı büyük kaynak aktarıyorsunuz, yoksa, büyük rant sahiplerine mi kaynak aktarıyorsunuz? Gelin, burada bunu söyleyin dedik, Sayın Bakan kalktı, bu yasayı okumadığımız gibi bir suçlamayla bizi suçladı. Değerli arkadaşlarım, böyle, az önce Sayın Bakanın burada sergilediği mantık, bir düz mantık bile değil. Düşünün, siz artırıyorsunuz, iki yıl sonra da diyorsunuz ki: "Biz bunu düşürüyoruz; niye; deprem için düşürüyoruz." Buna hiç kimseyi inandıramazsınız; bunun başka gerekçeleri var.

Değerli arkadaşlarım, madem "enflasyonu yüzde 10'un altına düşüreceğiz" diyorsunuz, mesele yok zaten. Biz, istiyoruz ki, enflasyon düşsün, yüzde 10'un da altına düşsün; bu kiralar da daha aşağılara çekilsin; bunu istiyoruz biz. Bunun için size destek veriyoruz birçok yasada; ama, biz söylemiyoruz ki, Devlet İstatistik Enstitüsü "enflasyon düşüyor; yüzde 6,9; 5,9 diyor. Şimdi, bunu

biz mi söylüyoruz; bunu, Devlet İstatistik Enstitüsü söylüyor; yani, ekonomik programınızın sapıtığını onlar söylüyor. Ben buradan az önce söyledim. Siz, işçi ve memura; yani, çalışanlara yüzde 15 öneriyorsunuz ilk altı ayda, özel sektör yüzde 34 zam yapıyor; onlar da inanmıyor ki düşeceğine.

Bu tasarının özünü incelediğinizde, kira artışları önce yüzde 25'le sınırlanırken, 2001 yılında yüzde 10 gibi bir artış önermişsiniz. Burada öyle bir şey yok. Burada öyle bir şey olmadığına göre, ikinci yıl, siz de, hakikaten, enflasyonun bu rakamlara, önerdiğiniz rakamlara düşeceğine inanmıyorsunuz.

Biz temel olarak diyoruz ki, mantuk olarak diyoruz ki, serbest piyasa ekonomilerinde, نرخ ekonomisi uygulanamaz, yasalarla enflasyon düşmez, düşemez, düşüremezsiniz; yani, bununla kimseyi kandıramazsınız. Madem enflasyon düşecek, ben, buradan söylüyorum, en büyük enflasyon, maliyette, kaynak maliyetinde. İşçinin, çiftçinin, esnafın kullandığı kredileri gelin düşürelim; gelin yüzde 25'e onu da çekelim. Niye çekmiyorsunuz; düşeceğine inanmıyorsunuz. Şimdi, çiftçi tarlasını ekecek, gidecek kredi alacak yüzde 70'ten, esnaf kredi alacak yüzde 65-70'ten. Bu, enflasyona katkı yapmayacak mı sanıyorsunuz?

YUSUF KIRKPINAR (İzmir) – Yüzde 70 faiz nerde?!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Çiftçiye sor bakayım kaçtan alıyor.

ALİ TEKİN (Adana) – Hiç konuşmaya hakkınız yok!

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Kaçtan alıyor?

ALİ TEKİN (Adana) – Siz bu konularda hiç konuşmayın!

BAŞKAN – Efendim, müdahale etmeyin lütfen...

Sayın Dönen, siz de, lütfen, Genel Kurula konuşun efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Çalışıyor musunuz; yani, indirecek misiniz? İndirecekseniz, deyin ki, indireceğiz.

EDİP ÖZGENÇ (İçel) – Kötü bir miras bıraktınız...

BAŞKAN – Sayın Özgenç, müdahale etmeyin lütfen...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Efendim?..

EDİP ÖZGENÇ (İçel) – Kötü bir miras bıraktınız...

BAŞKAN – Efendim, lütfen, karşılıklı konuşmayaalım. Çok rica ediyorum...

Sayın hatip, siz, Genel Kurula hitap etmeye devam edin efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Ya, kardeşim, eğer esnafın kredi faizlerini düşürdük diyor-sanız; gelin, deyin ki, düşürdük; çiftçinin düşürdük diyorsanız, gelin düşürdük...

HASAN AKGÜN (Giresun) – Yavaş yavaş...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Düşecek mi; yavaş yavaş mı?..

BAŞKAN – Efendim, karşılıklı konuşmayın lütfen.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Yavaş yavaş düşecekmiş; ama, çiftçinin beklemeye sabrı yok.

BAŞKAN – Sayın Dönen...

ALİ TEKİN (Adana) – Popülistliği bırakın artık...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Biz popülistlik yapmıyoruz kardeşim. Burada reel ekonomi üzerinde konuşuyoruz. Biz diyoruz ki, bununla düşüremezsiniz; zor işiniz.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Milletin meselelerini muhalefet dile getirecek; bunları anlayacaksınız.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Biz, yine, kiracılarımızın daha az kira vererek, özellikle, daha iyi ekonomik koşullarda, daha iyi evlerde oturmasını istiyoruz. Yine, esnaf ve küçük iş yapan kesimlerin vakıf mallarında daha uygun koşullarda oturmasını istiyoruz; ama, amaç bu değil. Bu yasalarda amaç bu değil. Bu yasalarda amaç, enflasyonu düşük göstermektir; burada yazılan gerekçe değildir. İşte, bizim karşı olduğumuz budur; buna karşıyız biz. Biz, narh ekonomisine karşıyız.

Değerli arkadaşlarım, biz burada konuşurken, dayanaksız hiçbir konuyu buraya getirmeyiz. Diğer illeri incelemedim; ama, özellikle kendi ilimi inceledim, size buradan isim veriyorum, Hatay'ın ilk girişinden, sınırından başlıyorum: MHP sözcüsü, az önce buradan konuştu; Erzincan, muhalefet, Cumhuriyet Halk Partisi, dışarıda; hemen yanında Kuzuculu MHP'li, bu karamamenin içerisinde; orada bütün MHP'li belediyeler içerisinde; Sariseki, Doğru Yol Partili belediye, dışarıda; İskenderun, içerisinde; Belen, içerisinde; -çok ilginç- Kumlu, tarlaları sular altında kalmış, dışarıda; Hassa, dışarıda; Kumlu'nun hemen yanında -okuyun bakın, bunların hepsine bakın, elinizde-Reyhhan'lı, içerisinde... Anlamak mümkün değil! Yani, böyle bir uygulamayı anlamak, adil bulmak mümkün değil. Biz, bunları, kendi ilimizle ilgili olarak, tek tek inceledik; ama, kendi ilimizde gördük ki, bazı beldeler alınmış ilçe alınmamış, ilçe alınmış beldesi alınmamış.

Değerli arkadaşlarım, böyle bir uygulama, doğru bir uygulama değil; adaletli...

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) – Afetin olduğu yer alınır; afetin olmadığı yer alınmaz.

BAŞKAN – Lütfen müdahale etmeyin efendim. Karşılıklı konuşmayın.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – İşte, o afetin kriterini doğru koymak lazım diyorum. Adaletli olmak lazım.

Biz, bu hükümete birçok konuda katkıda bulunmaya kalkarken, bu hükümet, bizim belediyelerimizden keserek kendi belediyelerine kaynak aktarırsa bu bizi yaralar, bu bizi sıkıntıya sokar; bizi burada sertleştirir. (MHP sıralarından gürültüler) Bu, bizi sertleştirir. Bu, özellikle küçük hesaptır; bu küçük hesaba hükümet sapmamalıdır. Biz, burada, bunu söylüyoruz. Böyle, küçük hesaplarla hükümet hiçbir yere varamaz, varması mümkün değil.

MÜCAHİT HİMOĞLU (Erzurum) – Bu, hiç doğru değil Sayın Bakanım; hiç doğru değil...

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Gelin, tek tek belirleyelim. Zaten, bu konunun incelenmesini isteyeceğiz.

Değerli arkadaşlarım, bu çıkan, özellikle vakıf kiralalarıyla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dönen, lütfen tamamlayın efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Biz...

TUNAY DİKMEN (Muğla) – Dört kişi dinliyorsunuz.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Kaç kişi dinlersek dinleriz, o bizi ırgalar.

Değerli arkadaşlarım, biz, vakıf kiracılarımızın daha iyi koşullarda, daha iyi şartlarda oturmalarından yanayız; ama, özellikle vakıf kiracılarımızı bahane ederek, depremi bahane ederek böyle gerekçelerin altına sığınmadan yana da değiliz.

Bu yasanın, bütün ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Döner.

Şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Vazgeçtim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konuşmuyorsunuz.

Sayın Cevat Ayhan; buyurun.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; vakıf gayrimenkullerinin kiralarıyla ilgili kanun tasarısının 1 inci maddesinde şahsen söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, 1 inci madde, vakıf kiralarnı 2000 yılı için yüzde 25 artışla sınırlamaktadır; bu vesileyle, vakıflarla ilgili birkaç cümleyi Muhterem Heyetin dikkatine arz etmek istiyorum.

Vakıflar, sivil toplum kuruluşlarıdır. Vakıflar, Batı dilinde ve bizde de, NGO dedikleri, non-government organization, yani devletdışı sivil toplum kuruluşlarıdır. Gelişen ve değişen dünyada da, sivil toplum kuruluşlarının ehemmiyeti giderek artmaktadır. Devletin, birçok görevini -tabii, denetim altında- bu sivil toplum kuruluşlarına devretmesi, dünyamızın önündeki mühim bir gelişme ufkudur, Türkiye'de de bunun böyle olması lazım.

Bakınız, dünya, artık, kapalı topluma veda ediyor; yani, haberleşme, bilgisayar, internet, televizyon... Dünya, artık, kapalı topluma veda ediyor. Yani, sanayide, ticarete, tarımda, hizmet sektöründe olduğu gibi, kültürde ve sanatta, millî ve manevî değerlerde de kalite ve kıyasıya bir rekabetle karşı karşıyayız. Tabii, sanayide, ticarete, tarımda, hizmet sektöründe bunları dikkatle takip ediyoruz, hükümetler de etmeye mecbur, kuruluşlar da etmeye mecbur; çünkü, bunun iktisadî neticelerini hemen yaşarsınız; dışicaretiniz açık verir, yatırım yapamazsınız, fakirleşirsiniz vesaire; ama, kültürde ve sanatta, millî ve manevî değerlerdeki erozyonu da daha dikkatle takip edecek, koruma tedbirlerini alacak olan, elbette ki hükümetlerdir; ama, hükümetlerle beraber de sivil toplum kuruluşlarıdır. Yani, vakıflara, bir de bu gözle bakmak lazım değerli arkadaşlar. Bunun için, vakıfları desteklemek lazım.

Bugün, dünyada görülmeyen bir kültür savaşı da var ve millî değerlerin mücadelesi var. Genellikle, insanlık tarihine baktığımız zaman, zengin olan ülkeler, güçlü olan ülkeler devamlı diğer ülkeler tarafından taklit edilmekte ve temsil edilmekte ve temessül dediğimiz; yani, taklitle kendi şahsiyetinden uzaklaşma hadisesi meydana gelmektedir. İşte, bu hadise, önümüzdeki dönemde çok daha yoğun cereyan edecek, çok daha kesif cereyan edecektir; onun için, vakıfları desteklememiz lazım. Tabii, bugün, Avrupa Topluluğuna girebiliriz, başka kuruluşlarda, uluslararası kuruluşlarda beraber olabiliriz, buralarda dostluklar olur, dayanışmalar olur, işbirliği olur, iktisadî ve siyasî sahada, savunma sahasında; bütün bunlar doğrudur; ama, bir de ülkelerin, milletlerin, kültürel değerlerin çarpışması da var. Bu, topla tüfekle olan bir çarpışma değildir, kaliteyle ve sanatta, kültürle o sahada olan bir çatışmadır.

Bakin, burada enteresan bir cümleyi size nakletmek istiyorum. Meşhur Fransız oryantalisti var, müsteşrik Luis Massignon; onun İslam kültürü için şöyle bir beyanı var, bakın, İslam kültürü için ne diyor asrımızın başında Luis Massignon: "Onların herşeylerini tahrip ettik, felsefeleri, dinleri mahvoldu, artık hiçbir şeye inanmıyorlar, derin bir boşluğa düştüler, anarşi ve intihar için olgun hale geldiler." Yani, bir Batılı müsteşrikin, mütefekkirin, ilim adamının, kültür adamının bize baktışı budur. Tabii, bizim bu olmadığımızı ispat etmek için, bizim kültürel ve manevî değerlerimizi güçlendirmemiz, sanatımızı geliştirmemiz, bizi biz yapan değerleri uluslararası rekabete hazırlamamız gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan. Lütfen, tamamlayın efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Tabii, devlet bürokrasisinin buna vereceği destekler vardır; ama, asıl bu değerleri inşa edecek olan, koruyacak olan, geliştirecek olan da sivil toplum kuruluşlarıdır, vakıflarıdır. Önceki konuşmamda, bir vergi kanununda vakıfların gelirlerini azaltan birtakım değişikliklerden bahsettim, bunların düzeltilmesi lazım. Yine, maalesef, o vergi kanununda, vakıflara, derneklere yapılan teberrulara, bağışlara da stopajla ve vergi getirilmiştir. Bu da, işin negatif tarafıdır, pozitif engelliyorsunuz, negatif ilave ediyorsunuz. Yani, bu şartlarda, kimliğimizi geliştirecek ve koruyacak olan sivil toplum kuruluşlarını, vakıfları güçlendirmemiz mümkün değildir. Vakıflara ait tereddütler ve endişeler varsa, geneline teşmil etmek yerine, kural dışına çıkan, kanun dışına çıkan vakıfların denetim altına alınması ve bunlara müeyyide uygulanması hükümetlerin görevidir diyorum, hepimizi hürmetle selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Şahsı adına, Adıyaman Milletvekili Sayın Mahmut Göksu; buyurun.

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belki gecenin bu saatinde neden uzatıyoruz, nasıl olsa bu kanun tasarısı çıkacak diye düşünen arkadaşlar olabilir. İktidara mensup olan bir arkadaşım, muhalefetin eleştirisinden oldukça alınmış olacak ki, devamlı olarak muhalefeti; klasik muhalefet yapmakla suçluyor; ama, ben, yapıcı bir muhalefetle, gecenin bu saatinde kadar bekleyerek, bu kanun tasarısında olmasını arzu eden kesimlerin seslerini burada sizlere aktarmaya çalışacağım. Çünkü, Sayın Bakanım da "vakıflarda kiracı olarak bulunan onbinlerce insan, gecenin bu saatinde, çıkacak olan bu kanun tasarısını beklemektedir" dedi. Bundan dolayı, bekleyen diğer kesimlerin de sesini burada dilettirmek, onların durumunu arz etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, vakıflar, dinî, sosyal, kültürel ve hukukî müesseselerdir. Üzerinde konuşmuş olduğumuz madde, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün temsil ve idare ettiği vakıflara ait gayrimenkullerin kira bedellerini 2000 yılı içerisinde yüzde 25 artırmayı öngörmektedir.

Değerli arkadaşlar, vakıflar dediğimiz zaman, ceddadımızın bize yadigar olarak bırakmış olduğu 9 000'e yakın tarihî eser ki, bunların 4 500 tanesi camidir. Biliyorsunuz, İstanbul, Edirne, Bursa gibi kentlerimiz, cedit tarafından güzel camilerle donatılmıştır ve bunların yanında meşrutaları vardır. Her cami görevlisi bu meşrutada kalır, dinî vazifesini, cemaata olan görevini buradan yapmaya çalışır. Özellikle, büyük kentlerdeki tarihî eserlerimizin 1960'lı ve 1970'li yıllarda nasıl yıkık ve dökük olduğunu, birer mezbele olduğunu mutlaka çoklarımız görmüştüzdür; ama, 1980'li yıllardan sonra, Eminönü, Fatih, Eyüp gibi ilçelerimiz başta olmak üzere, birçok yerlerde camilerimiz ihya edilmeye başlandı, meşrutalar yapıldı, onlar tekrar tarihî bir varlık olarak kazanılmış oldu. Başka hiçbir kurumun görevlisi, belki, bu kadar fedakârane çalışmazken, Diyanet mensuplarının, din görevlilerinin kendi görev yapmış oldukları camileri ve meşrutaları bu şekilde ayağa kaldırdığını, bu söylemiş olduğum ilçelerdeki bazı camileri gezersek görebiliriz.

Değerli arkadaşlar, eğer, o görevliler bu camilere sahip çıkmamış olsaydı, 1950'lerde, 1960'larda olduğu gibi -daha öncesini söylemiyorum- o yıkık, dökük hali devam edecekti.

Bakınız, Çağaloğlu'nun göbeğinde bir cami vardır, Cezeri Kasımpaşa Camii diye. Burası işgal edilmiş, birileri burayı işgal etmiş. Yine, Süleymaniye'de Ebul Vefa Camii vardır. Buralar Eminönü Müftülüğünün gayretiyle ihya edildi ve bugün Vakıflarımıza tekrar tarihî eser olarak kazandırıldı. Yani, Diyanet mensupları, cami görevlileri, görev yaptıkları camileri baştan sona ihya edip, meşrutalarını, yani lojmanlarını da birlikte halkın katkısıyla yaparken, son zamanlarda, Vakıflar İdareemiz, kira bedeli olarak, bu cami görevlilerinden yüksek miktarda para istemektedir.

Bakınız, elimde iki tane faks var. Bunlardan bir tanesi Fatih, bir tanesi de Eyüp İlçesinde bir camiye gönderilmiş. Vakıflar İstanbul Bölge Müdürlüğü, Emlak ve Gelirler Müdürlüğü, Fatih İlçesindeki bir cami görevlisine diyor ki, "31.1.2000 tarihine kadar -on gün içerisinde- ödemeniz gereken meblağı ödemediğiniz tespit edilirse, tahliyeniz gerekecektir. Meşrutayı idaremize teslim etmeniz; değilse, mahkeme yolu açılacaktır"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, lütfen, tamamlar mısınız.

Buyurun.

MAHMUT GÖKSU (Devamla) – Geriye dönük olarak beş yıl içerisinde de 578 milyon gibi bir para isteniyor. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olan bu insanların almış olduğu maaşlar 120 ile 150 milyon arasında; 50-60 milyon gibi bir kira isteniyor. Bu arkadaşlarımız, bu camileri ihya ederken, tekrar kazandırırken, bunları tebrik etmek, taltif etmek varken, bir de "kira vermezseniz çıkın gidin" deniliyor...

Değerli arkadaşlar, işte, bu yanlış, burada hep beraber düzeltmemiz lazım. Tarihî eserlerimiz tekrar ihya eden bu insanlarımızı tebrik etmek sadedinde, bunlardan kira almak değil; bunların, o eserleri ihya etmek şartıyla, belki bilabedel oturmasını sağlamamız lazım. Bunu, burada, Sayın Bakanımın arz ediyorum; nasıl ki, onbinlere varan Vakıf kiracıları, gecenin bu saatinde bu tasarıya göz dikmişse, sayıları onbinlere yaklaşan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Göksu.

MAHMUT GÖKSU (Devamla) – Daha sonraki maddelerde de devam edeceğim; saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bedük, sorunuzu sorabilirsiniz.

Buyurun efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanımın şu sorularımı cevaplandırmasını rica ediyorum:

Vakıf hukukunun korunması önemli. Vakıf mallarının korunması istikametinde de önemli adımlar atılabileceğini düşünüyor ve umuyoruz. Sayın Bakanım "2 401 olay mahkemeye intikal etti" dedi. Dolayısıyla ...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sözleşme imzalamamışlar.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sözleşme imzalamamışlar...

Sözleşmesi imzalanmamış ve kiraya verilmiş olan bu mallarla ilgili olarak kira bedelleri acaba nasıl tespit edilecek? Şunu söylemek istiyorum: Getirilen tasarıda, 1999 yılı kira bedelinin üzerine yüzde 25 ilave etmek suretiyle 2000 yılındaki kira bedeli tespit ediliyor. Mahkemelik olan, daha doğrusu sözleşmesini imzalamamış olan vatandaşların ise, acaba hangi değer üzerinden ve üzerine ne kadar oranda ilave yapmak suretiyle 2000 yılı kira bedelleri tespit edilecek? Yani, bir kısmı sözleşmeyi imzaladığı için mağdur olacak, bir kısmı da sözleşmeyi imzalamadı, tahliye davası açıldı; acaba onlar kârlı mı çıkacak, böylece bir kayırmaca anlayışı olacak mı olmayacak mı? Birinci sorum bu.

İkinci sorum: Dövizle kiralanmış Vakıf malları var mıdır? Yüzde 25'lik bu artış, ayrıca bunlara da yansıtılacak mıdır?

Üçüncü sorum geneldir Sayın Başkanım, zatîinizi de ilgilendiriyor. Ben, Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanına... Biraz evvel, değerli arkadaşımızın yaptığı bir açıklama var afetle bölgesiyle ilgili, afetlerle ilgili; bir açıklamadır sadece. Benim, Ankara kasabalarıyla ilgili yaptığım bir müracaat üzerine, Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanı, birkısım kasaba belediyelerinin veya ilçe belediyelerinin afet bölgesi kapsamına alınmadığını, bir eksiklik olarak tespit ettiğini söyledi. Van Gölünün kenarındaki bütün kasabalar ve ilçeler alınmış; Erciş İlçesi, gölün yükselmesi sebebiyle, Vakıf malları dahil, özel şahıslara ait, kamuya ait ve belediyeye ait mallar, altyapıları da dahil olmak üzere, hepsi su altında kalmış; ama, ne yazık ki, afet bölgesi kapsamına alınmamış. Dolayısıyla, birkısım ilçe ve kasabaların, gerçekten tabii afete maruz kalmalarına rağmen afet bölgesi kapsamına alınmamış olması büyük bir eksiklik olmakla birlikte, Sayın Bakanımızın, buradaki malların Vakıf malları olduğunu da dikkate almak suretiyle, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı nezdinde temasa geçmesini diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Polat, buyurun efendim, sorunuzu yöneltebilirsiniz.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanım şu soruyu sormak istiyorum: Bugün, birbirine paralel, simetrik iki kanun tasarısını görüştürüyoruz; gayrimenkul kiralarna sınırlama getiren kanun tasarısı ve bir de Vakıflara ait gayrimenkullerin kiralarna sınırlama getiren kanun tasarısı. Gayrimenkul kiralarna sınırlama getiren tasarının 1 inci maddesinde, 2000 yılında yüzde 25, 2001 yılında yüzde 10'la sınırlama varken, Vakıflarla ilgili tasarıda, yalnız 2000 yılında yüzde 25 vardır, 2001'de yüzde 10 yoktur. Halbuki, hükümetin belirttiği, ilan ettiği enflasyon oranlarında, 2000 yılında yüzde 25, 2001 yılında yüzde 10 şartı vardır. Burada, Vakıflardaki kiralamaya bu şartı getirmemenin sebebi, hükümetin, 2001 yılında enflasyonun yüzde 10'a düşeceğine inmadığı için midir, yoksa, başka bir ekonomik gerekçesi var mıdır, öğrenmek isterim?

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Karamollaoğlu.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakandan şu sorunun cevaplandırılmasını arz ediyorum: Bir çelişkili durum doğuyor. Bazı yerlerde, fahiş fiyata itiraz eden kiracı, kirasını ödemediği için, mahkemeyi de kazanamayıp tahliye ediliyor. Arkasından, o gayrimenkul, kiraya verilmek üzere ihaleye çıkarılıyor ve kiracının fahiş fiyat olduğunu iddia ettiği eski bedelin, mesela üçte 1'ine, ihaleyle veriliyor. Yani, tatbikat, tahliye edilen kiracıyı haklı çıkarıyor. Bu durumda, bu gayrimenkulün yeni kiracıya verilmesi bir adaletsizlik olmaz mı? Böyle bir adaletsizliğin giderilmesi için Sayın Bakan herhangi bir tedbir düşünüyor mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan, soruları cevaplandırabilirsiniz efendim.

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydn) – Sayın Başkanım, Sayın Bedük'un sorusu, mahkemelik olan, daha doğrusu kira sözleşmesini imzalamayan 2 401 kişiyle ilgili. Bunlar, daha ziyade 1998 yılında, ilgili yasanın, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği yılın kira bedelleri üzerindeki tartışmadan kaynaklandığı için sözleşme imzalamaktan kaçınanlar. İlk yıl, birden, birkaç kat arttıktan sonra, ikinci yıla ilişkin kira bedeli, yine aynı artışla, yüksek artışla gelince, insanlar, biz bu yükün altında eziliriz düşüncesiyle imzalamamışlar; daha önceki kira bedelini, mahke-

melerde ödeme yeri tespiti suretiyle yatırarak; 1999 yılına ait olması gerekir diye düşündükleri kira artış oranını da, o eski kira bedelinin üzerine ekleyerek, bir çözüm aramaya çalışmışlar, mahkemelerin bir karar vermesini istemişler.

Şimdi, Aslan Polat arkadaşımızın sorusuyla birleştiriyor gibi olacak; ama, gerekli olduğu için öyle yapıyorum. Biz, Vakıflar Kanununda değişiklik düşüncemizi, diğer gayrimenkul kiralalarıyla ilgili kanundan önce takdim ettik. Dolayısıyla, yüzde 25'lik bir enflasyon hedefini, hükümetin pekiştirmeye yönelik bir araç olması düşüncesinden ziyade, 2000 yılına ilişkin, 1999 kira bedelinin üzerine hangi oranı eklersek, optimal bir noktaya ulaşmış oluruz, bir yıllık bir müdahaleyle, kiracıların arzuladığı bir noktaya... Hangi kiracıların; 2 401 değil, yanlış anlaşılma olmasın, tam tersine; o, 13 000 civarındaki kiracının bir parça fazla ödemişliği ortadan kalkmış olsun diye bir noktayı aradık.

Sayın Başkanım, burada, karşılaştığımız hukukî sorun şuydu: Ödeyenlerle, ödemeyenler arasında, ileride Anayasa Mahkemesine, Anayasa gereği mütacaat etme yetkisi sahibi gruplar mütacaat etmese bile, görülmekte olan bir dava sırasında, taraflardan birinin Anayasaya aykırılık iddiasını yerel mahkemenin ciddi bulması sonrası, Anayasa Mahkemesine konunun gidebilmesi ihtimalini hesaplamak gerekiyordu.

Bu noktada, ben, kendi Anayasa bilgimi yeterli saymadım; Anayasa hukuku profesörü arkadaşlarıma konunun incelenmesi yönünde yardım istedim. Dediler ki, 13 000 civarında insan, bir yasaya göre -o yasa, daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olsa dahi- ödemiş. Şimdi, ödemeyen kişi ile ödeyen kişi arasında farklı bir şey yaratma durumuna gitmeyelim. Peki, o zaman ne yapalım; yüzde 25 dersek, bu 13 000 kişi, bir yıl önce fazla ödemişliğini, yüzde 37'lik bir hak elde edeceği için, imkân elde edeceği için dengeye getiriyor. Bu, 2 401 kişiye de diyoruz ki, sizin 1998 yılına ilişkin sorunuz var kira bedelinin tespitinde. Bakın, bugüne kadar ödemişsiniz, sözleşme imzalamamışsınız. Zaten, 2000 yılı kira bedeli, 1999'a yüzde 25 ilaveyle bulunacağı için, makas açılmıyor. Ödemediğiniz dönem içerisinde de, zaten, mahkemelerden ödeme yeri tayini yoluyla, kendi kafanıza göre doğru olan eski kira bedelini de sürekli biriktirdiğiniz için -hukukî yol böyledir malumalınız- eğer sıkışıklığınız varsa, arada kalan farkı da, biz, size, üç aylık, beş aylık, altı aylık bir taksitlendirme yapabiliriz, eritebiliriz. Dolayısıyla, ödeyen ile ödemeyen, hakkaniyete uygun bir çizgiye gelmiş olacak diye düşünüyoruz. Bunu, Yargıtay camiası da... Biz, tabii ki, kendi Vakıf hukuk camiamızca, başka başka tüm camialarla bulunabilen tek ve en adaletli yol olarak bunu gördük; başka da yolu yok Sayın Başkanım; bilmem arz edebildim mi?..

2000 yılıyla ilgili yüzdeyi arz ettim.

Sayın Karamollaoğlu'na, demin, hem ben hem genel müdürümüz ve hukukçu arkadaşlarımız bilgi sunmaya çalıştık. Bilmeyorum, daha, eksik kalan bir taraf var mı Sayın Başkanım?..

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Bir kiracınız tahliye ediyor; fazla kira bedeli...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Öztür dilerim, o kısmı kaldı.

Bizim, kira bedelinden doğan ihtilaf nedeniyle tahliye davası açıp, davasını kazandığımız kişinin tehlikesini müteakiben, onun, ihaleye girerek, böyle 3 yerine 1 ödeyerek alma imkânı yaratmak gibi bir durumumuz yok, yetkimiz yok.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Ben, öyle demiyorum, siz öyle yapın demiyorum. Başka birisi için var mı?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Efendim, ihtimalen yok, giremezler demek istiyorum; bizim yetkimiz yok diyorum; istesek de olamaz diyorum.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – O zaman boş duracak yani...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Gayet Tabii, tahliye edilen yer, tahliye sonrası boş kalacak, yine hukukî usulümüz gereğince ihale açılacak o ihaleye katılanlar arasından, şartları itibarıyla en elverişlisi kim görülmüyorsa o alacak.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Bakan, bazı yerde düşüyor fiyatlar...

BAŞKAN – Efendim, karşılıklı konuşmalıyım.

Sayın Bakan sorunuzu anladı ve cevapladı; teşekkür ediyorum.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Yine eksik kalırsa yanıtlamaya çalışalım efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranmasını istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, oylamaya başladım; bir dahaki maddede...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Olur mu? Siz bakmıyorsunuz ki buraya beyefendi... (ANAP, MHP ve DSP sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, bakmıyorsunuz ki...

BAŞKAN – Sayın Ercan, oylamaya başladım...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Efendim, bakmıyorsunuz; oylamaya da başlamadınız; elimi kaldırdım karar yetersayısının aranmasını istedim.

BAŞKAN – Efendim, Yüce Heyetin eli havada, oylamaya başladım.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Ama, sonuçlanmadı...

BAŞKAN – Eğer çok ısrarlıysanız karar yetersayısını arayayım; ama, bir dahaki oylamada arzu ederseniz dikkate alayım. Müsaade ederseniz bu oylamayı tamamlayalım.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Nasıl takdir ederseniz...

BAŞKAN – Peki efendim.

Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. – Bu kanun 1.1.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına söz talepleri var.

Birleşime, saat 00.35'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati : 00.17

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 00.35

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 58 inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 312 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. – *Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/606) (S.Sayı: 312) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hüklmet yerinde.

Tasarının 2 nci maddesi okunmuştu.

Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Adıyaman Milletvekili Sayın Mahmut Gök-su. (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Gök-su.

FP GRUBU ADINA MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hayırlı bir iş yaptığım kanaatindeyim. Vaktinizi almamak, gecenin bu saatinde konuşmaları daha fazla uzatmamak ana kuralımız; ancak, ne var ki, bazı şeyleri söylemenin de yararlı olduğu kanaatindeyim.

312 sıra sayılı kanun tasarısının yürürlük maddesinde "Bu kanun 1.1.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer" diyor.

Değerli arkadaşlar, tasarının gerekçesinde açıklandığı gibi, halen Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 16 274 adet kiralık gayrimenkulü bulunuyor. Bunun 13 000 küsurunda oturanla sözleşme yapılmış; ama, 2 400 kişiyle yapılmamış. İşte, kiralarnı yüksek bularak sözleşme yapmayanlarla sözleşme yapmak, belki, 13 000 insana da adalet ve hakkaniyet ölçüsü içerisinde -ki, sayın bakanımızın ifadesi öyle idi- bir artırım yapmak... Çünkü, yıllarca, vakıf malları, çok cüzi fiyatlarla talan edildi; ama, 1998 yılında çıkartılan yasayla da, çok aşırı bir şekilde fiyatlandırma yapıldı. İşte, bu kanun tasarısıyla, herhalde bakanımızın ifadesi öyle anlaşılıyor ki "hakkaniyet ve adalet ölçüsü içerisinde kiralarnı belli bir düzeye çekmek" diyor...

Elbette, hakkaniyet ve adalet, hepimizin arzu etmiş olduğu bir güzelliştir. Bu kanun tasarısının, kiracıya rağmen, vatandaşa rağmen yürütülmemesi, bu ölçüler içerisinde; yani, hakkaniyet ölçüsü içerisinde yürütülebilmesi için bazı aksaklıklara dikkat çekmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, demin, vakıf eserleri dendiği zaman, 9 000 küsur tarihî eser arasında 4 500 tanesinin camileri teşkil ettiğini beyan etmiştim. Bu camilerimizin daha önceki yıllarda, yani, 1950'li, 1960'lı yıllarda, nasıl mezbelelik olduğunu; ama, 1980'li yıllardan sonra, cami görevlilerinin fedakârane bir şekilde çalışmalarıyla çok güzel bir yapıya kavuştuğunu, tarihe mal olduğunu deminki konuşmamda beyan ettim.

Değerli arkadaşlar, bir caminin ayakta kalabilmesi için, orada mutlaka ibadet edilmesi gerektiği kanaatini herhalde siz de paylaşırsınız; çünkü, işleyen demir ıstıdır.

Bakınız, son zamanlarda, bir vahşet örgütünün veya ona benzer birtakım örgütlerin, İslamiyeti istismar ederek, ne tür kötülükler işlediğini gördük; toplum olarak çok ağır şekilde bedelini ödemekteyiz; yani, burada temel sorun, İslamiyeti, dini, insanlarımıza doğru bir şekilde öğretememekten kaynaklanıyor. Diyanet İşleri Başkanlığımızın 16 000 kadro isteği yıllardır tekrar edilir; ama, bir türlü hayata geçirilemez. Ben, müftülükten gelen bir kardeşiniz olarak söylüyorum; hangi köy imam istemişse, önce, meşrutası var mı yok mu, onu sorarız. Dolayısıyla, meşrutası; yani, lojmanı varsa, oraya din görevlisinin gitmesi daha kolay oluyor.

Buradan şuraya gelmek istiyorum; demin bir fakstan bahsettim. İstanbul'daki -özellikle, en son görev yaptığım yer Eminönü olduğu için biliyorum- tarihî camilerimizi, Türkiye'nin her yerindeki camilerimizi ayağa kaldırmak için, Diyanet görevlileri gerçekten çok güzel hizmetler vermektedir; ama, ne var ki, vakıflar idaremez, bunlardan, son zamanlarda çok aşırı miktarda kiralar istemektedir.

Bakın, elimde yine bir faks var; Vakıflar Genel Müdürlüğü İstanbul Bölge Müdürlüğünden çekilmiş. Nereye; Münzevi Camii Koruma ve Yaşatma Derneği Başkanlığına. "...Yaşatma Derneği imam evi" diyor; imam eviyle ilgili. İmamı, bu evi işgal etmiş olarak gösteriyor ve "Vakıf taşınmazları işgalci olarak kullanan şahısların durumunu hukukileştirilmek ve idareyle halen işgalci olan şahıslar arasında münasabeli geliştirmek için size bir zaman tanıyoruz. İşgalde bulunduğunuz vakıf taşınmazı için 1 481 400 000 lirayı faizleriyle beraber, şu süre içerisinde ödemeniz lazım; yoksa, işgalci durumundasınız ve buradan atılacaksınız" diyor.

Değerli arkadaşlar, hassaten Sayın Bakana buradan arz etmek istiyorum; Eyüp'teki Münzevi Camiini gördüm, bir davet münasabetsiyle gitmiştim. Buradaki görevli arkadaş, büyük bir konferans salonu yapmış, büyük bir lokantası var; yani, yemekhanesi var, kütüphanesi var. Camii öyle güzel ihya etmiş ki, bu arkadaşta burada işgalci gösterip atacağımıza, o güzel camii ihya eden; konferans salonuyla, yemekhanesiyle, kütüphanesiyle bu güzel eseri topluma kazandıran bu arkadaşımızı tebrik etmemiz lazım, bilabedel ödüllendirerek, görevi süresince de oturmasını sağlamamız lazım.

Onun için, bu yanlışların, buradan düzeltilmesini Sayın Bakanımın arz ediyorum. Çünkü, bu arkadaşımızdan -ki, ben, oraya, o davete gittiğim zaman, o arkadaşta tebrik etmiştim, buradan da tebrik ediyorum- önceki dönemde yıkılan, dökülen, mezbelelik halinde olan bu cami, gayretli bir imam arkadaş sayesinde çok güzel olmuş; ama, 60 000 000 lira kirayı vermezsen çık, git deniliyor. E, 120 000 000 lira maaş alan bir imamdan, siz, 60 000 000 lira kira isterseniz, o cami görevsiz kalacak; din, diyanet, islamiyet anlatılmayacak ve işte, birtakım terör örgütleri de başımıza bela olacak.

Değerli arkadaşlar, onun için, vakıf eserlerimizden, özellikle, camilerimizin ihyası noktasında din görevlilerimizin yapmış olduğu hizmetleri, hiç de küçümsememek lazım. Bu manada, Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün, Sayın Bakanımızın bu olaya daha farklı bakması gerektiğine inanıyoruz.

Dolayısıyla, onları işgalci olarak görmemek lazım. Tam tersine, inşasında, bakım ve onarımında, ihyasında büyük emeği olan bu arkadaşlara, bir manada ödül olarak tahsis etmek gerektiğine inanıyoruz.

Camiler, genellikle çok-başlı oluyor; yani, yıkılan, dökülen yerlerin tamir, inşa ve ihyası halk tarafından, din görevlileri tarafından yapılıyor; idaresi, müftülüğe ait; ama, gelirleri, vakıflara aittir. Biliyorsunuz, ecdadın yapmış olduğu camiler, tek başına cami olarak yapılmamış, etrafında

vakfiyeleri var. Bakınız, Nuruosmaniye Camii; İstanbul'un merkezinde, göbeğinde olan bu camii mermerleri siyah olmuştur; gelen giden turistler o siyahı gördüğü zaman, inanın, bir Türk vatandaşı olarak, insan utanıyor. Bundan birkaç sene önce kubbesinden sıvalar dökülmeye başladı; o cami, 1500 yıllarında yedi yılda bitirilmiş. Kubbesinden dökülen o sıvalar ve taşların etrafı çevrildi, birkaç senedir duruyor.

Değerli arkadaşlar, bakınız, Nuruosmaniye Camiinin ertafında 93 tane vakfiyesi var; yani, ecdat, camii yapıyorum; ama, şu akarımdan da, şu vakfiyenin geliriyle bu camii bakım ve onarımı yapılsın ve ilânihaye bu tarihî eser devam etsin mantığıyla onun ayakta kalabilmesi için gerekli alt-yapıyı da hazırlamış; ama, ne var ki, o dükkânların -ki, Nuruosmaniye Camii, Kapalı Çarşı etrafında- dolar bazında, döviz bazında kiraya gittiğini düşüncüseniz, ne büyük geliri var; ama, maalesef, cami yıkılmakla başbaşa. Dolayısıyla, bu camilerimizin vakfiyelerinin gelirleri, o camilere harcanarak, mutlaka, bu tarihî eserleri gelecek nesillere bir ecdat yadigarı olarak, en güzel şekilde teslim etmemiz gerektiğine inanıyorum. Bu, ecdada karşı bir vefadır, tarihe karşı saygının da gereğidir değerli arkadaşlar. Onun için, burada, sadece vakfın gelirlerinden istifade edip, vakıf mallarını, tarihî eserleri, camilerimizi yıkıma terketmek, hiçbir zaman bizlere yakışmaz ve yaraşmaz diyorum.

Değerli arkadaşlar, burada, yine bir konu var ki, biliyorsunuz, vakıflarda akarlar vardır, hayrat vardır; camiler hayrat statüsünde; ama, dükkânlar, işhanları akar, yani gelir getiriyor; dolayısıyla, burada, camileri, camilerin meşrutalarını birer akar gibi görürsek yanlış olur. Şimdi, işte, din görevlileri sendikasının yapmış olduğu basın toplantısında "vakıflar camileri akar olarak görmesin" diyor; Sayın Bakanım, basında çıktı; yani, bu kiralara din görevlileri ödeyemiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gökse.

MAHMUT GÖKSU (Devamla) – Peki, ben de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahısları adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sayın Mahmut Gökse, şahsınız adına söz talebiniz var; konuşacak mısınız efendim?

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Evet...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; telaşlanmaya gerek yoktur. Ben de, uzatmamaya çalışıyorum; ama, öyle sanıyorum ki, klasik bir muhalefet değil, yapıcı bir muhalefet, tasarının daha güzel çıkması noktasında...

Değerli arkadaşlar, ümit ediyorum, Bakanlık, Genel Müdürlüğümüz, camilerimizi ihya eden bu arkadaşlarımıza daha farklı yaklaşacaktır. Bakınız, birçok arkadaşımız Avrupa'ya gitmiştir, Avrupa'da başka ülkeleri gezmiştir. Orada, kiliseler, kiliselerin yanında papaz evleri vardır; bütün giderleri kiliseler tarafından karşılanır. Yani, o camilerimizi ihya eden o arkadaşları, o güzel gayretli çalışmalarından dolayı tebrik ederek ödüllendirmek varken, bir de "kira vermezsen buradan çık, git" demenin, bana göre, bir mantığı yoktur, hakkaniyet ve adalet ölçüsüne de uygun düşmez; ki, Sayın Bakanım, bu kanun tasarısında, temel esprinin, adalet ve hakkaniyet olduğunu sık sık vurgulamıştır.

Değerli arkadaşlar, yine, bütçe görüşmeleri sırasında dile getirmiştim. Bu camilerimizde olan sergilerde, biliyorsunuz, artık, duvardan duvara döşeniyor; ama, eski halılar, kilimler, keçeler,

birileri tarafından kaçırılıyor, satılıyor, tarihî eser olanlar talan ediliyor. Bunlara da mutlaka bir çözüm getirilmesini o zaman söylemişim, şimdi de, tekrar, Sayın Bakanımızın dikkatini çekmek üzere söylüyorum.

Değerli arkadaşlar "çağdaş devlet vatandaşına zulmetmez" dedi yine Bakanımız. Elbette, buna da katılıyoruz. Çağdaş devlet, kendi tarihî eserini ihya eden memuruna elbette zulmetmez, aynen bunun gibi, ona sahip çıkar, onu ödüllendirir, ona teşekkür ve tebrik olarak, yapmış olduğu bu hizmetlerden dolayı, gereken katkıyı, bütçesini, neyse yapmaya çalışır.

Değerli arkadaşlar, vakıflar, katma bütçeyle idare edilen kurumlarımızdır; devletten hiçbir şey almadan da, maddî destek almadan da, bütçesiyle ve gelirleriyle, giderlerini karşılayabilecek bir yapıdadır. İşte, bizim bütün temennimiz, vakıfların en iyi şekilde değerlendirilerek, talan edilmeksizin yerli yerince kullanılarak, bu tarihî eserleri ilanihaye ayakta tutabilmektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Temel Karamollaoğlu, Sivas Milletvekili, şahsı adına; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bir konunun açıklık kazanması yönünden ve zabıtlara geçmesi yönünden, tekrar, burada dile getirilmesinde fayda gördüğüm için söz aldım. Sözlerimi çabuk tamamlamaya çalışacağım.

Beni endişeye sevk eden hususlardan bir tanesi, birtakım adaletsizliklerin, istemeyerek de olsa, bugünkü uygulamalarla, maalesef, tatbikat bulması. Bir vakıf kiracısı, fahiş fiyatla kira bedeli kendisinden istenildiği için, bu kira bedelini ödeyemediğinden dolayı zorla tahliye ediliyor. Bilahare, bu gayrimenkul ihaleye çıkarılırken, genellikle, fiyatı ödemeyen, tahliye edilen müstecirin yeni ihaleye girmesine müsaade edilmiyor ve bu ihale yapıldıktan sonra da, o, ilkönce istenilen ve ödeyemediği için tahliye edilen bedelin çok altında bir fiyatla yeni bir müstecire kiralanıyor; yani, verilen kararın haksızlığı fiilen tespit ve tescil ediliyor. Sözgelimi, 1 milyar liralık bir kira bedeli talep edilmiş, kiracı onu ödeyememiş tahliye edilmiş, yeniden ihaleye çıkılmış, 1 milyar liralık bir bedel bulmadığı için fiyatlar indirilmiş, sonunda 300 milyon liraya kiraya verilmiş. Eğer, bu müstecirin o ihaleye girmesine mani olunursa, burada bir haksızlık meydana gelir. Sırf dikkatinizi çekmek için söylüyorum; çünkü, genelde birçok yerde, kirasını ödemeyen müstecirler, o açılan ihaleye yeniden sokulmuyorlar. Bir defa, burada bu haksızlığın yapılmaması icap eder diye düşünüyorum.

İkincisi, farzımuhal, böyle bir durum meydana gelirse, bu iddiada bulunan ve haksız olarak tahliye edilen müstecirin mağduriyetinin giderilmesi için mutlaka bir yol bulunmalıdır diye düşünüyorum. Bu konuyu bu şekilde dile getiriyor, Sayın Bakanımızdan ve yetkililerden, buna, mutlaka bir çözüm bulunması gerektiğini arz ediyor, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karamollaoğlu.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, biraz da muhalefet tarafına bakarsanız...

BAŞKAN – 3 üncü maddeyi okutuyorum efendim...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Demin de aynı şey oldu, karar yetersayısının aranılmasını isteyecektik, bize imkân vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Efendim, oyladım, karar yetersayısı da görünüyor.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Siz niye hep iktidar tarafına bakıyorsunuz Sayın Başkan, biraz da bu tarafa bakın. Geçen defa da bakmadınız; tamam... (DSP sıralarından gürlültüler)

BAŞKAN – 3 üncü maddeyi okuyunuz efendim...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Efendim, ben bu kararıza iştirak etmediğimi söylemek istiyorum. Geceyanlarına kadar çalışma kararını siz alıyorsunuz, ben iştirak etmiyorum; bitti!.. (DSP sıralarından gürlültüler) 1 kişi de yeteriz, merak etmeyin; fazla da geliriz hatta.

BAŞKAN – 3 üncü maddeyi okutuyorum;

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Şimdi de istiyorum; çağırın gelsinler. Kararı alan sizsiniz, uygulayacak sizsiniz.

BAŞKAN – 3 üncü madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak; buyurum efendim.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bugün, vakıflar idareimizin kiracılarıyla ilgili, kira bedelleriyle ilgili bir kanun tasarısını görüştürüyoruz.

Tabii, gecenin bu saatinde, Büyük Millet Meclisimizin, kanunlarda kiranın nasıl tespit edileceğine dair bir konuyu görüştürmüş olması da, ayrıca, Türkiye'nin göstergesi, iktidarın yapısı ve bu zamana kadarki yapılanma açısından üzerinde durulmaya değer bir konudur diye düşünüyorum. O açıdan, böyle, tek maddelik palyatif tedbirlerle değil, sadece yüzde 25, yüzde 37 gibi birtakım açıklamalarla değil, vakıfların sorunlarını kökünden halledecek...

Biraz önce çok Sayın Bakanımız "21 000 davalı, bugün, Meclisimizi izliyor" dediler. Elbette, bu 21 000 insan, vakıflar idaresiyle mahkemelikse, herhalde, bunda, bundan önce, böyle, bir tek maddeyle geçirilen kanunların da büyük etkisinin olduğunu ve burada el kaldırma ve indirme neticelerinde 21 000 insanımızın ekmeğiyle oynanıldığını, davalastıklarını, devletle kavga eder hale döndüklerini de görmek durumundayız.

Özellikle, ifade etmek istiyorum: Benim ilçemde, vakıflarla ilgili 5 000'in üzerinde dava vardır. Bir ilçede 5 000'in üzerinde dava var; ki, ben, bu dava sayısının 7 000'e kadar çıkabileceği kanaatini taşıyorum; çünkü, kadastro tespit ve tescil davaları halen devam ediyor. Bir ilçede -Sayın Bakan "21 000" diyor; ama- 5 000 dava açılmış ve 7 000'e kadar da çıkması muhtemelse, olayın vahametini düşünmek gerektiği kanaatini ifade etmek istiyorum. Niye bu davalar var; bu vatandaş, niye devletiyle mahkemelerde boğuşuyor; devletin bakanlarıyla, yöneticileriyle boğuşuyor? İşte, burada, böyle alelacele getirilen, günü kurtarmaya dönük, sadece o gün ne yapılması lazım geliyorsa, onun için çıkarılan kanunlardan dolayı bu şekilde oluyor.

Zaten, getirilen kanun tasarısının gerekçesinde de bundan iki-üç yıl önce çok yanlış yapıldığı, vatandaş ile devletin karşı karşıya getirildiği, birazcak olsun bunu telafi edebilmek için böyle bir yasa tasarısının getirilmesinin lüzumunun hissedildiği ifade ediliyor ki, bu da ne de olsa özür beyanı gibi de kabul edilebilir; bundan dolayı da, ben, hükümdette bir gelişme vardır diye düşünüyorum; ama, bütün kanun tasarılarında, böyle, iki yıl üç yıl sonra hatadan dönülecek olursa, o iki yıl üç yıl içerisinde vatandaşın uğramış olduğu mağduriyetler, maddi kayıpların, manevi kayıpların telafisi noktasında da nasıl hareket etmemiz lazım geldiğini, burada, parmaklarını indirip kaldıran arkadaşlarımızın değerlendirmesi gerektiği kanaatimi ifade etmek istiyorum.

Biraz önce, Sayın Bakanımız 21 000 davadan söz ettiler. Özellikle benim üzerinde durmak istediğim olay, iktidarların, hükümetlerin, uygulayıcıların kanunu uygulama biçimleri de elbette çok önemlidir.

Şimdi, bir örnek olay olarak arz etmeye çalışacağım: Karaisalı ve Pozantı İlçelerimizde Ramazanzade Vakfı var. Burada, 1994 yılında, tapu tescil işlemleri yapıldı, kadastro geçti; sonradan, vakıflar, tarlalarına arazilerine sahip çıktı. Öyle bir tespit yapıldı ki, vatandaşın köyde oturduğu ev bile vakıflar idaresinin üzerine kaydedildi. Bu köyler, yüzelli ikiyüz yıllık iskân edilmiş köylerdir; bu köydeki evler bile, 1994 yılında yapılan tespitlerle vakıflar üzerine tescil edildi.

Şimdi, vatandaş diyor ki, yahu, benim, bu, yüzelli yıldır, dedemden ninemden beri oturduğum ev, nasıl, vakıfların üzerine tescil edilebilir? Doğru olabilir, orası vakıfların da olabilir; ama, bu zamana kadar üzerinde durulmamış, orada insanlar yüzelli ikiyüz yıldır da iskân edilmişler. Ondan da vazgeçelim, vatandaşın bağı, bahçesi neyi varsa, yine vakıfların üzerine tescil edilmiş ve şimdi, 5 000 dava var, mahkeme tıkanmış, vakıflar tıkanmış.

Zannediyorum, Sayın Bakanım Adana'ya geldiğinde durum kendilerine arz edildi; fakat, çözümlü noktasında da "efendim, biz, önce, buraları vakıfların üzerine tapusunu tescil ettireceğiz, ondan sonra da ihale yoluyla satacağız" diyor.

Düşünün, dağ başında bir köy var, orada vatandaşın bir evi var, üç beş dönüm tarlayı ekliyor. Biz, buradaki tarlayı ihaleye çıkaracak olursak, o vatandaşın, zaten içerisinde bulunduğu şartlar itibarıyla... Dağ başındaki köyleri arkadaşlarımız çok iyi bilirler; vatandaşın üç beş dönüm tarlası belki vardır veya yoktur, içerisine kafasını sokabileceği, çocuklarıyla barınabileceği iki üç odalı bir evi vardır veya yoktur.

Şimdi, biz, bu zamana kadar iktidarların -hangi hükümet olursa olsun- yaptığı hatardan dolayı, vatandaş, seni buradan çıkarıyoruz, tekrar ihale açacağız, bu ihalede de şu miktarı ödeyeceksin diye bir yaptırımla karşı karşıya bırakacak olursak, devletle bu vatandaş nasıl kaynaştıracağız, devletle vatandaş, vatandaşla vatandaş, dayanışma ruhunu geliştiren vakıflar idaremizi nasıl bu vatandaşla kucaklayacağız? Onun için, bu düzenlemelerin, özellikle, geleceğe ışık tutacak tarzda, meseleyi kökünden çözecek tarzda, yeni problemlere yol açmayacak tarzda yapılması, yeni acılara neden olacak, yeni mahkemelere, yeni mahkeme salonlarının inşasına gerek duyuracak tarzda yapılmaması gerektiği kanaatini taşıyorum.

İşte, biraz önce ifade etmeye çalıştığım Kızıldağ Yaylası var. Belki, elli - altmış yıldır, Ramazanogulları Beyliği zamanından beri yayla olarak kullanılan bir bölgedir; orası da vakıflara tescil edilmiş. Edilebilir...

Şunu da ifade etmek istiyorum: Çok büyük bir arazi, vatandaşın arazisi, evi, tarlası, bağı, bahçesi vakıflara tescil ediliyor. Aynı arazi içerisinde, onbinlerce dönüm de orman arazisi var. Orman Genel Müdürlüğü kullanıyor; ama, o arazi, aslında vakıflara ait. Ben, şimdi, Vakıflar Genel Müdürlüğümüze, Bakanımıza sormak istiyorum: Onbinlerce dönüm orman arazisinin gelirlerinin, orman emvalinin satışından elde edilen kârların da, o vakfın gayelerine uygun şekilde değerlendirilmesi, o vakfa tahsis edilmesi gerekir. Vatandaşın 3 dönümlük tarlası tescil edilirken, acaba onbinlerce dönüm orman arazisinin vakıflara tescil edilmesi yoluna gidilecek mi? "Efendim, Orman Bakanlığı nasıl olsa devletin" denilecektir. Orman Bakanlığı nasıl olsa devletin olur mu! Bir de, vakfedentlerin gayeleri, maksatları var.

O halde, yeni yanlışlara yol açmamak için -özellikle, Kızıldağ Yaylamızda, Çevlik, Gildirli, Çukur, Karakılıç, Belemelik, Güllüçü, Nergizlik, Maraşlı gibi köyler ve Pozantı'nın birtakım köy-

leri var, Kamışlı gibi, Alpu gibi köyler- bu köyler, onbinlerce dönüm arazi, onbinlerce dönüm orman... İşin en garip tarafı da, vatandaşın evine, çocuklarıyla zor barındığı... Öyle inanıyorum ki, şurada arkadaşlarımızın, gitseler, o köyleri ziyaret etseler -bırakın o köylerdeki evlerin ihaleye çıkarılmak suretiyle vatandaşın satılmasını- "yahu, bu adamlar, bu köylerde, bu dağın başında, bu kayanın başında oturuyorlar; bu kayanın başında oturdukları için bunlara devlet olarak katkıda bulunmamız gerekir" diyecekleri kanaatini taşıyorum; çünkü, Vakıflardan gelen yöneticiler bu şekilde söylüyorlar.

Şimdi elimizi vicdanımıza koymamız lazım. Birtakım düzenlemeler yaparken, İstanbul'un göbeğindeki birtakım vakıf arazileri veya binalarıyla veya Kapalıçarşıdaki bilmem hangi mağazayla, dağın başındaki, vatandaşın dedesinden, ninesinden kalmış, geçimini bile temin etmekte zorluk çektiği evlere, arazilere, bağa bahçeye el koymak... Bağ bahçe de demek mümkün değil; çünkü, üç beş dönümü de geçmeyecektir. Onun için, bu konuların dikkatle incelenmesi gerekir.

Sayın Bakan "vakıflar idaresi, 2886'ya tabi olduğu için, ihaleye çıkılacak" diyor. Buralarda nasıl ihaleye çıkacağız?.. Şimdi, ihaleye çıktığımızı düşünelim; buradan, Ankara'dan bir komisyon gelmiş, oralarda metrekaresine 10 milyon, 15 milyona kadar rakamlar ortaya koymuşlar. Bugün, Ankara'nın çevre köylerinde bile 10-15 milyon liraya rakam bulunamazken, Toros Dağlarının tepesinde 10-15 milyon liralık rakamların tespit edilmesi, bu vatandaşın devletle karşı karşıya getirmeyecek midir? İsyân noktasına getirmeyecek midir?.. Onun için, rakamların ölçülü olabilmesi için, bütün kurumlarımızda olduğu gibi, yerel takdir komisyonlarının -ilçelerde takdir komisyonları vardır- değerlendirmeleri doğrultusunda bir düzenleme yapılmalı, vatandaşımıza buralar tahsis edilmeli, tapulanmalıdır. Bunlara bu ihalelerle verilecek olursa, hiçbirinin bunu alabilecek gücü yoktur. Onun için de, eğer muhakkak ihale yapılacaksa da, faizsiz taksitlendirilmek, uzun vadeli taksitlendirilmek suretiyle de, tekrar, bu vatandaşın kendi evinin kendisine teslim edilmesi gerektiği kanaatini taşıyorum.

Bütün bunları söylerken, bu tasarıya muhalefet ettiğimiz anlaşılmasın. Biz, devleti de incitmeyecek, vatandaşımızı da incitmeyecek, bu vakıf arazilerinde, evlerinde ya da binalarında oturacak insanlarımızı da rahatsız etmeyecek bir uygulamanın yapılması gerektiği kanaatini taşıyoruz.

Muhterem arkadaşlar, biraz önce Sayın Bakanımız "efendim, biz indirim yapıyoruz, buna da karşı mı çıkıyorsunuz" dediler. Eskiden bir Tekel Bakanı vardı; Tekel ürünlerine, 1980 öncesinde -arkadaşlarımız hatırlayacaklar- yüklü miktarlarda bir zam yapmıştı; arkasından da, kamuoyu baskısı olunca, bu zamların bir kısmından vazgeçti; arkasından da çıktı "cumhuriyet tarihinde, Tekel ürünlerinde ilk defa ucuzlamayı, rakam düşürmeyi yapan bakan benim" dedi. Şimdi, Sayın Bakan soruyorum: Yüzde 300, yüzde 400, yüzde 1000, yüzde 10 000 zam yapacaksınız, arkasından da diyeceksiniz ki, biz, yüzde 37, sadece 2000 yılına mahsus olmak üzere bir düşüş gerçekleştireceğiz. Hukukla, mantıkla, adalet ölçüleriyle bunu nasıl değerlendireceğiz?.. Elbette, vakıf arazilerimizi, ecdadımızdan bize yadigar olan tarihi eserlerimizi koruyacağız; bunların ayakta kalabilmesi için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAKUP BUDAK (Devamla) - Teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Budak.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Sayın Başkan, grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ercan. (DŞP sıralarından alkışlar [!])

DYP GRUBU ADINA NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birkaç hususa işaret etmek istiyorum. Ben, bu kürsiden defaatle söyledim; üstülerek söylüyorum ki, bu yasayla ilgili yapacağım konuşmamda aynı şeyleri söyleyeceğim. Hep "U" dönüştü oluyor diyorum; alınganlık gösteriyorsunuz; gerçekten, bunda da öyle oluyor. Bakınız, elimde Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanağı... Tarih: 23.1.1998. Anadol-D Hükümeti işbaşında. Sayın Yılmaz, Başbakan. O tarihte, yine, vakıflardan sorumlu Devlet Bakanı, Anavatan Partili bir değerli arkadaşımız, Metin Gürdere. Siz de hükümet ortağısınız. Henüz siz yoksunuz MHP'li arkadaşlarım. (MHP sıralarından gürültüler)

Bakınız, hakikaten, doğru, güllünecek bir durum varsa, gerçekten, şimdi söyleyeceklerime dikkat edin; ben, tutanaklardan okuyacağım buradan. O zaman, kimin gülmesi lazım, kimin gülmemesi lazım; isterseniz, bunu kamuoyunun takdirine bırakalım. (MHP sıralarından gürültüler) Gerçekten çok ayıp oluyor değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Ercan, buyurun, siz Genel Kurula hitap edin.

NEVZAT ERCAN (Devamlı) – Bakınız, şimdi getiriyorsunuz o tarihte; yine, vakıf taşınmazlarıyla ilgili, kira kanununda bir değişiklik talebiniz var; bu Meclise getiriyorsunuz; bir geçici maddeyle, şöyle talepte bulunuyorsunuz: "Geçici Madde 6 – Vakıflar Genel Müdürlüğüne mazbut ve mülhak vakıflara ait gayrimenkullere ilişkin kira sözleşmeleri, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay sonra sona erer." Yani, mevcut sözleşmeler falan var, bunları üç ay sonra sona erdiriyorsunuz ve devam ediyor: "Bu süre içerisinde Vakıflar Genel Müdürlüğü mütevellilerince rayiç - bak, altım çiziyorum- ve emsal bedele uygun olarak yeni kira bedeli ve şartları tespit ederek kiracıya tebliğ olunur." Kiracıya diyorsunuz ki, üç ay sonra biz sizin sözleşmenizi sona erdiriyoruz ve şöyle bir düzenleme getiriyoruz; diyorsunuz ki: "Rayiç ve emsal bedele uygun olarak yeni kira bedeli ve şartları tespit ederek kiracıya tebliğ olunur." Eğer bir hukuk devletiysek, bunu, nasıl, nereye sığdırdınız, doğrusu merak ediyorum.

Daha da vahimi ondan sonraki cümlelerde geliyor: "Eski kiracıların, birinci fıkrada belirtilen üç ayı takip eden otuz gün içerisinde tebliğ olunan yeni kira bedeli ve şartlar üzerinden kira sözleşmesi yapmaya hakkı vardır; belirlenen -buradan sonrasına dikkatinizi çekerim- yeni kira bedeli ve şartlara itiraz olunamaz." Eğer az çok bir hukuk bilgisi varsa, bu devlette hukuk kuralları cariye, hukukun üstünlüğü varsa, siz, böyle bir cümleye burada yer veremezsiniz. Diyorsunuz ki, yeni kira bedeli ve şartlarına itiraz olunamaz, seni bağladım. Tamamen bir hukuk garabeti ve açıkça bir Anayasaya aykırılık... Rahatsız olmanıza gerek yok, söylediklerimle ilgili, hemen her zeminde farklı şeyler söyleme hakkınız var. Bunlar, burada ve bu, yasalastı, geçti. Buna rağmen geçti; çoğunluğunuza dayandı; o tarihlerde, Mecliste parmak kaldırdınız, oyladınız ve geçti.

Bakınız, sonra, o tarihte, partilerinizin grup sözcüleri geliyor bu kürsüye, bu yasayı savunuyorlar ve bakınız gösterdikleri gerekçelere, hangi gerekçeler. Değerli bir ANAP sözcüsü arkadaşımız muhalefetten de gerekli desteği sağlamak için bakınız hangi gerekçelere işaret ediyor; diyor ki: Bu tasarıyla, biliyorsunuz vakıfların imkânları kıt, yok, para yok -1992 bütçesini de örnek veriyor- 82 milyar civarındaydı; oysa, bugün, yalnız şunları şunları yapmak için 800 milyar lira para lazım ve devam ediyor: İşte bu tasarıyla, hükümetin ve Bakanlığın amacı, bir nevi, bu vakıfların gelirlerini artırmak, mağdur olan vakıflarımıza, camilerimize, külliyelerimize yardım etmek, eserlerimizi ebediyete kadar yaşatmak." Doğru, tabii, yaşatacağız. "Bizim ısrarımız..." diyerek devam ediyor ve diyor ki "Rayiç bedel ve emsal bedel kıstası doğrudur ve buna destek istiyoruz." O tarihlerde bunu savunuyorsunuz ve bugün, hükümet -ki, Anavatan Partisinin bir değerli mensubu, bugün, aynı

Devlet Bakanlığı görevinde, vakıflar kendisine bağlı ve bu görevi deruhte ediyor- diyor ki, -kustas değişmiş- yüzde 25... Hedeflenen bir enflasyon rakamı var; yüzde 25; şimdi ona bağladınız. Yani, rayiç ve emsal bedel bir yana, dün buralarda savudunuz bunu, şimdi geldiniz diyorsunuz ki, efendim, yüzde 25 enflasyon öngörüldü... Bu, hedeflenen bir enflasyon, tabii, beklenen enflasyon falan; o çok farklı şeyler. Şimdi diyorsunuz ki, buna bağlıyoruz biz ve sonra geliyorsunuz burada, bizim sözcüklerimizi suçluyorsunuz, Sayın Bakan ve sözcükler... Diyorsunuz ki, dün, siz, böyleydiniz, o tarihte, bu yasayla ilgili görüşmelerde, bugün farklı şeyler söylüyorsunuz... Allah'a şükür, insafla... Sizi bu kürsüye davet ediyorum; kim, dün, nasıl bir şey söylüyordu da bugün nasıl farklı bir şey söylüyor; onu, bir- defa daha söyleyin burada; lütfen, ne olur, Sayın Bakan...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Başüstüne!..

TUNAY DİKMEN (Muğla) – Öntüne bak, öntüne!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ercan, siz devam edin.

NEVZAT ERCAN (Devamla) – Vallahi, değerli arkadaşlarım, bu kadar pişkinliğe pes doğrusu! Gerçekten pes yani. Zabıtlar burada. (DSP sıralarından "hani, nerede" sesleri) Meclis zabıtları, tutanaklar bunlar. Şimdi kustasınız değişmiş, kriteriniz değişmiş, başka ölçülere, başka mihenklerle başvurmuşsunuz, geliyorsunuz burada bu defa onu savunuyorsunuz; sonra da burada, gelip, muhalefet sözcüklerini suçluyorsunuz... Yeter artık, bıktık bu "U" dönüşünüzden! Bu alışkanlıklarınızdan vazgeçin!

Biz, Doğru Yol Partisi olarak, burada, yine...

YÜCEL ERDENER (İstanbul) – Nerede, hani nerede?!

NEVZAT ERCAN (Devamla) – Efendim, anlamadım?.. (DSP sıralarından "Nerede, Doğru Yol Partisi nerede?!" sesleri)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Çok rica ediyorum...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, bazı arkadaşlar, kemiyet ile keyfiyeti bilmiyorlar...

BAŞKAN – Bir Grup Başkanvekili, Grubu adına konuşma yapıyor; lütfen müdahale etmeyin.

Buyurun Sayın Ercan, siz, Genel Kurula hitap edin.

NEVZAT ERCAN (Devamla) – Burada, Meclis, seçim sonrası geçen süreçte, tabii, önemli yasalar çıkardı, anayasa değişiklikleri yaptı. Şimdi, burada diyebilir misiniz ki... Alışılabilmiş şeyleri, bir arkadaşım burada tekrarladı "klasik muhalefet anlayışı içinde, muhalefet, burada bir tavır içinde... Oysa, burada, istikrarı ve güveni koruma noktasında muhalefetin de olumlu katkıları olmalı" dedi.

Değerli arkadaşlar, siz, burada, geçmişte farklı savunduğunuz şeyleri getirdiniz. Geçen dönemlerde, bize kan kusturdunuz; ama, buna rağmen, nadim oldunuz, pişman oldunuz, belki gerçeği gördünüz. Belki, o günlerde klasik muhalefet anlayışına saplanıp kaldınız; doğru bildiğiniz şeyleri o gün için yanlış söylemek durumunda kaldınız, öyleydi. Doğru birtakım şeyleri, belki, bugün ifade edebildiniz ve bunları, bu Genel Kurulun öntüne getirdiniz.

DGM'lerle ilgili anayasa değişikliğini yapmak noktasında, sayınız yetiyor muydu sizin, iktidar ortaklarınızın?.. Yani, referandumsuz bir anayasa değişikliği yapma sayınız var mıydı?.. Bu desteği nereden aldınız, nereden tamamladınız?.. Yani, muhalefetin olumlu katkısı olmasaydı, bu anayasa değişikliğini yapabilir miydiniz? (DSP sıralarından "çok önemli" sesleri)

Çok önemli tabii, Türkiye için gerekliydi. Geçmişte karşıydınız bunlara.

Tahkimle ilgili anayasa değişikliği noktasında, muhalefetin katkısı olmadınız mı?.. Çok temel yasalarda, İçtüzüğü'nün ilgili maddesini de size kullanılarak, burada, muhalefetin olumlu desteğini görmediniz mi?

ERDOĞAN TOPRAK (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

NEVZAT ERCAN (Devamla) – Ediyorsunuz değil mi!.. Bunları, burada farklı ifade etmeyin o zaman. Yani, bütün bunlara rağmen, hakkı teslim edin ve sonra, tekrar ediyorum; yaz-boz tahtası olmaktan çıkarın bu Meclisi ve şu (U) dönüşlerinizden vazgeçin.

Çok önemli sorunlar var Türkiye'nin gündeminde. Burada, bazı partilere de, sırf, özellikle, onların, temel birtakım taahhütlerinden nasıl vazgeçtiklerini, bu akşam, bu geç saatte filan ifade edip, sınırlerinizi bozmak istemem. Bozmak istemem... (DSP sıralarından "DYP'ye sor onu" sesleri) Onlar bilirler... Onlar bilirler...

Biz, doğru bildiğimiz şeyde, bugün de aynı yerde duruyoruz. Ne olur... Lütfen... Tekrar ediyorum ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ercan, mikrofonunuzu açayım; lütfen, tamamlayın efendim.

Buyurun.

NEVZAT ERCAN (Devamla) – Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahsı adına Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sayın Enginyurt, Sayın Bakana sorunuzu yöneltebilirsiniz; buyurun efendim.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz talebiniz mi var efendim?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN – O zaman, sorulara geçmeden önce, buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben-den önce konuşan milletvekili arkadaşlarımızın ortaya getirdiği konularla ilgili bilgi sunmak üzere yüksek huzurlarınızdayım; hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Adıyaman Milletvekilimiz Sayın Mahmut Göksu arkadaşım, 1.11.1999 tarihinde, İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından çekilen ihbarnamenin faksını biraz önce Yüce Heyete takdim etti. Geçen hafta, konuyla ilgili çözümlü, bizzat, ben, İstanbul'da, bizim arkadaşlarımızla getirdiğim için, burada, bizi izleyen insanları da düşündüğümüze göre, bilgi sunmamız gerekir.

Şimdi, konuyla ilgili, elimizde 1998 yılına ait Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıflar Meclisi kararı var. Hukuk devleti dediğimize göre, elde mevcut, pozitif hukuk kurallarına uymakla, sanıyorum, suçlanamayız. O, hukuka uygun kurallarla işlem yapma mecburiyetimiz de idaremizi bağlayan temel kurallardan biri. Kısaca, o konuyla ilgili söylersem, akar ve hayrat vasfını haiz yerlerle aynı düzenlememiz var. İstanbul'da, özellikle Eyüp'te bu sorun gündeme gelmişti, Eyüp Müftümüzle görüştük; ayrıca, birçok arkadaşımızla -gazetelere yansıdığı için- ben kendim konuştum. Vakfi-

yelerde, meşrutane olanları biz kullanıyoruz. Teknik tabirlerdir; ama, ancak, böyle açıklayabili-
rim. Yıkılmış, sonradan yerine meşrutane yapılmışsa, cami imam ve müezzinlerine kullanıyoruz;
ama, elimizdeki pozitif hukuk kuralı gereği, Vakıflar Meclisi kararı gereği, Kamu Konut Yönetme-
liğine göre bir lojman bedeli alıyoruz ki, bu da 10 milyon civarında bir para. Bugün, Yüce Parla-
mentonun üyeleri olarak her birimiz, nasıl, lojmanda oturduğumuzda belli bir ücreti ödüyorsak, 10
milyon civarındaki; ki, burada da, idare, fiili olarak, cami görevlilerine, imamlarımıza, müezzinle-
rimize yardımcı olabilmek duygusuyla, bu, hayrat, vasfını haiz yerlerle, gayrimenkullerle ilgili de
hep pozitif yaklaşım içerisinde olmuş. Hayrat, taşınmaz üzerine izinsiz yapılanları da tahsis ediyor-
ruz, kamu kuruluşlarından istek gelirse tahsis edebiliyoruz. Akar nevinden arsalar olduğu zaman bu
arsalar üzerine yapılanlarla ilgili de bizi sınırlayan hukuk kuralı 2886 sayılı İhale Yasası ve o ya-
saya göre, biz, kiraya vermek zorundayız.

Sayın Temel Karamollaoğlu herhalde gittiler, bir sorusu vardı; tahliye edildikten sonra tahliye
edilen kişinin o gayrimenkule tekrar kiracı olarak talep yapma hakkı yasa açısından mümkün de-
ğil. Tahliye edilen yerle ilgili muhammen bedel ne tespit edilmişse, onun altında bir rakama daha
sonra kiracı adaylarına tahsis etmekte yine yasa, açısından mümkün değil; o noktada kendisinin
müsterih olması lazım.

Eyüp Münzevi Camii ile birlikte -o, örnek olaydı- birçok konuyu da yap-işlet-devret modeli-
ne uydurarak -hukuksuzluk yapmadık- hukukî durumu buna göre uydurarak...

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Zaten 10 milyon civarında Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) – 10 milyon civarında, 11-12 milyon fi-
lan olması lazım.

...Kamu Konut Yönetmeliğinin belirlediği usullere göre- ki, bazı yerde haklısınız, Bursa'da da
aynı şeyle karşılaştık- son derece metruk vaziyetteki bir gayrimenkulü alıp, diyelim, oranın müftü-
sü, oranın imamı, civar insanların da katkılarını sağlayarak restore ediyor; ama, daha sonra, statü
farklılığı olduğu için, demin, Yakup Budak arkadaşımızın da bahsettiği Adana Kızıldağ'daki mese-
le...

Şimdi, şunu bilmemiz lazım sayın milletvekilleri: 1994 ya da daha başka bir yılda, Vakıflar
Genel Müdürlüğü, diyelim Kızıldağ'da olduğu gibi, diyelim İstanbul Alibeyköy'de olduğu gibi -ki,
rakam 21 bin fiilan derken, ben onu kastetmedim, siz yanlış anladınız- sadece İstanbul'da 100 bini
aşkın, fiilî durumu hukukileştirmeyi gerektiren gayrimenkul sorunumuz var. Yani, mahkemelere
intikal etmiş olanın belki 10, 20, 100 katı fiilî durum olarak ortada kalan, henüz mahkeme safhası-
na getirilememiş gayrimenkullerin sorunu var; ama, kabul edeceksiniz ki, sonuçta, elimizde bir ya-
sa varsa ve orada, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, o yasaya uygun olarak, beş sene, on sene
önce, kaç yılsa; ama, her halükârda benim dönemimden önce bir işlem başlatılmışsa, bu durumu
yok sayma yetkisine sahip değiliz. Yapabileceğimiz tek şey, kıymet takdir komisyonlarına, adalet
terazisini elinizde tutunuz, hakkaniyete uygun bir şekilde, orada, bahse konu gayrimenkulde -işgal-
ci tabiri benim tabirim değil, ben bilerek kullanmamaya çalışıyorum; ama, sonuçta hukukî bir tabir
olduğu için sıfat bu- yasa gereği işgalci konumunda görülen vatandaşlarımızın ödeme imkânlarına
uygun bir yaklaşım tarzı içerisinde konuyu hukukileştirelim, değilse, onlarca yıldan bu yana böyle
gelmiş olmasının bir onlarca yıl daha gidecek olması için bir sebep olduğunu düşünmek gibi bir du-
ruma düşmek istemiyoruz; çözelim; ama, mevzuatta eksiklerimiz olursa yine Yüce Parlatonun
huzuruna gelelim diyorum.

Sayın Nevzat Ercan'ın konuyla ilgili açıklaması vardı. 55 inci hükümetin azınlık hükümeti olduğunu bir kere bilmemiz lazım. Ben, daha önceki konuşmamda da arz etmiştim, Refahiyol döneminde Adalet Komisyonunun kabul ettiği kanun tasarıyı aynen alınıp 55 inci hükümet döneminde Yüce Parlamente'ye sunulmuştu. Sayın Nevzat Ercan Bakanımızın biraz önce burada okuduğu bilgiler, doğrudur, Tutanak Dergisinden okunan bilgilerdir; ama, o bilgiler Resmî Gazetede 23.1.1998 tarihinde yayımlanan 4331 sayılı Kanunun tam metni değildir, Adalet Komisyonunda kabul edilen ve 55 inci hükümet tarafından aynen getirilen metnin ilk aşamadaki halidir. O dönemde, kabul edilmiş, 55 inci cumhuriyet hükümetine, dışardan, başta, kuruluşta destek veren Cumhuriyet Halk Partisi, o kanunun görtüşülmesi sırasında, eğer Tutanak Dergisinin diğer bölümlerine de lütfedip bakarsanız göreceksiniz, bilhassa, hatırlıyoruz ve orada da var, Sayın Önder Sav'ın ifadesiyle yasa-ya karşı çıktığını ifade etmiştir; Meclis tutanaklarında vardır. Biraz önce, Sayın Temel Karamolla-oglu da, samimi bir şekilde "biz, bu yasaya tümüyle destek vermiştik" ifadesini kullandı. Eğer, şimdi, o hükümetin azınlık hükümeti olduğunu düşünürsek, sonuçta, 4331 sayılı Yasanın, orijin itibarıyla Refahiyol dönemi Adalet Komisyonunun ürünü, sonra da Parlamente'nun yasası olduğunu söylemek mümkün. Bu, bir açıklama olabilir; ama, hep arz etmeye çalıştığım husus o ki, problemin, hangi dönemden, ne şekilde kaynaklanmış olması, açıkçası hükümet olarak bizim bugünkü ilgi alanımızda değil; çünkü, Adana'nın Kızıldağında var,, Aydın'da var, Bursa'da var; nereye giderseniz gidin var; eğer, devlet olarak, devlet bilgi sistemini yerleştirememişseniz, o devlet kurumunun aygıtının içerisinde, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak, vakıf bilgi sistemini kuramamışsanız, tapu sorununu, Türkiye olarak sizin en büyük sorunlarımızdan biriye, envanterini kuruncaya kadar, işte, başka yerlerde de gördüğümüz gibi, Kızıldağ'a benzer şekilde, bir tarihte başlatılan işlemi yok sayma şansına sahip değilsiniz, eğer hukuk devleti iseniz.

Ha, daha kolayı var, o 6 000 gayrimenkulde oturan -işgalci demeyelim- vatandaşımızla oturup Yüce Parlamente'den bir karar çıkarırsınız, şu şekilde verelim, bu şekilde tanzimini yapalım dersiniz; onu deyinceye kadar da idare olarak vatandaşın yanında çözüm aramaktan başka bizim bir imkânımız yok, yanı sıra da, mevzuata ilişkin düzenleme çabalarımız var; bittiği zaman da sizlere getirmek gibi bir arzumuz var. Bu bilgileri, arkadaşlarım, yazılı yanıt vereceğim dediğim zaman yeterli bulmadığı için sizlere sunmayı bir görev saydım.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şahısları adına söz talebi?.. Yok.

Sayın Enginyurt, buyurun efendim sorunuzu yöneltebilirsiniz Sayın Bakana.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, özellikle, az evvel konuşan çok değerli bir arkadaşımızın bir mevzuuyla ilgili bir konuda bilgi almak istiyorum. Eyüp'teki bir cami külliyesiyle ilgili öylesine ajite bir konuşmayla dramatik bir tablo çizildi ki, hakikaten, gözlerim dolu dolu oldu. Bir imam arkadaşımızın 12 milyon liralık aylığı veremediği için, çok güzel hizmetler yaptığı o lojmandan çıkarıldığını duyunca çok üzültdüm. Bu milletvekili arkadaşımız da orayı gezmiş, görmüş. Biz göremedik; çünkü, imam bizi davet etmedi, DSP'lileri de davet etmedi, ANAP'lıları da, DYP'lileri de davet etmedi muhtemelen, bu arkadaşlarımızı davet etti.

BAŞKAN – Sorunuzu yöneltir misiniz efendim...

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Bakan, ben, bu 12 milyon liralık ücretin tarafımdan verilmesini talep ediyorum. Eğer mümkünse, bunu kabul ederseniz çok memnun olurum.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışla:)

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Falanı filanı davet etmedi, bu arkadaş davet edildi dedi, cevap vermek istiyorum müsaadenizle.

BAŞKAN – Böyle bir usul yok efendim... Sizin isminizden bahsetmedi zaten.

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Davet edilen kim; benim. Orada davet edildiğimi söyledim. Bunu açıklamam lazım. Ayrıca, 12 milyon değil...

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ben Sayın Bakana soru sordum.

BAŞKAN – Efendim, soru sorma sırasında sataşma diye bir şey söz konusu değil. Ayrıca böyle bir usulümüz de yok. Yani...

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Özur dilerim... Bir saniye... Sayın Başkan, açıklık getireyim, olay açıklansın. Burada, Vakıflar Bölge Müdürünün yazmış olduğu bir yazı bana fakslandı, ben Sayın Bakanına verdim. 60 milyon lira kira isteniliyor. Arkadaş şartlı konuşuyor. Artı, ben davet edildiğim zaman siyasette değildim, müftülükte, müftü olarak görevliydim... Bir kere gittim, siz de davet edilebilirsiniz, başkası da davet edilebilir.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Olabilir...

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Böyle şartlı konuşmayın...

BAŞKAN –Peki, anlaşıldı efendim.

Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan, soruya cevap verecek misiniz efendim?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Cemal arkadaşım bir temennide bulundu daha ziyade; ama, Mahmut Beyin bana ilettiği İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ilişkin bir idari işlem hakkında, ben, geçen hafta çözümü getirdiğimi bir kez daha söyleyeyim. Eyüp Müftümüz ve oradaki diğer din görevlilerimizle, sadece o bölgede değil, tüm din görevlisi arkadaşlarımızın sorununa çözüm getirdiğimiz için teşekkür aldık. O konuda bir sorunumuz yok.

İlaveten, daha önce Eyüpsultan Camiinin ışıklandırma sorununu çözmüştük; bu defa, bütün çevresiyle birlikte; yani, gece uçakla geçerken "işte burası Eyüpsultan" diyebileceğimiz bir özellikte, ışıl ışıl bir hale getirilmesi çalışmasının coşkusunu da, yine oradaki din görevlileriyle birlikte yaşamıştık.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – 10 milyonu verecek de değerli kardeşimiz, 60 milyon olunca verecek mi acaba?

BAŞKAN – Anladım efendim.....

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylamaya geçmeden önce, İttüdüğün 86 ncı maddesine göre oyunun rengini ifade etmek üzere, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak; buyurun efendim.

Oyunuzun rengini belirtmek üzere, size 2 dakika süre veriyorum.

YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bir açıklamada bulunmak istiyorum.

Sayın Bakan, daha önceki kanun çıkarken bizim destek verdiğimizizi söylediler; halbuki, biz, bu kanunun iptal edilmesi için, parti olarak, Anayasa Mahkemesine gittik. Onun altını çizerek ifade etmek istiyorum.

İkinci konu: Sayın Bakanın bu bölgeye yaklaşımı, olayların çözümlü noktasındaki sıcak yaklaşımı karşısında memnun oldum; ama, Sayın Bakanın o bölgeyle ilgili bir açıklaması var; diyor ki: "İdareimizin bilgisi dışında izinsiz olarak inşaat yapıldığı tespit edildiğinden, bu inşaatların durdurulması ve yıkımıyla ilgili olarak Karaisalı Kaymakamlığı ve Belediye Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmuştur." Sayın Bakanın imzasıyla... Benim Sayın Bakandan ricam şu: Buralar yapılmıştır. Mademki, hukuken çözüm için de Meclis olarak bir arayış içerisindeyiz, o zaman, bu binaların yıkımı noktasında biraz tolerans tanınması, zannediyorum, sosyal barışın sağlanması noktasında da katkıda bulunacaktır diyorum.

Bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından "Oyunun rengini söyle" sesleri)

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) – Oyunun rengi?..

BAŞKAN – Sayın Budak, oyunuzun rengini söyler misiniz efendim.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Ben, oyunun rengini söyleme gereği duymadım. Biraz önce getirmiş olduğumuz izah tarzlarından dolayı da, ret vereceğimi açıkça ifade ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için 17 Şubat 2000 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyor, hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati : 01.32

VIII. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın cevabı (7/1135)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Sümer Oral tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

24.12.1999

Kemal Albayrak
Kırıkkale

1. Bakanlığımızın halen Kırıkkale İlinde yürüttüğü mevcut yatırım projeleri nelerdir?

Söz konusu projeler için 1999 yılı itibariyle ne kadar harcama yapılmıştır ve işin bitirilmesi nedir, 2000 yılında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

2. 2000 mali yılı Bakanlığımız bütçesinde Kırıkkale İlinde halen devam eden yatırımlar için ne kadar ödenek ayrılmıştır? Yatırımlar ne zaman bitirilecektir?

3. Bakanlığımızın 2000 yılı bütçesi ve iş programına göre Kırıkkale İli için düşünülen yeni yatırımlar var mıdır? Bu yatırımlar için ne kadar ödenek verilmesi planlanmıştır ve yıl sonu itibari ile işin gerçekleştirme nispeti ne olacaktır?

T.C.

Maliye Bakanlığı

15.2.2000

Millî Emlak Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.MEG.0.10/3132-0.2000/6208

Konu : 7/1135 esas no.lu soru önergesine cevap

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliğine

(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 25.1.2000 tarih ve 0.10.00.02/3872 sayılı yazımız.

İlgi yazımızda belirtilen, Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak'ın vermiş olduğu 7/1135 esas ve 3420/8469 evrak kayıt no.lu soru önergesinde belirtilen Kırıkkale İline ilişkin olarak, Bakanlığımızın devam eden veya düşünülen herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Sümer Oral
Maliye Bakanı

2. – Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın cevabı (7/1150)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

24.12.1999

Kemal Albayrak
Kırıkkale

1. Bakanlığınızın halen Kırıkkale İlinde yürüttüğü mevcut yatırım projeleri nelerdir?

Söz konusu projeler için 1999 yılı itibariyle ne kadar harcama yapılmıştır ve işin bitirilme süresi nedir, 2000 yılında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

2. 2000 mali yılı Bakanlığınız bütçesinde Kırıkkale İlinde halen devam eden yatırımlar için ne kadar ödenek ayrılmıştır? Yatırımlar ne zaman bitirilecektir?

3. Bakanlığınızın 2000 yılı bütçesi ve iş programına göre Kırıkkale İli için düşünülen yeni yatırımlar var mıdır? Bu yatırımlar için ne kadar ödenek verilmesi planlanmıştır ve yıl sonu itibarı ile işin gerçekleşme nispeti ne olacaktır?

T.C.

Devlet Bakanlığı

15.2.2000

Sayı : B.02.0.006/01-374

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 25 Ocak 2000 tarih, A.01.0.GNS.0.10.00.02-3882 sayılı yazınız.

Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak tarafından tevcih edilen ve tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 7/1150-3435 esas sayılı soru önergesine ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 9 Şubat 2000 tarih ve 971 sayılı cevabi yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Yüksel Yalova

Devlet Bakanı

T.C.

Başbakanlık

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

9.2.2000

Sayı : B.02.01.ÖİB.0.65.00/971

Konu : Soru önergesi

Devlet Bakanığına
(Sayın Yüksel Yalova)

İlgi : 27.1.2000 tarih ve 194 sayılı yazınız.

Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/1150-3435 esas sayılı soru önergesinde yer alan sorular ve verilen cevaplar aşağıdadır.

Soru 1. Bakanlığınızın halen Kırıkkale İlinde yürüttüğü mevcut yatırım projeleri nelerdir?

Söz konusu projeler için 1999 yılı itibariyle ne kadar harcama yapılmıştır ve işin bitirilme süresi nedir, 2000 yılında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

Soru 2. 2000 mali yılı Bakanlığınız bütçesinde Kırıkkale İlinde halen devam eden yatırımlar için ne kadar ödenek ayrılmıştır? Yatırımlar ne zaman bitirilecektir?

Soru 3. Bakanlığınızın 2000 yılı bütçesi ve iş programına göre Kırıkkale İli için düşünülen yeni yatırımlar var mıdır? Bu yatırımlar için ne kadar ödenek verilmesi planlanmıştır ve yıl sonu itibarı ile işin gerçekleşme nispeti ne olacaktır?

Cevap 1-3. Kırıkkale İlinde TÜPRAŞ Kırıkkale Rafinerisi bulunmaktadır. Kırıkkale Rafinerisinin 1999 ve 2000 yılı yatırım programlarında;

2*15 000 m³ Benzin Tankı Tesisi

Dizel Kültür Giderme ve LPG Tatlılaştırma Üniteleri Tesisi

F-1503 Reformer Fırının Yenilenmesi

Ham Petrol ve Vakum Üniteleri Soğutma Darboğazlarının Giderilmesi

LPG Slop Tankı Tesisi

EC-1355/1356 Soğutucuların Yedeklenmesi

E-1854 Soğutucunun Büyütülmesi

Reformer Ünitesinin Modernizasyonu

İdame, Tamamlama ve Modernizasyon

İş Makinası

projeleri yer almıştır.

Belirtilen projelerin süre, ödenek ve harcamaları proje bazında aşağıda verilmiştir. 1999 yılı harcamaları bilanço değerleri olmayıp, henüz kesinleşmemiş değerlerdir. 1999 yılında toplam 2 055 840 milyon ödeneye karşılık, yatırım gerçekleşmesi 1 357 967 milyon TL harcama ile % 66 olmuştur.

2*15 000 m³ Benzin Tankı Tesisi (1998-1999)

1999 Sonu itibarıyla kümülatif harcama tutarı 353 570 milyon TL olmuş olup, proje tamamlanmıştır.

Dizel Kültür Giderme ve LPG Tatlılaştırma Üniteleri Tesisi (1998-2003)

1999 yılında 387 800 milyon TL ödeneye karşılık, yatırım gerçekleşmesi 337 244 milyon TL harcama ile % 87 olmuştur. 2000 yılı ödenegi 4 500 000 milyon TL'dir. Dizel Kültür Giderme ve LPG Tatlılaştırma Ünitesi Tesisi projesi kapsamında yer alan LPG Tatlılaştırma Ünitesi Tesisi işinin Mayıs 2000'de tamamlanması beklenmektedir. Aynı proje kapsamında yer alan 15 MW gücünde Turboalternatör tesisi işi ile ilgili olarak Mart ayı içerisinde ihaleye çıkılması planlanmıştır. Dizel Kültür Giderme Ünitesinin Lisans ve ana mühendislik hizmetlerinin temini için ihale dosyası hazırlanmakta olup, Mart ayı içerisinde ihaleye çıkılması beklenmektedir.

F-1503 Reformer Fırının Yenilenmesi (1999-2000)

1999 sonu itibarıyla harcama tutarı 197 870 milyon TL olmuş olup, proje tamamlanmıştır.

Ham Petrol ve Vakum Üniteleri Soğutma Darboğazlarının Giderilmesi (1999-2001)

1999 yılında 327 917 milyon TL ödeneye karşılık, 392 milyon TL harcama olmuştur. 2000 yılı ödenegi 765 720 milyon TL'dir. Tasarruf Tedbirleri nedeniyle 1999 yılı içerisinde ihaleye çıkılamamıştır.

LPG Slop Tankı Tesisi (1999-2001)

1999 yılında 141 630 milyon TL ödeneye karşılık, bir harcama yapılamamıştır. 2000 yılı ödenegi 100 milyon TL'dir. Tasarruf tedbirleri nedeniyle 1999 yılı içerisinde ihaleye çıkılamamıştır.

EC-1355/1356 Soğutucuların Yedeklenmesi (1999-2001)

1999 yılında 51 549 milyon TL ödeneye karşılık, bir harcama yapılamamıştır. 2000 yılı ödeneği 50 milyon TL'dir. Tasarruf tedbirleri nedeniyle 1999 yılı içerisinde ihaleye çıkılamamıştır.

E-1854 Soğutucunun Bütütlmesi (1999-2001)

1999 yılında 127 337 milyon TL ödeneye karşılık, bir harcama yapılamamıştır. 2000 yılı ödeneği 50 milyon TL'dir. Tasarruf tedbirleri nedeniyle 1999 yılı içerisinde ihaleye çıkılamamıştır.

Reformer Ünitesinin Modernizasyonu (1999-1999)

1999 yılı programında ettid proje olarak yer alan bu proje 10 000 milyon TL olan yıl ödeneğinden 5 053 milyon TL harcama yapılmıştır. Ettid tamamlanarak 2000 yılı yatırım tekliflerinde proje olarak DPT'ye teklif edilmiş, ancak kabul edilmemiştir.

İdame, Tamamlama ve Modernizasyon Projeleri

Rafinerilerin İdamesi için gerekli bir yıllık münferit projeleri kapsayan bu proje kapsamında 1999 yılında 8 adet proje yer almıştır. 1999 yılında toplam 235 000 milyon TL ödeneye karşılık 249 229 milyon TL harcama yapılmış ve 1999 yılı projeleri tamamlanmıştır.

2000 yılında bu başlık altında, bir yıl süreli toplam 12 proje yer almaktadır. 2000 yılı ödeneği 1 203 056 milyon TL olarak belirlenmiştir.

İs Makinası (1999-1999)

1999 yılında 280 000 milyon TL ödeneye karşılık 376 256 milyon TL harcama ile 1 arazöz, 2 forklift ve 2 traktör alınmıştır.

2000 Yılı Yatırım Programı 14 Ocak 2000 tarihli, mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu programda Kırıkkale Rafinerisinde devam eden projeler için 2000 yılında toplam 6 468 976 milyon TL ödenek ayrılmıştır. Bu projelerin toplam yatırım tutarı 60 952 920 milyon TL'dir.

Bilgilerinize arz ederim.

Uğur Bayar

Başkan Y.

3. - Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Ersümer'in cevabı (7/1155)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Cumhur Ersümer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

24.12.1999

Kemal Albayrak

Kırıkkale

1. Bakanlığınızın halen Kırıkkale İlinde yürüttüğü mevcut yatırım projeleri nelerdir?

Söz konusu projeler için 1999 yılı itibariyle ne kadar harcama yapılmıştır ve işin bitirilme süresi nedir, 2000 yılında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

2. 2000 mali yılı Bakanlığınızın bütçesinde Kırıkkale İlinde halen devam eden yatırımlar için ne kadar ödenek ayrılmıştır? Yatırımlar ne zaman bitirecektir?

3. Bakanlığınızın 2000 yılı bütçesi ve iş programına göre Kırıkkale İli için düşünülen yeni yatırımlar var mıdır? Bu yatırımlar için ne kadar ödenek verilmesi planlanmıştır ve yıl sonu itibarı ile işin gerçekleşme nispeti ne olacaktır?

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

14.2.2000

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-314/02906

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 25.1.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3892 sayılı yazısı.

Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak'ın tarafıma tevcih ettiği 7/1155-3440 esas no.lu yazılı soru önergesi TBMM İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur Erstümer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak'ın

Yazılı Soru Önergesi ve

Cevapları (7/1155-3440 esas no.lu)

Sorular 1, 2, 3 :

Bakanlığınızın halen Kırıkkale İlinde yürüttüğü mevcut yatırım projeleri nelerdir?

Söz konusu projeler için 1999 yılı itibariyle ne kadar harcama yapılmıştır ve işin bitirilme süresi nedir, 2000 yılında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

2000 mali yılı Bakanlığınızın bütçesinde Kırıkkale İlinde halen devam eden yatırımlar için ne kadar ödenek ayrılmıştır? Yatırımlar ne zaman bitirecektir?

Bakanlığınızın 2000 yılı bütçesi ve iş programına göre Kırıkkale İli için düşünülen yeni yatırımlar var mıdır? Bu yatırımlar için ne kadar ödenek verilmesi planlanmıştır ve yıl sonu itibarı ile işin gerçekleşme nispeti ne olacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3 :

Bakanlığın Bağlı ve İlgili Kuruluşlarından Kırıkkale İlinde yatırım projeleri olan genel müdürlüklerin ilgili alanına giren işlere ait bilgiler aşağıda verilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü :

Genel Müdürlüğün Kırıkkale İlinde yer alan projeleri, bu projelerin 1999 yılı sonu itibariyle harcamaları, 2000 yılında ayrılabilen ödenekleri, bu ödeneklere göre işin bitirilmesi programlanan tarihleri ve 2000 yılında programa yeni alınan projeleri içeren tablo ekte iki nüsha halinde verilmiştir. Projelerin programlanan tarihlerde bitirilebilmesi yıllık ödenek ihtiyaçlarını aynen karşılanmasına bağlı bulunmaktadır.

Tabloda yer alan ve Büyük Su İş Projesi olan Sulakyurt Projesi kapsamında baraj yeri temel sondajları bitirilmiştir. Sulakyurt Barajının ihale edilebilmesi DPT Müsteşarlığının uygun görüşüne ve toplam keşif bedelinin % 10'u kadar ödeneğin teminine bağlıdır. Küçük Su İşleri kapsamında ise 10 adedi devam eden, 5 adedi de 2000 yılı yatırım programına yeni alınan proje olmak üzere 15 adet iş programda yer almaktadır.

Söz konusu işlerin 2000 yılı sonuna kadar ihale izin serbestisi olduğu takdirde tümü ihale edilecek ve yıl sonu tahmini gerçekleşme % 20 olacaktır.

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü :

Genel Müdürlüğün yatırım projelerini içeren bilgiler ekte iki tablo halinde verilmiştir.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü :

Genel Müdürlüğün "Mavi Akım" projesinin Türkiye topraklarında inşa edilecek boru hattı bölümünü oluşturan Samsun-Ankara Doğal Gaz Boru Hattı, Samsun'dan başlayarak, Amasya, Çorum ve Kırıkkale güzergâhlarını izleyerek Ankara'da sona ermektedir.

Samsun-Ankara Doğal Gaz Boru Hattının yapım sözleşmesi 30 Temmuz 1999 tarihinde imzalanmış olup, şu an itibariyle boru hattı inşaat faaliyetleri devam etmektedir. Boru hattının 2001 yılı içinde tamamlanmasını müteakip, Kırıkkale İlinde altyapı çalışmalarının tamamlanmasından sonra doğal gazın sanayi ve konut sektörlerinde kullanımı mümkün olabilecektir.

DSİ KIRIKKALE İLİ 2000 YILI YATIRIMLARI

(milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞ. TARİHİ	PROJE TUTARI	1999 YILI SONU HARCAMA	2000 YILI		2001 YILI VE SONRASI YATIRIMI	AÇIKLAMALAR
						Kesif	Netir		
	TARIM SEKTÖRÜ BÜYÜK SU İŞLERİ			47 777 190	199 292	388 300	273 080	47 185 898	
95A010220	Sulakyurt	Depolama : 44,73 hm3 Sulama : 2451 ha	1995 - 2004	44 392 952	86 777	1 000	1 000	44 275 175	
77AD10320	KÜÇÜK SU İŞLERİ TASKIN KORUMA								
	1 - Kırıkkale-mrk.Ağ.Mehmedîkaz. Fatih mahallesel	Taşkın : 1 mahalle	1997 - 2001	98 000	1 000	15 000	10 000	82 000	
	2 - Kırıkkale-Delice Kurtuluş derecel	Taşkın : 1 köy	1987 - 2001	54 000	1 000	10 000	5 500	43 000	
	3 - Kırıkkale-Delice Kuzeyyurt köyü	Taşkın : 1 köy	1987 - 2002	108 000	1 000	15 000	10 000	83 000	
	4 - Kırıkkale-Delice Çarşılı kas.Çürük derecel	Taşkın : 4 mahalle	1987 - 2001	215 000	1 000	24 000	22 000	180 000	
	5 - Kırıkkale-Sulakyurt İbrahimoğlu Çeşmesi köyü ve arz.	Taşkın : 10 ha 1 köy	1987 - 2001	84 000	1 000	10 000	6 500	53 000	
	6 - Kırıkkale İ merkezî Çoruhlu derecel istahı	Taşkın : 35 ha 1 şehr	1985 - 2001	678 000	78 577	1 000	10	99 423	
	7 - Kırıkkale-Sulakyurt İpe merkezî Dikâti derecel	Taşkın : 1 İpe	1985 - 2001	50 828	10 828	25 000	6 000	15 000	
	8 - Kırıkkale-Sulakyurt Danacı köyü Şarkak derecel	Taşkın : 1 köy	1988 - 2000	18 910	8 510	10 300	6 000		
	9 - Kırıkkale-Sulakyurt Yenice-İ köyü	Taşkın : 1 köy	1989 - 2001	35 000		23 000	4 000	12 000	

T.B.M.M.

B : 58

16.2.2000

O : 3

DSİ KIRIKKALE İLİ 2000 YILI YATIRIMLARI

(milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞ. BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI	1999 YILI SONU HARCAMA	2000 YILI		2001 YILI VE SONRASI YATIRIMI	AÇIKLAMALAR
						Kağıt	Nakit		
10	Kırıkkale-merkez Çululu kesabesi	Taşkın : 1 köy	2000 - 2001	63 000		1 000	40	62 000	2000 yılı yatırım programına yeni alınmıştır.
11	Kırıkkale-Çelebi kesabesi Karabucek köyü	Taşkın : 1 köy	2000 - 2001	40 000		1 000	10	39 000	2000 yılı yatırım programına yeni alınmıştır.
12	Kırıkkale-Sultaniyurt Sarıköz köyü Çoraklı dereesi	Taşkın : 1 köy	2000 - 2001	58 000		1 000	10	55 000	2000 yılı yatırım programına yeni alınmıştır.
13	Kırıkkale-Sultaniyurt Kabaçık köyü	Taşkın : 1 köy	2000 - 2001	20 000		1 000	10	19 000	2000 yılı yatırım programına yeni alınmıştır.
14	Kırıkkale-Merkez Kırmışık mah. S6301 dereesi	Taşkın : 1 köy	2000 - 2003	390 000		10 000	1 000	380 000	2000 yılı yatırım programına yeni alınmıştır.
ALCAK BARAJI (GÖLETLERİ)									
1	Kırıkkale-Merkez Hassandede gölet ve sulaması	Depolama : 4,5 hm ³ Sulama : 800 ha Tasfiye Tesisi	1998 - 2001	2 001 500	500	250 000	204 000	1 751 000	
İLTİPLARI		Depolama : 49,23 hm ³ Sulama : 3251 ha Taşkın : 45 ha 5 mah. 8 köy 1 bçe 1 şehr		47 777 190	190 290	398 300	273 050	47 188 595	

Not : (1) Büyük su işi projeleri 2000 yılı fiyatlarına göre dir.

TABLO :1
İL :Kırıkkale
YILI :1999
DÖNEMİ :4

İLLER
YATIRIM PROJELERİ İZLENİ RAPORU

YATIRIMCI DAİRE : TEDAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SEKTÖRÜN ADI : ENERJİ ELEKTRİK
(1000 TL.)

PROJE KURARISI	PROJENİN ADI	PROJENİN YERİ	PROGRAM YILI ÖDENEĞİ	İNHALS BEDELLİ	DÖNEM SONUNA KADAR		UYGULANADA ORTAYA ÇIKAN PROBLEMLER VEYA ÇEŞİTLİ GÜÇLÜKLERLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR
					RAKİT HAR. (TL)	FİZ. GHRÇ. (%)	
97D040010/094	Keskin DK - Nüsellin KÖK ERN	Kırıkkale	80000.000		64596.000	81.0	
98D040010/103	Hacılar TK - Kırıkkale Şehir KÖK ERN	Kırıkkale	120000.000		49603.000	41.0	
99D040010/117	Hacılar TK-Belediye Arıtma Tesisleri ERN (Protokollü) (Tesisler TEDAŞ Adına Müşterice Yapılacak)	Kırıkkale	0.000		0.000	0.0	
87D061910/B1/71	Köy Şebekeleri	Kırıkkale	76000.000		84064.000	112.0	
87D061910/C1/71	Köy Şebekeleri	Kırıkkale	19000.000		0.000	0.0	
87D052170	11. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırıkkale	45000.000		39549.000	89.0	
94D052160	12. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırıkkale	216000.000		103704.000	49.0	
96D051410	11. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırıkkale	500.000		214.000	43.0	
97D051120	11 İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırıkkale	240000.000		231888.000	97.0	
98D051250	11. İlçe ve Kasaba şebekesi	Kırıkkale	91000.000		53574.000	59.0	
99D050710	11. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırıkkale	7500.000		0.000	0.0	
TOPLAM			795000.000		628094.000		

T.B.M.M.

B: 58

16.2.2000

O: 3

TABLO 1		İÇİŞE						YAPILANIN DAKİKASI : 2000 GENEL BÜD.				
YILI : Kırkkale		YATIRIM PROJELERİ ÇALIŞMA VE İŞ PROGRAMI						SİYASAL ADI : İNŞAAT BAKANLIĞI				
YILI : 2000								(1 NİSAN TL.)				
PROJE NUMARASI	PROJENİN ADI VE ÖZELLİKLERİ	PROJENİN YERİ	İŞİN		PROJE TÜRÜ	KAYITLI YERİ	PROGRAM YILI ÖZELİ	YILI ÖZELİNE DAKİKASI GÖRE DAĞILIMI				YATIRIMDA ORANA ÇIKAN PROJ. YATA ÇAKIYI GÖZ. İLÇİLİ AÇILANLAR
			BASLANA TARİHİ	BİTME TARİHİ				DÖNEM I	DÖNEM II	DÖNEM III	DÖNEM IV	
93040010/103	Bucurlar TK - Kırkkale Şehir İSKİ İM	Kırkkale	1998	2000	298400	118000	100000	12000	13000	37000	16000	
200050710	II. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırkkale	2000	2000	142500	0	142500	17100	49875	52725	22800	
870452170	II. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırkkale	1987	2000	516865	724045	190000	22000	66500	78300	39400	
940451160	II. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırkkale	1994	2000	204112	130112	114000	11600	39900	42100	18200	
960451810	II. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırkkale	1996	2000	141477	13227	120250	15390	46800	47460	20519	
970451120	II. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırkkale	1997	2000	178135	122635	47500	5700	16625	17575	7600	
980451250	II. İlçe ve Kasaba Şebekesi	Kırkkale	1998	2000	42750	0	42750	5100	14960	15810	6039	
970461910/01/71	Köy Şebekeleri	Kırkkale	1997	2000	70300	0	70300	8436	24600	26011	11240	
970461910/01/71	Köy Şebekeleri	Kırkkale	2000	2000	36200	0	36200	4104	11970	12654	5472	
TOPLAM					1459139	1185639	869500	104300	304326	321716	139118	

4. - Tokat Milletvekili M. Ergün Dağcıoğlu'nun, Tokat İlindeki yatırımlara ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Sümer Oral'ın cevabı (7/1178)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Sümer Oral tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla arz ederim.

24.12.1999

M. Ergün Dağcıoğlu

Tokat

1. Bakanlığınızın halen Tokat İlinde yürütüldüğü mevcut yatırım projeleri nelerdir? Söz konusu projeler için 1999 yılı itibariyle ne kadar harcama yapılmış ve işin bitirilmesi seviyesi ne olmuştur?

2. 2000 mali yılı Bakanlığınızın bütçesinde Tokat İlinde halen devam eden yatırımlar için ne kadar ödenek öngörülmüştür? Bu ödeneklerin iş programına göre kullanılması halinde mevcut yatırımların ne zaman bitirilmesi düşünülmektedir?

3. Bakanlığınızın 2000 yılı bütçesi ve iş programına göre Tokat İli için düşünülen yeni bir yatırım var mıdır? Bu hizmetler için ne kadar ödenek verilmesi planlanmıştır ve yıl sonu itibariyle işin gerçekleşme nispeti ne olacaktır?

T.C.

Maliye Bakanlığı

14.2.2000

Millî Emlak Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.MEG.0.10/132-0.2000/6122

Konu : 7/1178 esas no.lu soru önermesine cevap

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliğine

(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 25.1.2000 tarih ve 0.10.00.02/3872 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen, Tokat Milletvekili Sayın M. Ergün Dağcıoğlu'nun vermiş olduğu 7/1178 esas ve 3465/8519 evrak kayıt no.lu soru önergesinin cevapları aşağıda belirtilmiştir:

1. Bakanlığımız 1999 Yılı Yatırım Programında 85K010190 no.lu toplu proje içerisinde, tokat İline ilişkin olarak;

- Pazar hükümet konağı yapım işi, 400 milyar TL proje tutarı, 1998-2000 başlayıp-bitiş yılları ve 40 milyar TL bütçe revize ödeneğiyle,

- Sulusaray hükümet konağı yapım işi, 420 milyar TL proje tutarı, 1998-2000 başlayış-bitiş yılları ve 42 milyar TL bütçe revize ödeneğiyle,

- Turhal hükümet konağı yapım işi, 630 milyar TL proje tutarı, 1998-2000 başlayış-bitiş yılları ve 63 milyar TL bütçe revize ödeneğiyle,

Yer almıştır. Belirtilen üç projenin, 1999 yılında inşaat ihalelerinin yapılabilmesi için, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı kanalıyla DPT Müsteşarlığından uygun görüş alınmış; ancak, 1998/24 sı-

ra no.lu Tasarruf Tedbirleri Genelgesine göre talep edilen izin, Başbakanlıktan temin edilememiştir. Dolayısıyla, anılan projelerin 1999 yılında ihaleleri yapılamamıştır.

2. 2000 mali yılı Bakanlığımız yatırım bütçesinde, söz konusu hükümet konağı yapımı projelerinden Pazar için 58,2 milyar TL, Sulusaray için de 61,1 milyar TL ödenek öngörülmüştür. Bu projelerin 2000 yılında ihale edilebilmeleri için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Turhal hükümet konağı yapımı projesi arsa sorununun çözülmesi çalışmaları tamamlandığında, inşaat ihalesi için gerekli ödeneğin tahsisi yoluna gidilecektir.

2000 yılı yatırım programında, Tokat İlının Pazar, Sulusaray ve Turhal ilçeleri hükümet konakları yapımı projelerinin, 2001 yılında bütçe imkânları çerçevesinde tamamlanması öngörülmüştür.

3. Tokat İline ilişkin olarak, yukarıda belirtilen üç projeden başka yeni bir yatırımımız bulunmamaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Sümer Oral
Maliye Bakanı

5. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Göyne Barajı sulama kanallarına ve bazı baraj projelerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cümhur Erstimer'in cevabı (7/1213)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Yardımcısı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Cümhur Erstimer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile arz ederim.

13.1.2000

Tevhit Karakaya
Erzincan

1. Bildiğiniz gibi Erzincan Göyne Barajının yapımı 1997 yılında bitirilmiştir. Ancak iki trilyonluk ihale yapılmasına rağmen, yeterli ödenek tahsis edilememesi sebebiyle sulama kanalları hâlâ hizmete sokulamamıştır. Söz konusu kanalları 2000 yılı içinde tamamlamayı düşünüyor musunuz?

2. Önceki yıllarda yapımı için etüd çalışmaları başlatılan Erzincan-Turnaçayırı Barajının yapımı için 2000 yılında Bakanlığınız bütçesinden ne kadar ödenek ayrılmıştır? Konuyla ilgili çalışmaların son durumu nedir?

3. Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun çerçevesinde, Erzincan'da Turnaçayırı, Tercan gibi barajlar dahil bu tür hizmetlerin yapımını düşünüyor musunuz?

4. Fırat Nehri üzerinde Bağıştaş I ve Bağıştaş II Sulama ve Enerji Barajlarının yapılması ile ilgili Bakanlığınızda bir çalışma yapılmakta mıdır?

5. Türkmenistan-İran doğal gazını taşıyarak gaz boru hattı Erzincan'dan geçmektedir. Erzincan İlimiz doğal gazı ne zaman kullanmaya başlayacaktır? Erzincan için bir doğal gaz çevirim şantıralı düşünüyor musunuz?

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

14.2.2000

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-313/02905

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 25.1.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3892 sayılı yazısı.

Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya'nın tarafıma tevcih ettiği 7/1213-3672 esas no.lu yazılı soru önergesi TBMM İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur Ersümer
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya'nın yazılı soru önergesi ve cevapları (7/1213-3672 esas no.lu)

Soru 1. Bilindiğiniz gibi Erzincan Göyne Barajının yapımı 1997 yılında bitirilmiştir. Ancak iki trilyonluk ihale yapılmasına rağmen, yeterli ödenek tahsis edilememesi sebebiyle sulama kanalları hâlâ hizmete sokulamamıştır. Sözkonusu kanalları 2000 yılı içinde tamamlamayı düşünüyor musunuz?

Cevap 1. Erzincan-Çardaklı Projesi kapsamında Erzincan'da Göyne Deresi üzerinde inşa edilen Erzincan Barajı 1998 yılında tamamlanmıştır. 5063 hektar sahayı sulayacak olan Erzincan Barajı sulaması için 1996 yılında ihale edilmiş ve bugüne kadar % 22'lik gerçekleştirme sağlanmıştır. Sözkonusu sulama inşaatının yıllık ödenek ihtiyaçları aynen karşılandığı takdirde mukavelesine göre 8.6.2001'de bitirilmesi programlanmıştır. Projeye 2000 yılı için 11 375 trilyon TL ödenek talep edilmiş ve 1 trilyon TL ödenek verilmiştir.

Soru 2. Önceki yıllarda yapımı için ettü çalışmalarını başlatılan Erzincan-Turnaçayırı Barajının yapımı için 2000 yılında Bakanlığınız bütçesinden ne kadar ödenek ayrılmıştır? Konuyla ilgili çalışmaların son durumu nedir?

Cevap 2. Çayırılı Projesi kapsamında Turnaçayırı Barajında depolanacak 51 milyon m3 su ile Erzincan-Çayırılı İlçesi ve bağlı köylerinde 11 707 hektar arazinin sulanması öngörülmüştür. Projenin ön inceleme çalışmaları tamamlanmış olup, teknik ve ekonomik yönden yapılabilişliğinin belirlenmesine yönelik planlama çalışmalarına devam edilmektedir.

Soru 3. Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun çerçevesinde, Erzincan'da Turnaçayırı, Tercan gibi barajlar dahil bu tür hizmetlerin yapımını düşünüyor musunuz?

Cevap 3. Sulama projelerinin sosyal yönden sağlayacağı faydalar ve sözkonusu projelerin inşa edilerek işletmesine yönelik finansman teminindeki yetersizlikler gözönünde bulundurularak 3996 sayılı Kanun kapsamında Yap-İşlet-Devret modeli ile işletilmeleri uygun görülmektedir. Ancak Turnaçayırı Barajı ile ilgili bu konuda herhangi bir talepte bulunulmamıştır. Tercan Barajı ise 1991 yılında bitirilerek işletmeye alınmıştır.

Soru 4. Fırat Nehri üzerinde Bağıştaş I ve Bağıştaş II Sulama ve Enerji Barajlarının yapılması ile ilgili Bakanlığınızda bir çalışma yapılmakta mıdır?

Cevap 4. Fırat Nehri havzasındaki su kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla EİEİ Genel Müdürlüğünce 1995 yılında geliştirilen "Fırat-Aşağı Karasu Projesi"nin master plan çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu proje kapsamında enerji amaçlı olarak yapıımı önerilen Bağıştaş I ve Bağıştaş II Barajı ve HES'in Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında inşa ve işletilmesi için EMT firması müracaatta bulunmuştur. Söz konusu firma tarafından revize edilerek yeni bir formülasyon önerilen proje kapsamında; demiryolunu göl alanı dışında tutacak şekilde Bağıştaş I Barajı ve HES yerine Kılıçdere Barajı ve HES'de 59,25 milyon kilovatsaat Bağıştaş II nci Barajı ve HES yerine Geyikkale Barajı ve HES'de 112,4 milyon kilovatsaat olmak üzere toplam 171,65 milyon kilovatsaat enerji üretilmesi öngörülmektedir. Projenin revize fizibilite çalışmalarının incelenmesine devam edilmektedir.

Soru 5. Türkmenistan-İran doğal gazını taşıyarak gaz boru hattı Erzincan'dan geçmektedir. Erzincan İlimiz doğal gazı ne zaman kullanmaya başlayacaktır? Erzincan için bir doğal gaz çevirim santrali düşünüyor musunuz?

Cevap 5. Doğubayazıt'tan başlayarak Erzurum, Erzincan, Sivas, Kayseri, Kırşehir güzergâhını izleyerek Ankara'da nihayetlenen Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı Projesi ile ilgili inşaat çalışmaları halen devam etmekte olup, projenin 2001 yılı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

Erzincan'da yap-işlet-devret modeli kapsamında bir doğal gaz projesi bulunmamaktadır. İleriki yıllarda arz-talep dengeleri ve bölgesel yük dengelerine göre düşünülecektir.

6. - Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak'ın, medya kuruluşlarına sağlanan teşvik ve indirimlere ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Recep Önal'ın cevabı (7/1252)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Devlet Bakanı Sayın Recep Önal tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delâletlerinize arz ederim.

Ramazan Toprak
Aksaray

Sorular :

1. 1984-2000 yılları arasında, yazılı ve görsel medya kuruluşlarına muhtelif adlar altında Hazine yardımı yapıldığı kamuoyunca bilinmektedir. Bu nedenle, teşvik kredisi, primi, gümrük vergisi indirimi ile sağlanan imtiyaz nedeni ile Hazinesinin belli bir vergiden mahrum kalması, hibe yardımlar vb. şekilde olmak üzere:

- Hangi medya kuruluşlarına,
- Hangi tarihlerde ve
- Ne miktarda hazineden kaynak aktarıldığı hususlarının ayrıntılı olarak bildirilmesi.

T.C.

Başbakanlık

Hazine Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.HM.0.TUGM 01/11385

Konu : Soru önergesi

11.2.2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliğine

(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 25.1.2000 tarih ve 3902 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ile, Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Toprak'ın "Medya kuruluşlarına sağlanan teşvik ve indirimlere" ilişkin soru önergesi, Hazine Müsteşarlığınca cevaplandırılarak ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Recep Önal
Devlet Bakanı

Milletvekili Sayın Ramazan Toprak'ın soru önergesi;

Sorular :

1. 1984-2000 yılları arasında, yazılı ve görsel medya kuruluşlarına muhtelif adlar altında Hazine yardımı yapıldığı kamuoyunca bilinmektedir. Bu nedenle, teşvik kredisi, primi, gümrük vergisi indirimi ile sağlanan imtiyaz nedeni ile Hazinesinin belli bir vergiden mahrum kalması, hibe yardımlar vb. şekilde olmak üzere:

- Hangi medya kuruluşlarına,
- Hangi tarihlerde ve
- Ne miktarda hazineden kaynak aktarıldığı hususlarının ayrıntılı olarak bildirilmesi.

Cevabımız

- Medya kuruluşlarına verilen nakit destekleri gösteren liste. (Ek-1)
- Medya kuruluşlarına verilen teşvik belgeleri listesi. (Ek-2)
- Diğer taraftan yatırım teşvik uygulamalarına ilişkin açıklamamız aşağıda sunulmaktadır.

A) Mevzuat

Mevzuata yönelik hükümler, 25.3.1998 tarih ve 23297 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "23.2.1998 tarih ve 98/10755 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları ve Yatırımları Teşvik Fonu Esasları Hakkında Karar", 5.3.1999 tarih ve 23630 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "22.2.1999 tarih ve 99/12475 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları ve Yatırımları Teşvik Fonu Esasları Hakkında Karar'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar" ile 25.4.1999 tarih ve 23676 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "99/12656 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları ve Yatırımları Teşvik Fonu Esasları Hakkında Karar'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar" ve 6.5.1998 tarih ve 23334 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yatırımlarda Devlet Yardımları ve Yatırımları Teşvik Fonu Esasları Hakkında Kararın uygulanmasına ilişkin 98/1 sayılı Tebliğ" ile bu tebliğde değişiklik yapılmasına ilişkin 23.6.1999 tarih ve 23734 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 99/1 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Genel Teşvik mevzuatı yöresel ve sektörel ayırım içermeyen yatay ve genel bir mevzuattır. Bu mevzuat Kalkınmada Öncelikli Yörelere yanında diğer yörelerde de aynı oranda uygulanmaktadır.

B) Sağlanan Destek Unsurları;

- Yatırım İndirimi : 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Ek 4 üncü Maddesi çerçevesinde uygulanan yatırım indirimi desteği ile teşvik belgesine bağlanmış yatırım projeleri kapsamında yapılan harcamaların ait oldukları dönem gelir ve kurumlar vergisi matrahından indirilmesi imkânı sağlanmıştır.

Bu madde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklik öngören 4369 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile yeniden düzenlenmiştir. Buna göre önceki uygulamalarda indirim, harcamanın yapıldığı yıl kazançlarına uygulanmakta iken, yeni düzenlemede bir sonraki dönemde yapılacak ya-

tırım harcamalarının cari yıl içerisinde indirimde tâbi tutulması esasına bağlanmaktadır. Bu şekilde yatırım indiriminin enflasyondan dolayı erimesinin önüne geçilmiş ve firmalara getirisi artmıştır.

Bir diğer değişiklik ise, ilgili yıl kazancından indirilemeyen yatırım indirimi tutarının izleyen dönem kazançlarından indirilmesinde endeksleme imkânının üç yıllık süre ile sınırlı tutulmasına yönelik hükümün kaldırılmasıdır. Bu şekilde üç yıl içerisinde indirim yapamayan yatırımcıların yatırım indiriminden daha etkin yararlanabilmesi imkânı sağlanmıştır. Yatırım indiriminin uygulamasında 1.1.1999 tarihi başlangıç tarihi olarak alınmıştır. Ayrıca bu maddenin yürürlüğe girmesi ile Kurumlar Vergisi erteleme niteliğinde olan Finansman Fonu da yürürlükten kaldırılmıştır.

- Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonu İstisnası : 14.5.1964 tarih ve 474 sayılı Kanunun eki olarak yayınlanan 10.11.1998 tarih ve 3501 sayılı Kanun çerçevesinde uygulanır. Bu uygulama ile yatırım teşvik belgesi kapsamı makine teçhizat, yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödemesi gereken Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonundan istisna edilmiştir. 98/10755 sayılı Kararın 7 nci maddesi ile daha önce kısmen de olsa uygulanan hammadde, işletme malzemesi ve ara mallarının muafiyetli ithalatına son verilmiştir. Ayrıca ülkenin dış ticaret politikası çerçevesinde hassas mallar olarak değerlendirilen bazı makine teçhizat ise destek kapsamı dışında tutulmuştur.

- İthalde Katma Değer Vergisi (KDV) İstisnası : Katma Değer Vergisi Kanununda 4369 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler çerçevesinde yayımlanan 69 Seri No'lu KDV Genel Tebliği çerçevesinde, teşvik belgesi kapsamı mallardan "makine ve teçhizat" niteliği taşıyanlara 1.8.1998 tarihinden itibaren Katma Değer Vergisi uygulanmaması hüküm altına alınmıştır. Eski uygulama, ithalde doğan KDV'nin teminat karşılığında ertelenmesi şeklinde uygulanmakta idi.

- Yerli Makine ve Teçhizat KDV İstisnası : Katma Değer Vergisi Kanununda 4369 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler çerçevesinde yayınlanan 69 Seri No'lu KDV Genel Tebliği çerçevesinde, teşvik belgesi kapsamı mallardan "makine ve teçhizat" niteliği taşıyanlara, 1.8.1998 tarihinde itibaren Katma Değer Vergisi istisnası getirilmiştir. Bu desteğe yönelik eski uygulama satın alma aşamasında KDV'nin ödenmesi, daha sonra ise, bu meblağın Yatırımları Teşvik Fonu kaynaklarından iadesi şeklinde idi.

- Vergi Resim Harç İstisnası : 3505 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesi gereğince yatırımcının yatırımın tamamlanmasını müteakip 2 yıl içerisinde 10 000 ABD Doları tutarında ihracat yapması halinde;

- Şirket kuruluşu,
- Sermaye artırım (teşvik belgesinde öngörülen kadar),
- Belge kapsamı kullanılan yatırım kredilerinin temini,
- Aynı hakların sermayeye ilave amacı ile şirket adına tapuya tescili,

işlemlerinde tahakkuk eden Damga vergileri 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa, Harçlar ise 492 sayılı Harçlar Kanununa göre istisna edilmesini içerir.

- Yatırımları Teşvik Fonundan Kredi Tahsisi : 23.2.1998 tarih ve 98/10755 sayılı Karar ve buna mültenit 98/1 sayılı Tebliğin 15 inci maddesi çerçevesinde Ar-Ge, teknopark, çevre korumaya yönelik, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunca belirlenen öncelikli yatırımlar ile KOBİ yatırımlarına yatırımları teşvik fonundan kredi tahsisi sağlanması esasına dayanmaktadır.

BASIN SEKTÖRÜ FON KAYNAKLI KREDİ TEŞVİKLERİ

(MİLYAR TL..)

FİRMA ADI	TEŞVİK BELGESİ TARİH/NO	TALEP EDİLEN TAHAKKUK	TALEP TARİHİ	MÜŞTERİLERİN AKTARDIĞI FON TUTARI	AKTARMA TARİHİ
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.	10.12.1992/32552	26,80	09.07.1993	10,00	10.08.1993
				5,00	20.01.1994
				13,80	20.07.1994
		26,81		26,81	
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.	09.05.1992/31603	5,04	15.03.1993	5,04	16.04.1993
		5,00	09.07.1993	5,00	20.07.1994
		15,03		15,03	
	TOPLAMI	41,69		41,69	
HÜRRİYET OFSET MATB. VE GAZETECİLİK A.Ş.	07.05.1993/31620-A	14,91	25.05.1993	14,91	18.06.1993
		16,79	11.12.1995	3,78	24.06.1996
				3,01	04.12.1996
				1,20	13.03.1997
		33,70		22,63	
MİLLİYET GAZETECİLİK A.Ş.	07.00.1992/32118	5,64	23.12.1992	5,64	08.01.1993
		7,05	19.02.1993	7,05	06.04.1993
		29,41	06.05.1993	29,41	14.05.1993
		38,95	29.08.1993	10,00	10.08.1993
				5,00	28.01.1994
				23,96	20.07.1994
		22,34	09.02.1994	1,00	01.09.1994
				21,34	15.12.1994
	24.12.04/32116-A	36,53	09.06.1995	5,48	17.08.1995
				6,21	24.06.1996
				4,07	04.12.1996
				1,89	13.03.1997
				17,28	11.09.1997
	28.11.07/32118-B	33,28	27.08.1996	33,28	23.12.1996
		173,26		173,26	
SABAH YAYINCILIK A.Ş.	13.10.1992/32254	5,89	08.04.1993	5,89	12.05.1993
		12,03	21.07.1993	10,00	10.08.1993
				2,93	28.01.1994
		21,81		21,81	
MEDYA HOLDİNG A.Ş.	15.10.1992/32267	6,36	06.04.1993	6,36	12.05.1993
		5,20	21.07.1993	2,07	28.01.1994
				3,22	20.07.1994
		13,64		13,64	
GAZETE VE MATBAACILIK A.Ş.	13.10.1992/32253	10,22	22.12.1993	5,00	20.01.1994
				5,22	20.07.1994
		10,22		10,22	
DÜNYA SÜPER VEB OFSET A.Ş.	18.12.1992/32587	4,04	29.09.1993	4,04	28.01.1994
		6,81	09.03.1994	1,00	01.09.1994
				2,00	15.12.1994
				3,81	20.02.1995
		10,85		10,85	
	16.05.1996/32587-A	4,40	13.06.1997	1,76	30.12.1997
				2,60	23.04.1998
				6,64	03.08.1998
		16,05		16,05	
ÖZER YAYINCILIK LTD. ŞTİ.	28.05.1993/33460	4,05	18.04.1994	1,00	02.11.1994
				2,00	15.12.1994
				1,05	20.02.1995
		2,72	30.12.1994	2,72	20.02.1995
		7,67		7,67	
IHLAS HOLDİNG A.Ş.	30.1.1990/28993-A	32,75	27.02.1994	32,75	20.02.1995
TEŞVİK VE UYGULAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TOPLAM =			338,96	

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHŞİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
ESEN OFSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	11763	05/04/1984	İSTANBUL	32	19	66	21	15551580 M BASKI
GRAFİK SANAT.MAT.AMB.AŞ.	11774A	12/04/1984	İSTANBUL	188	138	278	0	15 Mln.m2/Yıl Basılı
AŞAŞ AMBALAJ BASKI SAN.VE TİC.AŞ.	11816A	01/02/1984	ANKARA	748	426	493	12	Ek:3000000 M/Y Baskı
İPEK DAVETİVE VE AMBALAJ AŞ.	11986A	29/03/1984	İSTANBUL	289	155	363	48	9000000 M2/Y BASIM
ROMAT KOMPUTER MATBAŞ.	12107A	23/05/1984	İSTANBUL	578	284	543	28	Mv:29160000 Ek:18340000 m2/Yıl Baskı
MİSİRLİ MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	12216A	26/06/1984	İSTANBUL	383	203	259	23	Ek:3116124 m2/Y. Baskı.
HARPUTTAŞ AMB.BAŞ.YAY.AŞ.	12369A	15/08/1984	İSTANBUL	200	118	156	12	12437928 M2/Y BASKI
MODEL MATRAA SAN.TİC.AŞ.	12394A	23/08/1984	İSTANBUL	170	94	155	47	Ek:15265920 m2/Y. Baskı.
ROTOPAK MATBAACILIK AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	12408A	27/08/1984	İSTANBUL	2.630	1.390	2.016	0	Ek:38880000 m2/Yıl Baskı 624 Ton/Yıl Edil Asetat
HÜRRIYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	12474A	17/09/1984	İSTANBUL	160	71	186	9	BASIM VE BASIN SANAYİ
ATILIM DEFTER AMBALAJ SAN.VE TİC.LTD.	12617	02/11/1984	İSTANBUL	702	361	362	25	Mv:33194000 Ek:9365000 m2/Yıl Baskı Kapasitesi
KURTULUŞ YAYINCILIK LTD.	12665	13/11/1984	ANKARA	140	82	200	15	53466 M2/Y BASKI
ASPERKAN BASKI VE AMBALAJ AŞ.	12719	22/11/1984	İSTANBUL	95	35	49	10	975000 M2/Y.ETİKET BASKI
HÜRRIYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	12735	26/11/1984	İSTANBUL	1.130	779	1.314	30	Basım ve Basım Sanayl
ARSOY GRAFİK DİZGİ MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	12748	29/11/1984	İSTANBUL	336	241	345	43	22000 Adet/Saat Basın
HÜRRIYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	12816	11/12/1984	İSTANBUL	200	106	241	10	216 Milyon AD/Y. Basım.
MEHMET KÜRTÜNCÜ	12828	14/12/1984	KAYSERİ	121	70	127	17	6548641 M2 BASKI MATBA
CEM OFSET MATBAACILIK SAN.AŞ.	12863	19/12/1984	İSTANBUL	1.194	561	980	16	12 Mln. Tabaka/Y. Kuru Kes. 12 Mln.A.Y. Başör Eİ Dik
BASTAŞ BASIM VE AMBALAJ AŞ.	13010	18/01/1985	İZMİR	298	179	395	36	11.500.000 M2/YIL BASKI
ÇALIŞUYUKSEL OFSET KOLL.ŞTİ.	13129	13/02/1985	İSTANBUL	135	69	142	10	Ek:300000 m2/Y. Baskı
APA OFSET BASIM VE TİC. AŞ.	13143	15/02/1985	İSTANBUL	94	69	148	6	9000000 m2/Yıl Baskı
KAYA BASIM SAN.VE TİC.AŞ.	13146	16/02/1985	İSTANBUL	444	268	350	31	Mv:5 Mln'a Ek:6 Mln. m2/Yıl Baskı
KLIŞE VE MATBAACILIK AŞ.	13177	26/02/1985	MUĞLA İLLE	225	165	85	20	6000 m2/Y. Baskı
ÇALI GRAFİK VE MATBAACILIK TİC.AŞ.	13222	11/03/1985	İSTANBUL	217	136	226	12	Mv:5760 Ek:3000 m2/Yıl Renk Ayrım
VEB OFSET İLERİ MATBAŞ.	13270	20/03/1985	İSTANBUL	340	210	426	0	Ek:500000 A.Y. Gazete Basım.
MARŞAŞ MATBAACILIK AŞ.	13378	03/04/1985	İSTANBUL	286	160	230	25	Ek:81000000 m2/Yıl Baskı
KAŞ AD ÖZKAN AYKAN	13384	12/04/1985	İSTANBUL	100	57	113	16	5400 Ton/Yıl Basım Ve Basım Sanayl
İPEK MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	13389	15/04/1985	ANKARA	500	348	407	45	Mv:12850380 Ek:2149620 m2/Yıl Baskı
ALİ RIZA BASKAN GÜZEL SANATLAR MATBAASI AŞ.	13427	18/04/1985	İSTANBUL	674	420	758	85	45963372 m2/Y. Baskı
CENAP ALI KUZUOĞLU	13534	07/05/1985	İSTANBUL	115	82	0	16	14.000 M2/GÜN Mecur'a Ek:

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MİLYON TL.)	SABİT YATIRIM (MİLYON TL.)	DÖVİZ FAİZİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
CENAP ALI KUZUOĞLU	13534	07/05/1985	İSTANBUL	115	82	0	16	50.000 M2/GÜN Baskı
HÖRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	13617	21/05/1985	ERZURUM	434	222	373	10	28000 Ad/ylı Sayfa Nakli
TÜKELMAT TİC.GAZETESİ AŞ.	13618	21/05/1985	İZMİR	107	72	126	7	2.620 TON Kağıt
TUNÇ MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	13630	23/05/1985	İSTANBUL	535	331	206	28	7.200 M2 Alüminyum Plaka Baskı 15.138.312 M2/YIL Mecvut'a Ek: 13.496.544 M2/YIL Baskı
DOĞLU GAZETECİLİK AŞ.	13651	30/05/1985	İSTANBUL	590	375	708	10	25000000 Adet/Yıl Gazete Basımı
LİTHOSAN BASIM YAYIM AMB.SAN.VE TİC.AŞ.	13736	13/06/1985	İSTANBUL	170	76	132	10	16128000 M2/Y.BASKI
BAFAK BASKI VE AMBALAJ SANAYİ AŞ.	13736	13/06/1985	MANİSA	1.918	1.266	1.009	24	M=15000000'a EK-4500000 m2/Yıl Baskı
TERİŞİK YAYINCILIK AŞ.	13770	24/06/1985	ANKARA	221	129	242	0	M=4.5 Mln'a Ek:55.5 Mln. m2/Yıl Baskı
MAS MATBAACILIK T.CAN SU	13904	26/07/1985	ANKARA	300	160	301	40	Ek:794811140 m2/Y.Baskı M=5188860 m2/Y Baskı
TERCÜMAN GAZETECİLİK AŞ.	13918	30/07/1985	ERZURUM	342	203	384	5	Ek:83380104 m2/Yıl Baskı
MAS MATBAACILIK AŞ.	13932	31/07/1985	İSTANBUL	520	290	445	18	Ek:5040000 m2/Yıl Baskı 1700 m2/Yıl Film İşleme
GEPA BASIM SAN.TİC.AŞ.	13970	07/08/1985	İSTANBUL	1.400	735	1.379	0	Ek:3200 m2/Yıl Dergi 20 Mln. m2/Yıl Baskı
TAKSA DEFTER SANAYİ VE TİC.AŞ.	13972	07/08/1985	İSTANBUL	900	600	571	18	500 TON/YIL Kağıt Basımı 1.000.000 ADET Defter Ve Takvim Çitleme
DİVİT MATBAACILIK AŞ.	14068	23/08/1985	İSTANBUL	175	85	158	20	M=1995840'a Ek:7589376 m2/Yıl Baskı
REKS MATBAACILIK KAĞITÇILIK VE MÜMLÜ KAĞIT SAN.	14152	23/09/1985	İSTANBUL	120	60	107	16	64933 M2 Muh.Karton kağıt
FOKS MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN.AŞ.	14177	30/09/1985	İSTANBUL	250	140	251	2	M=25651296'a Ek:8595744 m2/Yıl Baskı
DÜNYA YAYINCILIK AŞ.	14364	01/11/1985	İSTANBUL	135	82	138	10	20800 Set/Yıl Renk Ayırımı
OGUZ MATBAACILIK AMB.LTD	14437	11/11/1985	İSTANBUL	774	548	615	10	500000 A/Y Kitap Çitleme
SABAH YAYINCILIK AŞ.	14499A	20/11/1985	İSTANBUL	59.893	50.893	8.246	200	1.100.000 ADET/GÜN Basım Sanayi Yatırımı
E.ÖZKAN BASIM HABER AJN.	14722	25/12/1985	ANKARA	143	102	92	20	3500000 m2/Y Baskı
HİHAL MATBAACILIK KOLL.ŞTİ.	14783	02/01/1986	İSTANBUL	344	194	200	20	25.000.000 M2/YIL Mecvut'a Ek: 40.900.000 M2/YIL Basım Sanayi
ÜÇLER OFSET MATBAASİ AMB.SAN.	14935	20/01/1986	İSTANBUL	409	247	425	10	19184000 M2/Y BASKI
MAYAÇ MATBAASİ YAYIN AŞ.	14939	21/01/1986	ANKARA	84	52	92	20	10000000 m2 /Yıl Baskı
İHLAS GAZETECİLİK HOLDİNG AŞ.	14948	21/01/1986	MUŞTELİF İLLE	1.477	1.190	625	30	3.000.000 ADET/YIL Muhtelif Çit Yapımı
DOĞARDEŞLER MATBAACILIK LTD.ŞTİ.	15066	05/02/1986	İSTANBUL	150	94	117	24	52150000 m2/Y.Baskı Ambalaj
KEMAL MATBAASİ MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	15093	06/02/1986	ADANA	249	137	233	40	Ek:7821362 m2/Y.Baskı

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHİSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (kişi)	KAPASİTESİ
KEMAL MATBAASI MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	15093	06/02/1986	ADANA	249	137	233	40	Dört Renkli 1617408 m2/Y.
ÖĞÜT YAYINLARI	15162	10/02/1986	ANKARA	311	182	308	15	7615536 m2/Y. Baskı
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	15295	03/03/1986	İSTANBUL	956	492	655	12	115 MİL.A/Y. Gazete
TARSAŞ AMBALAJ BASIM S.N.AŞ.	15385	12/03/1986	İSTANBUL	288	168	98	15	Basım
İNESİL MATBAACILIK YAY.AŞ.	15447	20/03/1986	İSTANBUL	126	93	72	30	25 Mln.m2/Y. Baskı
ÇAĞDAŞ AMBALAJ BASIM AŞ.	15460	25/03/1986	İSTANBUL	580	370	512	14	35.779.968 M2/YIL Mecvut'a Ek
DİYALOĞ YAYINC.ORG.ZİT.D.	15557	07/04/1986	İSTANBUL	313	172	257	40	90.000.000 M2/YIL Baskı
SENA DİŞ TİC.AŞ.	15769	05/05/1986	ANKARA	132	76	114	30	30 Mln.m2/Yıl Baskı
TEM OFSET MATB.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	15946	27/05/1986	İSTANBUL	180	106	156	50	3000000 AJY DERGI BASIMI
LEVENT OFSET BASIM VE AMBALAJ SAN.AŞ.	15956	28/05/1986	İSTANBUL	492	370	386	4	30000000 m2/Yıl Baskı
DİPAŞ MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	15963	28/05/1986	İSTANBUL	370	152	390	20	Mv:6506000 m2/Yıl Baskı
K.BAYRAM ÇIKURKAVARLI	16089	24/06/1986	ANKARA	198	134	195	12	15.478.000 M2 Mecvut'a Ek
BAŞKENT YATIRIMCI H. BİGEÇ	16099	25/06/1986	ANKARA	306	178	193	38	9000000 m2/Y. Baskı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	16509	29/07/1986	İSTANBUL	8.690	4.830	4.972	30	7182000 M2/Y. Ofset Baskı
CUMHURİYET GAZETECİLİK AŞ.	16565	08/08/1986	İSTANBUL	734	485	390	26	12 MİL m2/Y. Çiğir Dizgi
ARACILAR MATBAACILIK AŞ.	16621	20/08/1986	İZMİR	378	150	168	54	Mv:407849040'a Ek:365327280 m2/Yıl Gazete
YENİ İLERİ MATBAACILIK AŞ.	16623	21/08/1986	ANTALYA	354	220	151	18	Ek:18504583 m2/Yıl Gazete
VEB OFSET İLERİ MATB.AŞ.	16654	28/08/1986	İSTANBUL	234	140	196	10	Ve Kitap Basımı-Mv:92 Ml.
RENK GRAFİK MATB.SAN.AŞ.	16699	02/09/1986	İSTANBUL	938	546	309	30	Ek:5.1 Mln.m2/Yıl Baskı
ÇAĞLAYAN BASIM YAYIN DAĞITIM MAT.VE AMBALAJ S.	16843	01/10/1986	İZMİR	771	644	272	30	7.4 Mİl.m2 Lit Baskısı/Y.
RESİM MATBAACILIK AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET AŞ.	16902	14/10/1986	İSTANBUL	886	572	718	0	400000 Gazete/Güç Basım.
SİBEL SEZEN	16907	15/10/1986	MALATYA	88	63	0	6	Ek:7650240 m2/Yıl Muht.
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	16986	27/10/1986	İSTANBUL	240	140	183	10	Film ve Kalıp İşleri
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	17009	31/10/1986	İSTANBUL	480	344	480	15	11.636.382 M2/Yıl Baskı
ÇAĞRI BASIM VE YAYIN LTD.	17024	05/11/1986	TEKİRDAĞ	121	97	64	20	13.512.312 M2 Mecvut'a Ek:
BİRLİK TENKE ANB.KOLL.Ş.	17170	03/12/1986	BAĞLIKESİR	646	381	165	12	24.054.624 M2 Baskı
							10	3000 Ader Günlük Gazete
							12	Mv:264156403'e Ek:39242660 m2/Yıl Baskı
							30	255571200 M2/Y. Gazete Baskı
							30	2000000 Ad/Y. Gazete Basım
							4	300000 Ad/Y. Dergi Basımı
							4	Mv:3600'e Ek:8900 Ton/Yıl Ambalajlama ve Baskı

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DOVİZ FAHİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
SAFAK GAZETECİLİK AŞ.	17513	14/01/1987	İSTANBUL	1.022	586	777	29	912885 m2/Y. Baskı
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	17561	23/01/1987	İSTANBUL	248	217	16	0	Mv:3924266 Ad/Y. Ek:25000 Ad/Sat Gazete Basımı
DURAN OFSET MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN. AŞ.	17576	26/01/1987	İSTANBUL	139	72	228	14	Mv:18448000 m2/Yıl Karton Keski
ORHAN KOSEÖZLÜ TİSAMAT BASIM SANAYİ	17677	13/02/1987	ANKARA	539	392	224	19	Mv:4106808 Ek:420000 m2/Yıl Baskı
GAZETE VE MATBAACILIK LTD.	17697	17/02/1987	İSTANBUL	225	113	148	0	Mv:12 Ek:16 Sayfalık Gazete Basımı
EVREN OFSET BASIM SAN. AŞ.	17705	18/02/1987	ANKARA	248	146	329	21	Mv:12000 Ek:38000 m2 Baskı/Yıl
TÜRKİYE DIŞANET VAKFI	17791	27/02/1987	İSTANBUL	184	154	178	20	* 2 ADET Fotodizgi Sistemi
KOMAT KOMPUTER MATB. AŞ.	17959	31/03/1987	İSTANBUL	2.197	1.209	1.323	10	8000000 m2/Yıl Baskı
OBASAN BASIM YAYIN LTD.	18072	13/04/1987	KONYA	1.030	810	703	52	800000 Adet Ajanda Bordro
BASBAKANLIK BASIMEVİ DÖNER SERMAYE İŞLT. MÜDÜRL.	18110	21/04/1987	ANKARA	738	461	583	0	Ticaret Basım Sanayi
YENİ ASYA YAYINLARI AŞ.	18245	04/05/1987	İSTANBUL	1.420	1.070	250	40	26.544.000 M2/Yıl Baskı Ve Cilt
TRT TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜD.	18262A	06/05/1987	MUHTELİF İLLE	68.415	48.415	39.962	0	Radio-TV Stüdyo Teçhizatı ve Keintisiz Güç Kaynak
VEGA BASIMEVİ-F.SAĞLAM	18415	27/05/1987	İSTANBUL	394	363	440	10	Mv:985000 Ek:1000000 m2/Yıl Baskı
ÇAĞDAŞ YATIRIMCILIK BASIM SANAYİ AŞ.	18440	01/06/1987	İSTANBUL	702	493	350	10	Mv:15604 Ek:18000 m2/Y. Film İşleme
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	18468	03/06/1987	İSTANBUL	140	84	104	0	Plaka Dolme Ve Kuvrama Cihazları
SABAĞ YAYINCILIK AŞ.	18732	06/07/1987	İSTANBUL	3.059	2.546	1.599	10	800.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	18733	06/07/1987	ANKARA	750	704	0	0	Ticaret Basım Sanayi
	18807	13/07/1987	İSTANBUL	230	140	123	0	Basım Sanayi
KALE MATBAACILIK AMBALAJ SAN. VE TİC. AŞ.	18905	23/07/1987	İSTANBUL	315	192	222	36	1 Mln. Ad/Y. Kutu Baskı Yapıtama
TRT TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜD.	18957A	29/07/1987	MUHTELİF İLLE	53.296	33.296	14.361	0	TV Yardımcı Vericileri
	18968	29/07/1987	MUHTELİF İLLE	32.556	20.556	8.266	0	TV Stüdyo Teçhizatı
OFİS TİC. MATBAACILIK SAN. LTD. ŞTİ.	18984	30/07/1987	İZMİR	1.286	740	470	15	33.583.275 M2/YIL Muhtelif Basım (Mevcut) 780 TON/YIL Kağıt İşleme (Hava)
MİLLİYET GAZETECİLİK AŞ.	19005	31/07/1987	MUHTELİF İLLE	51.209	36.524	4.998	300	360.000 ADET/GÜN 16 Sayfalık Gazete
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	19043	14/08/1987	İSTANBUL	394	240	273	6	Basım Sanayi Yatırımı
ABA OFSET BASKI VE AMBALAJ SAN. AŞ.	19158	03/09/1987	İZMİR	584	385	272	0	10 Mln. Adet/Yıl Muhtelif Baskı
TİFDUK MATBAACILIK SANAYİ AŞ.	19324	22/09/1987	İSTANBUL	366	275	239	0	Mv:25892352 Ek:12130560

1984-1999 YILLARINDA BAŞIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SARIT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAUSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
TİEBRUK MATBAACILIK SANAYİ AŞ.	19324	22/09/1987	İSTANBUL	366	275	239	0	m2/Yıl Basım Sanayii
BURSA GAZETECİLİK VE YAYIN AŞ.	19347	25/09/1987	BURSA	1.337	768	595	100	Basım Sanayii
AŞAŞ AMBALAJ BASKI SAN.VE TİC.AŞ.	19430	09/10/1987	ANKARA	2.176	1.364	601	20	Mv:54 Mln'a Ek:78 Mln. M2/Yıl Baskı
TABAŞ TAB.SAN.VE TİC.AŞ.	19461	14/10/1987	MUHTELİF İLLE	648	488	287	10	10000 Sayfa Dergi/Yıl 17500000 Adet Cilt/Yıl
ÇALI GRAFİK VE MATBAACILIK TİC.AŞ.	19557	23/10/1987	İSTANBUL	1.466	939	407	10	Mv:19440'e Ek:7800 m2/Yıl Basım
TÜRKİYE EMLAK KREDİ BANKASI A.O.	19602	28/10/1987	ANKARA	572	352	373	10	Mv:6200000'e Ek:8600000 m2/Yıl Basım Sanayii
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	19723	10/11/1987	MUHTELİF İLLE	2.221	1.327	815	0	14.600.000 Ad/Y.20 Sayfalık Gazete Basım
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	19787	17/11/1987	İSTANBUL	689	419	251	0	211293036 m2/Yıl Muhtelif Dergi Gazete Vb.Basım
SANAT MATBAACILIK AŞ.	19788	19/11/1987	İSTANBUL	542	339	160	10	103.157.760 M2/Yıl Basım
ARTDAPA BİLGİSAYAR AŞ.	19805	19/11/1987	İSTANBUL	163	81	243	10	2.000.000 M2/YIL Dergi Vb.Basım
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	19839	25/11/1987	MUHTELİF İLLE	556	316	263	0	Ankara-210 Mln.Ad/Yıl.Gazete Moderniz. Mln.Ad/Yıl.Gazete Moderniz.
ESEN OFSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	19911	03/12/1987	İSTANBUL	470	261	248	0	Basım Sanayii Yatırım
FAİK YOLAÇ OFSET BASIM	20066	15/12/1987	İSTANBUL	355	229	135	9	10.000.000 M2/YIL Baskı (Glove) Mv:2934150'ye Ek:5134500 m2/Yıl Baskı
ANA YAYINCILIK SANAT OR.PAZ.SAN.VE TİC.AŞ.	20176	29/12/1987	İSTANBUL	7.681	4.204	2.017	40	25.028.352 M2/YIL Serifli Dergi Vb.Basım
GAZETE VE MATBAACILIK LTD.	20185	29/12/1987	İZMİR	365	563	449	5	Mv:24 Sayfa/81 Renkli Ek:32 Sayfa/16st Renkli
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	20188	30/12/1987	İSTANBUL	13.199	11.891	969	80	12.378.000 M2/YIL Mevcut'a Ek: 9.622.000 M2/YIL Gazete Basım
YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.O.	20332	12/01/1988	İSTANBUL	373	221	223	0	Basım Kırtlık Makina Teçhizatı
SANEM MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	20386	15/01/1988	ANKARA	3.110	3.110	795	35	10.000.000 M2/YIL Muhtelif Basım İşleri
EDA GRAFİK AMBİJ. TİC. AŞ.	20539	04/02/1988	İSTANBUL	716	439	304	40	1.000 TON/YIL Ambalaj Kutusu İmalii
Başbakanlık Basınevii Döner Sermaye İSİT.MÜDÜRL.	20650	23/02/1988	ANKARA	1.622	1.122	798	0	20.000.000 M2/YIL Baskı
UÇAL GRAFİK T.ROZGARLI	20994	29/03/1988	İSTANBUL	352	212	199	7	Basım San.Kullanılan 1800 m2/Yıl Filim Tabii
ROTAPRES BİLGİSAYAR LTD.	21050	04/04/1988	İSTANBUL	280	174	129	10	1.000 TON/YIL Kağıt Baskı 1.350 TON/YIL Kağıt Kenar Delme 200 TON/YIL Karbon İşleme 2.850 TON/YIL Kağıt Nüshalama
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	21105	08/04/1988	MUHTELİF İLLE	1.113	686	461	0	34 Mln.m2/Yıl Gazete

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DOVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	21105	08/04/1988	MUHTELİF İLLE	1.113	686	461	0	İstihdam Şartlarına
GELİŞİM YAYINLARI AŞ.	21129	13/04/1988	İSTANBUL	1.250	760	402	5	4 Renkli Dijital Modüler Renk Ayrımı
POKS MATBAACILIK VE ARBALAJ SAN. AŞ.	21131	13/04/1988	İSTANBUL	139	83	59	10	Mv:34547040'ya Ek:2335000 m2/Yıl Baskı
TURDAV BASIM VE YAYIM AŞ.	21177	18/04/1988	İSTANBUL	250	132	110	15	12 Min. Adet/Yıl Kitap Basımı
ESNAF MATBAASI T. UNUTMAZ	21192	19/04/1988	SİVAS	296	207	71	10	1.825.000 ADET/YIL Gazete Basımı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	21202	21/04/1988	İSTANBUL	603	431	242	5	112515552 m2/Yıl Gazete Basımı
ETAM EĞİTİM TANIYIM VE MOŞAVİRLİK HİZMET HİZMET	21416	27/05/1988	ESKİŞEHİR	4.053	2.788	1.295	10	2.500.000 ADET/YIL Ders Kitabı Basımı
HÜLAL YAYINCIKLIK MATB. AŞ.	2148A	06/06/1988	İSTANBUL	700	440	456	15	14v:150 Min. a Ek:150 Min m2/Yıl Baskı
İHLAS GAZETECİLİK HOLDİNG AŞ.	21515	08/06/1988	İSTANBUL	3.650	2.350	1.944	10	4 Renkli Dijital Modüler Renk Ayrımı
EBRU GRAFİK VE MATBA. AŞ.	2159n	23/06/1988	İSTANBUL	1.480	915	696	20	6,8 Min m2/Y Muht. Basım 18000 Sayfa/Y. Renk Ayrımı
ÜNÜR DİŞ TİCARET AŞ.	21777A	12/07/1988	İSTANBUL	1.657	1.057	519	8	2.700 TON/YIL Form Baskı
KLYAF TİC. VE SAN. AŞ.	21898	15/07/1988	İSTANBUL	833	543	306	12	25.000.000 ADET/YIL Baskı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	22009	10/08/1988	İSTANBUL	538	337	237	0	Dijital Renk Ayrımı
TERCÜMAN GAZETECİLİK AŞ.	22189	29/08/1988	İSTANBUL	887	608	360	0	Mv:866000 Adet Ek:20000 Sayfa/Yıl
SABAŞ YAYINCIKLIK AŞ.	22394A	07/10/1988	İSTANBUL	1.056	1.056	0	10	Basım ve Basım Sanayi
CUMHURİYET MATBA. TİC. AŞ.	22409	07/10/1988	İSTANBUL	1.856	1.366	434	15	Basım ve Basım Sanayi
FORM OFSET MATBAACILIK LTD. Ş.	22444	13/10/1988	İSTANBUL	810	537	302	16	10 Min. m2/Yıl Baskı
ÇAĞRI MATBAACILIK TİC. AŞ.	22536	24/10/1988	YOZGAT	485	343	182	10	10000 m2/Yıl Dergi V. Baskı
GRAPHİTO GRAFİK TAS. AŞ.	22551A	24/10/1988	İSTANBUL	1.255	1.255	492	27	36.000 DIA/YIL Renk Ayrımı
SABAŞ YAYINCIKLIK AŞ.	22637	08/11/1988	ADANA	528	378	205	15	Basım Sanayi
TÜRKİSAN KAĞIT VE KAPL. AŞ.	22851	09/12/1988	İSTANBUL	1.950	1.250	708	12	2700 Ton/Yıl Kağıt Baskı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	22877A	16/12/1988	MUHTELİF İLLE	386.905	386.905	15.177	100	290.000.000 ADET/YIL Mevcut'a Ek: 279.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı
MİLLİYET YAYIN AŞ.	22942	29/12/1988	İSTANBUL	3.444	744	634	10	50.000.000 M2/YIL Baskı
BAŞRAKANLIK	22953	29/12/1988	ANKARA	4.000	2.626	1.311	0	Basım Sanayi
İHLAS GAZETECİLİK HOLDİNG AŞ.	23687A	05/04/1989	MUHTELİF İLLE	3.735	3.735	1.216	20	Gazete Basımı
CUMHURİYET MATBA. TİC. AŞ.	23764	17/04/1989	İSTANBUL	30.500	21.500	7.300	627	93.312.000 M2/YIL Baskı Kapasitenin Modernizasyon Ve Yenilenmesi
SABAŞ YAYINCIKLIK AŞ.	24359A	28/06/1989	ELAZIĞ	2.616	2.511	439	417	25.000 ADET/SAAT Kapasiteli Baskı 8 ÜNİTE 2 Katlama

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHLİSİ (DİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
SABAH YAYINCILIK AŞ.	24359A	28/06/1989	ELAZIĞ	2.616	2.513	439	417	8 ADET Manuel Robin Standlı
İHLAS GAZETECİLİK HOLDİNG AŞ.	25556A	14/11/1989	ERZURUM	1.705	1.705	66	20	20.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
FEZA GAZETECİLİK AŞ.	25844	01/12/1989	ERZURUM	3.310	3.210	0	20	21.500 ADET/SAAT Gazete Basımı
	25905	06/12/1989	İSTANBUL	1.430	1.036	385	60	21.500 ADET/SAAT Gazete
BUGÜN YAYINCILIK AŞ.	26242A	26/12/1989	ANKARA	21.820	21.820	3.992	80	25.000 ADET/SAAT Gazete
YEFA YAYINCILIK VE TİC.AŞ.	26402	23/01/1990	İSTANBUL	4.192	2.780	991	15	30 Mln.Ad/Yıl Dergi Veya 3000 T/Yıl Baslı Matbuat
GERÇEK MATBAACILIK GAZETE VE YAYINCILIK TİC.LTD.	26514	22/02/1990	YOZGAT	280	280	109	12	15 ADET Günlük/Haftalık Gazete Dergi Ve Bülten
AJANS TÜRK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK SAN.AŞ.	26689	30/03/1990	ANKARA	7.635	7.635	335	115	19.845.000 M2/Yıl Baskı
BUGÜN YAYINCILIK AŞ.	26690	30/03/1990	MUHTELİF İLLE	18.581	18.581	3.618	80	150.000 ADET/SAAT Günlük Siyasal Gazete
SABAH YAYINCILIK AŞ.	26825	09/05/1990	İSTANBUL	97.996	97.696	11.349	479	57.500 ADET/SAAT Mercu'ta Ek-75.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
HAMDİ YILMAZ-YOZGAT	27712	06/08/1990	YOZGAT	726	726	0	150	18.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı (Ekspress Gazetesi)
KOMET TURİZM SAN.TİC.AŞ.	27715	07/08/1990	SİNOP	834	784	122	23	1.411.200 M2/YIL Baskı 36.000 ADET/YIL Gazete ve Dergi Baskısı
VURAL BASIN YAYIN LTD.Ş.	27854	22/08/1990	ELAZIĞ	2.072	2.072	0	35	40.000 ADET/GÜN Matbuat Baskı
MILPA TİCARİ VE SİNAİ ÜRÜN PAZ.SAN.VE TİC.AŞ.	27912	27/08/1990	İSTANBUL	8.015	8.015	2.783	43	180.000.000 ADET/YIL Gazete
MİRAY MATBA.GAZETEÇL.LTD	27942	31/08/1990	BATMAN	3.675	3.675	585	30	37,8 Mln.Baskı/Yıl
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	28269	01/10/1990	İSTANBUL	3.922	2.616	837	0	Basım Sanayisine Kiraya Verilecek Makina Teçhizat
GÜLBAŞ GIDA SAN.VE TİC.LTD.Ş.	28391	15/10/1990	ELAZIĞ	1.546	1.506	354	15	24 Mln.Adet/Yıl Broşür Grafik
BATMAN YENİ ÇAĞDAŞ BASIN VE YAYINCILIK VE TİC.LT	28464	17/10/1990	BATMAN	928	928	240	10	ADET/GÜN Batman Çağdaş Gazetesi Modernizasyonu
İHLAS MATBAACILIK GAZETECİLİK YAT.SAN.VE TİC.AŞ.	28993D	04/01/1990	MUHTELİF İLLE	3.771.078	3.761.078	25.471	3.000	55.000 M2 İstanbul/Bina İnşaat 1 ADET İstanbul Ofset Baskı Makinası 1 ADET İzmir-Web ofset Baskı Makinası 1 ADET Ankara-Web ofset Baskı Makinası 15.000 M2 Diğer İller Bina İnşaat
DOĞAN GAZETECİLİK VE MATB.SAN.AŞ.	28994	30/11/1990	SİVAS	13.161	12.761	757	40	10.000 ADET/GÜN Yerel Gazete 2.000.000 ADET/YIL Defter
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	29156	14/12/1990	MUHTELİF İLLE	13.278	13.278	2.256	109	167.900.000 ADET/YIL Mercu'ta Ek-54.900.000 ADET/YIL Gazete Baskısı
UĞUR MATBAACILIK VE YAYINC.LTD.ŞH	29455	14/01/1991	ÇORUM	291	271	0	5	200.000 ADET/YIL Takvim Ve Muhelif Ebatlarda Hazır Evrak Üretimi
DAILY NEWS GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	29612	21/01/1991	ANKARA	6.454	5.884	1.680	76	25.000 ADET Komple Baskı Makinası
MEDYA HOLDİNG AŞ.	29866A	01/03/1991	İSTANBUL	1.311.508	1.311.508	6.820	525	250000 Adet/Gün Dergi-9100000000 Adet/Yıl
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	30047	26/03/1991	İSTANBUL	417.405	417.405	13.659	45	390.000 ADET/GÜN Mercu'ta Ek-390.000 ADET/GÜN Gazete Basımı

T.B.M.M.

B : 58

16.2.2000

O : 3

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
DERS KİTAPLARI AŞ.	30262A	10/05/1991	İSTANBUL	6,722	6,722	849	10	3.563.636 ADET/YIL Okul Dergisi 2.250 MİN. ADET/YIL Ders Kitabı 1.423.000 ADET/YIL Yardımcı Ders Kitabı
GÜNEYDOĞU OFSET MATBAACILIK SANAYİ VE TİC.AŞ.	30431	07/06/1991	DIYARBAKIR	2,900	2,750	509	20	1.500.000 ADET/YIL Yerel Gazete 3.000.000 ADET/YIL Ders Kitabı Basımı
ABA OFSET BASKI VE AMBALAJ SAN.AŞ.	30433	07/06/1991	İZMİR	4,455	4,455	764	51	60.000.000 BASKI/YIL Mevcut'a Ek; 90.000.000 BASKI/YIL
HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	30468A	17/06/1991	İSTANBUL	69,669	68,431	2,820	28	368.000 BASKI/GÜN Dergi
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	30559	12/07/1991	İSTANBUL	10,500	10,500	1,674	0	Basım Sanayine Kiraya Verilecek; N-845 A Baskı ve BAY-WINDOW Üniteleri JF 25 B Kalama Ünitesi
TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	30630A	30/07/1991	ANKARA	177,151	177,151	14,652	0	Muhlitel stüdyo ve Cekim Teçhizatları DTP Proje No:87.E.120060 90 E 120070
YILGÜNTAŞ MATBAACILIK GAZETECİLİK SAN.TİC.AŞ.	30639	31/07/1991	MALATYA	11,010	10,110	1,754	33	29.250.000 M2/YIL Kitap,Dergi ve Broşür Basımı
ALLİ RIZA BASKAN GÜZEL SANATLAR MATBAASI AŞ.	30809A	30/09/1991	İSTANBUL	2,641	2,641	282	13	46.383.520 M2/YIL Mevcut'a Ek; 4.191.264 M2/YIL Baskı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	30812	30/09/1991	İSTANBUL	2,625	2,625	0	3	1 ADET Renk Ayırıcı Cihazı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	30813	30/09/1991	İSTANBUL	5,923	8,923	711	0	Basım Sanayine Kiraya Verilecek Makina ve Teçhizatın İhali
YAMAN MATBAACILIK GAZETECİLİK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ	30845	07/10/1991	ZONGULDAK	2,644	2,144	1,395	25	150.000.000 M2/YIL Ek-Basım
ÖCAL MATBAACILIK VE OFSET TİCARET AŞ.	30906	25/10/1991	DIYARBAKIR	5,098	4,598	329	32	127.662.000 M2/YIL Kitap,Dergi-Gazete,Broşür Basım
AFANŞ TÜRK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK SAN.AŞ.	30934	07/11/1991	ANKARA	4,281	4,281	582	123	19.845.000 M2/YIL Gazete,Mecmuası,Kitap,Pol Baskı
İŞ GENEL FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	30937	07/11/1991	İSTANBUL	586	552	0	0	Basım Sanayine Kiraya Verilecek Makina ve Teçhizatın İhali
GAZE FİLMÇİLİK MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	31053A	04/12/1991	ANKARA	7,749	7,249	692	20	152.473.203 M2/YIL Mevcut'a Ek; 101.648.000 M2/YIL Baskı Kapasiteli Matbaa Tevsi Ve Modernizasyonu
ŞTİC MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	31368	04/03/1992	İSTANBUL	20,440	19,340	1,034	100	7.786.044 M2/YIL Mevcut'a Ek; 13.986.000 M2/YIL Kapasiteli Matbaa
ÖZORTAKLAR MADENCİLİK TİC.VE SAN.AŞ.	31396	11/03/1992	SİVAS	1,621	1,521	214	31	14.600.000 ADET/YIL Gazete basım kapasiteli matbaa
AKSOY GRAFİK DİZGİ MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	31402	12/03/1992	İSTANBUL	2,848	2,848	0	12	6.500.000 M2/YIL Mevcut'a Ek; 5.200.000 M2/YIL Kapasiteli Matbaa
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	31403	12/03/1992	İSTANBUL	5,161	4,933	713	0	Basım ve Basım Sanayi Sektörüne Kiraya Verilecek Makina ve Teçhizatın İhali
SEMİH OFSET MATBAACILIK YAYINCILIK VE AMB.SAN.Tİ	31415	17/03/1992	ANKARA	15,339	10,227	1,350	22	15.652.160 M2/YIL Mevcut'a Ek; 35.336.850 M2/YIL Baskı kapasiteli Matbaa
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	31603	06/05/1992	MUHTELİF İLE	357,450	351,164	8,128	10	800.000 BASKI/GÜN

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERILEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
HÖRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	31603	06/05/1992	MUHTELİF İLLE	357,450	351,161	8,138	10	138.862 KG/GÜN Kağıt
HÖRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK AŞ.	316298	13/05/1992	İSTANBUL	199,654	193,584	9,069	19	60.000 BASKI/SAAT (Mevcut)
								21.600.000 BASKI/YIL (Mevcut)Baskı
MEM OFSET MATBAACILIK LTD.ŞTİ.	31726	04/08/1992	ANKARA	47,859	45,383	4,629	43	93.000.000 M2/YIL Baskı Kapasiteli Gazete Basım Tesisi
ETAM EĞİTİM FANATİM VE MÜŞAVİRLİK HİZMET HİZMET	31762	22/06/1992	ESKİŞEHİR	59,829	59,829	1,721	75	300.000 ADET/AY Gazete Basım
								300.000 ADET/AY Dergi Basım
								35.040.000 TABAKA/YIL 4 Renkli Ofset Baskı
İHLAS MATBAACILIK GAZETECİLİK YAY.SAN.VE TİC.AŞ.	319188	17/07/1992	ERZURUM	237	237	15	0	Muhtelif Bilgi-yarın Baskı Oncesi
								Gazete Sayfa Hazırlama Sistemi
MİLLİYET GAZETECİLİK AŞ.	321168	28/12/1994	İSTANBUL	1.914.984	1.914.984	33.892	565	2.73 MİLYON M2/YIL Mevcut'a Ek
								2.352 MİLYON M2/YIL Baskı
YEŞİL DİVRCİ GAZETECİLİK SAN.VE TİC.AŞ.	32139	10/09/1992	SİVAS	10,135	10,035	0	35	3.600.000 ADET/YIL Gazete Basımı
GAZETE VE MATBAACILIK AŞ.	32253B	13/11/1992	MUHTELİF İLLE	448,105	448,105	1,644	50	54.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı
SABAH YAYINCILIK AŞ.	32254	13/10/1992	MUHTELİF İLLE	197,494	197,494	17,880	63	215.000.000 ADET/YIL (Tevis) Gazete Basımı
MEDYA HOLDİNG AŞ.	32267	15/10/1992	MUHTELİF İLLE	227,778	210,076	9,595	30	90.000.000 ADET/YIL (Tevis) Gazete
								3.300.000 ADET/YIL Dergi Basımı
GÖNEYDOĞLU GAZETECİLİK VE MATBAACILIK VE AMBA	32335	02/11/1992	SANLIURFA	27,461	23,248	1,329	44	3.600.000 ADET/YIL Günlük Gazete Basımı
HÖRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	32352A	10/12/1992	İSTANBUL	212,616	211,616	19,988	0	76.000 ADET/SAAT (Mevcut)Gazete Basımı
GAYEKÇ VE DİŞ TİCARET AŞ.	32562A	14/12/1992	ANKARA	22,231	22,231	267	10	54.500 ADET/SAAT Gazete Basımı
BASKENT GAZETECİLİK MATBAACILIK TİC.VE SAN.AŞ.	32598A	17/12/1992	İSTANBUL	7,140	7,140	817	0	60.000.000 ADET/YIL (Mevcut)Entegre Basım Sanayi
HÖRRİYET RADYO PRODUCTION VE YAYIN AŞ.	32625	31/12/1992	MUHTELİF İLLE	5,740	5,190	340	45	34.560 SAAT/YIL Kapasiteli ser atıcısı
								13.824 ADET/YIL Kapasiteli net program
KENK GRAFİK FİLM MATBAACILIK AŞ.	32632	21/12/1992	İSTANBUL	20,034	19,134	2,091	4	18.505.000 M2/YIL Mevcut'a Ek
								6.300.000 M2/YIL Baskı
								33.371 M2/YIL Mevcut'a Ek
								8.400 M2/YIL Film ve Kalıp
BÖLGE GAZETECİLİK MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	32758	12/01/1993	ADANA	23,128	23,078	1,748	76	25.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
İHLAS MATBAACILIK GAZETECİLİK YAY.SAN.VE TİC.AŞ.	32837	02/02/1993	SAMSUN	15,607	14,478	680	85	30.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
SABAH YAYINCILIK AŞ.	32931	17/02/1993	ADANA	70,332	61,628	2,324	40	30.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
	33004	26/02/1993	ANTALYA	143,722	143,722	2,385	38	30.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
KARACAN YAYINLARI AŞ.	33026	03/03/1993	İSTANBUL	96,939	73,259	6,200	10	67.165.000 M2 Mevcut'a Ek
								67.165.000 M2 Muhtelif Dergi,Mecmua,Gazete ve Basım
AĞACKAKAN BASIM VE İLETİŞİM HİZMETLERİ SAN.VE Tİ	33031A	04/03/1993	İSTANBUL	3.880,875	3.880,875	16,726	115	200.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
								300.000 ADET/GÜN Dergi Basımı
ESEN OFSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	33070	10/03/1993	İSTANBUL	14,221	12,655	1,084	39	16.400.448 M2/YIL Mevcut'a Ek
								2.322.432 M2/YIL Baskı
KOCALI GAZETECİLİK VE YAYIN AŞ.	33125A	16/03/1993	KONYA	103,559	103,559	1,156	20	1.825.000 ADET/YIL Mevcut'a Ek
								1.825.000 ADET/YIL Gazete Basımı
FEZA GAZETECİLİK AŞ.	33140	19/03/1993	ANKARA	21,100	17,800	105	20	3.600 TON/YIL Gazete Basımı

T.R.M.M.

B : 58

16.2.2000

O : 3

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (DİN \$)	İSTİHDAM (kişi)	KAPASİTESİ
FEZA GAZETECİLİK AŞ.	33141	19/03/1993	İZMİR	14,115	12,825	326	29	2.400 TON/YIL Gazete Basımı
	33146	19/03/1993	ADANA	14,336	13,046	80	29	1.800 TON/YIL Gazete Basımı
BUGÜN YAYINCILIK AŞ.	33151A	19/03/1993	TRABZON	373,565	373,565	3,815	18	30.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
CEDİT NESRİYAT VE MATBUAT SAN.VE TİC.AŞ.	33152	19/03/1993	ANKARA	55,119	51,219	3,991	200	72.000.000 ADET/YIL Gazete 2.600.000 ADET/YIL Haftalık Dergi 2.080.000 ADET/YIL Aylık Dergi
BURSA GAZETECİLİK VE YAYIN AŞ.	33208	09/04/1993	BURSA	4,413	4,413	236	5	6.463.800 M2/YIL (Mevcut) Gazete basımı
HALK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	33250	19/04/1993	İSTANBUL	8,190	5,998	510	0	Basım sektörüne kiraya verilecek makina ve teçhizatın ihali
BUGÜN YAYINCILIK AŞ.	33402	17/05/1993	ANTALYA	39,063	39,063	2,552	18	30.000 ADET/SAAT (Mevcut) Gazete Basımı
ÖZER YAYINCILIK LTD.ŞTİ.	33460	26/05/1993	İSTANBUL	28,984	28,984	727	102	25.000 ADET/SAAT Gazete Basımı
OLAY BASIN VE YAYINCILIK AŞ.	33552	15/09/1993	BURSA	13,383	13,383	21	150	15.000 ADET/GÜN Mecut'a Ek 10.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
HİFDUK MATBAACILIK SANAYİ AŞ.	33688	05/07/1993	İSTANBUL	18,500	17,679	946	6	223.587.708 M2 Mecut'a Ek 6.608.750 M2 Muhtelif Baskı
ABA ÖSET FLEKSO BASKI VE AMBALAJ SANAYİ AŞ.	33720	08/07/1993	İZMİR	49,658	49,658	1,091	11	20.765.784 M2 Mecut'a Ek 9.000.000 M2 Muhtelif Baskı
DEMİR FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	33731	09/07/1993	MUHTELİF İLE	2,037	2,037	0	0	Basım Sanayine kiraya verilecek Makina Teçhizatın temini
KAYA MATBAACILIK YAYINCILIK SAN.VE TİC.AŞ.	33974	11/09/1993	İSTANBUL	39,009	48,827	3,124	17	37.903.344 M2/YIL Mecut'a Ek 54.180.000 M2/YIL Muhtelif Baskı ve Çift
TİSAFORM SÜREKLİ FORM KAGIT VE BASIM LTD.ŞTİ.	34090A	25/08/1993	ANKARA	34,321	31,201	473	38	17.590.320 M2/YIL Mecut'a Ek 17.519.320 M2/YIL Baskı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	34092	25/08/1993	MUHTELİF İLE	1,046	1,046	0	0	Web Ofset baskı konusunda kiraya verilecek makina teçhizat
BİZ YAYINCILIK VE MATBAACILIK LTD.ŞTİ.	34136	31/08/1993	MUHTELİF İLE	239,774	241,994	14,747	125	250.000 ADET/GÜN Gazete basımı
YENİ ASYA GAZETECİLİK MATBAACILIK YAYINCILIK SAN.T	34162	03/09/1993	İSTANBUL	104,980	91,901	3,838	200	40.000 ADET/SAAT Gazete Basımı 30.000 ADET/SAAT Dergi 10.000 ADET/SAAT Kitap Ansiklopedi, Diğ.ter
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	34188	08/09/1993	MUHTELİF İLE	843	730	58	0	Sayıca numarasında konusunda kiraya verilecek makina teçhizatın ihali
	34189	08/09/1993	MUHTELİF İLE	1,550	1,550	0	0	Telstil haberleşme konusunda kiraya verilecek makina teçhizat
BUGÜN YAYINCILIK AŞ.	34265	22/09/1993	İSTANBUL	71,138	71,138	2,019	39	140.000 ADET/SAAT (Mevcut) Gazete Basımı
DEVRİM GAZETECİLİK VE MATBAACILIK SAN.AŞ.	34326	29/09/1993	TERKİDAG	16,961	17,961	1,011	30	15.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı
İRTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	34379	05/10/1993	İSTANBUL	12,116	11,671	700	0	Basım Sanayine kiraya verilecek Makina Teçhizat
ERCAN ÖSET YAYINCILIK VE MATBAACILIK SAN.ŞİC.LTD	34385	07/10/1993	İSTANBUL	16,969	16,113	1,063	0	4.038.336 M2/YIL Mecut'a Ek 4.010.570 M2/YIL Çeçitli Baskı İleri

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERILEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIM YERİ	TOPLAM YATIRIM (MİLYON TL.)	SABİT YATIRIM (MİLYON TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (kişi)	KAPASİTESİ
KUTMAN BASIN YAYIN AŞ.	34513	20/10/1993	MUHTELİF İLLE	108,915	88,542	3,205	200	490.000 ADET/GÜN Gazete Basımı 20.000 ADET/SAAT Dergi Basımı
BASIM MATBAACILIK GEN. YAY. ANB. SAN. VE TİC. AŞ.	34671	10/11/1993	ANKARA	31,821	24,249	819	42	96.000.000 ADET/YIL Günlük Gazete
YENİGÜN HADER ALANSI BASIN VE YAYINCILIK AŞ.	34797A	24/11/1993	İSTANBUL	317,940	278,390	4,575	400	280.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
YENİ NESRİYAT AŞ.	34874	03/12/1993	ERZURUM	40,683	36,429	1,675	30	40.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
TÜRKİYE KALKINMA BANKASI AŞ. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	34875	03/12/1993	MUHTELİF İLLE	170,662	153,644	6,700	250	480.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
	34914	08/12/1993	KOCAELİ	10,242	9,040	516	0	Basın Yayın Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	34938	10/12/1993	MUHTELİF İLLE	474	474	0	0	Basın Yatırımı Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizat
ATLAS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	34963A	14/12/1993	MUHTELİF İLLE	12,309	10,609	533	0	Basım Sanayine Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
BASIM MATBAACILIK SAN. VE TİC. AŞ.	35069	22/12/1993	İSTANBUL	84,687	78,422	4,552	200	72.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı 3.080.000 ADET/YIL Dergi Basımı
ROTOGRAVÜR KLİŞEÇİLİK GRAFİK SAN. VE TİC. AŞ.	35122	24/12/1993	İSTANBUL	44,837	44,337	1,199	64	7.560 ADET/YIL Mevcut'a Ek 7.560 ADET/YIL Tiftik Baskı Silindiri Hazırlama 4.800 M2/YIL Mevcut'a Ek 4.800 M2/YIL Çırtı Kılıp
ÇAĞDAŞ YAYINCILIK VE TİCARET AŞ.	35167A	29/12/1993	İSTANBUL	902,251	902,251	5,505	170	54.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı 8.320.000 ADET/YIL Dergi Basımı
MEDYA HOLDİNG AŞ.	35191	29/12/1993	İSTANBUL	43,086	43,086	1,519	18	90.000.000 ADET/YIL (Mevcut) Gazete 91.003 MİLYON ADET/YIL Dergi 3.120 ADET/SAAT Çiit
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	35226	31/12/1993	MUHTELİF İLLE	1,433	1,433	0	0	Basın Sektöründe Kiraya Verilecek Makina Teçhizat
SABAŞ YAYINCILIK AŞ.	35266A	31/12/1993	MUHTELİF İLLE	318,996	274,248	6,703	18	310.250.000 ADET/YIL (Mevcut) Gazete Basımı 35.000 ADET/YIL Gazete (İstanbul) 90.000 ADET/SAAT Gazete (Ankara)
GAZETE VE MATBAACILIK AŞ.	35267	31/12/1993	İZMİR	101,236	80,248	4,627	50	54.000.000 ADET/GÜN Mevcut'a Ek 150.000 ADET/GÜN Gazete (16 Sayfalık 4 Renkli)
AMİD GAZETECİLİK MATBAACILIK BASIM YAYIM DAĞITI	35269	31/12/1993	İSTANBUL	29,597	25,588	1,462	30	200.000 ADET/YIL Günlük Gazete
MİLLİYET GAZETECİLİK AŞ.	35282	31/12/1993	İSTANBUL	522,571	428,697	26,833	125	2.625 MİLYON M2/YIL Mevcut'a Ek 1.447 MİLYON M2/YIL Gazete Basımı
YENİ DÜNYA İLETİŞİM AŞ.	35284A	31/12/1993	MUHTELİF İLLE	44,246	44,246	885	200	72.000 SAAT/YIL Prodüksiyon 5.000 SAAT/YIL Transfer Çoğaltım 8.760 SAAT/YIL Yayın 5.000 SAAT/YIL Dublaj
ULUS GAZETECİLİK SAN. VE TİC. AŞ.	35299	31/12/1993	ANKARA	110,326	90,566	6,026	200	72.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı 1.160.000 ADET/YIL Dergi Basımı

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
DERS KİTAPLARI AŞ.	35333	31/12/1993	İSTANBUL	33,482	32,498	1,622	10	2.100.000 ADET (Mevcut) Dergi-Gazete Basımı 3.300.000 ADET Mevcut'a Ek
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	35348	31/12/1993	ANKARA	38,367	36,210	2,521	0	3.840.000 ADET Ders Kitabı Basımı 0 Basım Konusunda Kitaya Verilecek (Makina Teçhizatının İthalı)
ORTADOĞU BASIN YAYIN AŞ.	35350A	31/12/1993	MUHTELİF İLLE	102,672	84,172	1,540	15	308.800 MLN.SAYFA/YIL (Mevcut)Gazete
MERT YAYINCILIK VE MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	35560	31/12/1993	MUHTELİF İLLE	676,346	459,282	27,876	100	273.750.000 ADET/YIL Gazete Basımı
HİZMET GAZETECİLİK MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	35605	31/12/1993	KOCAELİ	32,511	32,011	1,417	46	10.000 ADET/GÜN Gazete Basımı
KEMAL MATBAASI MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	35678	31/12/1993	ADANA	31,312	31,312	501	8	23.344 M2/YIL Mevcut'a Ek 16.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
İKİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	35836	26/01/1994	BURSA	21,893	21,513	571	0	Basım Yatırımına Kitaya Verilecek Makina Teçhizatının İthalı
MATSAN MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	35866	03/02/1994	İSTANBUL	20,597	20,597	551	10	4.300.000 M2/YIL Mevcut'a Ek 4.300.000 M2/YIL PVC, Polietilen, Kağıt Baskı İşleri
OLAY BASIN VE YAYINCILIK AŞ.	35887A	10/02/1994	BURSA	2,280,097	2,280,097	12,905	40	Muhtelif Program Yapımı Ve Günlük TV Yayını
INTERPRESS HABER AJANSI AŞ.	36023	07/03/1994	İSTANBUL	147,564	128,680	8,184	200	311.500 ADET/GÜN Gazete Basımı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	36102	21/03/1994	MUHTELİF İLLE	1,920,510	1,920,510	15,146	136	714.468 MLN.ADET/YIL Mevcut'a Ek 367.920 MLN.ADET/YIL Gazete Basımı
MİSİRLİ MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	36123A	25/03/1994	İSTANBUL	271,400	271,400	3,449	40	34.036.416 M2/YIL Mevcut'a Ek 7.342.400 M2/YIL Muhtelif Baskı
ELASH YAYINCILIK LTD.ŞTİ.	36489	14/06/1994	İSTANBUL	74,289	63,789	1,578	40	3.650.000 ADET/YIL Gazete
VİZYON BASIN VE TV PRODUKSİYON MERKEZİ AŞ.	36515	21/06/1994	ANKARA	22,484	19,161	672	25	5.000 WATT'lık Vercel
ANADOLU REKLAMCILIK BASIN YAYIN SAN.VE TİC.AŞ.	36572	26/07/1994	İZMİR	61,290	48,790	0	68	TV Yayın Teçhizatı
KARE MATBAASI TİC.SAN.VE TİC.AŞ.	36595	29/07/1994	İSTANBUL	461,039	261,867	6,068	37	300.000 ADET/GÜN Günlük Gazete 300.000 ADET/HAFTA Dergi Basımı
MELTEM GAZETECİLİK MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞT	36624	26/08/1994	BURSA	20,271	16,871	452	30	10.000 ADET/GÜN Günlük Gazete Basımı
ELYAF TİC.VE SAN.AŞ.	36824	21/10/1994	İSTANBUL	78,438	78,438	1,990	11	6.935.000 ADET/YIL Günlük Gazete
HAMLE MATBAACILIK GAZETECİLİK VE TİC.AŞ.	36868	03/11/1994	MUĞLA	13,292	11,815	142	9	10.000 ADET/SAAT Günlük Gazete Basımı
MARMARA MESAJ TELEVİZYONCULUK VE RADYOCULUK	36913	10/11/1994	İSTANBUL	783,512	642,647	15,652	24	Günlük TV. Yayını
SABAH YAYINCILIK AŞ.	36950	18/11/1994	MUHTELİF İLLE	633,921	633,921	9,096	40	60.000 ADET/SAAT (Mevcut)Gazete Basımı
YAŞAM YAYINCILIK SAN.VE TİC.AŞ.	36956A	21/11/1994	İSTANBUL	6,769,140	6,769,140	26,031	453	1975.000 ADET/GÜN Günlük Gazete 150.000 ADET/GÜN Dergi
ABA ÖRSET FLEKSO BASKI VE AMBALAJ SANAYİ AŞ.	37232	06/01/1995	İZMİR	114,779	98,449	2,086	0	25.061.232 M2/YIL Mevcut'a Ek 17.625.600 M2/YIL Baskı
HALK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	37541A	06/03/1995	İZMİR	8,461	7,050	163	0	Basım Konusunda Kitaya Verilecek Makina Teçhizatının Temini
ATILIM MATBAACILIK GAZETE VE YAY.AŞ.	37665	09/03/1995	ANTALYA	55,206	50,363	473	47	30.000 ADET/GÜN Günlük Gazete Basımı
AKS TELEVİZYON REKLAMCILIK VE FİLMCILİK SAN.VE Tİ	37633	21/03/1995	İSTANBUL	74,215	74,215	1,465	13	1 SİSTEM (Mevcut)Televizyon Devamlılık Süreçyosu

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIM YERİ	TOPLAM YATIRIM (MİLYON TL.)	SABİT YATIRIM (MİLYON TL.)	DÖVİZ TAHİSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
TERFAY YAYINCILIK SAN.VE TİC.AŞ.	37681	29/03/1995	İSTANBUL	1.168.000	1.015.000	21.888	200	50.000 ADET/SAAT Gündelik Gazete
VEFA YAYINCILIK VE TİC.AŞ.	37756	10/04/1995	İSTANBUL	204.349	194.871	4.135	350	200.000 ADET/GÜN Gündelik Gazete Basımı
ANADOLU METAL ÜRETİM VE PAZ.AŞ.	37822	17/04/1995	BOLU	52.984	52.984	859	6	960.000 KG/YIL Baskılı Malzeme
ASLI GAZETECİLİK VE MATBA.AŞ.	38086	01/06/1995	MUHTELİF İLLE	1.412.479	1.255.776	17.552	200	365.000.000 ADET/YIL Gündelik Gazete
YENİ İLERİ MATBAACILIK A.Ş.	38109	05/06/1995	ANTALYA	2.356.040	2.324.408	16.286	108	30.000.000 ADET/YIL Baskı 60.300.000 ADET/YIL Gazete
ABA AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	38354	29/06/1995	İZMİR	274.235	271.451	5.133	168	25.081.232 M2/YIL Mecutu Ek 19.800.000 M/YIL Ofset ve Flekso Baskı
SÖNMEZ RADYO TELEVİZYON YAYINCILIK VE TİC.AŞ.	38797	21/08/1995	BURSA	64.880	64.880	1.172	44	Televizyon Hizmetleri
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	38822	22/08/1995	BURSA	32.830	32.830	620	0	0 Radyo ve Televizyon Konusunda Kiraya 1 Verilecek Makina Teçhizatın İhtial
TRT TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜD.	38824	22/08/1995	ANKARA	94.692	94.692	1.024	0	0 Muhtelif Stüdyo Teçhizat 1 DFT PROJE No:87 E 120030
KORSİNİ BASKI VE AMBALAJ SAN.AŞ.	38923	01/09/1995	İZMİR	29.242	29.242	2.184	10	50.645.925 M2/YIL Mecutu Ek 12.467.520 M2/YIL Muhtelif Baskı
ALI RIZA BASKAN GÜZEL SANATLAR MATBAASI AŞ.	38935B	01/09/1995	İSTANBUL	194.364	194.364	2.350	0	54.334.584 M2/YIL (Mecutu)Muhtelif Baskı İşlet
YALÇIN GÜMÜŞ ÇIKARTMA BASKI SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	39054	18/09/1995	İSTANBUL	20.712	20.712	365	60	1.562.400 M2/YIL Mecutu Ek 1.437.600 M2/YIL Baskılı Kağıt
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	39102	20/09/1995	İZMİR	174.292	174.292	2.184	0	0 Basın ve Basım Konusunda Kiraya 1 Verilecek Makina Teçhizatın İhtial
DEMİR FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	39121	22/09/1995	MUHTELİF İLLE	7.556	7.556	138	0	0 Basın ve Basım Konusunda Kiraya 1 Verilecek Makina Teçhizatın İhtial
ALYANAR YAYINCILIK TİC.SAN.VE PAZ.AŞ.	39514	20/10/1995	ERZURUM	119.991	119.991	1.573	30	Televizyon ve Radyo Yayınları
SABAŞ YAYINCILIK A.Ş.	39573	25/10/1995	MUHTELİF İLLE	1.028.821	1.028.821	7.236	14	764.440.000 ADET/YIL Mecutu Ek 191.625.000 ADET/YIL Gündelik Gazete (24 sayfa renkli 64 sayfa)
ATLAS OFSET MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN.AŞ.	39729	03/11/1995	İSTANBUL	270.563	270.563	1.787	27	38.861.904 M2/YIL Mecutu Ek 30.240.000 M2/YIL Kağıt-Karton Basım
MİLEN PAK AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	39821	10/11/1995	MANİSA	34.296	34.296	506	14	6 Renkli Flekso Baskı
JİCERNİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	39891	16/11/1995	TRABZON	86.298	86.298	747	45	136.000 ADET/GÜN Gündelik Gazete
KARADENİZ GAZETESİ VE MATBAACILIK LTD.ŞTİ.	39989	23/11/1995	TRABZON	27.920	27.920	426	20	7.000 ADET/YIL Mecutu Ek 3.000 ADET/YIL Gazete
YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ö.	39991A	23/11/1995	İSTANBUL	18.124	18.124	340	0	0 Basın ve Basım Konusunda Kiraya 1 Verilecek Makina Teçhizatın İhtial
AKTAŞ MATBAACILIK AŞ.	39992A	23/11/1995	İSTANBUL	12.432	12.432	331	6	6.478.508 M2 (Mecutu)(Muhtelif Ambalaj Baskı ve Arma
ROTOPAK MATBAACILIK AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	40376A	14/12/1995	İSTANBUL	3.479.197	3.479.197	20.020	70	124.934.400 M2/YIL Mecutu Ek 110.160.000 M2/YIL Çeşitli Baskı 24.480.000 M2/YIL Mecutu Ek 24.480.000 M2/YIL Laminasyon

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
METERSAN MATBAACILIK VE TEKNİK SAN.VE TİC.AŞ.	40469	19/12/1995	ANKARA	120,737	120,737	1,250	21	8 TON/GÜN Mecvut'a Ek; 8 TON/GÜN Kopyalı Hassas Kağıt
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	40486	19/12/1995	ANKARA	2,350,000	2,350,000	18,653	95	154.800.000 ADET/YIL Mecvut'a Ek; 304.045.000 ADET/YIL Gazete
ATILIM MATBAACILIK GAZETE VE YAY.AŞ.	40618A	22/12/1995	ANTALYA	70,400	70,400	961	8	4.340.160 M2/YIL Mecvut'a Ek; 3.696.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
TOPÇEL İNŞAAT TURİZM REKLAMCIK TAŞ SAN.VE TİC.L	40896	29/12/1995	İZMİR	38,240	38,240	585	57	1.820.000 ADET/YIL Mecvut'a Ek; 1.780.000 ADET/YIL Gazete
BİLTAM MÜHÜRÜLİK DİŞ TİCARET VE SAN.TİC.AŞ.	40995	29/12/1995	İSTANBUL	16,218	16,218	0	0	1.200.000 ADET/YIL Veri İşletim, Broşür, Dergi Basımı
SANEM MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	41261A	30/01/1996	ANKARA	343,000	340,000	3,649	10	88.873.145 M2/YIL Mecvut'a Ek; 57.800.000 M2/YIL Basım Ürünü (Kitap, Dergi, Mecma)
MARATON RADYO TV YAYINCILIK AŞ.	44347	02/02/1996	AYDIN	31,236	28,736	366	20	43.200.000 M2/YIL Mecvut'a Ek; 18.500.000 M2/YIL Sörekli Form Baskı İşleri
MEDYA PARK YAYINCILIK SAN.AŞ.	44559	15/02/1996	MUHTELİF İLLE	1.921.156	1.921.156	21.912	0	Günlük Radyo ve Televizyon Yayını
	44562	15/02/1996	MUHTELİF İLLE	286,304	286,304	5,242	0	3.670 MİLYON M2/YIL Günlük Gazete Basımı
TAESA KAĞIT VE KİMYA SAN.TİC.AŞ.	44586	15/02/1996	İSTANBUL	248,255	248,255	2,769	20	1.049 MİLYON M2/YIL Günlük Gazete Basım
YÜRSEK AMBALAJ SAN.VE DİŞ TİC.AŞ.	44740A	01/03/1996	İZMİR	147,779	147,779	1,195	33	58.466.124 M2/YIL Mecvut'a Ek; 38.850.000 M2/YIL Muhtelif Baskı ve Baskılı Sörekli Form
AJANS TÜRK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK İNŞAAT SAN	44902	13/03/1996	ANKARA	204,970	204,970	2,485	11	484 TON/YIL Mecvut'a Ek; 480 TON/YIL Muhtelif Baskılı Matuzeme
ÖZDEMİR FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	44983	22/03/1996	BURSA	115,024	115,024	1,469	0	44.210.878 M2/YIL Mecvut'a Ek; 12.096.000 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	45068A	29/03/1996	İZMİR	153,780	153,780	2,084	0	Muhtelif Program Yapımı ve Günlük TV Yayını Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
MEDYA PARK YAYINCILIK SAN.AŞ.	45116	02/04/1996	İSTANBUL	1.875,402	1.875,402	19,153	121	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
DEMİREL OFSET MATBAACILIK SAN.TİC.İTH.LTD.ŞTİ.	45244	08/04/1996	MANİSA	22,980	22,980	241	15	188 MİLYON M2/YIL Mecvut'a Ek; 376 MİLYON M2/YIL Muhtelif Baskı
BESEN OFSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	45394	12/04/1996	İSTANBUL	45,420	45,420	623	8	160.000 ADET/GÜN Muhtelif Dergi ve Mecma 15.276.736 M2/YIL Baskı ve Ambalaj kutusu kapasitesit
SAMANYOLU YAYINCILIK HİZMETLERİ AŞ.	45616	26/04/1996	İSTANBUL	483,560	483,560	5,816	100	Günlük TV Yayını
PROMAT BASIM YAYIN SAN.VE TİC.AŞ.	45621	26/04/1996	İSTANBUL	387,972	387,972	2,043	50	13.966.000 M2/YIL Mecvut'a Ek; 13.966.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
VARİS DENİZ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	45654	03/05/1996	İSTANBUL	14,522	14,522	141	0	Radyo ve Televizyon Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
İZMİR GAZETECİLİK YAYINCILIK SAN.VE PAZ.AŞ.	45849	21/05/1996	İZMİR	368,380	368,380	4,081	150	186.240.000 M2/YIL Gazete basımı

TMMM

B: 58

16.2.2000

O: 3

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SARIT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
KUVEYT TÜRK EVKAF FİNANS KURUMU AŞ.	45868	22/05/1996	İSTANBUL	21,719	21,719	277	0	Kiraya Verilecek Rotaték Mhlnprint Basic Configuration Makinası
ARKADAŞ MATBAACILIK AMBALAJ SAN.VE TIC.LTD.ŞTİ.	46039	03/06/1996	İZMİR	48,632	44,632	478	6	15.506.424 M2/YIL Mecvut'a Ek; 10.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
SABAH YATIRILCIK AŞ.	46087A	05/06/1996	İSTANBUL	2.359.640	2.359.640	9.396	5	1.120 MİLYON M2/YIL (Mecvut)Gazete ve Mecrua Basımı
UNAL OFSET MATBAACILIK AMBALAJ SAN.VE TIC.AŞ.	46273	17/06/1996	İSTANBUL	222.396	215.996	1.513	50	17.548.704 M2/YIL Mecvut'a Ek; 7.896.917 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
MEGA BASIM YAYIN SAN.VE TIC.AŞ.	46452	28/06/1996	İSTANBUL	398.286	368.286	3.657	100	15.247.008 M2/YIL Mecvut'a Ek; 12.763.872 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
TRT TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜD.	46465A	28/06/1996	MUHTELİF İLLE	2.293.454	2.293.454	6.638	130	Bölge Radyo,Televizyon Prodüksiyon Merkezi
EGE FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	46467	28/06/1996	İSTANBUL	63.373	63.373	590	0	Hizmetler Diğertleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	46468	28/06/1996	İSTANBUL	18.805	18.805	190	0	Hizmetler Diğertleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
	46469	28/06/1996	İSTANBUL	20.675	20.675	229	0	Hizmetler Diğertleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ÇALI GRAFİK VE MATB.TIC.AŞ.	46565	05/07/1996	İSTANBUL	48.012	48.012	1.318	2	302.400 M2/YIL Mecvut'a Ek; 302.400 M2/YIL Ofset baskı 21.000 M2/YIL Mecvut'a Ek; 21.000 M2/YIL Ofset film işleri ve renk ayırma
BNP AKDRESNÖR FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	46772	24/07/1996	İSTANBUL	35.637	35.637	400	0	Hizmetler Diğertleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ANTAKYA GENÇ RADYO VE TV.YAY.VE TIC.AŞ.	46865	31/07/1996	İZTAY	256,766	256,766	2.810	10	10 ADET/YIL Televizyon Film 40 ADET/YIL Belgesel Film 95 ADET/YIL Haber Programı 50 ADET/YIL Spot Programı 35 ADET/YIL Eğlence Programı
DETAY BASIM SAN.VE TIC.LTD.ŞTİ.	46950	06/08/1996	İSTANBUL	528,126	528,126	3.682	2	13.364.870 M2/YIL Mecvut'a Ek; 5.994.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
YAŞAR FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	47083	15/08/1996	İZMİR	163,957	163,957	1.700	0	Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
İPEK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	47093	16/08/1996	BURSA	1.457.228	1.457.228	10.565	0	Hizmetler Diğertleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ŞTİL MATBAACILIK YAYINLILIK SAN.VE TIC.AŞ.	47223	02/09/1996	İSTANBUL	91,264	91,264	1.849	55	12.463.628 M2/YIL Mecvut'a Ek; 10.432.800 M2/YIL Muhtelif Baskı
İHLAS FİNANS KURUMU AŞ.	47241	03/09/1996	İSTANBUL	8.329	8.329	41	0	Baskı Makinaları Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
GARANTI FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	47297	06/09/1996	İSTANBUL	159,451	159,451	1.085	0	Hizmetler Diğertleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SARIT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
ÖZGÜN OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK SAN.VE Tİ	47447	20/09/1996	KOCAELİ	13.304	13.304	54	12	12.130.560 M2 Mevcut 4 Renklye Ek: 432.000 ADET/YIL 2 Renkli Ofset Baskı Matbaası
İRFAN RÜŞEYRİ RETRODÜKSİYON AŞ.	47452	20/09/1996	İZMİR	128.470	128.470	1.337	45	50.400.000 M2/YIL Muhtelif Baskı 210 M2/GÜN Film
KUVEYT TÜRK EVKAF FİNANS KURUMU AŞ.	47814	18/10/1996	İSTANBUL	8.909	8.909	0	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın Temini
FEZA GAZETECİLİK AŞ.	47873A	23/10/1996	MUHTELİF İLLE	858.788	848.788	6.294	20	185.136.000 M2/YIL Mevcut'a Ek: 158.688.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	47921	25/10/1996	İSTANBUL	18.403	18.403	183	0	Basım Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
MEDYA TELEVİZYON VE RADYO YAYINCILIĞI TİC.VE SAN.	48031	05/11/1996	ANKARA	70.404	62.904	1.083	52	Günlük TV Yayını
ÖZTAŞLAR OFSET AFYON BASIM VE AMBALAJ SAN.TİC.LT	48041	05/11/1996	AFYON	165.394	153.394	1.297	25	65.000.000 BASKI/YIL Ofset ve Okludu Mukavva Baskı
NESNEL GRAFİK TİC.LTD.ŞTİ.	48193	14/11/1996	KIRKLARELİ	525.970	518.195	4.676	18	15.751.584 M2/YIL Muhtelif Baskı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	48279A	19/11/1996	İSTANBUL	76.000	76.000	690	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizat İthalı
OVA OFSET RAÇİTÇİLİK BENKİ SANİ ÜZÜ ÖREKÇİ	48301	20/11/1996	GAZİANTEP	69.211	69.211	530	0	9.509.184 M2/YIL Mevcut'a Ek: 8.273.664 M2/YIL Muhtelif Baskı
RTV YAYINCILIK VE REKLAM SAN.TİC.AŞ.	48361	26/11/1996	ANKARA	225.124	225.124	2.124	52	Günlük Radyo ve Televizyon Yayını
MAS MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	48511A	03/12/1996	İSTANBUL	891.276	891.276	1.991	10	14.980.896 M2/YIL Mevcut'a Ek: 12.013.920 M2/YIL Muhtelif Baskı
İHLAS FİNANS KURUMU AŞ.	48554	05/12/1996	MUHTELİF İLLE	8.120	8.120	66	0	Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
K FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	48565	05/12/1996	ANKARA	111.571	111.571	1.083	52	Hizmetler Diğerleri Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
METİN MATBAACILIK TİC.VE SAN.LTD.ŞTİ.	48601	06/12/1996	ANKARA	332.812	332.812	2.922	30	25.754.624 M2/YIL Muhtelif Baskı
SERKAN MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	48638	10/12/1996	İSTANBUL	238.094	233.094	1.800	50	8.274.636 M2/YIL Mevcut'a Ek: 5.362.200 M2/YIL Muhtelif Baskı İleri
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	48639	10/12/1996	İSTANBUL	15.943	15.943	113	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
BANT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	48683A	13/12/1996	İSTANBUL	23.847	23.847	233	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
DORUK MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	48684	13/12/1996	İSTANBUL	450.000	450.000	1.732	5	11.900.304 M2/YIL Mevcut'a Ek: 4.987.008 M2/YIL Muhtelif Baskı
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	48752	17/12/1996	İZMİR	13.884	13.884	92	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
KUVEYT TÜRK EVKAF FİNANS KURUMU AŞ.	48794	18/12/1996	İSTANBUL	22.605	22.605	198	0	Stüdyo Teçhizatı Konusunda Kiraya Verilecek Makine Teçhizatın İthalı
TOPRAK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	48838A	20/12/1996	İSTANBUL	77.303	77.303	729	0	58.466.124 M2/YIL Mevcut'a Ek: 38.880.000 M2/YIL Muhtelif Baskı ve Baskılı Süreli Form

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHFİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
AJANS MATBAACILIK BASIM REK.VE TANITIM HİZ.SAN.L.	48934	25/12/1996	İZMİR	173,706	145,706	1,223	50	6.233.760 M2/YIL Muhtelif Baskı
SİMGE YAYINCILIK VE DAĞITIM AŞ.	49053A	06/01/1997	İSTANBUL	812,250	812,250	239	104	1.040.500 ADET/GÜN Muhtelif Gazete Basımı
HÜROĞÜZ GAZETÇİLİK TİC.TURİZM ORG.AŞ.	49054	06/01/1997	İSTANBUL	4.792,680	4.622,680	23.296	410	28.200.000 ADET/YIL Muhtelif Dergi Yayını
İHLAS FİNANS KURUMU AŞ.	49204	15/01/1997	MUHTELİF İLLE	133,619	133,619	1.357	0	Basın ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
BASIN 53 YAYINCILIK VE REKLAM HİZMETLERİ AŞ.	49286	22/01/1997	MUHTELİF İLLE	314,907	304,907	1.778	100	Günlük TV yayını
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	49676A	25/02/1997	İSTANBUL	133,091	133,091	966	0	Basın Ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
SARUHAN MATBAACILIK AŞ.	49684	25/02/1997	İSTANBUL	5.243,117	5.243,117	37.848	200	1.000.000 ADET/GÜN Günlük gazete vb.basım
GÖRSEL SANATLAR MATBAACILIK REKLAMCILIK MEHMET	49804	06/03/1997	İSTANBUL	8.000	8.000	686	0	12.763.980 M2/YIL (Mevcut)Baskı ve Baskılı Kutu
BİLSA BİLGİSAYAR TURİZM TEKSTİL SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	49867	11/03/1997	İZMİR	114,914	111,914	664	19	21.000.000 M2/YIL Ofset Baskı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	49884	12/03/1997	İSTANBUL	97,699	97,699	300	0	Basın Sanayine Kiraya Verilecek Makina teçhizatın İthalı
	49930	14/03/1997	MUHTELİF İLLE	37,471	37,471	289	0	Basın ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
HALK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50057	26/03/1997	ANKARA	35,596	35,596	255	0	Basın ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
OLAY BASIN VE YAYINCILIK AŞ.	50094	27/03/1997	MUHTELİF İLLE	107,100	107,100	1.790	100	8.760 SAAT/YIL (Mevcut)Produksiyon
İPEK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50096A	27/03/1997	BURSA	370,070	370,070	1.790	0	Hizmetler Diğerleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
İZ YAYINCILIK SAN.VE TİC.AŞ.	50127	31/03/1997	İSTANBUL	1.787,060	1.787,060	11.159	150	40.000 ADET/GÜN Gazete basımı
VARAN MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	50251	09/04/1997	ANKARA	33,518	31,448	231	9	5.278.824 M2/YIL Mevcut'a Ek
MAKPLAST MAKİNA VE PLASTİK SAN.VE TİC.AŞ.	50269A	10/04/1997	İSTANBUL	95,395	95,395	338	0	360.126 M2/YIL Sürekli Yüzeyde Ofset Baskı
ASPAK AMBALAJ SANAYİ VE TİC.AŞ.	50321	14/04/1997	KONYA	1.630,289	1.630,289	7.514	50	500 TON/YIL Flenko Baskı
								1.750 TON/YIL Laminasyon İşleri
								3.500 TON/YIL Thidrecek Baskı
FOTMAT FOTOĞRAF MATBAA VE SİNEMA FİLM.SAN.VE TİC.	50328	14/04/1997	İSTANBUL	314,880	314,880	2.330	50	75.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50409A	17/04/1997	ANKARA	32,519	32,519	229	0	Basın ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
AKSİ EDİA MATBAACILIK REKLAMCILIK TUR.VE TİC.SAN.	50494	02/05/1997	İSTANBUL	16,000	16,000	168	5	22.000 TABAKA/SAAT Ofset
İPEK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50559A	07/05/1997	BURSA	525,545	525,545	2.556	0	5.000 TABAKA/SAAT Tipli
OLAY BASIN VE YAYINCILIK AŞ.	50560A	07/05/1997	MUHTELİF İLLE	421,785	421,785	2.568	20	Verici Kalitesini Artırma
ESEN OFSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	50665	07/05/1997	İSTANBUL	173,058	173,058	1.273	10	23.538.816 M2/YIL Mevcut'a Ek
								6.940.080 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
GAYE İÇ VE DİŞ TİCARİT AŞ.	50669B	13/05/1997	ANKARA	128,023	128,023	0	50	182.541.284 M2/YIL (Mevcut)Dergi,Gazete,Kıtap Basımı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50724A	20/05/1997	İSTANBUL	114,795	114,795	760	0	Basın Ve Basım Konusunda Kiraya

1984-1999 YILARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIM YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50224A	20/05/1997	İSTANBUL	114.795	114.795	760	0	Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
AKŞAM GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	50738	21/05/1997	MUHTELİF İLLE	446.002	446.002	3.306	100	334.780.000 ADET/YIL Gazete ve Dergi Basımı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50790A	26/05/1997	İSTANBUL	130.631	130.631	805	0	Basın ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
KEMAL MATBAASI MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	50792	26/05/1997	İSTANBUL	28.224	28.224	1.982	10	12.847.680 M2/YIL Mecru'a Ek. 7.158.368 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
LİTOSET OSET FİLM STÜDYO HİZ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	50942A	08/06/1997	İZMİR	113.505	113.505	246	8	8.011 M2/YIL (Mecru)Baskı
FONT AJANS MAAT.TUR.TEK.SÖC.SAĞ.HİZM.SAN.VE TİC.	50947	05/06/1997	ANKARA	509.872	509.872	2.953	30	30.500.000 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
MEPA MEDYA PAZ.SAN.VE TİC.AŞ.	50977	06/06/1997	İSTANBUL	92.000	92.000	586	7	14.831.000 M2/YIL Mecru'a Ek. 2.357.000 M2/YIL Oset Baskı
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	50978A	06/06/1997	İSTANBUL	321.097	321.097	1.372	0	Oset Baskı
BERKAY MATBAACILIK İNŞ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	51009	10/06/1997	ÇANAKKALE	21.900	21.900	142	17	10.000.000 ADET/YIL Baskı
UNIFORM MATBAACILIK TİC.VE SAN.AŞ.	51112	18/06/1997	İSTANBUL	104.628	104.628	735	6	11.680.200 M2/YIL (Mecru)Muhtelif Baskı
HALK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	51272	30/06/1997	İSTANBUL	289.958	289.958	1.571	0	Gazete Basımı Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK AŞ.	51279	01/07/1997	MUHTELİF İLLE	3.020.757	3.020.757	19.361	162	237.500 ADET/GÜN Antalya Muhtelif Baskı 237.500 ADET/GÜN Bursa Muhtelif Baskı 237.500 ADET/GÜN Urfa Muhtelif Baskı
	51280	01/07/1997	İSTANBUL	2.712.000	1.670.650	23.401	0	1.000.000 ADET/GÜN Mecru'a Ek. 380.000 ADET/GÜN Muhtelif Baskı (İstanbul) 250.000 ADET/GÜN Mecru'a Ek. 190.000 ADET/GÜN Muhtelif Baskı (Adana)
FSP MAATB.REKLAM HİZM.VE OTOMOTİV SAN.TİC.LTD.Ş.	51350	07/07/1997	TERKİRDAG	124.600	124.600	711	10	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı
HUZUR RADYO TV AŞ.	51397	09/07/1997	MUHTELİF İLLE	6.067.702	6.067.702	32.279	30	1.500 ADET Televizyon Vericisi 1.000 ADET Radyo Vericisi
BENGÜL SERAMİK ÇIR.BAS.DOK.YAPI MALZ.PAZ.SAN.VE T.	51516	16/07/1997	SAKARYA	50.229	50.229	148	20	300.000 BASKI/YIL Tampon Baskı(3 Renk) 360.000 BASKI/YIL Çıkartma Baskı(5 Renk)
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	51517A	16/07/1997	İSTANBUL	12.657	12.657	63	0	23.838.816 M2/YIL Mecru'a Ek. 6.940.080 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
SAN OSET MAT.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	51551	18/07/1997	İSTANBUL	54.339	54.339	675	18	7.480.512 M2/YIL (Mecru)Muhtelif Baskı
DOĞAN OSET YAYINCILIK VE MATBAACILIK AŞ.	51570B	22/07/1997	İSTANBUL	645.330	645.330	2.412	43	600.000 ADET/GÜN Muhtelif baskı (Gazete veya dergi formatı)
ESER MATBAACILIK ANB.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	51584A	22/07/1997	ANKARA	179.978	179.978	979	20	1.000 ADET/GÜN Gazete 10.000 ADET/YAY Dergi
EMTAS İNŞAAT TURİZM VE YAYINCILIK SAN. TİC. A.Ş.	51623A	28/07/1997	MUHTELİF İLLE	3.358.449	3.358.449	16.583	300	200.000 ADET/GÜN İstanbul (Gazete ve Dergi Basım) 75.000 ADET/GÜN İzmir (Gazete ve Dergi Basım) 75.000 ADET/GÜN Ankara (Gazete ve Dergi Basım) 75.000 ADET/GÜN Adana (Gazete ve Dergi Basım) 54.000 ADET/GÜN Diyarbakır (Gazete ve Dergi Basım)

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
EMTAŞ İNŞAAT TURİZM VE YATIRIMCILIK SAN. TİC. A.Ş.	51623A	28/07/1997	MUHTELİF İLLE	3,358,449	3,358,449	16,583	300	54.000 ADET/GÜN Erzurum (Gazete ve Dergi Basım)
ATLAS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	51786	06/08/1997	İZMİR	34,907	34,907	202	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
İLK ETAP MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	52008	26/08/1997	BURSA	185,994	185,994	642	0	9.261.000 M2/YIL (Mevcut) Muhtelif Baskı
DEMİR FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	52041	28/08/1997	İSTANBUL	122,163	122,163	704	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
TEM OFSET MATB.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	52152	05/09/1997	İSTANBUL	57,000	57,000	1,013	5	10.563.264 M2/YIL Mecutu Ek: 1.450.656 M2/YIL Muhtelif Baskı
RANT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	52398	24/09/1997	İSTANBUL	235,101	235,101	1,356	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
OMAŞ OFSET MATB.SAN.VE TİC.AŞ.	52438	26/09/1997	İSTANBUL	153,312	153,312	837	0	13.608.000 M2/YIL Mecutu Ek: 9.610.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
ESER MATB.AMB.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	52502	02/10/1997	ANKARA	224,106	224,106	398	50	25.000.000 M2/YIL Muhtelif Ebatla Baskı ve Basım İşleri (Dergi Kitap vs.)
ACAR MATBAACILIK YAYINCILIK HİZ.AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	52655	14/10/1997	İSTANBUL	200,248	200,248	2,231	25	16.309.000 M2/YIL Mecutu Ek: 9.611.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
İLERİ YAYINCILIK REKLAMCILIK MAT.SAN.VE TİC.AŞ.	52715	16/10/1997	ZONGULDAK	44,484	44,484	362	20	24.000.000 ADET/YIL Ofset Baskı Tesisi
OFSET FİLMÇİLİK VE MATBAAC.SAN.VE TİC.AŞ.	52722	16/10/1997	İSTANBUL	587,433	587,433	3,054	0	15.120.000 M2/YIL Muhtelif Baskı ve Çilleme
SİNTEL TELEVİZYON YAYINCILIK YAPIMCILIK AŞ.	52854	23/10/1997	HATAY	136,328	136,328	464	40	Yerel Televizyon Yayını
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	52877	24/10/1997	İSTANBUL	130,253	130,253	679	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
GÖKUSOĞİ MATBAACILIK VE YAYINCILIK REF.SAN.TİC.	52883	24/10/1997	İSTANBUL	488,299	488,299	2,123	20	21.168.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
TRICHROME MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	52927	27/10/1997	İSTANBUL	52,000	52,000	476	2	10.669.000 M2/YIL Mecutu Ek: 4.916.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.O.	52984A	30/10/1997	ZONGULDAK	43,448	43,448	227	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
NUROL MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	53029	03/11/1997	ANKARA	1,083,220	1,083,220	3,638	13	13.438.872 M2/YIL Mecutu Ek: 13.438.872 M2/YIL Muhtelif Baskı ve Ambalaj
TAYP BASIM YAYIN SANAYİ VE TİC.LTD.ŞTİ.	53062	08/11/1997	İSTANBUL	191,385	191,385	1,718	1	21.317.256 M2/YIL Mecutu Ek: 10.584.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
YÜKSEK AMBALAJ SAN.VE DİŞ TİC.AŞ.	53113	07/11/1997	İZMİR	1,688,000	1,688,000	7,863	5	4.978 TON/YIL Muhtelif Baskı ve Ambalaj
AKS TELEVİZYON REKLAMCILIK VE FİLMÇİLİK SAN.VE TİC.AŞ.	53192	12/11/1997	İSTANBUL	514,500	507,500	3,180	0	TV Yayını
AKADEMİ OFSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	53230A	13/11/1997	İSTANBUL	644,176	644,176	1,732	4	22.916.880 M2/YIL Mecutu Ek: 6.233.760 M2/YIL Muh.Baskı
BİLKİM KURUMSAL KİMYA VE MATBA.ÜRÜN.SAN.VE TİC.	53292	18/11/1997	İSTANBUL	150,000	150,000	715	18	6.000 MASAAT Malhas ve Baskı Tesisi (Her Türlü Metaryal Üzerine)
MNG TV YAYINCILIK AŞ.	53449	27/11/1997	MUHTELİF İLLE	2,226,578	2,226,578	8,108	250	Televizyon Hizmetleri TV Yayını
İNAL OFSET MATBAA.KIRTASİYE MADENCİLİK SAN.TİC.L	53467	27/11/1997	İZMİR	357,999	357,999	0	30	Karton Basım,Ofset Kalıp Hazırlama

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAİHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (kişi)	KAPASİTESİ
BATI KARADENİZ RAYO VE TELEVİZYON YAYINCILIĞI A.Ş.	53494	28/11/1997	ZONGULDAK	148,750	148,750	366	30	Yerel Radyo ve Televizyon Yatımı
DIŞ TİCARET FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	53521	01/12/1997	İSTANBUL	51,440	51,440	0	0	Hizmetler Dışındaki Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
ÇALI GRAFİK VE MATB.TİC.AŞ.	53604	05/12/1997	İSTANBUL	468,088	468,088	2,166	20	47.040.000 M2/YIL Renk Baskısı
BERK ELEKTROTEKS RADYO TV REK.TAAR.SAN.VE TİC.AŞ.	53718	10/12/1997	BURSA	256,960	256,960	934	30	Yerel Radyo ve Televizyon Yatımı
YATSAAN YAYIN MATBAA.GAZ.AMBL.SAN.VE TİC.AŞ.	53911	22/12/1997	ANKARA	54,493	54,493	43	20	24.000.000 ADET/YIL Ofset Baskı (Gazete ve Dergi vb)
ANADOLU FİNANS KURUMU A.Ş.	53912A	22/12/1997	ANKARA	91,961	91,961	444	0	Basım ve Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İhtali
HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	5405AA	26/12/1997	İSTANBUL	296,909	296,909	849	0	Muhtelif Baskı
ARSET MATBAACILIK SAN.VE TİC.AŞ.	54135	30/12/1997	İSTANBUL	87,000	87,000	629	4	18.900.000 M2/YIL Ofset Baskı Tesisi
KAPTAN OFSET MATBAACILIK VE AMB.SAN.VE TİC.LTD.Ş.	54160	31/12/1997	İSTANBUL	63,900	63,900	586	4	12.402.770 M2/YIL Mevcut'a Ek; 10.012.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ö.	54245	08/01/1998	İSTANBUL	29,120	29,120	141	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İhtali
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	54246	08/01/1998	İSTANBUL	100,050	100,050	495	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İhtali
NAMAL BASIM YAYIN TUR.TİC.LTD.ŞTİ.	54247	08/01/1998	ANTALYA	44,000	44,000	0	33	12.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
ÇAĞLAYAN BASIM YAYIN DAĞITIM MAT.VE AMBALAJ S.	54304	12/01/1998	İZMİR	410,900	410,900	2,041	50	28.885.248 M2/YIL Mevcut'a Ek; 12.600.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
HÖRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.	54353	15/01/1998	İZMİR	3,000,000	3,000,000	6,444	114	428.000 ADET/GÜN Muhtelif Baskı
	54354	15/01/1998	İSTANBUL	5,654,205	5,654,205	7,702	230	700.000 ADET/GÜN Gazete Baskı Kapasitesi
ÇAĞDAŞ YAYINCILIK VE TİCARET A.Ş.	54371	15/01/1998	ANKARA	325,662	325,662	1,200	50	21.600.000 ADET/YIL Entegre Basım Tesisi (Komple Matbaa Tesisi)
	54372	15/01/1998	İZMİR	325,662	325,662	1,200	50	21.600.000 ADET/YIL Entegre Basım Tesisi (Komple Matbaa Tesisi)
ERTEM BASIM YAYIN DAĞ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	54552	26/01/1998	ANKARA	535,902	532,902	1,970	60	36.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
DERS KİTAPLARI A.Ş.	54556	26/01/1998	İSTANBUL	695,556	695,556	3,294	35	25.400.000 ADET/YIL Mevcut'a Ek; 23.629.320 ADET/YIL Muhtelif Kitap (Dergi,Gazete,Broşür,Baskı ve Çift İşlen)
İNER TANITIM HİZ.LTD.ŞTİ.	54637	03/02/1998	İSTANBUL	493,318	493,318	1,941	20	18.000.000 BASKI/YIL
ULTRA KARIOLU TELEVİZYON TELEKOM.SAN.VE TİC.AŞ.	54699	06/02/1998	MUHTELİF İLLE	8,030,178	8,030,178	320	58	11 Veriçim Bölgesini Kapsayacak Kablolu T.V. Alaylı Karadeniz Eriği, Bandırma, Erzurum, Ekişehir, Gölçuk, İzmit, Merin, Samsun, Tarsus, Zonguldak.
ÇAKIRLAR MATBAACILIK AMB.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	54801	11/02/1998	İSTANBUL	280,000	280,000	1,140	8	18.900.000 M2/YIL Ofset Baskı
İKTİSAT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	54874A	13/02/1998	İSTANBUL	35,683	35,683	138	0	Hizmetler Dışındaki Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İhtali
	54881	13/02/1998	İSTANBUL	124,000	124,000	570	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İhtali

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

HİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSLİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
CETİN OFSET BAS. DAĞ. PAZ. TAHLİMAT. ANILKIR. EĞ. ÖĞ. İ ENDEM İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	54954	18/02/1998	ANKARA	35,246	35,246	156	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı
	54962	19/02/1998	İSTANBUL	3.166,122	3.166,122	4.337	19	228 METRE Yüksekliğinde 4.800 KVA Verici Güçünde 20 TV Kanalın Ortak Yatırımını Sağlayacak TV Kulesi
ABC MATBAACILIK TİC. SAN. LTD. ŞTİ.	54974A	20/02/1998	ANKARA	900,000	900,000	2.339	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı
SİSTEM OFSET BASIM YAYIN SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	55075	25/02/1998	ANKARA	58,162	58,162	223	30	3.000.000 M2/YIL (Mercuri) Ofset Baskı Matbaası (2 Renkli 72*102)
İHLAS FİNANS KURUMU A.Ş.	55097A	26/02/1998	MUHTELİF İLLE	685,702	685,702	1.752	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
TELEFON REKLAMCILIK VE İLANCILIK SAN. VE TİC. A.Ş.	55166A	04/03/1998	İSTANBUL	1.806,762	1.806,762	7.523	105	Muhtelif Stüdyo Cihaz ve Ekipmanları
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	55186A	05/03/1998	İSTANBUL	173,724	173,724	690	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
BEST PRODUCTION YAYINCILIK A.Ş.	55211	09/03/1998	İSTANBUL	335,536	335,536	60	50	Televizyon Yayını
YAPIM REKLAMCILIK MATBAACILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	55246	10/03/1998	İSTANBUL	159,599	159,599	645	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Gazete, Dergi, Ofset Baskı
GÖKTÜĞE ELEKTRONİK YAYINCILIK SAN. TİC. VE İŞL. A.Ş.	55270A	11/03/1998	BURSA	1.319,648	1.319,648	680	400	TV Yayını ve Yayın Cihazları
PRINT BASIM HİZ. LTD. ŞTİ.	55313	16/03/1998	İZMİR	121,418	121,418	405	18	5.252.000 M2/YIL Mercuri'nin Ek 5.000.000 M2/YIL Muhtelif Kağıt, Karton Baskı
GÖRÇE OFSET MEHMET AVŞAR	55379	20/03/1998	ANKARA	84,917	84,917	276	5	10.000 ADET/SAAT Ofset Film Baskı
OMRASAN OFSET OLUKLU MUK. KUTU AMB. SAN. VE TİC. L.	55462	27/03/1998	İSTANBUL	106,886	106,886	438	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı
ERSAN ŞEKERLEME GİD. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	55477	27/03/1998	AFYON	71,570	71,570	0	30	3.600.000 TON/YIL Sarıgazi Baskı İşli
SARILMAZ BASIM YATIM SAN. VE TİC. A.Ş.	55484	27/03/1998	İSTANBUL	204,784	204,784	843	6	26.697.600 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
CANER RADYO TELEVİZYON VE İLETİŞİM HİZ. A.Ş.	55491	27/03/1998	ERZİNCAN	130,778	130,778	461	15	TV Prodüksiyon, Program Yapım ve Yayını Cihazları
UZAY MATBAACILIK MAK. İMALAT TUR. SAN. VE TİC. LTD.	55504	30/03/1998	KONYA	1.200,000	1.200,000	3.859	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı (Gazete, Karton Kutu, Mecmua)
ASIR MATBAACILIK RENK AYIRIMI SAN. VE PAZ. LTD. ŞTİ.	55514	30/03/1998	İSTANBUL	8.495,203	8.495,203	26.094	72	230.364.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
AYDAN YAYINCILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	55536	31/03/1998	ANKARA	924,116	924,116	0	40	25.000.000 M2/YIL Muhtelif Basılı Ürünler
GÜNEYDOĞU DOĞRU HABER MATBAACILIK BAS. DAĞ. SA	55577	01/04/1998	DIYARBAKIR	1.092,120	1.092,120	3.905	177	160.000.000 M2/YIL Gündelik Gazete Basımı
SELALE MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	55718	20/04/1998	ANKARA	323,186	323,186	1.265	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı (Gazete, Karton Kutu, Dergi, Mecmua vs.)
TÜRKİYE İMAR FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	55781	24/04/1998	MUHTELİF İLLE	1.722,626	1.721,126	2.269	0	Basım ve Basım San. Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
İMAR FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	55808	27/04/1998	MUHTELİF İLLE	1.194,972	1.194,972	4.893	0	Basım ve Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makina ve Teçhizatın Temini
	55830	28/04/1998	İSTANBUL	1.381,886	1.381,886	5.798	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	55843A	29/04/1998	İSTANBUL	160,456	160,456	624	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı

E.B.M.M.

B : 58

16. 2. 2000

O : 3

1984-1999 YILLARINDA BAŞIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN ₺)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
TİCLAT MATBAAA.Ş.	53900	05/05/1998	İSTANBUL	500,000	500,000	1,772	20	17.004.000 M2/YIL Ofset Baskı(4 Renk)
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56077A	21/05/1998	İSTANBUL	151,183	151,183	569	0	Basım ve Basım San.Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
DEMİR FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56144	26/05/1998	İSTANBUL	169,356	169,356	658	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
ALESTA REKLAMCIILIK YAYIN.MATBAACILIK SAN.VE TIC. GRİ TAŞARIM BASIM YAYIN VE DAĞITIM SAN.VE TIC.LT	56210 56244	29/05/1998 02/06/1998	İSTANBUL İSTANBUL	127,529 942,665	127,529 942,665	354 3,026	12 40	288.000 M2/YIL Muhtelif Baskı 6.345.000 ADET/YIL Muhtelif Matbuat Dergi,Kitap,Broşür,Poster
M GRUP MATBAACILIK SAN.TIC.AŞ.	56248	02/06/1998	KAYSERİ	615,000	615,000	1,076	30	176.000 ADET/GÜN Muhtelif Ofset Renkli Baskı
ANADOLU FİNANS KURUMU AŞ.	56275	08/06/1998	ANKARA	171,894	171,894	359	0	Basım ve Basım San.Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
	56288	09/06/1998	ANKARA	170,038	170,038	630	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56342	17/06/1998	İSTANBUL	200,000	200,000	634	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
ASYA FİNANS KURUMU AŞ.	56363	18/06/1998	İSTANBUL	87,926	87,926	328	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
ÖRÜNC ÖSEET MATBAACILIK AMB.SAN.VE TIC.LTD.ŞTİ.	56374	19/06/1998	İSTANBUL	87,274	87,274	415	14	10.969.500 M2/YIL Mecmua'nın Ekç 10.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
İHLAS FİNANS KURUMU AŞ.	56378A	19/06/1998	TEKİRDAĞ	190,862	190,862	710	0	24.000 ADET/YIL (Mecmua)Kut.Baskı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56507A	30/06/1998	İSTANBUL	1.380,263	1.380,263	4.370	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
STİL MATBAACILIK YAYINCILIK SAN.VE TIC.AŞ.	56550	01/07/1998	İSTANBUL	737,152	737,152	2.808	5	20.043.828 M2/YIL Mecmua'nın Ekç 12.852.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
ANADOLU KAĞITCIILIK MATBAACILIK YAYINCILIK LTD.ŞTİ	56567	02/07/1998	ANKARA	250,000	250,000	777	40	85.571.520 M2/YIL Muhtelif Basım İşleri
REMİZ RİTABEVİ NEŞRİYAT SAN.VE TIC.AŞ.	56588A	03/07/1998	İSTANBUL	97,304	97,304	349	12	1.500.000 ADET/YIL (Mecmua)Ritap Çiğdeme
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56651	09/07/1998	İSTANBUL	92,000	92,000	342	0	Filizmetler Digerleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
TUŖC MATBAACILIK SAN.VE TIC.AŞ.	56718	14/07/1998	İSTANBUL	361,190	361,190	1,235	12	288.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
FİNANS FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56724	14/07/1998	MUHTELİF İLE	279,107	279,107	0	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatını İhale
SAR VERİ SİSTEMLERİ İLETİŞİM VE İKON LTD.ŞTİ.	56726	14/07/1998	ANKARA	213,277	213,277	787	20	60.000 ADET/YIL Optik Forum Okuma 24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Çiğdem Baskı (Gazete,Karton Kutu,Mecmua)
KOLİPAK AMBALAJ SAN.VE TIC.LTD.ŞTİ.	56741	15/07/1998	İSTANBUL	463,986	463,986	1,668	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı (Gazete,Kartonkutu,Mecmua,Dergi v.s.)
NEŞİL BASIM YAYIN TİCARET VE SANAYİ AŞ.	56792	21/07/1998	İSTANBUL	200,000	200,000	666	3	19.851.264 M2/YIL Mecmua'nın Ekç 11.340 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
MARŞ MATBAACILIK SANATLARI TIC.VE SAN.LTD.ŞTİ.	56809	22/07/1998	İSTANBUL	231,084	231,084	822	6	10.612.000 M2/YIL Muhtelif Baskı

T.D.M.M.

B : 58

16.2.2000

O : 3

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MİLYON TL.)	SABİT YATIRIM (MİLYON TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
ORTAM GAZETECİLİK REK.MATBAACILIK SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	56894	28/07/1998	İSTANBUL	1,971,814	1,971,814	6,897	0	105.000.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı (Gazete, Dergi, Kitap, Ofset, Tipo Matbaacılık)
ELMA BİLGİSAYAR BASIM AMBALAJ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	56903	29/07/1998	İSTANBUL	120,000	120,000	1,222	2	5.451.000 M2/YIL Mevcut'a Ek: 5.125.488 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
RANT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	56904	29/07/1998	İSTANBUL	350,000	350,000	1,222	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
İKİNCİLER MATBAACILIK SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	56949	31/07/1998	İSTANBUL	223,000	223,000	773	50	14.131.800 M2/YIL Mevcut'a Ek: 13.624.416 M2/YIL Muhtelif Baskı
ROTA REKLAM BASIM YAYIN KİT.TURİZM AŞ.	57007	31/07/1998	İSTANBUL	275,084	275,084	1,027	50	20.160 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
BETÜL BAYRAKTARÇOLU MAHİR MATBAASI	57022	31/07/1998	İSTANBUL	1,031,270	1,031,270	2,593	25	32.680.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
YILMAZ OFSET MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN.VE TİC.A	57054	31/07/1998	İZMİR	143,890	143,890	564	3	11.437.200 M2/YIL Mevcut'a Ek: 7.336.650 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
KOZAN OFSET MATBAACILIK SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	57096	01/09/1998	ANKARA	88,928	88,928	306	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı (Gazete, Mecmua, Dergi vs.)
KADİR KOPARİPEK VE ORT.AR OFSET MATBAACILIK KİT.F	57145	09/09/1998	BURSA	224,720	224,720	763	6	288.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
TALAT MATBAACILIK VE DERİ MAMÜLLERİ TİC. A.Ş.	57157A	10/09/1998	İSTANBUL	1,036,320	1,036,320	4,000	20	39.690.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
BERK KAĞITÇILIK AMBALAJ SAN.TİC.AŞ.	57193	14/09/1998	İSTANBUL	5,722,383	5,722,383	16,285	80	40.000.000 ADET/YIL Matbaacılık Basım Sanayii
İVİ MATBAACILIK TİC.VE SAN.LTD.ŞTİ.	57230A	18/09/1998	İSTANBUL	105,000	105,000	1,227	12	288.000 M2 Muhtelif Baskı
ALTERNATİF FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57241	18/09/1998	İZMİR	60,910	60,910	174	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
SABAŞ YAYINCILIK AŞ.	57254	21/09/1998	İSTANBUL	4,128,236	4,128,236	13,557	12	500.000 M2/YIL (Ek)Gazete ve Dergi Basımı (Mevcut 1.193.928.000)
RANT FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57270	23/09/1998	İSTANBUL	148,418	148,418	425	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
TEKSTİL FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57273	23/09/1998	İSTANBUL	165,000	165,000	559	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
HALK FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57342	28/09/1998	İSTANBUL	89,767	89,767	293	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ALTERNATİF FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57355A	28/09/1998	İSTANBUL	532,208	532,208	1,577	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ö.	57409A	02/10/1998	İSTANBUL	235,472	235,472	632	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
AŞKIN OFSET MATBAACILIK SAN.TİC.AŞ.	57427	05/10/1998	İSTANBUL	1,000,000	1,000,000	2,653	17	79.488.000 M2/YIL Muhtelif Baskı ve Ambalaj
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57465	07/10/1998	İSTANBUL	110,623	110,623	364	0	Radio ve Televizyon Hizmetleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
OMKASAN OFSET OLUKLU MUK.KUTU AMB.SAN.VE TİC.L	57524	12/10/1998	İSTANBUL	270,660	270,660	956	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı
ALTERNATİF FİNANSAL KİRALAMA AŞ.	57533	12/10/1998	İZMİR	139,794	139,794	480	0	Basım ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
MEDYA OFSET YAYINCILIK AŞ.	57568	15/10/1998	İSTANBUL	2,141,212	2,141,212	7,042	54	174.000.000 ADET/YIL Dergi Kitap Basımı

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kişi)	KAPASİTESİ
MATAŞ MATBAACILIK TİC.VE SAN.Ş.	57587	16/10/1998	İSTANBUL	166,683	166,683	551	3	12.095.244 M2/YIL Mecuat'a Ek
İPEK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57603	19/10/1998	İSTANBUL	211,017	211,017	742	0	3.639.168 M2/YIL Muhtelif Baskı İşleri
YAFİ KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ö.	57627	20/10/1998	İSTANBUL	174,000	174,000	586	0	TV Yayını İçin Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ALTERNATİF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57688A	27/10/1998	ANKARA	88,507	88,507	277	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57690A	05/02/1998	İSTANBUL	245,254	245,254	713	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
RANT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57691A	27/10/1998	İSTANBUL	30,489	30,489	165	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
İHH OFSET HAZIRLIK VE BASKI TİC.Ş.	57692	27/10/1998	İSTANBUL	254,215	254,215	2.075	6	134.409.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı
VAKIF DENİZ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57693A	27/10/1998	İSTANBUL	53,473	53,473	189	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
KAZMAZ MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	57703	27/10/1998	İSTANBUL	893,016	893,016	2.332	30	13.531.071 M2/YIL Muhtelif Baskı
KULİÇASLAN MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	57752	06/11/1998	ANKARA	225,000	225,000	723	25	249.600.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı
EKO TV TELEVİZYON YAYINCILIK A.Ş.	57831A	12/11/1998	MUHTELİF İLLE	3.723.430	3.723.430	6.236	15	28 ADET Mecuat'a Ek
FİNANS DENİZ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57836A	12/11/1998	MUHTELİF İLLE	455,694	455,694	1.365	0	15 ADET UHP Verici
PENARBAŞ MATBAACILIK VE REKLAM HİZ.SAN.VE TİC.LT	57846	13/11/1998	İSTANBUL	138,666	138,666	444	6	10.012.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
HÖRRIYET MATBAASI GANİ GÜMÜŞ VE ORTAKLARI ADI	57922	19/11/1998	İZMİR	81,935	81,935	261	6	6.440.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
ANADOLU EKOPACK ÜRETİM VE PAZ.Ş.	57924	20/11/1998	İSTANBUL	5.200,000	5.200,000	15.492	70	1.500 TON/YIL Ofset Füm Baskısı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	57928	20/11/1998	İSTANBUL	373,000	373,000	1.223	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
BÜLGİN YAYINCILIK A.Ş.	57955A	24/11/1998	MUHTELİF İLLE	8.000,000	8.000,000	20.418	20	175.200.000 ADET/YIL Gazete Basımı
NEÇEVSİK ETİRET TİCARET VE SAN.LTD.ŞTİ.	58007	27/11/1998	İSTANBUL	260,000	260,000	529	8	25.200.000 TABLET/YIL Muhtelif Baskı
HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	58106	07/12/1998	İSTANBUL	235,301	235,301	745	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ARTAS MATBAACILIK LTD.ŞTİ.	58183	14/12/1998	İSTANBUL	6.920,633	6.920,633	24.083	100	125.905.536 M2/YIL Ofset Baskı
SARAY MATBAACILIK KAĞITÇILIK KIRTASIYECİLİK TİC.V	58314	24/12/1998	ANKARA	462,786	462,786	1.381	20	59.000 TABAKA/SAAT Muhtelif Baskı
INTERPRINT BASIM SAN.Ş.	58391	29/12/1998	İSTANBUL	306,556	306,556	1.009	6	24.209.481 M2/YIL (Mecuat) Muhtelif Baskı
MERSA FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	58395	29/12/1998	İSTANBUL	65,000	65,000	209	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
BARIŞ AMBALAJ MATBAACILIK SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	58518	12/01/1999	İZMİR	310,000	310,000	901	15	6.706.800 M2/YIL Muhtelif Baskı
HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	58520	12/01/1999	İZMİR	90,000	90,000	262	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	58522	12/01/1999	İZMİR	174,940	174,940	600	0	Basın ve Basım Sanayii Konusunda Kiraya

T.B.M.M.

B. 58

16.2.2000

O. 3

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SARIT YATIRIM (MLN.TL.)	DOVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (Kiş)	KAPASİTESİ
GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	58522	12/01/1999	İZMİR	174,940	174,940	600	0	Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
ORTADOĞU REKLAM TANTİM VE YAYINCILIK A.Ş.	58591	01/02/1999	ANKARA	311,739	311,739	876	20	28.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	58598	01/02/1999	BURSA	160,000	160,000	458	0	Basın ve basım Sanayii Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
OGÜL GAZETECİLİK VE BASIN SAN. A.Ş.	58719	16/02/1999	ANKARA	325,000	325,000	918	14	21.500.000 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
İNTERAKTİF TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. A.Ş.	58726A	17/02/1999	ANKARA	3.000,000	3.000,000	6.855	60	30.500 ABONE/YIL Kablosu TV ve Radyo Bağlantı Hizmetleri
ROTA ÖFSET MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN. A.Ş.	58737	18/02/1999	BURSA	272,188	272,188	801	10	11.924.712 M2/YIL Mevcut'a Ek 9.072.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
REMZİ KİTAPLARI NEŞRİYAT SAN. VE TİC. A.Ş.	58753A	22/02/1999	İSTANBUL	84,731	84,731	239	23	16.000.000 BASKI/YIL Muhtelif Baskı
ULTRA KABLOLU TELEVİZYON TELEKOM. SAN. VE TİC. A.Ş.	58811	26/02/1999	İSTANBUL	4.093,428	4.093,428	0	30	Kablo TV Hizmetleri
BAHÇEVANLAR BASIN SAN. A.Ş.	58865	05/03/1999	KONYA	160,000	160,000	464	14	864.000.000 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
MİLLİYET GAZETECİLİK A.Ş.	58867	05/03/1999	İSTANBUL	1.314,260	1.314,260	3.414	42	329.184.000 ADET/YIL (Mevcut) Muht. Gazete, Dergi, Vd.
KESKİN COLOR KARTPOSTALCILIK LTD. ŞTİ.	58874	08/03/1999	İSTANBUL	237,020	237,020	674	20	21.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı (Dergi, Gazete, Takvim)
BALKAN ÇİLT SAN. VE MAT. TİC. LTD. ŞTİ.	58875	08/03/1999	ANKARA	87,112	87,112	264	20	2.800.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı (Mecma)
KABLONET İLETİŞİM SİS. SAN. VE TİC. A.Ş.	58963	12/03/1999	MUHTELİF İLE	6.103,000	6.103,000	15.854	500	131.500 ABONELİK TV ve Radyo Dağıtım Sistemleri İnteraktif Hizmetler Projesi
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.	58976	15/03/1999	İSTANBUL	13.569,755	13.569,755	34.843	180	959.745.024 M2/YIL Gazete ve Dergi Basımı
LEBİB YALKIN YAYINLARI VE BASIM İŞLERİ A.Ş.	58979	16/03/1999	İSTANBUL	664,000	664,000	1.932	150	30.538.080 M2/YIL Mevcut'a Ek 23.133.600 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
BOYUT MATBAACILIK YATIRIMCILIK SAN. VE TİC. A.Ş.	59030	22/03/1999	İSTANBUL	2.100,000	2.100,000	6.283	14	21.600.000 M2/YIL Muht. Ofset Baskı
SEMBOL AMBALAJ SAN. A.Ş.	59057A	24/03/1999	KONYA	1.325,737	1.175,737	3.809	40	2.400 TON/YIL Muhtelif Baskı
SİSTEM MÜŞAVİRLİK İNŞAAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.	59138	06/04/1999	ANKARA	550,000	550,000	1.051	14	17.280.000 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
BASIN YATIRIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	59277	19/04/1999	TRABZON	991,538	991,538	2.078	16	231.662.592 M2/YIL Muhtelif Ofset ve Dergi Basımı
	59280	19/04/1999	MUHTELİF İLE	8.323,766	8.323,766	19.587	600	2064963328 M2/YIL Muhtelif Gazete ve Dergi Basımı
YEDİTEPE İLETİŞİM HİZ. VE SAN. TİC. A.Ş.	59332	21/04/1999	İSTANBUL	579,606	579,606	1.468	95	Televizyon Yayıncılığı
ANS ULUSLARARASI YATIM YAYIN REKL. A.Ş.	59339	22/04/1999	İSTANBUL	373,117	373,117	949	15	493 PROGRAM/YIL Mevcut'a Ek 444 PROGRAM/YIL TV Programı
DOĞAN ÖFSET YAYINCILIK VE MATBAACILIK A.Ş.	59354	22/04/1999	İSTANBUL	3.641,758	3.641,758	9.904	40	205.416.000 M2/YIL Mevcut'a Ek 27.216.000 M2/YIL Muhtelif Ofset Baskı
HAYRAT NEŞRİYAT SAN. VE TİC. A.Ş.	59383	22/04/1999	İSPARTA	494,484	494,484	957	30	6.941.080 M2/YIL Kitap Baskısı
ALPIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.	59470	26/04/1999	İSTANBUL	353,200	353,200	958	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı
FERSA MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	59684	28/04/1999	ANKARA	787,995	787,995	1.253	34	14.270.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
MEPA MEDYA PAZ. SAN. VE TİC. A.Ş.	59802A	30/04/1999	İSTANBUL	645,420	645,420	1.766	60	14.931.000 M2/YIL Mevcut'a Ek 7.500.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
HANPA MATBAACILIK ELEKTRONİK BASIM HİZMETLERİ L. UYGUN BASIN VE TİC. LTD. ŞTİ.	59811	30/04/1999	İSTANBUL	623,030	623,030	1.551	40	30.000.000 M2/YIL Ofset Tekniği ile Baskı
	59816	30/04/1999	İSTANBUL	299,111	299,111	750	0	66.147.840 M2/YIL (Mevcut) Muhtelif Baskı
İHLAS FİNANS KURUMU A.Ş.	59842A	30/04/1999	İSTANBUL	270,899	270,899	726	0	Muhtelif Baskı

T.B.M.M.

B : 58

16.2.2000

O : 3

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ FAİZİSİ (BLN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
VEDAT YENİÇERİ	59937	30/04/1999	ANKARA	84,800	84,800	216	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı
AS MEDYA AJANS MATBAACILIK AMBALAJ VE TURİZM İT	59989	06/05/1999	GANKIRI	1.281.565	1.281.565	2.670	31	24.500.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
STAMPA BASIM SAN. PAZARLAMA VE TANITIM HİZMETL	60002	12/05/1999	İSTANBUL	6.600,000	6.600,000	17,381	100	18.500.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
KANAL YİRMİBİR YAYINCILIK REKLAMCILIK A.Ş.	60032	25/05/1999	DIYARBAKIR	148,700	148,700	180	25	24 SAAT/GÜN Televizyon Yayını
FINANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60094	08/06/1999	İSTANBUL	278,362	278,362	663	0	Hizmetler Diğerleri Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
VİZYON MATBAACILIK GAZETECİLİK VE MEDYA HİZMET	60160	17/06/1999	YOZGAT	1.835,902	1.835,902	3,110	50	42.000.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
RENİZİT KİTABELİ NEŞRİYAT SAN.VE TİC.AŞ.	60175	21/06/1999	İSTANBUL	137,009	137,009	300	5	18.546.192 M2 Mecuat Ek 1.415.233 M2 Kitap Baskısı
YAPIM KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.O.	60178	21/06/1999	TRABZON	934,840	934,840	1,983	0	Basın ve Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
	60183	21/06/1999	MUHTELİF İLE	3,694,100	3,694,100	7,835	0	Basın ve Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
A YAPIM TELEVİZYON PROGRAMCILIK A.Ş.	60230	06/07/1999	İSTANBUL	6,233,215	6,233,215	14,905	144	24 SAAT/GÜN (Mecuat) Radyo ve Televizyon Yayıncılığı
TEMPO MATBAACILIK VE AMBALAJ SANAYİ ANONİM ŞİR	60245	09/07/1999	İSTANBUL	1,187,283	1,187,283	2,681	35	26.980.600 M2/YIL Muhtelif Baskı
TELEON REKLAMCILIK VE HİLMCILİK SAN.VE TİC.AŞ.	60317	23/07/1999	İSTANBUL	10,201,927	10,201,927	22,491	100	24 SAAT/GÜN (Mecuat) TV Programı
BASAK MATBAACILIK TANITIM HİZ. İTHİHAR. TİC. LTD. Ş	60321	26/07/1999	ANKARA	588,620	588,620	1,329	20	24.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı
HOBİM BİLGİ İŞLEM HİZMETLERİ A.Ş.	60358	28/07/1999	İSTANBUL	170,571	170,571	378	0	108.864.000 ADET/YIL Mecuat Ek 64.800.000 ADET/YIL Fatura Doküman ve Tasnifli Baskı Kapasite
ÖZGÜN MATBAACILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	60368	29/07/1999	ANKARA	595,465	595,465	1,329	30	30.000.000 ADET/YIL Muhtelif Ofset Baskı
FINANS DENİZ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60426	05/08/1999	İSTANBUL	430,000	430,000	478	0	Gazete Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
GİFTA TAKVİM AJANDA HEDİYELİK EŞYA İMALAT SAN.A	60438	09/08/1999	ANKARA	400,000	400,000	824	20	30.000.000 ADET/YIL Muht. Ofset Baskı Gazete, Mecuat, D Ajanda, Takvim vs.
HADİK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60457	11/08/1999	İSTANBUL	251,540	251,540	532	0	Basın ve Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
GRAPHIS MATBAACILIK TANITIM HİZMETLERİ VE TİCAR	60459	11/08/1999	İSTANBUL	117,500	117,500	532	4	21.600.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
YARIN GAZETECİLİK VE YAYINCILIK A.Ş.	60467	12/08/1999	İSTANBUL	2.661,000	2.661,000	4,950	100	36.000.000 ADET/YIL Gazete Basımı 15.000 ADET/YIL Dergi Basımı
PELİN OFSET TİPO MATBAACILIK SANAYİ VE TİCARET LİT	60476	13/08/1999	ANKARA	2.017,500	2.017,500	3,765	30	50.000.000 ADET/YIL Muhtelif Baskı
TEKSTİL FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60480	16/08/1999	İSTANBUL	138,000	138,000	300	0	Basın ve Basım Sanayi Konusunda Kiraya Verilecek Makinaların İthalı
TOPAZ TELEKOMÜNİKASYON YAYINCILIK REKLAMCILIK	60538	26/08/1999	MUHTELİF İLE	11,608,553	11,608,553	0	120	Kablosuz Yayın Dağıtım (6 İfade 250000 Ev)
FINANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60588	07/09/1999	MUHTELİF İLE	52,375	52,375	103	0	Basın ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın İthalı
HİM MATBAACILIK YAYINCILIK TANITIM SAN. VE TİC. LİT	60617	10/09/1999	İSTANBUL	221,425	221,425	473	20	14.430.720 M2/YIL Muhtelif Baskı
EVRİM BASIN YAYIM VE REKLAMCILIK HİZMETLERİ TİC.	60659	21/09/1999	İSTANBUL	149,350	149,350	0	26	7.560.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
HOBİM BİLGİ İŞLEM HİZMETLERİ A.Ş.	60703	28/09/1999	İSTANBUL	670,000	670,000	1,331	0	173.664.000 ADET/YIL Mecuat Ek

1984-1999 YILLARINDA BASIM KONUSUNDA VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

01.02.2000

FİRMA ADI	BELGE NO	BELGE TARİHİ	YATIRIMIN YERİ	TOPLAM YATIRIM (MLN.TL.)	SABİT YATIRIM (MLN.TL.)	DÖVİZ TAHSİSİ (BİN \$)	İSTİHDAM (KİŞİ)	KAPASİTESİ
HOBİM BİLGİ İŞLEM HİZMETLERİ A.Ş.	60703	28/09/1999	İSTANBUL	670,000	670,000	1,331	0	64.800.000 ADET/YIL Fatura Döküm ve Tasnif Baskı Kapa
FINANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60705	28/09/1999	İSTANBUL	78,936	78,936	156	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya
OMAŞ OFSET MATB.SAN.VE TİC.AŞ.	60835	15/10/1999	İSTANBUL	312,875	312,875	660	26	Verilecek Makina Teçhizatın İbali 13.608.000 M2/YIL Mevcut'ın Ek 9.325.600 M2/YIL Muhtelif Baskı
MEKSA FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.	60919	25/10/1999	İZMİR	56,631	56,631	95	0	Basım ve Basım Konusunda Kiraya Verilecek Makina Teçhizatın Temini
ANADOLU YALDIZ SAN.VE TİC.AŞ.	60969	04/11/1999	KIRKLARELİ	772,000	772,000	750	25	9.369.600 M2 Muhtelif Ambalaj Malzemesi Basım
ER GÜNEŞ MATBAACILIK SAN. VE TİC. A.Ş.	61160	01/12/1999	BURSA	220,000	220,000	204	80	4.000.000 ADET/YIL Takvim Ajanda Üretimi 1.000.000 ADET/YIL Ambalaj Malzemesi Üretimi 40.000.000 ADET/YIL Kartvizit Üretimi 80.000.000 ADET/YIL Davetiye Üretimi
FORMAT MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	61167	01/12/1999	İSTANBUL	1,035,750	1,035,750	1,972	50	17.770.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
ÖZDEM OFSET MATB. VE AJRALAJ SAN. KOLLEKTİF ŞTİ.	61342	23/12/1999	İZMİR	441,291	441,291	801	4	288.000 M2/YIL Muhtelif Baskı
DOĞAN HABER AJANSI A.Ş.	61356	24/12/1999	İSTANBUL	116,734	116,734	0	73	110 HABER/GÜN Mevcut'ın Ek 210 HABER/GÜN Yayınlanabilir Yazılı Haber 100 RESİM/GÜN Mevcut'ın Ek 190 RESİM/GÜN Yayınlanabilir Duragan Resim 200 RESİM/GÜN (EK)Hareketli Resim
GÖKTUĞ HABER AJANSI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	61396	29/12/1999	BURSA	268,224	268,224	275	100	10.000 ADET/GÜN Gazete Basım

7. – Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale İli, Delice İlçesine bağlı Evliyâ Köyünün içme suyu ve göl ihtiyacına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın cevabı (7/1302)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Mustafa Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

20.1.2000

Kemal Albayrak

Kırıkkale

1. Kırıkkale Delice İlçesi Evliyâ Köyü içme suyu inşaatı tamamlandığı halde niçin faaliyete geçirilmiyor?
2. Bu yapılan içme suyu deposu ne zaman faaliyete geçecektir?
3. Kırıkkale Delice İlçesi Evliyâ Köyü yolunun asfaltlanması ne zaman yapılacaktır?
4. Kırıkkale Delice (Kuzeyyurt-Kayadibi) nahiyesi, Delice (Kuzeyyurt-Akboğaz) köyü aralarına stabilize ulaşım yolu açılması düşünülüyor mu? Varsa ne zaman yapılacaktır?

T.C.

Devlet Bakanlığı

16.2.2000

Sayı : B.02.0.010/031.5385

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 27.1.2000 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1302-3814/9262 sayılı yazısı.

Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Kırıkkale İli Delice İlçesi Evliyâ Köyünün ulaşım yolu geçen yıllarda köy merkezine kadar asfalt kaplama yapılmıştır.

Talep edilen köy içi asfalt kaplama olduğundan köy içine girilememektedir.

Kırıkkale-Delice-Kuzeyyurt-Yozgat il hududu, Yerköy-Kayadibi ile Delice-Kuzeyyurt-Çorum il hududu, Sungurlu-Akboğaz yollarının kontrol kesim noktaları olmadığından arazi yolu niteliğindeki bu yollar görev alanımız dışında kaldığından yapımları şimdilik mümkün olamamaktadır.

Delice-Evliyâ Köyünün içme suyu Kurtoğlu-Kocabaş içme suyu grubuna dahil olup, inşaatı 1998 yılında bitirilmiş, ancak tesisi müteahhit faaliyete geçiremediğinden iş fesih olmuştur.

1999 yılında püremanet olarak inşaat başlamış ve Kurtoğlu Köyüne kadar içme suyu hatlarının bakım ve onarımı bitirilmiştir.

2000 yılı iş sezonu başladığında içme suyu inşaatı kaldığı yerden devam edecek ve Evliyâ Köyüne kadar tesis tamamlanacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa Yılmaz

Devlet Bakanı

8. - Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İlinde yapılacak yatırımlara ilişkin İçişleri Bakanından sorusu ve Maliye Bakanı ve İçişleri Bakanı Vekili Sümer Oral'ın cevabı (7/1307)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Zülfükar İzol
Şanlıurfa

Sorular :

1. Bakanlığımızın 2000 Mali Yılı Bütçe yatırım ödenekleri ne kadardır?
2. 2000 yılında Şanlıurfa İli'ne ayrılan yatırım ödenekleri, genel, katma ve Bakanlığımızla ilgili özerk bütçeli daireler ve yatırımlar projeleri itibarıyla ne kadardır?
3. Ayrılan ödenekler çerçevesinde Şanlıurfa'daki mevcut yatırımların ne zaman tamamlanması öngörülmektedir?

T.C.

İçişleri Bakanlığı

15.2.2000

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B050APK0080004-3.63-1/323

Konu : Yazılı soru önergesi

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 3.2.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.-02.7/1307-3833/9317 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un yazılı soru önergesinde yer alan hususlar Bakanlığımızca incelenmiş ve gerekli bilgiler aşağıya çıkarılmıştır.

Soru 1. Bakanlığımız 2000 Mali Yılı Bütçe yatırım ödenekleri ne kadardır?

Cevap 1. Bakanlığımızın 2000 Mali Yılı Bütçe yatırım ödenekleri aşağıda sıralanmıştır.

a) İçişleri Bakanlığı

İçişleri Bakanlığı 2000 yılı yatırım programının; konut, genel idare, güvenlik ve DKH (belediye hizmetleri) sektörlerinde toplam 16 trilyon 900 milyar TL ödenek ayrılmıştır.

b) Emniyet Genel Müdürlüğü

Emniyet Genel Müdürlüğü 2000 yılı yatırım programının; konut, genel idare, güvenlik, eğitim, dış krediler ve ulaştırma sektörlerinde toplam 56 trilyon 900 milyar TL ödenek ayrılmıştır.

c) Jandarma Genel Komutanlığı

Jandarma Genel Komutanlığının 2000 mali yılı bütçe yatırım ödenekleri 49 trilyon 300 milyar TL ödenek ayrılmıştır.

Soru 2. 2000 yılında Şanlıurfa İli'ne ayrılan yatırım ödenekleri, genel, katma ve Bakanlığımızla ilgili özerk bütçeli daireler ve yatırımlar projeleri itibarıyla ne kadardır?

Cevap 2. 2000 yılında Şanlıurfa İlinde sadece Jandarma Genel Komutanlığının yatırım projeleri bulunmakta olup, bu projelere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur.

a) Viranşehir İlçe Jandarma Komutanlığı Hizmet Binası İnşaatı; 1999 yılı carî programından devam etmektedir. 2000 yılı ödeneği 80 milyar TL'dir.

b) Ceylanpınar-Düzova Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası İnşaatı; 1999 yılı carî programından devam etmektedir. 2000 yılı ödeneği 100 milyar TL'dir.

c) Siverek-Dağbaşı Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası İnşaatı; 2000 yılı yatırım programından ihale edilecektir. 2000 yılı ödeneği 22 milyar TL'dir.

d) Akçakale-Nusretiye Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası İnşaatı; 2000 yılı carî programından ihale talimatı verilmiştir. 2000 yılı ödeneği 30 milyar TL'dir.

Soru 3. Ayrılan ödenekler çerçevesinde Şanlıurfa'daki mevcut yatırımların ne zaman tamamlanması öngörülmektedir?

Cevap 3. Şanlıurfa İlinde 2000 yılında Jandarma Genel Komutanlığınca yürütülecek yatırım projelerinden; Viranşehir İlçe Jandarma Komutanlığı Hizmet Binası, Birecik İlçe Jandarma Komutanlığı Hizmet Binası, Ceylanpınar-Düzova Jandarma Karakolu Komutanlığı Hizmet binası, Siverek-Dağbaşı Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası inşaatlarının 2001 yılında bitirilmesi planlanmıştır.

Akçakale-Nusretiye Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası inşaatının ise 2002 yılında bitirilmesi planlanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sümer Oral

Maliye Bakanı

İçişleri Bakan Vekili

9. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Şişli Terakki Lisesi Vakfına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın cevabı (7/1321)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

26.1.2000

Veysel Candan

Konya

Şişli Terakki Lisesi Vakfında vakıf gayrimenkullerinin bakımsızlıktan zarar gördüğü, bazı malların üçüncü kişilere usulsüz devri yapıldığı, müteveli heyetin ana sözleşmelerinde değişiklik yaparak ömür boyu seçtikleri iddiaları basında yazılmaktadır.

Bu sebeple;

1. Şişli Terakki Lisesi binası bakımsız boş bekletilmekte midir?
2. Şişli Terakki Lisesinin gayrimenkulleri usulsüz olarak üçüncü kişilere devredilmiş midir?
3. Okul müteveli heyeti kaydı-hayat şartı ile mi seçilmekte, vakıf sözleşmesine aykırı müteveli heyet seçimi var mı?
4. Vakıflar genel müdürünüz en son Şişli Terakki Vakfını ne zaman denetlemiş, denetlemede bir usulsüzlük tespit edilmiş midir?
5. Müteveli heyet üyelerinin vakıftan usulsüz gelir temin ettikleri doğru mudur?

T.C.

Devlet Bakanlığı

15.2.2000

Sayı : B.02.0.006/01-372

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 3 Şubat 2000 tarih, A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1321-3917/9426 sayılı yazımız.

Konya Milletvekili Veysel Candan'ın tarafından tevcih edilen ve tarafımdan cevaplandırılmaması istediği 7/1321-3917 esas sayılı soru önergesi incelenmiştir.

Mülkiyeti Terakki Vakfına ait İstanbul İli, Şişli İlçesi, Teşvikiye Caddesinde bulunan okul binası (Şişli Terakki Lisesi) 1994 yılında boşaltılarak, okul yine mülkiyeti vakfa ait Beşiktaş İlçesi, Levent Semtinde bulunan yeni okul binasına taşındığından halen boş bulunmaktadır. Vakıf tarafından, eski okul binasının değerlendirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Adıgeçen vakıf nezdinde yapılan araştırmada, vakıf ile vakfa ait Terakki Vakfı okullarının gayrimenkullerinin üçüncü kişilere devredilmediği anlaşılmıştır.

Vakıf okullarının müteveli heyeti mevcut olmayıp, Millî Eğitim Bakanlığınca yönetilmektedir. Vakıf Müteveli Heyet üyeleri, ise, vakıf senedine uygun olarak seçilmektedir.

Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflar, ilgili mevzuat gereği bir plan ve program çerçevesinde Vakıflar Genel Müdürlüğüne denetlenmektedir. Adıgeçen vakfın, 1994-1995 ve 1996 yılları işlemlerinin teftişi 9.4.1997 tarihinde yapılmış olup, bu teftiş ve denetimde herhangi bir usulsüzlük tespit edilmemiştir.

Sözkonusu vakfın müteveli heyet üyelerinin vakıftan usulsüz gelir temin ettiklerine dair Vakıflar Genel Müdürlüğüne herhangi bir bilgi ve belge intikal etmemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Yüksel Yalova

Devlet Bakanı

10. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Karaman İline yapılacak yatırımlara ilişkin sorusu ve Orman Bakanı Nami Çağan'ın cevabı (7/1341)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Orman Bakanı Sayın Nami Çağan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

31.1.2000

Zeki Ünal

Karaman

Sorularım şunlardır:

1. Bakanlığınızca, 2000 yılında Karaman'a yapılacak olan yeni yatırımlar nelerdir? Ayrılan ödenek miktarı ne kadardır?

2. Devam eden yatırımlar nelerdir? Ayrılan ödenek miktarları ne kadardır?

T.C.

Orman Bakanlığı

16.2.2000

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Koordinasyon ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı

Sayı : KM.1.SOR/139-464

Konu : Sayın Zeki Ünal'ın yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 7.2.2000 tarih ve 7/1341-3992/9604 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın "Karaman İline yapılacak yatırımlara ilişkin" 7/1341 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Nami Çağan

Orman Bakanı

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın Karaman İline yapılacak yatırımlara ilişkin 7/1341 esas no.lu yazılı soru önergesi hakkında Orman Bakanlığının cevabı

1. 2000 yılında Bakanlığımızca Karaman İlinde gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin ödenekler bütçesi ve projeleri itibariyle ilişikteki cetvelde belirtilmiştir. Cetvelde de görüldüğü gibi Bakanlığımızın Karaman İlindeki 2000 yılı yatırım programı toplamı yaklaşık 165 milyar TL'dir.

2. Yatırım projelerimiz yıllık olup, yılı için tamamlanmaktadır. Bu nedenle önceki yıllardan devam eden yatırım bulunmamaktadır. Dolayısıyla ödenek ayrılması sözkonusu değildir.

KARAMAN İLİNİN 2000 YILI YATIRIM PROGRAMI VE ÖDENEKLERİ

Milyon TL.

FAALİYET ÇEŞİDİ	BİRİMİ	TOPLAM MİKTARI	GENEL BÜTÇE	AĞAÇLAN- DIRMA FONU	BAKANLIK DÖNER SERMAYE BÜTÇESİ	OGM-DÖNER SERMAYE BÜTÇESİ	KATMA BÜTÇE	GENEL TOPLAM
AĞAÇLANDIRMA BAKIM	Ha	180		8.100				8.100
EROZYON KONTROLÜ	Ha	71		18.000				18.000
EROZYON KONTROLÜ BAKIM	Ha	353		17.000				17.000
FİDAN ÜRETİMİ	Bin.adet	1.700	8.400		65.000			73.400
ORMAN KORUMA YANGINLA MÜC.							125	125
YOL PLANLAMA	Adet	2				14.000		14.000
YOL APLİKASYON	Km	5				400		400
YENİ YOL	Km	4				15.200		15.200
SANAT YAPISI	Km	8				18.400		18.400
TOPLAM			8.400	43.100	65.000	48.000	125	164.625

T.B.M.M.

B : 58

16.2.2000

0 : 3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

Öye Sayısı : 550
Kabul edenler : 210
Reddedenler : 1
Çekimser : 4
Toplam : 216
Açık Üyelikler : 5

B.58

SS:96

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Adana	BİLDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:54
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:41
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:49
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:59
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:32
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:00
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:43
Adıyaman	GÜLER	Hasari	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:41
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:58
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

T.B.M.M.

B : 58

16.2.2000

O : 3

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:52
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:28
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	GÜLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:43
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİŞE	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:44
Ankara	BAYER	Meida	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:54
Ankara	BEDÖK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:27:05

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:44
Ankara	IŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:42
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:45
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:45
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:43
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:01
Ankara	TÜMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	CEKIMSER	16.02.2000	16:28:33
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:13
Ankara	YAHNİCİ	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:30
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:10
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:43

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:45
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:47
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:40
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:51
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:15
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:46
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:29:20
Aydın	PİŞKİNSÜT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:43
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:13
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:29:10
Balıkesir	GÜLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:46

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:20
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	GAYDALI	Edip Safder	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:18
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:04
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:29:03
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:42
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:40
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:45
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:17
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:29:04
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:09

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:00
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:59
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÜNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:57
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:45
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:44
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:28
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:15
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:36
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:11
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:41
Diyarbakır	ATİK	Nurettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	ENSARİOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdülbaki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:56
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebgatullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	SÜMER	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdülsemet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:09
Edirne	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Edirne	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:38
Edirne	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:43
Edirne	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:36
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvektli	KABUL	16.02.2000	16:29:11
Elazığ	GÜL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:48
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:39
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:27:14
Erzurum	KÖSE	Ismail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:27:11
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:01
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:48
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:31
Eskişehir	BÜYÜKERMAN	Mehmet Mail	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:21
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:57
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:44
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:43
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:45
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:05
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	TİRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:57
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:50
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:46
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:29:26
Giresun	ZALMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hakkari	PARLAK	Evliya	Bağımsız Milletvekili	KABUL	16.02.2000	16:27:10
Hakkari	PIRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:31
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	ÇIRKIN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:14
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:40
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:59
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Isparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Isparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:03
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:34
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:39
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:56
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadlı	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:46
İstanbul	AKARCALI	Bülent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:00
İstanbul	ANDİCAN	Ahat	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:05
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:46
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:55
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:46
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	GÜL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:27
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:50

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:03
İstanbul	İLİCAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:29:10
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:40
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:47
İstanbul	KAVAK	Cavıt	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:07
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KOCAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:36
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:07
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:59
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamettin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:45
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:57
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:50
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	CEKIMSER	16.02.2000	16:29:14
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:40
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:39
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:53
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:53
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ÇELEBİ	İşin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:40

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:44
İzmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:00
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:43
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:54
İzmir	SAYGIN	İşıl	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:44
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:45
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:45
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:43
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:46
Kars	AKÜZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kars	AYDAR	Arsfan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kastamonu	BAŞESGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:45
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:29:14
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	GÜL	Abdullah	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:41
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:34
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:39
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:53
Kırşehir	MİRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	İMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:48
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:53
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:56
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:27:10
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:39
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:49
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:43
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:49
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:53
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:31
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:37
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kütahya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevfik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:52
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:48
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:44
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:56
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:13
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:53
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:51
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:25
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:29
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:46
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:40
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:27:03
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	CEKIMSER	16.02.2000	16:27:49
Mardin	ÇELEBI	Süleyman	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:38
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:27
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:05
Muğla	DIKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muğla	ERGUN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:46
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:53
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:08
Nevşehir	TAŞKIN	MÖkremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:20
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:07
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:38
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:18
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:29:25
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Ordu	YÜRÜR	Şükrü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:03
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:46
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:54
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:30
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:51
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	CENGİZ	Tarik	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:11
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	CEKIMSER	16.02.2000	16:27:25
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	RED	16.02.2000	16:29:07
Siirt	SEVGİLİ	Nizamettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Siirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:43
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:39
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	GÖKALP	Hüsnu Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	ŞENER	Abdüllatif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:28:45
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	SÖLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:56
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:28
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:12
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:53
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:39
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:48
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatİ
Şanlıurfa	ŞİHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:49
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Uşak	ÜNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:27:15
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:10
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:45
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:57
Van	GÜLTEPE	Fatullah	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:26:57
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:22
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	ÖSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:49
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:56
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:45
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:26:41
Karaman	ÜNAL	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karaman	ÜNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:27:34
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:08
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Şırnak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:38
Şırnak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	16.02.2000	16:27:18
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Iğdır	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Iğdır	GÜNER	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.02.2000	16:26:47
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	KABUL	16.02.2000	16:28:13
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Birol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.02.2000	16:28:29
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Osmaniye	ÜNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

58 İNCİ BİRLEŞİM

16 . 2 . 2000

ÇARŞAMBA

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

× 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtım tarihi : 30.7.1999)

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

SÖZLÜ SORULAR

1. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryolu taşımacılığına ve bakanlık bünyesindeki atamalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/241) (2)

2. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Adana - İskenderun hattına mavi tren konulmasıyla ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/242) (2)

3. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, büyük marketlerin kuruluş yerlerine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/246) (2)

4. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Havaalanı inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/248) (2)

5. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Organize Sanayi Bölgesi Projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/249) (2)

6. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Ladik Devlet Hastanesi projesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/252) (2)

7. — Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, Karabük Kültür Merkezi projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/254) (2)

8. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa - Hilvan'da kamulaştırılan bir caddesinin bedelinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/260) (2)

9. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, pancar kotasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/262) (2)

10. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 17 Ağustos Marmara Depreminden sonra gönderilen yardımların kullanımına ve depremzedelerin konut iltiyacına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/265) (2)

11. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, sağlık ocaklarındaki personel açığına ve Ankara Şereflikoçhisar Devlet Hastanesinin uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/267) (2)

12. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa - Yenişehir İlçesi Köprühisar Köyü sağlık ocağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/269) (1)

13. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, ulusal televizyon ve radyoların TÜRSAT aboneliği için TELEKOM'a ödedikleri kira bedellerine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/270) (1)

14. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, telefon faturası tahsilatı yapan özel bankalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/271) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

15. — Konya Milletvekili Lütü Yalman'ın, NMT araç telefonlarına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/272) (1)

16. — Konya Milletvekili Lütü Yalman'ın, internet aboneliğine ve denetimine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/273) (1)

17. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryollarının depremde zarar görüp görmediğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/274) (1)

18. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa ilindeki belediyelerin deprem yardımı alıp almayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/275) (1)

19. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, 8.9.1999 tarih ve 10197 sayılı ve 15.10.1999 tarih ve 12297 sayılı genelgeler kapsamına giren yerleşim merkezlerindeki inşaatlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/276) (1)

20. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak iline yapılan yatırımlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/278) (1)

21. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ilinin veteriner hekim ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/279) (1)

22. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak'ta içme suyu amaçlı yapılan tesis, kuyu, montaj sayısına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/280) (1)

23. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ilinde yapılan yatırımlara ve atamalara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/281) (1)

24. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, sorgulama ve gözetim yöntemlerinde değişiklik yapılması için bir çalışma olup olmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/282) (1)

25. — Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, Denizli'nin sulama suyu ve toplulaştırma projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/284) (1)

26. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinde yağışların neden olduğu zararlara karşı alınacak önlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/286)

27. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç Devlet Hastanesinin bazı sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/288)

28. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinin yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/289)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinin içme suyu sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/290)

SÖZLÜ SORULAR

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinde Kadastro Müdürlüğü açılıp açılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/291)

31. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, amatör spor faaliyetlerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/292)

32. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Olağanüstü Hal Bölgesindeki Çocuk Esirgeme Kurumlarında görevli öğretmenlerin kademe ilerlemelerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/293)

33. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, okullarda idareci olarak çalışan öğretmenlerin makam tazminatlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/294)

34. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa İli Inegöl İlçesinde uygulanan taşınmaz eğitime ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/296)

35. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Dokümantasyon Merkezinde yolsuzluk yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/297)

36. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, ÖSYM sınavına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/298)

37. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK ve İstanbul Üniversitesi hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/299)

38. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde garanti kapsamında bulunan araçların yüksek fiyata tamir ettirildiği ve sosyal tesislerden elde edilen gelirin öğrenci yararına kullanılmadığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/300)

39. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Başkanı hakkındaki bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/301)

40. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesi Rektörünün bazı yolsuzluklara karıştığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/302)

41. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde ihalelere fesat karıştırıldığı ve bazı yolsuzluklar yapıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/303)

42. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde ihale yasalarına uyulmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/304)

43. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay denetim elemanlarınca hazırlanan raporların YÖK Başkanı tarafından dikkate alınmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/305)

44. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde öğrenci harcamaları için ayrılan ödeneğin rektörün seyahat harcamalarında kullanıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/306)

SÖZLÜ SORULAR

45. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Başkanı hakkında bir işlem yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/307)
46. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesislerinden elde edilen gelirlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/308)
47. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, sürücü kurslarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/309)
48. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, polis okullarının eğitim süresine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/310)
49. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Cumhurbaşkanlığı Köşkünde meydana gelen elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/311)
50. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Bursa - Pınarcık Kayak Merkezi Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/312)
51. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa - Ceylanpınar'da topraksız çiftçiye toprak dağıtımı için bir çalışma olup olmadığına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/313)
52. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa - Akçakale - Hilvan - Siverek - Diyarbakır demiryolu inşaatına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/314)
53. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa - Suruç'un içme suyu sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/315)
54. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa'da din turizminin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/316)
55. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Birecik'te baraj göl sahasında kalan köylerin istimlak programlarının yapıp yapılmadığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/317)
56. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman - Gerger Belediye Başkanının kaybolmasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/318)
57. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, Siirt İli Alkumru ve Pervari Hidroelektrik Santrali Projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/319)
58. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Başbakanlığa yeni alınacak makam arabalarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/321)
59. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, sınır kapılarından yapılan mazot ticaretine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/322)

SÖZLÜ SORULAR

60. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, Siirt'i Van'a bağlayan karayoluna ve Cevizlik Beldesinin yol sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/323)

61. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İlinin turizm açısından değerlendirilmesine ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/324)

62. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İlinde inanç turizminin geliştirilmesi ve tanıtılmasına ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/325)

63. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İline yapılan turizm yatırımlarına ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/326)

64. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Güçlendirme Vakfı ile ilgili yolsuzluk iddialarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/327)

65. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener'in, Niğde - Ovacık Kasabası sağlık ocağı doktorunun tayin edilmesinin nedenine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/328)

66. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, Gaziantep - Şanlıurfa otoyolu inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/329)

67. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, Şanlıurfa Dircik'in bağlantı yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/330)

68. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Adalet, Teşkilâtını Güçlendirme Vakfı tarafından adli sicil kaydı isteyenlere satılan form dilekçelerine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/332)

69. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Akçakale - Şanlıurfa karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/334)

70. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İli Akçakale İlçesinin yol bakım ve onarım şefliği ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/335)

71. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İli Akçakale İlçesinde açılan yüksek okulun bina ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/336)

72. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İli Akçakale İlçesinin kapalı spor salonu ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/337)

73. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İli Akçakale Devlet Hastanesinin sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/338)

74. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa İli Akçakale İlçesinin kanalizasyon arıtma tesisi inşaatı için ayrılan ödeneye ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/339)

SÖZLÜ SORULAR

75. — Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, öğrenci pasolarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/340)

76. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, Birecik Barajının yapımı sırasında kamulaştırılan arazilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/342)

77. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, Suruç - Baziki Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/343)

78. — Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın, Muş SSK Hastanesi ve SSK Müdürlüğüne ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/344)

79. — Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın, Muş - Alpaslan II Barajına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/345)

80. — İstanbul Milletvekili Rıdvan Budak'ın, Kemer Kaymakamının görevden alınmasının nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/346)

81. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, Şanlıurfa Ceylanpınar'ın SSK binası ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/349)

82. — Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünde çalışan geçici işçilere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/350)

83. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, tank alımlarına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/351)

84. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, Birinci Ordu Komutanlığının devir tesliminde tören yapılmamasının nedenine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/352)

85. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, A.B.D.'de tedavi olan bir generale ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/353)

86. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, F4 uçaklarının modernizasyonunun bir İsrail firmasına verilmesinin nedenine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/354)

87. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, BOTAS'ın ihale ettiği bazı boru hatlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/355)

88. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, BOTAS'ın Doğubeyazıt ve Ambarlı Kompresör İstasyonu ihalelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/356)

89. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, BOTAS'ın bazı ihaleler için müteahhit firmalara verdiği avansa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/357)

SÖZLÜ SORULAR

90. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Ceylanpınar İlçesinin SSK dispanserinin bina, sağlık personeli ve araç - gereç ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/358)

91. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Siverek İlçesine bağlı bazı köylerin yatılı ilköğretim bölge okulu ve öğretmenevi ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/359)

92. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Siverek İlçesinin öğretmen ihtiyacına ve kapalı köy okullarının ne zaman açılacağına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/360)

93. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Siverek İlçesinin trafo ve personel ihtiyacına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/361)

94. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa ilindeki taşınmalı eğitime ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/362)

95. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Halfeti İlçesi, Arğaç Köy sınırları içinde bir yatılı bölge ilköğretim okulu açılıp açılmayacağına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/363)

96. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Kemer Kaymakamının görevden alınmasının nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/364)

97. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, kamuoyunda «köstebek olayı» olarak bilinen davanın hâkimlerine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/365)

98. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Hükümetçe el konulan bankalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/369)

99. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, Mevduat Sigorta Fonu'na devredilen bankalara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/370)

100. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, bir kokteyle S.P.K. Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin katılıp katılmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/371)

101. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, enflasyon rakamlarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/372)

102. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/373)

103. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, kuduz ve tetanoz aşısı stoklarına ve başıboş köpeklerin toplatılmasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/374)

104. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, öğrencilere kuduzla ilgili yeterli bilgi verilip verilmediğine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/375)

SÖZLÜ SORULAR

105. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın Gaziantep Acil İçme Suyu Projesi için DSI'ne ayrılacak ödeneye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/376)

106. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen TEAŞ projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/377)

107. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te DSI Genel Müdürlüğünün yürüttüğü projelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/378)

108. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/379)

109. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Kayacık Barajı Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/380)

110. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, TEDAŞ'ın Gaziantep'te yürüttüğü projelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/381)

111. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İl Merkezi Kuşaklama Kanalı Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/382)

112. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın Gaziantep - Belkis - Nizip Pompaj Sulaması Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/383)

113. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki elektrik şebekesi Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/384)

114. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Enerji Nakil Hatları Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/385)

115. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Alleben Göleti ve Sulaması Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/386)

116. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Kahramanmaraş - Nurdağı Karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/387)

117. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Kilis Karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/388)

118. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Narlı - Kahramanmaraş Karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/389)

SÖZLÜ SORULAR

119. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Kanalizasyon Projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/390)

120. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İçme Suyu Projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/391)

121. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te Karayolları Genel Müdürlüğünce yürütülen projelere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/393)

122. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/394)

123. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Nizip İlçesi Kanalizasyon Projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/395)

124. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki köy yollarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/396)

125. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İli kanalizasyon projelerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/397)

126. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İli içme suyu projelerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/398)

127. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen Köy Hizmetleri projelerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/399)

128. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te GAP İdaresi Başkanlığınca yürütülen projelere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/400)

129. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Yavuzeli'ne Emniyet Müdürlüğü kurulup kurulmayacağına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/401)

130. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İli Karkamış İlçesine Emniyet Müdürlüğü kurulup kurulmayacağına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/402)

131. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - İslahiye İlçesi Ortaklı Jandarma Karakol binasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/403)

132. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - İslahiye İlçesi Kerküt Jandarma Karakol binasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/404)

133. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - İslahiye İlçesi Jandarma Karakol binasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/405)

134. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Araban İlçesi özel idare işhanı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/406)

135. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Emniyet Müdürlüğü tevzi inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/407)

136. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Nurdağı İlçesi Emniyet Amirliği inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/408)

SÖZLÜ SORULAR

137. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep-Karkamış Hükümet Konağı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/409)

138. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te TEKEL Genel Müdürlüğünce yürütülen projelere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/410)

139. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/411)

140. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Kalesinin restorasyonuna ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/412)

141. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün yürüttüğü projelere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/413)

142. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/414)

143. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Havaalanı altyapı - üst yapı inşaatına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/415)

144. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te DDY Genel Müdürlüğünce yürütülen projelere ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/416)

145. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/417)

146. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Merkez Antrenman Spor Salonu Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/418)

147. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te su ürünleri üretimi ve geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/419)

148. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te tarımın geliştirilmesi için ürün araştırma ve yayın Projesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/420)

149. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te hayvancılığın geliştirilmesi için ayrılan ödeneye ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/421)

150. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te çayır-mera ve yem bitkileri üretiminin geliştirilmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/422)

151. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te hayvancılığın geliştirilmesi çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/423)

SÖZLÜ SORULAR

152. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki bitkisel üretimi geliştirme projelerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/424)

153. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te uygulanan projelerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/425)

154. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İl Kültür Müdürlüğü binası projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/426)

155. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Nizip Kültür Merkezi Projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/427)

156. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Oğuzeli Kültür Merkezi Projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/428)

157. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Şahinbey İçesi Anıt Mezar Projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/429)

158. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/430)

159. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Nizip Devlet Hastanesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/431)

160. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Kurbanbaba Sağlık Ocağı inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/432)

161. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/433)

162. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Devlet Hastanesi Hemodiyaliz ve Organ Nakli Merkezine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/434)

163. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Altındağ Sağlık Ocağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/435)

164. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Mithatpaşa Sağlık Ocağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/436)

165. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Şehitkamil Çocuk Hastanesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/437)

166. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Travmatoloji Hastanesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/438)

167. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Şehitkamil Devlet Hastanesi Bölge Acil Yardım Merkezine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/439)

168. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İl Donatım Müdürlüğü işine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/440)

169. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Oğuzeli semt polikliniği projesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/441)

SÖZLÜ SORULAR

170. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Üniversitesi Araştırma Uygulama Hastanesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/442)
171. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Merkezine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/443)
172. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Nizip İlçesi Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/444)
173. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep 4. Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/445)
174. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep 3. Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/446)
175. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi Arıtma Tesisi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/447)
176. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın Gaziantep'te yürütülen projelere ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/448)
177. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Güzel Sanatlar Lisesi Binası Projesine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/449)
178. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Üniversitesi için ayrılan ödeneklere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/450)
179. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - İslahiye İlçesi Anadolu Lisesi binası inşaatına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/451)
180. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep - Nurdağı Lise binası inşaatına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/452)
181. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Fakülte Binası Projesine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/453)
182. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Üniversitesi kampus altyapı projesine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/454)
183. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Üniversitesinin yatırım ve hizmet projelerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/455)
184. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'te yürütülen okul projelerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/456)
185. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki öğretmen ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/457)

SÖZLÜ SORULAR

186. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep İlinde yürütülen projelere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/458)

187. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Karkamış Gümrük Kapısına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/460)

188. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki imam ve müezzin sayısına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/461)

189. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki camilere ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/462)

190. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep'teki kooperatiflere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/463)

191. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın, Gaziantep Acil İçme Suyu Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/464)

192. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Vezirköprü Baraj inşaatına ve sulama amaçlı barajların yapımına ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/465)

193. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, THY'nün yılıbaşında düzenlediği özel yurtdışı seferlere ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/466)

194. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, memur maaş zamlarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/467)

195. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen özel bankalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/468)

196. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Abdullah Öcalan'ın sağlık, beslenme, koruma gibi giderlerine ve basınla nasıl iletişim kurduğuna ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/469)

197. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Osmanlı'nın 700 üncü kuruluş yıldönümü nedeniyle Samsun'da bir etkinlik yapılmamasının nedenine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/470)

198. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, Hizbullah örgütüne ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/571)

199. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, Hizbullah örgütüne karşı yapılan operasyonlara ve faili meçhul cinayetlere ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/472)

200. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, gelecek yıllardaki enerji ihtiyacıyla ilgili yapılan tahminlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/473)

SÖZLÜ SORULAR

201. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, elektriğin üretim maliyetlerine ve satışına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/474)

202. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak'ın, RTÜK Yayın İzleme ve Değerlendirme Dairesine ve yayını durdurulan radyolara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/475)

203. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, PKK terörüne ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/476)

204. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, kayıp işadamlarına ve Zehra Vakfı Genel Başkanının kaçırılmasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/478)

205. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Ders Araçları Enstitüsünde bazı elemanların işten çıkarılıp yerlerine yeni personel alındığı iddialarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/479)

206. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Bilim Araştırma Vakfında gerçekleştirilen operasyona ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/480)

207. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - Kemaliye - Gözaydın Köyü sulama göleti projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/481)

208. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Marmara Birlik tarafından yapılan zeytin alımlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/482)

209. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, meslek lisesi ve açıköğretim liselerinden genel liselere geçiş hakkının verilmemesinin nedenine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/483)

210. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, deprem nedeniyle Bursa ilindeki belediyelere yapılacak yardımlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/484)

211. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı orman işletmelerinden alacakları olan köylülere ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/485)

212. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, İran fıstığı ithaline ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/486)

213. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'da yapımı devam eden Evren Sanayi Sitesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/487)

214. — İzmir Milletvekili Güler Aslan'ın, TCDD hizmetlerinin iyileştirilmesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/488)

215. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Birecik'in okul ve kütüphane ihtiyaçlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/489)

SÖZLÜ SORULAR

216. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Birecik'in sağlık ocağı ve sağlık meslek lisesi ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/490)

217. — Muğla Milletvekili Nazif Topaloğlu'nun MERNİS projesine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/491)

218. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Birecik İlçesine bağlı bazı köylerin sorunlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/492)

219. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa Birecik'te Karkamış Baraj Gölü altında kalan bazı köylerin sorunlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/493)

220. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Birecik küçük sanayi sitesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/494)

221. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa - Birecik İlçesinin Meslek Yüksek Okulu hizmet binası, halk eğitim merkezi binası ve öğretmenleri ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/495)

222. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik'in, Bursa - Orhangazi - Yeniköy Beldesi Tarım Kredi Kooperatifinin kapatılmasının nedenine ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/496)

223. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik'in, Bursa - Orhangazi - Yeniköy Beldesi yoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/497)

224. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, geçici işçilere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/498)

225. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, yeddiemin olarak gümrük kapılarında bekletilen mallara ve rüşvet iddialarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/499)

226. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, gözetim altında emniyet güçlerince alınan ifade tutanaklarının basında yayımlanmasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/500)

227. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa - Birecik - Göktepe köy yoluna ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/501)

228. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Ankara - Haymana - Konya karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/502)

229. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Ankara - Bâta karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/503)

230. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Haymana - Polatlı karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/504)

231. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Ankara - Esenboğa Havaalanı yoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/505)

SÖZLÜ SORULAR

232. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Ankara - Şereflikoçhisar karayolu-na ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/506)

233. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa Orman İşlet-me Müdürlüğünün kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Orman Bakanından sözlü so-ru önergesi (6/507)

234. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik'in, özel finans kurumlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/508)

235. — Muğla Milletvekili Nazif Topaloğlu'nun, kıyı ve sahil şeritlerinde yer alan tesislerin kiralanmasına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/509)

236. — Muğla Milletvekili Nazif Topaloğlu'nun, kıyı ve sahil şeritlerinde yer alan tesislerin kiralama bedellerine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/510)

237. — Muğla Milletvekili Nazif Topaloğlu'nun, kıyıya cephesi olan turistik te-sislere ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/511)

238. — Eskişehir Milletvekili Mehmet Mail Büyükerman'ın, bir sendika başka-nının Cumhurbaşkanı hakkında yaptığı konuşmaya ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/512)

239. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa ilindeki elekt-rik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/513)

240. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, Şanlıurfa - Birecik Devlet Has-tanesinin uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/514)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyîşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 186) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 2. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

3. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 4. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

6. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasal Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

14. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

16. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

17. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

18. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

19. — Hazır Gıda İşçisi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 21. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşınacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 22. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşınacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 23. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşınacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 24. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 25. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşınacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 26. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 28. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 29. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 30. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 31. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 32. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 33. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 34. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

35. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askeri Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İşleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

36. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 37. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 38. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYILE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

39. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

40. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

41. — Topyekûn Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

42. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

× 43. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 44. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 49. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bu-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

lunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 50. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adlî İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 51. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 52. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

53. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy-İşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

× 54. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

55. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 56. — Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 57. — Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/518) (S. Sayısı : 178) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 58. — Türkiye'de İrtibat Ofisinin Kurulmasına İlişkin Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Bölge Ofisi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/520) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 59. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adlî İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/519) (S. Sayısı : 179) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 60. — Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 61. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

62. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

63. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İctüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

64. — Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

65. — Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

66. — Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/548) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

× 67. — EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmada Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/529) (S. Sayısı : 200) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 68. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/531) (S. Sayısı : 201) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 69. — Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/549) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 70. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Büyükelçilikler Faaliyetlerinin Gayrimenkul ve Mali Veçhelerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

71. — Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mal-lar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Or-man ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/506) (S. Sayısı : 205) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

72. — Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/381) (S. Sayısı : 196) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

× 73. — Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasa-rısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/539) (S. Sayısı : 199) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

74. — İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve 3 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/87) (S. Sayısı : 206) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

× 75. — Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 18.11.1999)

76. — Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 18 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/119) (S. Sayısı : 213) (Dağıtma tarihi : 25.11.1999)

77. — Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet komisyonları raporları (1/378, 1/532) (S. Sayısı : 214) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

78. — Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanu-nunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyş-leri Komisyonu raporu (1/513) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

79. — Uşak Milletvekilleri Mehmet Yaşar Ünal ile Hasan Özgöbek'in, Yüksekög-retim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin De-ğiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararna-melerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/129) (S. Sayısı : 220) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

80. — Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri'nin; Konya Ovası ve Orta Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/4) (S. Sayısı : 219) (Dağıtma tarihi : 8.12.1999)

81. — Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve İçişleri komisyonları raporları (1/568) (S. Sayısı : 252) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

82. — Kimlik Bildirme Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/570) (S. Sayısı : 253) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

83. — Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/557) (S. Sayısı : 254) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

84. — Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklennesine Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilât Görev ve Yetkileri Kanununa İki Ek Madde Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner'in, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/569, 1/571, 1/572, 2/72) (S. Sayısı : 295) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

85. — Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Uzman Jandarma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/560, 1/573) (S. Sayısı : 296) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

86. — Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 Tarih ve 504 Sayılı KHK'nin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı : 300) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

87. — Malatya Milletvekili Yaşar Canbay'ın, Malatya İl Merkezinde Fırat ve Beydağı Adında İki İlçe Kurulması ve Mevcut Yeşilyurt ile Battalgazi İlçe Belediyeleri de Dahil Edilmek Suretiyle Malatya Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/328) (S. Sayısı : 299) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

88. — Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/565) S. Sayısı : 303) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

89. — Türk Ceza Kanununun ve Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Birer Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/556) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

90. — Aydın Milletvekili Bekir Ongun ve 4 Arkadaşının 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa 4262 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ile Trabzon Milletvekili Orhan Bıçakçoğlu'nun Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/375, 2/401) (S. Sayısı : 307) (Dağıtma tarihi : 25.12.1999)

91. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, İl Özel İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/143) (S. Sayısı : 287) (Dağıtma tarihi : 28.12.1999)

× 92. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/574) (S. Sayısı : 302) (Dağıtma tarihi : 29.12.1999)

93. — Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/253) (S. Sayısı : 257) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

94. — Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/287) (S. Sayısı : 271) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

95. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/352) (S. Sayısı : 290) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

96. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/371) (S. Sayısı : 291) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

97. — Yardım Toplama Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/566) (S. Sayısı : 310) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

98. — Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/606) (S. Sayısı : 312) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

99. — Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/386) (S. Sayısı : 313) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

100. — Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarıları ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/387, 1/414, 1/462) (S. Sayısı : 314) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

101. — Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/22) (S. Sayısı : 315) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

102. — Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan ve 48 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/34) (S. Sayısı : 316) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

103. — Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/604) (S. Sayısı : 328) (Dağıtma tarihi : 7.2.2000)

104. — Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü ile Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Genel Müdürlüğüne Bağlı Kurum - Okul ve Kuruluşlara Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanunun Adının ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy İşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/478, 1/474, 1/454) (S. Sayısı : 318) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

105. — İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/493) (S. Sayısı : 319) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

106. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/329) (S. Sayısı : 321) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

107. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/307) (S. Sayısı : 322) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

108. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/391) (S. Sayısı : 323) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

109. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/392) (S. Sayısı : 324) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

110. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/393) (S. Sayısı : 325) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

111. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/395) (S. Sayısı : 326) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

112. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/396) (S. Sayısı : 327) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

113. — İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylomez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İhtizüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/168) (S. Sayısı : 221'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

114. — Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/170) (S. Sayısı : 222'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

115. — Sivas Milletvekili Musa Demirci'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/171) (S. Sayısı : 223'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

116. — Malatya Milletvekili Mehmet Recai Kulan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/172) (S. Sayısı : 224'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

117. — Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/174) (S. Sayısı : 226'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

118. — İstanbul Milletvekili Abdülkadir Aksu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/175) (S. Sayısı : 227'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

119. — Mardin Milletvekili Fehim Adak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/176) (S. Sayısı : 228'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

120. — Ankara Milletvekili Rıza Ulucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/177) (S. Sayısı : 229'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

121. — Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/186) (S. Sayısı : 234'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

122. — Sivas Milletvekili Temel Karamollaoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/187) (S. Sayısı : 235'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

---

123. — Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/196) (S. Sayısı : 241'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

124. — Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/197) (S. Sayısı : 242'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

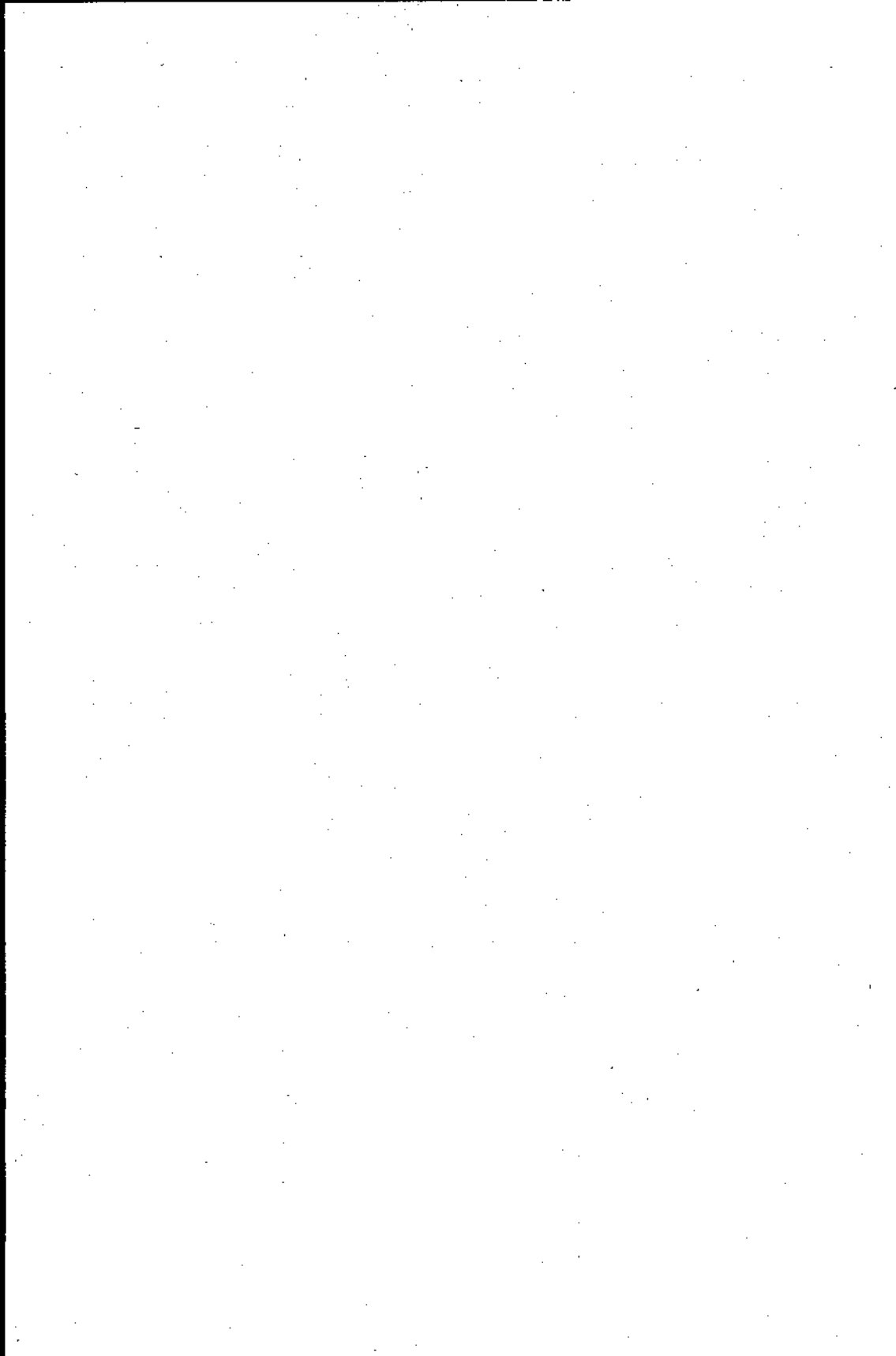
125. — Kocaeli Milletvekili Osman Pepe'nin, Darıca Adıyla Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/338) (S. Sayısı : 320) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

126. — İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/403) (S. Sayısı : 329) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

127. — Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/596) (S. Sayısı : 330) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

(X) : Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 328)

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Adalet Komisyonları Raporları (1/604)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.O.KKG.0.10/101-1559/6448

25.12.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.12.1999 tarihinde kararlaştırılan "Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasa Mahkemesinin 26.3.1963 tarih ve 3/67 sayılı kararı ile 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun kira parasının artışına sınırlama getiren 2 ve 3 üncü maddelerini iptal etmesi üzerine ortaya çıkan boşluk Yargıtay'ın değişik tarihli kararları ile Medeni Kanunun 1 inci maddesi uyarınca hâkimin hukuk yaratması yoluyla doldurulmaya çalışılmıştır. Ancak, bu uygulama zaman içinde çeşitli faktörlerin etkisiyle değişim göstermiş ve dönemler itibarıyla farklı uygulama esaslarının kabul edilmesi sonucunu doğurmuştur.

Kira parası, taşınmaz mala yatırılan sermayenin ancak bir bölümünü oluşturmaktadır. Bundan başka, kiralayanların kontrolü dışında meydana gelen sosyal, ekonomik, yasal ve idari bir çok etken taşınmaz malın değerini enflasyon luzunun üstünde ve diğer mallardan daha fazla oranda artırmaktadır. Bu artışın da gelir olarak nitelendirilmesi gereklidir.

Bu nedenle, ekonomik göstergelerdeki değişimlerin her zaman tam olarak kira parasına da yansıtılmasını gerektiren, ekonomi esaslarının öngördüğü bir zorunluluktan da söz edilemez. Bu durum karşısında kira parasının tespitinde esas alınmak üzere bulunan ekonomik göstergelerdeki artış oranının kira parasına yansımaya derecesiyle birlikte bu oranın objektif bir veriye dayanması da gereklidir.

Ayrıca, son dönemlerdeki enflasyon hızının düşüşüne karşılık çoğunlukla geçmişten gelen alışkanlıkla kira bedellerinin yüksek oranlarda artırılması eğilimleri sürdürülmeye çalışılmaktadır. Kira bedellerindeki ekonominin genel durumundan farklı şekildeki artışların ekonomik göstergelere de olumsuz olarak yansımaları, aynı şekilde yine kira bedelindeki artışları olumsuz etkileyerek bir kısır döngüye de neden olmaktadır.

Ekonomik göstergelerdeki artışın, aynı şekilde çalışanların gelirine yansıdığını da ileri sürmek mümkün bulunmamaktadır. Ekonomi kurallarına göre hak ve nesafete uygun, makul bir kira parasının saptanmasında kiracıların durumu ve ekonomik güçlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu değerlendirmeler sonucu, kira paralarında Hükümetlerin temel ekonomik hedeflerine bağlı olarak belirli oranda artış gösterilmesi bu temel hedeflere ulaşılmamasını sağlayacak ve gerek kentlere yönelik yoğun göç gerekse son dönemdeki doğal afetten kaynaklanan arz-talep dengesizliği nedeniyle kira paralarındaki artışın diğer fiyatları da yükseltmesi önenebilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Anayasa Mahkemesinin 26.3.1963 tarih ve 3/67 sayılı kararı ile iptal edilmiş olan 2 nci maddenin yerine getirilmiş olan bu madde ile Hükümetlerin hedeflerine bağlı olarak ekonomik göstergelerdeki yıllık değişimlerin kira parası artışlarına yansıtılması esası getirilmiştir. Bu yolla mülkiyet hakkının esasına dokunulmadan kira parasının artışına bir sınırlama getirilerek, taraf yararlarının uzlaştırılması sağlanmıştır. Ayrıca, bölgelerdeki farklı ekonomik ve sosyal gelişmeler sonucu kira paraları Toptan Eşya Fiyat Endekslerindeki artış oranlarında seyretmediği takdirde kiracıların mağduriyetlerine neden olunmaması için bu durumda bölge rayicinin kira parasının artışında esas alınabileceği öngörülmüştür.

Kira parasının yabancı para veya kıymetli madene endeksli olarak belirlendiği kira sözleşmelerinde, bu endekslerin zaten ekonomideki değişikliklere paralel olarak Türk Parası karşısında artış göstermesi nedeniyle ayrıca bir artış öngörülmemiştir.

Kira parasında belirlenen bu artış oranlarının aşılması amacıyla her kira döneminde yeniden sözleşme düzenlenmesi engellenmiştir.

Dava yoluna başvurularak kira parasının artırılmasının talep edilmesi halinde yukarıda belirtilen esasın uygulanacağına öngörülmesiyle mahkemeler nezdinde büyük miktarlara ulaşan dava yükünün azaltılması sağlanmaya çalışılmıştır.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 11604

Karar No.: 79

19.1.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 25.12.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29.12.1999 tarihinde talf komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilen "Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçiçi Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 18.1.2000 tarihinde yaptığı 34 üncü birleşimde, Devlet Bakanı Yüksel Yalova ile Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip, görüştürülmüştür.

Bilindiği gibi; Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun, kira parasının artışına sınırlama getirilen 2 nci ve 3 üncü maddelerinin, Anayasa Mahkemesinin 26.3.1963 tarih ve 3/67 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine ortaya çıkan hukukî boşluk, Yargıtay'ın değişik tarihli kararları ile Medeni Kanunun 1 inci maddesi uyarınca hâkimin hukuk yaratması yoluyla giderilmeye çalışılmış, ancak çeşitli faktörlerin etkisiyle farklı uygulamalar ortaya çıkmıştır.

Son dönemlerde enflasyon hızındaki düşüşe rağmen, kira bedellerinde geçmişten gelen alışkanlıkla yüksek oranlardaki artışlar ekonomik göstergelere yansımakta, bu da kira bedellerini olumsuz yönde etkileyerek kısır bir döngüye neden olmaktadır.

Tasarı ile; kiralarda hükümetlerin temel ekonomik hedeflerine paralel artış öngörülmesi suretiyle bu hedeflere ulaşılması, kentlere yönelik yoğun göç ve son dönemde meydana gelen afet nedeniyle kira fiyatlarının yükselmesinin önlenmesi amacıyla, sözleşmelerde kararlaştırılan kira bedellerinin 2000 yılında yıllık % 25, 2001 yılında ise yıllık % 10 oranında artırılması, yabancı para veya kıymetli madene endeksli olarak belirlenen sözleşmelerde ise ayrıca yıllık artışın uygulanmaması, kira bedellerinin artış sınırlarının aşılması amacıyla yeniden kira sözleşmesi yapılamaması ve kira tespit davalarında da belirlenen sınırlamalara uyulması öngörülmektedir.

Komisyonumuzda tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Piyasa ekonomisi mantığı içinde böyle bir sınırlamayı kabul etmenin mümkün olmayacağı, ekonomiye müdahalenin bir başka reaksiyona yol açacağı ve ekonomik dengeleri olumsuz etkileyeceği,

- Makro ekonomik dengeler açısından ülkemizde hedeflerin tutturulamadığı, enflasyonun kira artışı için kabul edilen % 25 oranının üzerinde gerçekleşmesi halinde nasıl bir uygulama yapılacağı,

- Tasarının ev sahibi olmayı caydıracağı, bu durumun da konut sahibi olma talebini düşüreceğinden zaten var olan konut açığını daha da artıracacağı,

- Getirilen düzenlemenin çift kira fiyatı belirlenmesine, dolayısıyla vergi kayıp ve kaçaklarına neden olacağı,

- Kira artışlarının enflasyonun üzerinde seyrettiği, kiracıların kira ödeyemeyecek duruma geldiği, bu düzenlemenin kiracılar açısından belirli bir rahatlama getireceği,

- Hem kiracıyı, hem de ev sahibini koruyucu politikaların oluşturulmasının gerekli olduğu,

- Kira artış oranının hedeflenen enflasyona göre değil, yaşanmış enflasyona göre belirlenmesi halinde ihtilaf olmayacağı,

Gibi görüşler ifade edilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Kira artışları ile ilgili düzenlemenin Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmesi ve doğan hukukî boşluğun doldurulamamış olması nedeniyle Mahkemelerce; olağan rayiç, bu rayicin saptanmadığı durumda ekonomik esaslar, ekonomik esasların belirlenemediği takdirde ise hak ve nesafet kurallarına göre kira artışlarının belirlendiği,

- Kiraların kanun ve ekonomik şartlara göre belirlenmesinin hakkaniyete uygun olduğu,

- Uluslararası platformda olağüstü bir durum olmaması halinde enflasyonun 2000 yılında % 25 olacağı, bunun da getirilen düzenlemeye paralel olduğu,

İfade edilmiştir.

Yapılan görüşmeler sonucunda, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiş ve Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Ancak, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller doğrultusunda "Madde" ifadelere büyük harf kullanılmak suretiyle yazılması yerinde olacaktır.

Raporumuz, Adalet Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Şahin
Antalya

Başkanvekili
Mehmet Hanifi Tiryaki
Gaziantep

Sözcü
Nihat Gökbulut
Kırıkkale
Üye
Sait Açıba
Afyon
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Gaffar Yakın
Afyon
Üye
Ali Uzınırnak
Aydın
Üye
M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa
(Muhalefet şerhim ekli)
Üye
Süleyman Coşkun
Burdur
Üye
Mücahit Hınoğlu
Erzurum
Üye
Mehmet Dönen
Hatay
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Er
İçel
Üye
Ali Coşkun
İstanbul
(İmzada bulunamadı)
Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük
Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Türkiye Büyük Millet Meclisi

Kâtip
Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın
Üye
Abdülkadir Akcan
Afyon
Üye
Hikmet Uluğbay
Ankara
(İmzada bulunamadı)
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
(Muhalefet)
Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
(İmzada bulunamadı)
Üye
Hakkı Duran
Çankırı
Üye
Aslan Polat
Erzurum
(İtirazım ektedir)
Üye
Ramazan Gül
Isparta
(Muhalefifim, şerhi eklidir)
Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul
Üye
Yılmaz Karakoyunlu
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(Muhalefet şerhim ektedir)
Üye
Ali Gebeş
Konya
(S. Sayısı : 328)

Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Tarık Cengiz
Samsun

Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Üye
Veysi Şahin
Mardin
(İmzada bulunamadı)

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya

Üye
Kemal Kabataş
Samsun

Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

1. Gayrimenkul kiralarna sınırlama getirilmesi serbest piyasa ekonomisi kuralları ile çelişmektedir.
2. Hem kiracıyı hem de ev sahibinin haklarını korumak açısından ve hem de adalet ilkesi açısından kiralarn belirlenmesinde esas alınması gereken, geleceğin sanal enflasyonu değil geçmişin enflasyonu olmalıydı.
3. Mevcut yasa ile "Mülkiyet Haklarını Sınırlama" sonucu ortaya çıkacağından Anayasaya aykırıdır.
4. Ülkede her insanı ilgilendiren bu yasa uygulamada pek çok olumsuzlukları ortaya çıkarabilecektir. Kiracı bekleyenler kiralarna bugünden zam yapacaklar, kiracılardan istenen peşin bedeller artacak ve kiralamalarda dövize yönelişler daha da yoğunlaşabilecektir.
5. Kiralara sınırlama getirilmesi inşaat sektöründeki yönelişleri azaltacaktır. İnşaat sektörü bütün sektörler ve ekonominin genel yapısı içindeki önemi dikkate alındığında ek olumsuzlukların ortaya çıkması kaçınılmazdır.
6. 2000 yılı için hedeflenen % 25 enflasyonun bu sınırlarda kalması en son gelinen enflasyon rakamları ve 2000'e devreden kamu ve özel sektör enflasyonu rakamları dikkate alındığında imkânsız görünmektedir. Enflasyon hedefinde ciddi sapmaların olmasının muhtemel olduğu bir ortamda bu sınırlama büyük sakıncalar ortaya çıkaracaktır.

Sait Açıba
Afyon
M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Zeki Ergezen
Bitlis
Zeki Ünal
Karaman

Cevat Ayhan
Sakarya
Aslan Polat
Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşilmekte olan "Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkındaki Kanun Tasarısı" hakkında kanuna muhalifim, nedenlerini aşağıda arz ediyorum.

- a) Enflasyon rakamları gerçekçi değildir, zira % 25 olarak Anasol-M Hükümeti tarafından ileri sürülen hedef sadece, işçi, memur, emekli, Bağ-kurlu ve üreticilerin mahsulleri düşük fiyatta tutulmaya matuftur.
- b) Serbest ekonomi kurallarına aykırıdır.
- c) Çifte fiyat oluşmasına sebep olmakta, neticede vergi kayıp ve kaçacağına sebep olmakta kayıt dışı ekonomiye sebebiyet vermektedir.
- d) Genel ekonomiye zarar verici mahiyettedir. Muhalifim. Arz ederim.

18.1.2000
Ramazan Gül
Isparta

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 11604
Karar No. : 17

20.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 20.1.2000 tarihli 19 uncu birleşiminde geneli üzerinde görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edilen, ancak ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan bilgi alınarak detaylı olarak incelenmek ve gerekirse madde metnini yeniden düzenlemek için Alt Komisyona havale edilen Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova'nın, Başbakanlık, Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve Yargıtay Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzun 1.2.2000 tarihli 21 inci birleşiminde, Alt Komisyon raporu esas alınıp tartışmaya açılarak bir kez daha incelenip görüşülmüştür.

Yapılan görüşmeler sonunda;

Kira bedellerinin sınırlandırılmasının, sosyal devlet ilkesinin bir uygulama biçimi olduğu, bu sınırlamanın mülkiyet hakkını ortadan kaldırmadığı, kamu yararı ve toplumun uzun vadeli menfaatlerinin korunması için ekonomik hayatın her kesiminde yaşanan doğal bir olgu olduğu, mülkiyet hakkının kamu yararına aykırı bir biçimde kullanılmaması gerektiği, Tasarıda da sözleşme özgürlüğünün, kamu yararı amacıyla sınırlandırıldığı görüşüne varılmıştır. Toplum huzurunu ve kamu düzenini bozan, ekonomik dengeleri alt üst eden ve dar gelirli vatandaşlarımızı sıkıntıya sokan enflasyonla mücadelede önemli bir adım olacak olan Tasarının bu nedenlerle Anayasaya aykırı olmadığı görüşüne varılmıştır.

Kira bedellerinin, Hükümetin enflasyon hedefi olan; 2000 yılı için % 25 ve 2001 yılı için % 10 olarak artırılması ve bu hedeflere ulaşılması hem işyeri ve konut sahiplerinin, hem de kiralanın menfaatine uygun olduğu gibi, toplum menfaatleri de korunacak ve Avrupa Birliğine girme hedeflerine yaklaşılmış olacaktır.

Komisyonumuz, bu görüşler doğrultusunda; Kanun Tasarısının, ulaşmak istediği hedefe iştirak etmiş ve kiralardaki artış oranlarının 2000 yılı için % 25, 2001 yılı için % 10 olması konusunu desteklemiştir. Tasarı, adından da anlaşılacağı üzere iki yılı kapsayan bir Tasarıdır. Bu nedenle Tasarıya, 2002 yılı için yeni bir düzenleme getirilmesi uygun görülmemiş ve Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Emin Karaa</i> Kütahya	Başkanvekili Turhan Tayan Bursa (Toplantıya katılmadı)
Sözcü <i>Mehmet Nacar</i> Kilis	Kâtip <i>Mustafa İlimen</i> Edirne
Üye Adnan Fatih Özdemir Adana (Toplantıya katılmadı)	Üye Dengir Mir Mehmet Fırat Adıyaman (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Ramazan Toprak</i> Aksaray (Muhalefîm)	Üye <i>Ali Arabacı</i> Bursa
Üye <i>Yasin Hatiboğlu</i> Çorum (Muhalefîm, yazılı şerh vereceğim)	Üye <i>Beyhan Aslan</i> Denizli
Üye <i>Mehmet Sadri Yıldırım</i> Eskişehir (Muhalefîm şerhimiz vardır)	Üye Süleyman Turan Çirkin Hatay (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>İsmail Aydınlı</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Gül</i> İstanbul
Üye A. Nazlı Ilıcak İstanbul (İmzada bulunamadı)	Üye Nazire Karakuş İstanbul (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Edip Özbaş</i> Kahramanmaraş	Üye Sevgi Esen Kayseri (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Cemal Özbilen</i> Kırklareli	Üye <i>İsmail Çevik</i> Nevşehir

Üye Yekta Açıkgöz Samsun	Üye Erdoğan Sezgin Samsun (Toplantıya katılmadı)
Üye Yaşar Topçu Sinop (Toplantıya katılmadı)	Üye Yahya Akman Şanlıurfa (Muhafifim, muhalefet şerhim eklidir)
Üye Kamer Genç Tunceli (Muhalefet şerhim eklidir)	

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1/604 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısına Muhalefet Şerhim aşağıdadır :

Tasarının genel gerekçesinde hedef "... kira paralarında Hükümetlerin temel ekonomik hedeflerine bağlı olarak belirli oranda artış gösterilmesi bu temel hedeflere ulaşılmasını sağlayacak ve kira paralarındaki artışın diğer fiyatları da yükseltmesi önlenebilecektir" şeklinde ifade edilmiştir.

Diğer bir ifadeyle, 57 nci Hükümetin, 2000 yılı sonu için hedeflediği % 25 ve 2001 yılı sonu için hedeflediği % 10 enflasyon oranında kira artışı ile, diğer mallardaki fiyat artışlarının önüne geçileceği hedeflenmektedir.

Tasarı, öngörülen hedefi gerçekleştirilmeye elverişli hükümleri içermekte midir? Önce onu irdeleyelim.

Tasarı ile, TL. üzerinden akdedilen sözleşmelerdeki kira artış oranı 2000 yılı için % 25, 2001 yılı için % 10 oranıyla sınırlandırılırken, yabancı paralara-döviz ve değerli madenlere endeksli sözleşmelerde ise, artış uygulanmaması hükmü getirilmiştir.

Buna göre, TL. üzerinden kiraya verenler, öngörülen artış oranlarına bağlı kaldıkları ve yıl sonunda hedeflenen enflasyon oranları aşıldığında ciddi oranlarda zarar görecektir, buna mukabil döviz üzerinden kiraya verenler, döviz artış oranındaki bu oran asgari % 50 olması kuvvetle muhtemeldir. Gelir. elde edeceği için hiçbir kiralayan, evi veya işyerini TL. üzerinden kiraya vermeyecek, döviz üzerinden kiraya verecek, TL.'den kaçış ve dövizle rağbet ise enflasyonu ve diğer fiyatları düşürmeyecek, öngörüldüğünün aksine enflasyonu körükleyici bir etki gösterecektir. Çünkü TL. nin itibar kaybına uğratılmasının tabii sonucu budur.

Bu ise, öncelikle hedeflenen amacın, gerçekleşmesi bir yana, bilakis tersine doğurduğu sonuç ile, TL. üzerinden kiraya verenler ile döviz üzerinden kiraya verenler arasında apaçık bir eşitsizlik doğuracaktır. Bu sonuç, Tasarıyı, Anayasa'nın 10 uncu maddedeki eşitlik ilkesine aykırı hale getirecektir.

Resmî verilere göre, devletin, Kasım 99 ayı itibariyle, gayrimenkul kira geliri 20 trilyon TL.'dir. 1999 yılı sonu itibariyle enflasyon oranı % 68'dir. 2000 yılı sonu itibariyle iyimser bir ihtimalle enflasyon oranı % 50 olarak gerçekleştiği takdirde, devletin gayrimenkul kira gelirindeki azaltılma nedeniyle oluşan hazine kaybı, 2000 ve 2001 yılları sonu itibariyle, 35 trilyon TL. olacaktır. Bu kayıp ise, 7 ilimizi kapsayan deprem afetinin zararlarını ciddi oranda karşılayacak bir kaynaktır. Bu kaynağın, halen devletin gayrimenkullerini cüzi fiyatlarla kiralayanlara, hiç de hakları olmadığı halde aktarılması öngörülmektedir.

Anayasanın 35 inci maddesine göre, mülkiyet hakkı, özüne dokunulmayan temel bir haktır. Bu hak, yalnızca kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Oysa yukarıda belirttiğimiz üzere, kamu yararı yoktur. Bilakis 35 trilyon TL.'yi aşan bir kamu zararı vardır.

Sayın 57 nci Hükümetin, Tasarıda ileri sürdüğü kamu yararı, enflasyonu düşürücü etkisini vaysaymaktadır. Yani sanal bir hedefdir. Gerçekleşmesi pek mümkün görülmeyen sanal bir hedef uğruna peşinen vazgeçilen çok ciddi bir kaynak kaybı sözkonusu iken kamu yararından bahsedilebilir mi? Bu yönüyle de, tasarı Anayasanın 35 inci maddesine açıkça aykırıdır.

Yine özel hukuktaki sözleşme serbestisi temel prensibini yok sayan bir düzenlemedir.

Tasarı ile, ekonomiye ne oranda ve ne şekilde katkı sağlayacağı konusunda hiçbir açıklık getirilmeden, ciddi bir araştırma yapılmaksızın yalnızca soyut iddialarla ortaya çıkılması nedeniyle de hiçbir inandırıcılık bulunmamaktadır.

Hedeflenen enflasyon oranları gerçekleşmez ve yüksek enflasyon nedeniyle gayrimenkul sahipleri ciddi zararlara maruz kalırlar ise, zararların ne şekilde karşılanacağı belirsizdir. Bu takdirde, devlet aleyhine ve ciddi oranlarda zarar tazmini davaları açılması mümkün olacaktır.

Yine, tasarıda belirtilen oranlara riayet edilmemesi halinde müeyyidenin ne olacağı hüküm altına alınmamakla, uygulamada hiç nazara alınmayacak bir düzenleme niteliğindedir.

Keza, tasarı, yürürlük tarihinden geçerli olması nedeniyle, sözleşmede üstün durumdaki kiraylayan, yürürlük öncesi tarihli sözleşme akdetmek suretiyle tasarımı bertaraf edeceği gibi, sahte kira sözleşmeleri yapmayı adeta teşvik etmekte ve toplumsal etik açısından ciddi yaralara da neden olacağı kuşkusuzdur.

Ayrıca, inşaat sektörü, lokomotif bir sektördür ve 500'e yakın alt sektörlü sürüklemektedir. Tasarıyla, inşaat sektörü de ciddi oranda zaafa uğratılmaktadır.

Yukarıda somut zararları, sakıncaları ve boşlukları somut olarak ve kısmen ortaya konulan tasarı ile, sanal hedeflere ulaşılması mümkün değildir.

Bu gerekçelerle tasarıya muhalifim.

3.2.2000
Ramazan Toprak
Aksaray

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Konu : Muhalefet gerekçemin takdimi

Müzakereye konu (1/604) numaralı tasarının Adalet Komisyonundan geçen şekline muhalifim.

Şöyle ki :

1 - Bu tasarı Anayasaya aykırıdır.

Zira :

a) Kira parasının dondurulmasını düzenleyen 6570 Sayılı Kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinin iptali talebini hâvi "İptal Dâvası" Anayasa Mahkemesine kabul edilmiş; bu iki madde; "Öte yandan bu sınırlamalarla kiralar dondurulmuş olduğundan, gayrimenkul sahiplerinin gelirlerini, değişen şartlara göre ayarlamak imkânı önlenmiş bulunmakta ve bunların elde ettikleri gelirler, diğer sektörlerdeki kazançların çok altında kalmaktadır. Ayrıca, bu şekilde dondurulan kira paraları, fiyatların yükselişi sonucu gayrimenkullerin kazandığı değer normal gelirini teşkil etmekten uzaktır. Öteki sektörlerde sınırlamalar kaldırıldığı ve iktisadi şartlar büsbütün değiştiği halde, 6570 Sayılı Kanunla konulan kira rejiminin devam ettirilmesi, adaletsiz ve mülkün gelirlerinden sahibinin yararlanmasını önleyen aşırı bir sınırlama halini almıştır. Böyle bir sınırlamanın mülkiyet hakkının özünü zedelediği aşikârdır." gerekçesiyle Yüksek Mahkeme tarafından 26.3.1963 gün ve 1963/3-67 sayılı kararla iptal edilmiştir.

İptal edilen bir düzenlemeyi tıpkısıyla yenilemeye Anayasa mahkemesinin içtihatları da izin vermemektedir. Nitekim Yüksek Mahkeme, 1996/511 ve 1998/17 sayılı kararında şu görüşü tespit etmiştir. "... Yasama organı yapacağı düzenlemeler ile daha önce aynı konuda verilen Anayasa Mahkemesi kararlarını gözönünde bulundurmamak, bu kararları etkisiz kılabilecek biçimde yasa çıkarmamak, Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilen kuralları tekrar yasalaştırmamak yükümlülüğündedir. Başta yasama organı olmak üzere, yasama ve yürütme; kararların yalnız sonuçları ile değil, bütünlük içinde gerekçeleri ile de bağlıdır... İptal edilen yasalarla sözcükleri ayrı da olsa, aynı doğrultu, içerik ya da nitelikte yeni yasa çıkarılması, Anayasanın 153 üncü Maddesine aykırılık oluşturur." denilmektedir.

Muhalefetime konu tasarının, iptalin doğurduğu boşluğu doldurmak, özellikle de enflasyonu önlemek maksadıyla sevk edildiği iddia olunmaktadır. Ne var ki, iptale konu düzenleme ile, itirazına konu düzenleme arasında fark görülmemektedir. Böyle bir düzenleme Anayasanın hem 11 inci Maddesine hem de 153/6 ncı maddesine aykırıdır.

b) Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Bu tür devletlerde, "temel haklar" dan olan "Mülkiyet hakkı" da devletin koruması altındadır. Bu hukuki kabule göre de, hak ihlâl edilmemeli, öztime dokunulmamalıdır. Anayasanın 2 ncı Maddesi kaale alınmamış, ayrıca da Anayasanın 35 inci Maddesiyle teminat altına aldığı mülkiyet hakkı açıkça ihlâl edilmiştir.

c) Anayasanın, "Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması" nı düzenleyen 13 üncü Maddesindeki sınırlar genişletilmiş, tam bir temel hak ihlâli oluşmuştur.

d) Kira akdi, tarafları olan ve serbest iradeyle oluşan bir akittir. Modern devletlerde, serbest piyasa kurallarının hâkim olduğu toplumlarda, ihtilâflar yasama yoluyla değil, yargı yoluyla çözülür. Bizim gibi "kuvvetler ayrımı" nın geçerli olduğu yönetim biçimlerinden başka bir yol hukuka uygun olamaz. Bu hukuk mantığıyla bakıldığında görülmüştür ki : Bu tasarı Anayasanın hem başlangıç hükümlerine, hem 6 ncı Maddesine hem de 36 ncı Maddesine aykırıdır.

e) Bu tasarı, özel hukuk alanına giren, "serbest sözleşme" ilkelerine göre yapılması gereken sözleşme imkânını ortadan kaldırmakta, bu suretle Anayasanın 48 inci Maddesine de aykırılık oluşturmaktadır.

f) 6570 Sayılı Kanunun birinci maddesindeki düzenlemeye göre, bu tasarının da konusu "Belediye teşkilâtı olan yerler"deki müşakkaf gayrimenkullerdir.

Buna göre, belediye teşkilâtı olmayan yerlerdeki gayrimenkuller, belediye hudutları içinde veya dışında olmakla beraber "müşakkaf" olmayan gayrimenkuller bu tasarının dışında tutulmuştur. Bir başka deyişle, 6570 Sayılı Yasanın belirlediği gayrimenkullerin kiralari iki yıl için tamamen tahdit edilirken bu yasanın düzenlenmesinin dışında kalan sair gayrimenkullerin tamamında sözleşme hürriyeti devam etmektedir. Bu ise, eşitlik ilkesinin ihlâlini gösteren tipik bir örnektir ve Anayasanın 10 uncu Maddesine aykırıdır.

g) Diğer yandan, komisyonumuzca oluşturulan Alt Komisyon, raporunda, Anayasaya aykırı olup olmadığını da tartışmış ve görüş serdetmiştir. Alt komisyon meseleyi tartıştığına göre, tasarının bu yönden de incelenmesine ihtiyaç var demektir.

Bütün bu gerekçeler muvacehesinde tasarının, mütalâa alınmak üzere İcrtüzüğün 38 inci Maddesine göre Anayasa Komisyonuna gönderilmesi gerekirken, o yoldaki önerge min reddi ve mevcut düzenlemeye itibar edilmesi Anayasaya aykırıdır.

2 - Bu tasarı, kamu iradesinin, taraflar arası serbest irade yerine ikâme etmekte, bu suretle de hem sözleşme özgürlüğünü engellemekte, hem de hakkı olmadığı halde kamu gücünü belirleyici kılmaktadır.

Böyle bir düzenleme, B.K'nun "Sözleşme Özgürlüğü"nü düzenleyen genel ilkeleriyle de bağdaştırılmaz.

3 - Tasarı, "Kamu Yararı" gerekçesini serdetmekteyse de, hedeflediği neticede ve uygulamak istediği yöntemde kamu yararı yoktur. Zira kiralayanlar da kamunun bir parçasıdır. Tâbiri caizse ne kadar kiracı varsa bir o kadar da kiralayan vardır. Taraflardan birinin çıkarını koruyor görünmek "Kamu Yararı" nı koruyor anlamına gelmez.

4 - Tasarı sahibi, "enflasyonu önleme" gerekçesine sığınmaktadır. Ancak, kira parasının enflasyon içindeki payını ve artışa yaptığı etki ağırlığını komisyon huzuruna getirebilmiş değildir.

Kamu zamları habire artmaya devam ederken kiralari dondurmanın haklı izahı bulunamaz.

Tasarının sevk edildiği ay içerisinde "Tüketici Fiyatları İndeksine" göre bir aylık fiyat artışı şöyledir :

- a) Gıdada aylık; % 9,5, yıllık % 114' tdir.
- b) Konutta aylık; % 6,1, yıllık % 73,2'dir.
- c) Elektrik, gazda aylık; % 7, yıllık % 84' tdir.
- d) Ulaşım hizmetleri aylık; % 7,5, yıllık % 90' dır.

Enflasyon bu seviyelerde seyrederken, enflasyonun tek ve yegâne sebebi de kiralari değilken, enflasyonu düşürmek için yüzlerce kalemden biri olan kiraya takmanın makul, mantıkî ve hukukî hiçbir gerekçesi olamaz.

5 - AB yolundaki bir ülkenin, kamu mallarını özelleştirme çabasını sürdürürken, tutarsız ve gerçekleşmesi muhal bir mantıkla özel mülkiyete müdahalesi kabul edilemez.

Bir tarafta "Serbest Piyasa Ekonomisi" iddialari, diğer tarafta özel hukuk alanındaki sözleşme özgürlüğüne müdahale anlaşılır gibi değildir.

Kaldı ki, bizim de dahil olduğumuz AGİK ülkelerinin 1990 senesinde imzaladıkları "Yeni bir Avrupa için Paris Yasası" nda şöyle denilmektedir : "Pazar ekonomisine dayanan ekonomik işbir-

liğinin ilişkilerimizin vazgeçilmez bir unsur olduğunu ve bunun müreffeh ve birleşik Avrupa'nın kurulmasında araç teşkil edeceğini vurgularız.”

1989 senesinde imzaladığımız “Avrupa Sosyal Şartı” nda da şu hükme yer verilmiştir : “... Mevcut düzenlemeleri serbestiyetçi bir anlayışla uygulamayı... taahhüt ederiz.”

Her iki alıntıdan da anlaşılmalıdır ki, bu tasarı ile, Anayasanın 90. maddesi kefaleti altında bulunan uluslararası taahhütlerimiz de ihlâl edilmiş olmaktadır.

6 – Diyelim ki, aynı binanın aynı katında bulunan iki konuttan biri yasanın yürürlüğünden üç ay önce üç yıllığına; diğeri ise iki yıllığına kiralanmış olsun, birincisi bu yasadan hiç etkilenmeyecek, ikincisi ise etkilenecektir. Böyle bir düzenlemenin adaletinden söz edilemez.

7 – Bu tasarı yasalarsa, sözleşen taraflar hileye başvurmak zorunda kalacaklardır. Devletin, yurttaşını hileye sevk ettiğini düşünmek bile üzücüdür.

8 – İşsizliği önlemede, alım gücüne katkı sağlamada motor görevi gören inşaat sektörü kösteklenmiş olacaktır. Bu ise ülke ekonomisine en büyük darbedir.

9 – Döviz, değerli madenler ve ayın karşılığı kiraya verilmesi halinde bu yasanın uygulanması mümkün olmayacak bu ise aynı bir eşitsizlik doğuracaktır.

Bütün bu sebeplerden dolayı, tasarrın Komisyon metnine karşı olduğumu saygıyla arz ederim.

13.2.2000

Yasin Hatiboğlu

Çorum

MUHALEFET ŞERHİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Biz, gelen kira tasarısına muhalifiz, sebepleri şunlardır :

1 – Enflasyon rakamları gerçekçi değildir. Zira % 25 olarak hükümet tarafından ileri sürülen hedef sadece işçi, memur, emekli ve Bağ-Kur'lu ve üreticilerin mahsullerini düşük fiyatta tutmaya matuftur.

2 – Ayrıca Serbest Ekonomi kurallarına aykırı olduğu gibi, açıkça çelişmektedir.

3 – Yine ayrıca vergi kayıp ve kaçığına sebep olmakta; kayıt dışı ekonomiye sebebiyet vermektedir.

4 – Yine “mülkiyet haklarını sınırlama sonucu” ortaya çıkacağından Anayasaya aykırıdır.

5 – Bizim esas aradığımız kamu yararı ve hukukun üstünlüğüne aykırıdır, bu sebeple tasarıya ve Alt Komisyon Raporuna muhalifiz.

Kamer Genç

Tunceli

Mehmet Sadri Yıldırım

Eskişehir

MUHALEFET ŞERHİM

1. Tasarı, Anayasaya aykırıdır. Getirilen sınırlamaların hak ve hürriyetlerin özüne dokunucu nitelikte olmaması, mülkiyet hakkına sınırlama getirmemesi, eşitlik ve Adalet ilkelerini gözönünde bulundurulması gerekmektedir.

2. Tasarı, sadece 6570 sayılı kanuna tâbi gayrimenkulleri kapsar niteliktedir. Bunun dışında kalan taşınmazlar kapsam dışı bırakılmakla ayrı bir adaletsizliğe sebebiyet verilmektedir. Bu durum Anayasadaki eşitlik prensibine de aykırıdır.

3. Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girecek olması uygulamada ciddi adaletsizlikler meydana getirecektir. Zira şu ana kadar 2000 yılı için çoğu kimse kira sözleşmesi yapmış durumdadır. Kanun bunları kapsamayacağı için sözleşme yapan ev sahipleri kârlı, kiracılar içinde mağdur durumda kalacaklardır.

4. Tasarı, gerek mevcut sözleşmelerin çıkan kanuna uydurulması, gerekse 2002 yılında doğacak olan kiralardan günün koşullarına uydurulması talebiyle mahkemeler ciddi bir işgücü altına girecektir. Adalet reformunun düşünüldüğü ve mahkemelerin iş yükünün fazlalığının en büyük şikâyet olduğu bir ortamda mahkemelerin binlerce davayla başbaşa bırakılacağı aşikardır.

5. Kanun daha önce yapılmış olan 3-5 hafta daha uzun süreli sözleşmeleri etkilemeyeceğinden dolayı bu durum uygulamada ikilem meydana getirdiği gibi adaletsizliğe neden olacaktır. Yine bu türden sözleşmelerin sayısı bilinmediğinden hedeflenen ekonomik amacın ne derece gerçekleşip gerçekleşmeyeceği de meçhuldür.

6. Tasarı, vatandaşın kanuna karşı hile yapma yoluna sevk edecektir. Aralarında başka türlü anlaşmalar resmî sözleşmelerini kanunî zorunluluk nedeniyle başka türlü akdedeceklerdir. Bu da ekonomik hedefin tutturulamaması belki de ters etki yapmasını sonucunu doğuracaktır.

7. Getirilen sınırlama varsayılan enflasyon hedefine göre belirlenmiştir. Bu gerçekçi değildir. Halbuki Yargıtay'ın yıllardır yerleşmiş içtihatları toptan eşya fiyatları endeksine esas almakta ve bu uygulamada istikrarın sağlanmasına hatta kiracının korunmasında vesile olmakta idi.

8. Tasarının serbest piyasa ekonomisi kriterlerine aykırı olduğu aşikardır. Yine Avrupa Birliği Mevzuatı yönüyle de hiç bir araştırma yapılmadan konu Meclis gündemine getirilmiştir.

9. Türkiye'nin en önemli sektörlerinden inşaat sektörü ve buna bağlı olan diğer sektörler bu tasarıdan ciddi şekilde etkilenenlerdir. Bu da enflasyonu indirmeye gayret ederken ekonominin daralması sonucunu beraberinde getirecektir.

Saygılarımla arz ederim.

Yahya Akman
Şanlıurfa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**GAYRİMENKUL KİRALARI HAKKINDA
KANUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLEN-
MESİ HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. – 18.5.1955 tarihli ve 6570 sa-
yıyl Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna
aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7. – Sözleşmelerde ka-
rarlaştırılan kira paraları 2000 yılında yıllık
% 25, 2001 yılında ise yıllık % 10 oranında ar-
tırılabilir. Ancak, taşınmazın bulunduğu bölge-
de rayiç kira parasındaki artış bu oranların al-
tında ise bu oranlar uygulanmaz.

Kira parasının yabancı para veya kıymetli
madene endeksli olarak belirtildiği sözleşme-
lerde ayrıca yıllık artış uygulanmaz.

Kira parasının artış sınırlarının aşılması
amacıyla yeniden kira sözleşmesi yapılamaz.

Kira tespit davalarında da yukarıdaki sınır-
lamalara uyulur.”

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Ba-
kanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**GAYRİMENKUL KİRALARI HAKKINDA
KANUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLEN-
MESİ HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoglu

Maliye Bakanı V.

M. A. İrtemişlik

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güt. Bakanı

Y. Okuyan

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. AYTEKİN

En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.

M. C. Ersümer

Devlet Bakanı V.

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

M. A. İrtemişlik

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıku

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. ÇAĞAN

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 312)

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/606)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.O.KKG.0.10/101-1556/6416

23. 12.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10.12.1999 tarihinde kararlaştırılan "Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin ekonomik koşullarında özellikle deprem nedeniyle meydana gelen olağanüstü zorluklar, 23.1.1998 tarihli ve 4331 sayılı Kanunun uygulanması sonucu sözleşmeye bağlanan yüksek miktarlardaki kiraların ödenmesinde güçlükler doğurmuştur. Bu nedenle, bir defaya mahsus olarak sözleşmelerde yer alan toptan eşya fiyat endeksinden az olmamak üzere emsal ve rayice göre belirlene şartının 2000 yılı için uygulanmaması uygun görülmüş ve Tasarı ile 2000 yılı kiralarının 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması yoluyla belirlenmesi öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile, 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye bir geçici madde eklenerek sözleşmelerde yer alan kiraların toptan eşya fiyat endeksine göre belirlenme şartı 2000 yılı için uygulamadan kaldırılmakta ve 2000 yılı için kira bedellerinde % 25 oranında artış yapacağı öngörülmektedir.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No : 1/606

Karar No : 82

20.1.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 23.12.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlığınca 29.12.1999 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonu-

muzun, 18.1.2000 tarihinde yaptığı 34 üncü birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Yüksel Yalova ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; 17 Ağustos 1999 Gölcük ve 12 Kasım 1999 Düzce depremleri nedeniyle ülkenin ekonomik koşullarında meydana gelen olağanüstü zorluklar nedeniyle, 23.1.1998 tarihli ve 4331 sayılı Kanunla öngörülen hususlar dikkate alınarak sözleşmeye bağlanan yüksek miktarlardaki kiraların ödenmesinde özellikle bu bölgelerde güçlükler ortaya çıkmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; uygulamaya konulan ekonomik istikrar tedbirleri çerçevesinde belirlenen ekonomik hedefler de dikkate alınarak, vakıf gayrimenkullerinin kira sözleşmelerinde yer alan kira artış oranlarının, toptan eşya fiyat endeksinden az olmamak üzere emsal veya rayiçe göre belirlenmesi şartının, 2000 yılı için uygulanmayarak, 2000 yılı kira artış oranlarının 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması yoluyla belirlenmesinin amaçlandığı anlaşılmıştır.

Tasarının geneli üzerinde yapılan müzakerelerde;

- Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait gayrimenkullerin kira bedellerinin artış oranının 2000 yılına münhasır olarak % 25'le sınırlandırılmasının liberal ekonomi anlayışı ile bağdaşamayacağı, zira gayrimenkullerin kiralanması ile elde edilen gelirin gayrimenkulün bir fiyatı olduğu, bu fiyatın da serbest piyasa ekonomisinin kendi kuralları çerçevesinde oluşması gerektiği,

- Vakıf gayrimenkullerinin farklı yerlerde ve farklı değerlerde olduğu, büyük miktarlarda rant elde edilen mekânların yanında, ancak işletmenin devamını sağlayacak kadar gelir getiren gayrimenkullerin de bulunduğu, bu durum dikkate alınarak kira artış oranlarının kademelendirilmesinin hakkaniyete uygun düşeceği,

- Ekonomik olayların kendi işleyiş mekanizması çerçevesinde meydana geldiği, dolayısıyla ekonomik aktivitelerin kanunlarla getirilecek düzenlemelerle yönlendirilemeyeceği, bununla birlikte Tasarı ile getirilen düzenlemenin fiyat ve ücretler gibi diğer ekonomik mekanizmaların sınırlandırılması ile uygulanabilir olduğu,

- Vakıf gayrimenkullerinin kira bedellerinin % 25 artırılmasıyla ilgili düzenleme ile 4331 sayılı Kanuna göre öngörülen kira artış oranında yaklaşık % 37'lik bir indirimle gidildiği, bunun Vakıflar Genel Müdürlüğünün gelirlerinde gelecek yılları da kapsayan önemli bir kayıp meydana getireceği,

- 4331 sayılı Kanunda öngörülen şartların uygulanması sonucu vakıf gayrimenkullerinin kira bedellerinin piyasa rayicinin üstüne çıktığı, kiracılarının kira bedellerini karşılayamaz duruma geldiği, Tasarıyla getirilen düzenleme ile sözkonusu kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesinin yanında, ekonomik istikrar programı çerçevesinde öngörülen hedeflerin gerçekleştirilmesine de katkı sağlanacağı,

- 4331 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra vakıf kiracıları ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında pek çok ihtilafın çıktığı, bu ihtilafların Anayasamızda ifadesini bulan eşitlik anlayışı çerçevesinde çözümlenmesine dönük bu düzenlemenin memnuniyet verici olduğu,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- 4331 Sayılı Kanunun uygulanması sonucu vakıf gayrimenkul kiralarının piyasa rayicinden fazla arttığı, bu durumda kiracıların ödeme güçlüğü içine düştüğü, bazı kiracılarla Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında hukuksal sorunların ortaya çıktığı, Tasarı ile hem mahkemelerimizin iş yükünün azaltılması, hem de ortaya çıkan olumsuzlukların giderilmesi amacıyla bir defaya münhasır olarak, 2000 yılı kira bedellerinin 1999 yılındaki kira bedellerinin % 25 oranında artırılması suretiyle tespit edilmesinin amaçlandığı,

- Halen Vakıflar Genel Müdürlüğünün 16 274 adet kiralık gayrimenkulü bulunduğu, 1.11.1999 tarihi itibarı ile 13 803 kişinin kira sözleşmesini imzaladığı, 2401 kişinin ise kira bedellerini yüksek bularak kira sözleşmelerini imzalamadığı ve kira bedellerinin yüksekliği konusunda hukuksal yollara başvurdukları, bu tasarı ile vatandaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesinin yanında, kiracılarla Genel Müdürlük arasındaki husumetin çözümlenmesinin öngörüldüğü,

- Kira bedellerinin % 25 oranında artırılarak belirlenecek olmasının 4 trilyon lira civarında bir gelir kaybına neden olacağı, ancak bu kaybın sözleşme imzalamayan 2401 kişinin sözleşme imzalaması ile elde edilecek kira bedelleri ile fazlasıyla karşılanacağı,

İfade edilmiştir.

Yapılan bu müzakereleri takiben, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V.
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>
Antalya	Gaziantep
Sözcü	Kâtip
<i>Nihat Gökbulut</i>	<i>Cafer Tuğfan Yazıcıoğlu</i>
Kırıkkale	Bartın
Üye	Üye
<i>Sait Aşba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Afyon	Afyon
Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Hikmet Uluğbay</i>
Afyon	Ankara
Üye	Üye
<i>Ali Uzunırmak</i>	<i>Zeki Ergezen</i>
Aydın	Bitlis
Üye	(Muhalefet Şerhim Eklidir)
<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	Üye
Bursa	<i>Oğuz Tezmen</i>
(Muhalefet Şerhim Eklidir)	Bursa
Üye	(Muhalefet Şerhim Eklidir)
<i>Süleyman Coşkuner</i>	Üye
Burdur	<i>Hakkı Duran</i>
Üye	Çankırı
<i>Mücahit Himoğlu</i>	Üye
Erzurum	<i>Aslan Polat</i>
Üye	Erzurum
<i>Mehmet Dönen</i>	(Muhalefet Şerhim Eklidir)
Hatay	Üye
(Muhalefet Şerhi Vardır)	<i>Ramazan Gill</i>
	Isparta
	(Muhalefet Şerhim Eklidir)

Ali Er
İçel
Üye
Ali Coşkun
İstanbul
(Muhalefet Şerhi Eklidir)
Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük
Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet Şerhi Eklidir)
Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Aydın Ayaydın
İstanbul
Üye
Yılmaz Karakoyunlu
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(Muhalefifim)
Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Veysi Şahin
Mardin
(Muhalefet Şerhi Eklidir)
Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Kemal Kabataş
Samsun
(Muhalefet Şerhim Eklidir)
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA
MUHALEFET ŞERHİDİR**

Vakıflar Genel Müdürlüğü ile temsil ve idare ettiği vakıflara ait gayrimenkullerin 2000 yılında kiralarının yüzde 25 artış ile sınırlandırılmasına ait kanun tasarısına aşağıdaki sebeplerle muhalifiz.

1. 23.1.1998 tarih ve 4331 sayılı Kanun ile getirilen 2 nci madde hükmü son fıkrası ile kira bedellerinin her yıl toptan eşya fiyat artışı nispetinde artırılması hükmü getirilmiştir. 1999 yılı TEFE fiyat artışı yüzde 62,9 dur. Kira artışının bu nispette olması gerekirken yüzde 25 ile sınırlandırılması vakıflarda gelir kaybına sebep olacaktır. Vakıfların 1999 daki kira geliri 2000 yılında yüzde 60 azalacaktır.

2. 16 274 vakıf kiracısı olduğu bunların 1.11.1999 tarihi itibari ile 13 873 ünün kira sözleşmesi imzaladığı 2 401 inin ise imzalamadığı Sayın Bakan tarafından ifade edilmiştir. Kiracıların yüzde 15 inin itirazı için 4331 sayılı Kanunla getirilen uygulamanın durdurulması kabul edilemez.

3. Hükümet yüzde 25 kira artışını 2000 yılı enflasyon hedefine psikolojik destek vermek için getirmiştir. Devlet kuruluşlarının 1999 yılında mal ve hizmetlere yaptığı zam TEFE yüzde 117,7 dir. Aynı dönemde özel sektöre yaptığı zam ise yüzde 48,4'dür. 1999 Aralık ayında ise devletin zamını aylık yüzde 14,1, özel sektörün zammı ise yüzde 4,3 olmuştur. Görülüyor ki devlet kuruluşları, özel sektöre göre yıllık 2,43 misli, aylık 3,28 misli daha fazla zam yapmışlardır. Görülüyor ki zam şampiyonu hükümettir. Hükümet bunu yaparken vakıf gelirlerini kanunla yüzde 60 azaltması vakıflara karşı haksızlıktır.

Zeki Ünal

Aslan Polat

Zeki Ergezen

Karaman

Erzurum

Bitlis

Cevat Ayhan

M. Altan Karapaşaoğlu

Sakarya

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşülmekte olan Vakıflar Genel Müdürlüğüne Ait Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararınamede değişiklik yapılmasına ilişkin yasaya muhalif olduğumuzu aşağıdaki nedenlerdendir. Arz ederiz.

a) Vakıf mallarına % 25 kira sınırlaması getirmesi ülke ekonomisine zarar verici mahiyettedir.

b) Anasol-D ve Anasol-M hükümetleri bu konuda samimi değildir zira daha öncede enflasyonu düşürtüceğini vaad ettiler ama 1999 yılı enflasyonunun % 68, 5 olduğunu açıkladılar. Hükümetin hedeflediği % 25 enflasyon gerçekçi değildir sadece psikolojiktir. Sanal bir hedefdir.

c) Şayet Anasol-M hükümeti samimi ise 2 nci yıl yani 2001 yılında % 10 olarak belirlenmesi gerekir.

d) Amaç işçiye, memura, emekliye, Bağ-Kur'luya ve üreticiye daha az zam verebilmek için kamu mülklerinin kiralarını emsal göstermek için zam taleplerini kırmaya matuf bir yasadır. Biz DYP milletvekilleri olarak muhalifiz.

Arz ederiz.

19.1.2000

Veysi Şahin

Mehmet Döner

Oğuz Tezmen

Mardin

Hatay

Bursa

Kemal Kabataş

Ramazan Gül

Samsun

Isparta

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLÂT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6. - Vakıflar Genel Müdürlüğü ile temsil ve idare ettiği vakıflara ait gayrimenkullerin 2000 yılına ait kira bedelleri, 1999 yılı kira bedellerinin % 25 oranında artırılması ile bulunan miktardır."

MADDE 2. - Bu Kanun 1.1.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoglu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Gtlv. Bakanı

Y. Okuyan

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.

M. C. Ersümer

Devlet Bakanı V.

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

M. A. İriemçelik

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkuşu

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLÂT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.